ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ

2021

ΑΘΗΝΑ 2022

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ 2021

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

ΑΘΗΝΑ 2022

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ακρωνύμια

Ακρωνύμιο	Επεξήγηση
ΓΚΠΔ	Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων
GDPR	General Data Protection Regulation
ΕΣΠΔ	Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων
EDPB	European Data Protection Board
ΥΠΔ	Υπεύθυνος Προστασίας Δεδομένων
DPO	Data Protection Officer
ΕΕΠΔ	Ευρωπαίος Επόπτης Προστασίας Δεδομένων
EDPS	European Data Protection Supervisor
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΔΕΕ	Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
IMI	Σύστημα πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά Internal Market Information System
EEA	Επικεφαλής εποπτική αρχή (Lead Supervisory Authority)
BCR	Binding Corporate Rules (Δεσμευτικοί Εταιρικοί Κανόνες)
ΟΕ29	Ομάδα εργασίας του άρθρου 29

Οι ετήσιες εκθέσεις και οι πράξεις της Αρχής
είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα της **www.dpa.gr**

Προλογικό Σημείωμα

Το 2021 συμπληρώθηκαν τρία χρόνια από την έναρξη εφαρμογής του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων (25/5/2018), η οποία, παρά την εμφάνιση νέων προκλήσεων, σηματοδότησε θετικές εξελίξεις για το δικαίωμα στην προστασία των προσωπικών δεδομένων. Υπό το φως του συνεχιζόμενου αντικτύπου της παγκόσμιας πανδημίας, η σημασία του Κανονισμού αναδείχθηκε και κατά την παρούσα περίοδο.

Σε μια πυκνή σε εξελίξεις χρονιά με ανατροπές και εναλλαγές επιβολής, άρσης και επανεπιβολής περιορισμών, τεχνολογικές εφαρμογές αξιοποιήθηκαν ολοένα και περισσότερο για να υποβοηθήσουν τα μέτρα ανάσχεσης της διάδοσης του κορωνοϊού. Είναι αναγκαίο, ωστόσο, κάθε φορά να επισημαίνεται ότι οι περιορισμοί και τα μέτρα αυτά είναι θεμιτά μόνο αν το περιεχόμενό τους και η διάρκεια εφαρμογής τους αντιστοιχούν στην ανάγκη να αντιμετωπιστεί η απειλή για τη δημόσια υγεία. Συνεπώς, κάθε μέτρο που λαμβάνεται και συνεπάγεται την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα πρέπει να είναι αναγκαίο και αναλογικό. Αυτό επισήμαναν εντός του 2021 οι αρχές προστασίας δεδομένων της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην κοινή γνωμοδότηση (4/2021) Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Προστασίας Δεδομένων και Ευρωπαίου Επόπτη Προστασίας Δεδομένων σχετικά με την πρόταση κανονισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη θέσπιση του ευρωπαϊκού ψηφιακού πιστοποιητικού COVID, το οποίο κρίθηκε καταρχήν συμβατό με τους κανόνες προστασίας των προσωπικών δεδομένων και άρχισε να εφαρμόζεται από την 1η Ιουλίου.

Σε όλη τη διάρκεια της πανδημίας, κατά την οποία επιβλήθηκαν μέτρα συνεπαγόμενα επεξεργασία προσωπικών δεδομένων και περιορισμούς στα ατομικά δικαιώματα, η Αρχή, παρά τα διαχρονικά προβλήματα υποστελέχωσης και έλλειψης επαρκών πόρων, ανταποκρίθηκε στον μέγιστο δυνατό βαθμό στις αρμοδιότητες και τα καθήκοντα που της ανατέθηκαν με τον ευρωπαϊκό Κανονισμό και τον εθνικό νόμο 4624/2019.

Μεταξύ των πολλών δραστηριοτήτων της, η Αρχή εξέτασε το 2021 σημαντικά ζητήματα και εξέδωσε πλήθος αποφάσεων, γνωμοδοτήσεων και κατευθυντηρίων γραμμών. Αναφέρω ενδεικτικά ότι, σε συνέχεια της έκδοσης της γνωμοδότησης για τη σύγχρονη εξ αποστάσεως τηλεκπαίδευση στις σχολικές μονάδες της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (4/2020), η Αρχή εξέδωσε την απόφαση 50/2021. Εξίσου σημαντικό κατά την περίοδο της πανδημίας ήταν το ζήτημα της τηλεργασίας. Η Αρχή, σε συνέχεια της απόφασης 5/2020, με την οποία εκδόθηκαν Κατευθυντήριες Γραμμές για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο της διαχείρισης του κορωνοϊού, των Κατευθυντήριων Γραμμών 2/2020 για τη λήψη μέτρων ασφάλειας στο πλαίσιο της τηλεργασίας, εξέδωσε και το έτος 2021 Κατευθυντήριες Γραμμές (1/2021) και χρήσιμες ερωταπαντήσεις για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που πραγματοποιείται κατά την παροχή εργασίας εξ αποστάσεως, τόσο στον ιδιωτικό όσο και στον δημόσιο τομέα.

Επιπλέον, εξέδωσε γνωμοδότηση (2/2021) με παρατηρήσεις αναφορικά με τη χρήση ειδικής ηλεκτρονικής εφαρμογής σε κινητές συσκευές, μέσω της οποίας πραγματοποιείται ο έλεγχος της γνησιότητας, της ακεραιότητας και της ισχύος του Ψηφιακού Πιστοποιητικού COVID-19 της ΕΕ που φέρει το φυσικό πρόσωπο-κάτοχος, διά της σάρωσης του σχετικού κωδικού QR. Κατά τη φάση συγγραφής της παρούσας ετήσιας έκθεσης η Αρχή ολοκλήρωσε τον αυτεπάγγελτο έλεγχο σε σχέση με την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο της δήλωσης αποτελεσμάτων των αυτοδιαγνωστικών ελέγχων (απόφαση 41/2022).

Άλλες σημαντικές γνωμοδοτήσεις της Αρχής κατά τη διάρκεια του 2021 ήταν η 1/2021 επί του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών με στόχο τον εκσυγχρονισμό του πλαισίου εκπαίδευσης και εξέτασης υποψηφίων οδηγών και οδηγών για τη χορήγηση αδειών οδήγησης και η γνωμοδότηση 6/2021 επί σχεδίου προεδρικού διατάγματος με τίτλο «Λήψη μέτρων για την εφαρμογή της απόφασης 2008/615/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 23ης Ιουνίου 2008 για την αναβάθμιση της διασυνοριακής συνεργασίας, ιδίως όσον αφορά την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και του διασυνοριακού εγκλήματος».

Η Αρχή ζήτησε επίσης και έλαβε ενημέρωση και διευκρινίσεις από τα αρμόδια υπουργεία και υπηρεσίες σχετικά με την ανάθεση της ανάλυσης επιδημιολογικών δεδομένων και της πρόβλεψης εξέλιξης της πανδημίας στην Palantir Technologies και από το Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη σχετικά με την εγκατάσταση και λειτουργία από την Ελληνική Αστυνομία φορητού συστήματος επιτήρησης.

Επειδή το θέμα τις συμμόρφωσης των ιστοσελίδων με την ειδική νομοθεσία για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες και τον ΓΚΠΔ όσον αφορά τη χρήση cookies και ιχνηλατών, καθώς και η επίδραση της απόφασης ΔΕΕ Schrems II είναι ψηλά στην ατζέντα των

ευρωπαϊκών Αρχών, κατόπιν και των 101 καταγγελιών της Μη Κυβερνητικής Οργάνωσης None Of Your Business, υπενθυμίζω ότι η Αρχή έχει εκδώσει τις κατευθυντήριες συστάσεις 1/2020 σχετικά με τη συμμόρφωση υπευθύνων επεξεργασίας δεδομένων με την ειδική νομοθεσία για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, ειδικά για ιχνηλάτες και cookies. Όσον αφορά το ζήτημα της συμμόρφωσης των ιστοσελίδων με τις συστάσεις αυτές, υπήρξε μεγάλη βελτίωση. Ωστόσο, κατά τις αρχές του 2022, παρατηρήθηκε ότι σε αρκετές ιστοσελίδες, ιδίως σε ιστοσελίδες ενημερωτικού χαρακτήρα, η μέθοδος λήψης συγκατάθεσης για τη χρήση ιχνηλατών δεν ικανοποιούσε συγκεκριμένα σημεία συμμόρφωσης. Η Αρχή προχώρησε σε αυτεπάγγελτη ελεγκτική δράση σε 30 ιστοσελίδες ενημερωτικού χαρακτήρα. Το αποτέλεσμα της δράσης ήταν η συμμόρφωση όσων ιστοσελίδων παρέλαβαν την επιστολή της Αρχής (με μία μόνο εξαίρεση). Σημειώνεται ότι η Αρχή συνεχίζει να παρακολουθεί το ζήτημα της χρήσης ιχνηλατών στο διαδίκτυο και να ασκεί τις ελεγκτικές της αρμοδιότητες κατά προτεραιότητα στον τομέα αυτό.

Σε κάθε περίπτωση, η εξέταση καταγγελιών αποτελεί μια διαρκή και ίσως την πλέον απαιτητική, από άποψη προσπάθειας, υποχρέωση της Αρχής, η οποία οφείλεται στον μεγάλο αριθμό εισερχόμενων εγγράφων – αιτημάτων. Το 2021, ο αριθμός των εισερχόμενων υποθέσεων προσφυγών/καταγγελιών ανήλθε σε 1.160, αυξημένος κατά περίπου 19% σε σύγκριση με το 2020 (973), ενώ 811 υποθέσεις προσφυγών/καταγγελιών διεκπεραιώθηκαν, εμφανίζοντας αύξηση περίπου 16% σε σχέση με το προηγούμενο έτος (700). Το 2021 σημειώθηκε σχεδόν πενταπλασιασμός των προστίμων αφού συνολικά επιβλήθηκαν πρόστιμα ύψους 414.000 ευρώ. Ο αριθμός των περιστατικών παραβίασης δεδομένων που γνωστοποιήθηκαν στην Αρχή σύμφωνα με τον Κανονισμό ανήλθε σε 181, αυξημένος κατά περίπου 39% σε σύγκριση με το περασμένο έτος (130 το 2020).

Παράλληλα, εντός του 2021 σημειώθηκε πρόοδος στο συγχρηματοδοτούμενο από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή έργο που υλοποιεί η Αρχή, το οποίο έχει ως στόχο τη διευκόλυνση της συμμόρφωσης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων μέσω της παροχής εξειδικευμένης καθοδήγησης με τη μορφή εργαλειοθήκης συμμόρφωσης και την εξειδικευμένη ενημέρωση των εμπλεκομένων στην ανάπτυξη εφαρμογών και υπηρεσιών πληροφορικής σε θέματα προστασίας δεδομένων εκ σχεδιασμού και εξ ορισμού («byDesign»).

Στο τέλος δε του 2021, η Αρχή υπέβαλε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρόταση για τη χρηματοδότηση νέου έργου, με τον διακριτικό τίτλο «byDefault», με το οποίο θα επιδιωχθεί η δημιουργία ειδικής πλατφόρμας παροχής εξειδικευμένης ενημέρωσης προς υπευθύνους προστασίας δεδομένων (DPOs) και η δημιουργία εκπαιδευτικού υλικού σε θέματα προστασίας δεδομένων για μαθητές πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Κατά τη φάση συγγραφής της παρούσας έκθεσης η εν λόγω πρόταση έχει εγκριθεί.

Συγχρόνως, η Αρχή ανέλαβε πρωτοβουλίες για την οργάνωση δράσεων ενημέρωσης – ευαισθητοποίησης των πολιτών για τα δικαιώματά τους και των φορέων για τις υποχρεώσεις τους, εγκαινιάζοντας επίσης τη νέα, πλήρως αναβαθμισμένη, διαδικτυακή της πύλη (www.dpa.gr) στις αρχές του 2021.

Αξιοσημείωτο είναι ότι η Αρχή ανταποκρίθηκε στις πάγιες ευρωπαϊκές και διεθνείς υποχρεώσεις της και ήταν ενεργώς παρούσα στις ομάδες εργασίας και τις επιτροπές που λειτουργούν με βάση την ευρωπαϊκή νομοθεσία προστασίας των προσωπικών δεδομένων. Ειδικότερα, στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Προστασίας Δεδομένων (EDPB) οι αρχές προστασίας δεδομένων έχουν εντείνει τις εργασίες τους.

Εκτός από την πολύτιμη καθοδήγηση που παρείχε σχετικά με τον τρόπο επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο της πανδημίας COVID-19 (π.χ. κατευθυντήριες γραμμές 4/2020 για τη χρήση δεδομένων θέσης και εργαλείων ιχνηλάτησης επαφών στο πλαίσιο της έξαρσης της νόσου COVID-19), αναφέρω ενδεικτικά ότι το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων εξέδωσε το 2021, μεταξύ άλλων, κατευθυντήριες γραμμές (1/2021) σχετικά με παραδείγματα γνωστοποίησης περιστατικών παραβίασης δεδομένων, καθώς και για τους εικονικούς βοηθούς φωνητικής αλληλεπίδρασης (02/2021), κοινή γνωμοδότηση (5/2021) με τον Ευρωπαίο Επόπτη Προστασίας Δεδομένων επί της πρότασης Κανονισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την Τεχνητή Νοημοσύνη καθώς και κοινή γνωμοδότηση για την πρόταση νομοθετικής πράξης σχετικά με τη διακυβέρνηση των δεδομένων (3/2021). Τον Μάιο 2021 υιοθετήθηκαν δύο κώδικες δεοντολογίας για τους παρόχους υπηρεσιών cloud και για την υποδομή υπολογιστικής νέφους και τον Ιούνιο εκδόθηκαν οι τελικές κατευθυντήριες γραμμές για τις διαβιβάσεις σε τρίτες χώρες υπό το φως της απόφασης Schrems II του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (5/2021).

Έχει καταστεί απολύτως σαφές ότι η συμμόρφωση σε εθνικό επίπεδο και συγχρόνως η εξέταση διασυνοριακών υποθέσεων απαιτεί χρόνο και πόρους. Στις διασυνοριακές δε υποθέσεις, κάθε εθνική εποπτική αρχή αποτελεί αναπόσπαστο μέρος μιας πραγματικά πανευρωπαϊκής διαδικασίας σε όλα τα στάδια, από το στάδιο της έρευνας έως το στάδιο έκδοσης της απόφασης. Σε αυτό το πλαίσιο, οι εποπτικές αρχές χρειάζεται να διενεργούν ελέγχους, να συντονίζονται μεταξύ τους και για να λειτουργήσει όλη αυτή η διαδικασία πιο αποτελεσματικά είναι αναγκαία η ύπαρξη επαρκών πόρων και προσωπικού.

Οι αναδυόμενες τεχνολογίες θα επηρεάσουν τα επόμενα χρόνια τη συμμόρφωση με τον Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων. Θέματα αιχμής όπως, για παράδειγμα, οι κίνδυνοι από τη μηχανική μάθηση, την αναγνώριση προσώπου και τη δημιουργία προφίλ και εν γένει την Τεχνητή Νοημοσύνη και το Διαδίκτυο των Πραγμάτων και άλλα, όπως η ευαισθητοποίηση των παιδιών, είναι θέματα υψηλής προτεραιότητας για τις εποπτικές αρχές.

Στις προτεραιότητες της Αρχής είναι να διαθέσει μεγαλύτερο μέρος της δραστηριότητάς της στην αυτεπάγγελτη δράση και ιδιαίτερα στο ελεγκτικό έργο και τις πρωτοβουλίες ενημέρωσης – ευαισθητοποίησης ιδίως των ανηλίκων, καθώς και στην ανάλυση νέων τεχνολογιών και επιχειρηματικών μοντέλων από την οπτική της προστασίας δεδομένων και τη συμβολή σε ερευνητικές προσπάθειες στον τομέα της προστασίας δεδομένων και ασφάλειας πληροφοριών.

Η έκθεση δραστηριοτήτων της για το 2021 αποτυπώνει με ενάργεια το σύνολο των πεπραγμένων της Αρχής στους τομείς αρμοδιότητάς της καταδεικνύοντας την ικανότητα γρήγορης προσαρμογής, την εργατικότητα και την προσήλωση του συνόλου

του προσωπικού της στην εκτέλεση της σύνθετης και συνεχώς διευρυνόμενης αποστολής που της έχει ανατεθεί από την Πολιτεία. Πέρα, όμως, από τις προσπάθειες που καταβάλλει η Αρχή, όπως έχει υποχρέωση, πρέπει να τονιστεί για μία ακόμη φορά με έμφαση η αναγκαιότητα ενίσχυσής της σε προσωπικό και πόρους ώστε να έχει τη δυνατότητα να ανταποκριθεί στον πληρέστερο δυνατό βαθμό, με την προληπτική και κυρωτική δράση της, στον ρόλο που της έχει αναθέσει η Πολιτεία και στις προσδοκίες των πολιτών.

Κωνσταντίνος Μενουδάκος

Πρόεδρος της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα

1.

Εισαγωγή

1.1. ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα είναι συνταγματικά κατοχυρωμένη ανεξάρτητη δημόσια Αρχή (άρθρο 9Α του Συντάγματος) που ιδρύθηκε με τον νόμο 2472/1997, ο οποίος είχε ενσωματώσει στο ελληνικό δίκαιο την ευρωπαϊκή Οδηγία 95/46/ΕΚ για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών. Εξυπηρετείται από δική της Γραμματεία που λειτουργεί σε επίπεδο Διεύθυνσης και έχει δικό της προϋπολογισμό.

Με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων – ΓΚΠΔ), ο οποίος τέθηκε σε εφαρμογή στις 25/5/2018 σε όλες τις χώρες της ΕΕ, η Οδηγία 95/46/ΕΚ καταργήθηκε. Πλέον, από 29/8/2019, ισχύει ο νόμος 4624/2019 («Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, μέτρα εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ενσωμάτωση στην εθνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 και άλλες διατάξεις»). Στον ανωτέρω αναφερόμενο νόμο, τα άρθρα 9 έως και 20 αναφέρονται στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (εποπτική αρχή). Ο δε νόμος 2472/1997 έχει καταργηθεί εκτός ορισμένων διατάξεων που αναφέρονται ρητά στο άρθρο 84 του νόμου 4624/2019. Ο νόμος 4624/2019 περιλαμβάνει και την ενσωμάτωση στην ελληνική έννομη τάξη της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από αρμόδιες αρχές για τους σκοπούς της πρόληψης, διερεύνησης, ανίχνευσης ή δίωξης ποινικών αδικημάτων ή της εκτέλεσης ποινικών κυρώσεων και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της απόφασης-πλαίσιο 2008/977/ΔΕΥ του Συμβουλίου.

Επίσης, όσον αφορά την προστασία των προσωπικών δεδομένων στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, η Αρχή εφαρμόζει τον νόμο 3471/2006 που αντίστοιχα ενσωματώνει στο εθνικό δίκαιο την ευρωπαϊκή Οδηγία 2002/58/ΕΚ.

Η Αρχή είναι επιφορτισμένη με την εποπτεία της εφαρμογής των διατάξεων του ΓΚΠΔ (άρθρο 51 παρ. 1, αιτ. σκ. 123), του ν. 4624/2019 και άλλων ρυθμίσεων που αφορούν την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων (άρθρο 9 του ν. 4624/2019).

Συμβάλλει στη συνεκτική εφαρμογή του ΓΚΠΔ σε ολόκληρη την Ένωση και για τον σκοπό αυτό συνεργάζεται με τις εποπτικές αρχές των κρατών μελών της ΕΕ και με την Επιτροπή (άρθρο 51 παρ. 2, αιτ. σκ. 123 του ΓΚΠΔ˙ άρθρο 10 του ν. 4624/2019). Η Αρχή εκπροσωπεί την Ελλάδα στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων (ΕΣΠΔ) και σε άλλες επιτροπές ή όργανα με αντικείμενο την προστασία δεδομένων και συνεργάζεται με αντίστοιχες αρχές τρίτων χωρών και διεθνείς οργανισμούς (άρθρο 50 του ΓΚΠΔ, άρθρο 10 του ν. 4624/2019).

Η Αρχή είναι αρμόδια να εκτελεί τα καθήκοντά της (άρθρα 57 του ΓΚΠΔ και 13 του ν. 4624/2019) και να ασκεί τις εξουσίες που της ανατίθενται (άρθρα 58 του ΓΚΠΔ και 15 του ν. 4624/2019) στο έδαφός της (άρθρο 55 παρ. 1, αιτ. σκ. 122, 129 του ΓΚΠΔ˙ άρθρο 9 του ν. 4624/2019) με πλήρη ανεξαρτησία (άρθρο 52, αιτ. σκ. 117-118, 121 του ΓΚΠΔ˙ άρθρο 11 του ν. 4624/2019).

Ειδικότερα, η Αρχή είναι, μεταξύ άλλων, επιφορτισμένη με τα ακόλουθα (άρθρο 57 ΓΚΠΔ, άρθρο 13 του ν. 4624/2019):

- Να παρακολουθεί και να επιβάλλει την εφαρμογή του ΓΚΠΔ, του ν. 4624/2019 και άλλων ρυθμίσεων που αφορούν την προστασία του ατόμου έναντι της επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων.
- Να προωθεί την ευαισθητοποίηση του κοινού στα ζητήματα προστασίας προσωπικών δεδομένων και των υπευθύνων και εκτελούντων την επεξεργασία σχετικά με τις υποχρεώσεις τους. Ειδική προσοχή αποδίδεται σε δραστηριότητες που απευθύνονται σε παιδιά.
- Να παρέχει γνώμη για κάθε ρύθμιση που πρόκειται να περιληφθεί σε νόμο ή σε κανονιστική πράξη, η οποία αφορά επεξεργασία δεδομένων.
- Να εκδίδει οδηγίες και να απευθύνει συστάσεις για κάθε θέμα που αφορά την επεξεργασία δεδομένων, με την επιφύλαξη των καθηκόντων του ΕΣΠΔ.
- Να παρέχει κατόπιν αιτήματος πληροφορίες στα υποκείμενα των δεδομένων σχετικά με την άσκηση των δικαιωμάτων τους.
- Να χειρίζεται τις υποβληθείσες για παράβαση διατάξεων του ΓΚΠΔ καταγγελίες.
- Να διενεργεί έρευνες ή ελέγχους σχετικά με την εφαρμογή της νομοθεσίας περί

προστασίας προσωπικών δεδομένων.

- Να καταρτίζει και να διατηρεί κατάλογο σε σχέση με την απαίτηση για διενέργεια εκτίμησης αντικτύπου (άρθρο 35 παρ. 4 του ΓΚΠΔ) και να παρέχει συμβουλές σχετικά με τις πράξεις επεξεργασίας του άρθρου 36 παρ. 2 του ΓΚΠΔ.
- Να ενθαρρύνει την κατάρτιση κωδίκων δεοντολογίας και να εγκρίνει κώδικες δεοντολογίας που παρέχουν επαρκείς εγγυήσεις.
- Να ενθαρρύνει τη θέσπιση μηχανισμών πιστοποίησης προστασίας δεδομένων και σφραγίδων και σημάτων προστασίας των δεδομένων και να εγκρίνει τα κριτήρια πιστοποίησης.
- Να σχεδιάζει και να δημοσιεύει απαιτήσεις διαπίστευσης φορέα για την παρακολούθηση κωδίκων δεοντολογίας και φορέα πιστοποίησης.
- Να συνεργάζεται με άλλες εποπτικές αρχές μέσω ανταλλαγής πληροφοριών και να παρέχει αμοιβαία συνδρομή σε αυτές με σκοπό τη διασφάλιση της συνεκτικότερης εφαρμογής του ΓΚΠΔ.
- Να συμβάλλει στις δραστηριότητες του ΕΣΠΔ.

Επιπλέον, η Αρχή διαθέτει εξουσίες ελέγχου, καθώς και διορθωτικές, συμβουλευτικές και αδειοδοτικές εξουσίες, όπως αυτές εξειδικεύονται και αναλύονται στο άρθρο 58 του ΓΚΠΔ και στο άρθρο 15 του ν. 4624/2019.

Όταν η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων γίνεται από δημόσιες αρχές ή από ιδιωτικούς φορείς που ενεργούν βάσει του άρθρου 6 παρ. 1 στ, γ ή ε του ΓΚΠΔ (άρθρο 55 παρ. 2, αιτ. σκ. 128 του ΓΚΠΔ), επιλαμβάνεται μόνον η Αρχή ως αποκλειστικά αρμόδια και δεν εφαρμόζονται οι αναφερόμενοι παρακάτω κανόνες συνεργασίας και συνεκτικότητας σχετικά με την Επικεφαλής Εποπτική Αρχή – ΕΕΑ (Lead Supervisory Authority) και τον «μηχανισμό μίας στάσης» («one-stop-shop mechanism») (αιτ. σκ. 128 του ΓΚΠΔ).

Ακόμα, η Αρχή καταρτίζει ετήσια έκθεση των δραστηριοτήτων της, την οποία υποβάλλει στο εθνικό κοινοβούλιο, την κυβέρνηση και άλλες αρχές και την καθιστά διαθέσιμη στο κοινό, την Επιτροπή και το ΕΣΠΔ (άρθρο 59 του ΓΚΠΔ, άρθρο 14 του ν. 4624/2019).

Συνεργασία και συνεκτικότητα

Στις περιπτώσεις που διενεργείται διασυνοριακή επεξεργασία δεδομένων (άρθρο 4 παρ. 23 του ΓΚΠΔ) εφαρμόζεται, κατά γενικό κανόνα, ο μηχανισμός συνεργασίας μεταξύ της ΕΕΑ και των ενδιαφερόμενων εποπτικών αρχών, την πρωταρχική ευθύνη για την εποπτεία της οποίας έχει η ΕΕΑ (άρθρο 60, αιτ. σκ. 124-126 του ΓΚΠΔ˙ WP244rev.01).

Η Αρχή είναι αρμόδια να ενεργεί ως ΕΕΑ για τη διασυνοριακή επεξεργασία που διεξάγεται από υπεύθυνο επεξεργασίας ή εκτελούντα την επεξεργασία, ο οποίος έχει την κύρια ή τη μόνη εγκατάστασή του στο έδαφός της, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 60 του ΓΚΠΔ (άρθρο 56 παρ. 1, αιτ. σκ. 124 του ΓΚΠΔ). Στις περιπτώσεις που συντρέχει μία εκ των προϋποθέσεων που αναφέρονται στο άρθρο 4 παρ. 22 του ΓΚΠΔ, η Αρχή ενεργεί ως ενδιαφερομένη εποπτική αρχή (άρθρα 60, 66, αιτ. σκ. 124-125, 130-131, 143 του ΓΚΠΔ). Ακόμη, συνεργάζεται με τις εποπτικές

αρχές των κρατών μελών της ΕΕ παρέχοντας αμοιβαία συνδρομή και πραγματοποιώντας κοινές επιχειρήσεις, σε διμερή ή πολυμερή βάση, προκειμένου να διασφαλισθεί η συνεκτική εφαρμογή του ΓΚΠΔ και η λήψη κοινών μέτρων ελέγχου (άρθρα 61-62, αιτ. σκ. 133-134, 138 του ΓΚΠΔ).

Κατά παρέκκλιση από τον γενικό κανόνα, η Αρχή είναι αρμόδια να εξετάσει υποβληθείσα καταγγελία ή να αντιμετωπίσει πιθανή παραβίαση του ΓΚΠΔ στις περιπτώσεις που γίνεται διασυνοριακή επεξεργασία με τοπικές μόνον επιπτώσεις στο έδαφός της (cross-border processing with local impact), εάν η ΕΕΑ αποφασίσει να μην επιληφθεί της υπόθεσης κατόπιν ενημέρωσής της από την Αρχή (άρθρο 56 παρ. 2-5, αιτ. σκ. 127 του ΓΚΠΔ). Στις περιπτώσεις αυτές, η Αρχή επιλαμβάνεται της υπόθεσης σύμφωνα με τα άρθρα 61 και 62 του ΓΚΠΔ (άρθρο 56 παρ. 5 του ΓΚΠΔ).

Επίσης, η Αρχή εφαρμόζει τον μηχανισμό συνεκτικότητας (αιτ. σκ. 135 του ΓΚΠΔ), όταν προτίθεται να θεσπίσει οποιοδήποτε από τα μέτρα που προβλέπονται στο άρθρο 64 παρ. 1 του ΓΚΠΔ (αιτ. σκ. 136 του ΓΚΠΔ) ή κατόπιν αιτήματος γνωμοδότησης προς το ΕΣΠΔ σχετικά με οποιοδήποτε ζήτημα γενικής εφαρμογής του ΓΚΠΔ ή ζήτημα που παράγει αποτελέσματα σε περισσότερα από ένα κράτη μέλη (άρθρο 64 παρ. 2 του ΓΚΠΔ) ή στο πλαίσιο της επίλυσης διαφορών μεταξύ εποπτικών αρχών από το ΕΣΠΔ (άρθρο 65, αιτ. σκ. 136 του ΓΚΠΔ) και της επείγουσας διαδικασίας (άρθρο 66, αιτ. σκ. 137 του ΓΚΠΔ).

1.2. ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ

Πρόεδρος της Αρχής, κατά το 2021, διετέλεσε ο **Κωνσταντίνος Μενουδάκος**, Επίτιμος Πρόεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας, με αναπληρωτή του τον **Γεώργιο Μπατζαλέξη**, Επίτιμο Αρεοπαγίτη.

Τακτικά και αναπληρωματικά μέλη ήταν οι εξής:

Σπυρίδων Βλαχόπουλος, Καθηγητής Νομικής Σχολής Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Κωνσταντίνος Λαμπρινουδάκης, Καθηγητής Τμήματος Ψηφιακών Συστημάτων Πανεπιστημίου Πειραιώς, με αναπληρωτή του τον **Ευάγγελο Παπακωνσταντίνου**, Δικηγόρο, Καθηγητή Νομικής Σχολής Πανεπιστημίου Βρυξελλών.

Χαράλαμπος Ανθόπουλος, Καθηγητής Δικαίου και Διοίκησης του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, με αναπληρωτή του (έως τις 11-11-2021) τον **Γρηγόριο Τσόλια**, Δικηγόρο, ΜΔ Ποινικών Επιστημών.

Σημειώνεται ότι στις 15-2-2021 το αναπληρωματικό μέλος Ευάγγελος Παπακωνσταντίνου υπέβαλε παραίτηση.

Επιπλέον, με την απόφαση αριθμ. 55729/22-10-2021 «Τροποποίηση της υπ' αρ. 50722/10-08-2016 απόφασης του Υπουργού Δικαιοσύνης, Κωνσταντίνου Τσιάρα, «Διορισμός Προέδρου, Αναπληρωτή Προέδρου και μελών της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα»» (ΦΕΚ (ΥΟΔΔ 973/12-11-2021)), ορίστηκαν για πλήρη θητεία έξι ετών στην Αρχή τα εξής νέα τακτικά και αναπληρωματικά μέλη στη θέση παλαιών των οποίων έληξε η θητεία ή οι οποίοι παραιτήθηκαν:

Χρήστος Καλλονιάτης, Αναπληρωτής Καθηγητής στο Τμήμα Πολιτισμικής Τεχνολογίας και Επικοινωνίας της Σχολής Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Αιγαίου, ως τακτικό μέλος, με αναπληρωτή του τον **Γεώργιο Κόντη**, Διδάκτορα Πολιτικής Δικονομίας στη Νομική Σχολή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Αικατερίνη Ηλιάδου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Δημοσίου Δικαίου στη Νομική Σχολή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, ως τακτικό μέλος, με αναπληρωτή της τον **Νικόλαο Φαλδαμή**, Πρόεδρο του Ελληνικού Δικτύου Επαγγελματιών Πληροφορικής και εκπρόσωπο για την Ελλάδα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Επαγγελματιών Πληροφορικής.

Γρηγόριος Τσόλιας, Δικηγόρος, Υποψήφιος Διδάκτορας του Τμήματος Νομικής του Πανεπιστημίου Αθηνών στο Ποινικό Δίκαιο, ως τακτικό μέλος, με αναπληρώτρια αυτού τη **Μαρία Ψάλλα**, Νομικό.

Χρήστος Παπαθεοδώρου, Καθηγητής στο Τμήμα Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών ως αναπληρωματικό μέλος.

Δημοσθένης Βουγιούκας, Καθηγητής στο Τμήμα Μηχανικών Πληροφοριακών και Επικοινωνιακών Συστημάτων της Πολυτεχνικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αιγαίου, Ηλεκτρολόγος Μηχανικός ΕΜΠ, ως αναπληρωματικό μέλος.

Νικόλαος Λίβος, Επίκουρος Καθηγητής Ποινικού Δικαίου της Νομικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, ως αναπληρωματικό μέλος.

Κατά τα λοιπά, ισχύει η υπ' αρ. 50722/10-08-2016 (ΥΟΔΔ 442) απόφαση.

1.3. ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ

Η Αρχή, σύμφωνα με το άρθρο 20 παρ. 1 του ιδρυτικού της νόμου 2472/1997 και το π.δ. 207/1998 «Οργάνωση της Γραμματείας της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα και σύσταση οργανικών θέσεων» που διατηρείται σε ισχύ κατά το άρθρο 18 παρ. 3 του ν. 4624/2019, εξυπηρετείται από Γραμματεία η οποία λειτουργεί σε επίπεδο Διεύθυνσης και αποτελείται από τέσσερα Τμήματα: 1) το Τμήμα Ελεγκτών, 2) το Τμήμα Επικοινωνίας, 3) το Τμήμα Διοικητικών Υποθέσεων και 4) το Τμήμα Οικονομικών Υπηρεσιών, που συστάθηκε σύμφωνα με την υπ. αριθμ. Γ/ΕΞΕ/1435/21-2-2017 ΚΥΑ «Μεταφορά και κατανομή των αρμοδιοτήτων του άρθ. 69Γ του ν. 4270/2014 στις οργανικές μονάδες της Διεύθυνσης Γραμματείας της Αρχής. Σύσταση τμήματος αμιγώς οικονομικού ενδιαφέροντος σε αυτήν».

1. Τμήμα Ελεγκτών

Έχει αρμοδιότητες καθοριστικού χαρακτήρα για την εκπλήρωση της αποστολής της Αρχής. Ενδεικτικά, στο Τμήμα αυτό ανήκει η διενέργεια διοικητικών ελέγχων σε κάθε αρχείο, η προπαρασκευή της έκδοσης κανονιστικών πράξεων για τη ρύθμιση ειδικών, τεχνικών και λεπτομερειακών θεμάτων, η σύνταξη σχεδίων οδηγιών με σκοπό την ενιαία εφαρμογή της προστατευτικής νομοθεσίας για το άτομο, η εξέταση προσφυγών και καταγγελιών και η προπαρασκευή εισηγήσεων. Επιπλέον, το Τμήμα Ελεγκτών ασχολείται με τη σύνταξη της ετήσιας έκθεσης πεπραγμένων της Αρχής υπό τον συντονισμό του

Διευθυντή Γραμματείας. Επιπλέον, οι Ελεγκτές υποβοηθούν κατηγορίες υπευθύνων επεξεργασίας στην κατάρτιση κωδίκων δεοντολογίας και υποστηρίζουν την ενημέρωσή τους σε θέματα προστασίας προσωπικών δεδομένων με εισηγήσεις σε συνέδρια και ημερίδες. Εκπροσωπούν την Αρχή σε όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς επίσης και σε διεθνείς ομάδες εργασίας και συνέδρια. Στις αρμοδιότητες του Τμήματος υπάγονται η προετοιμασία φακέλων, η εκπόνηση μελετών, η υποβολή εισηγήσεων και η εν γένει συνδρομή της Αρχής κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων της.

Το Τμήμα στελεχώνεται από ειδικούς επιστήμονες νομικής και πληροφορικής κατεύθυνσης, μετά τη μετατροπή των οργανικών θέσεων κατηγορίας πανεπιστημιακής εκπαίδευσης σε θέσεις ειδικού επιστημονικού προσωπικού με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, σύμφωνα με τον ν. 4055/2012. Ο αριθμός των πληρωμένων οργανικών θέσεων στο Τμήμα Ελεγκτών το 2021 ήταν 29 εκ των οποίων 16 ήταν νομικοί και 13 πληροφορικοί, περιλαμβανομένου του Διευθυντή της Γραμματείας της Αρχής. Σημειώνεται ότι τον Ιούλιο 2021 πραγματοποιήθηκε ο διορισμός και η ορκωμοσία των δύο τελευταίων ΕΕΠ-ΙΔΑΧ Νομικής κατεύθυνσης, με τις οποίες ολοκληρώθηκε η προκήρυξη 7Ε/2018, των 13 ΕΕΠ-ΙΔΑΧ.

Παραμένει σε απόσπαση στο Υπουργείο Υγείας ένας νομικός ελεγκτής. Σε άδειες άνευ αποδοχών λόγω εργασίας ή απόσπασης σε ευρωπαϊκά όργανα παραμένουν 3 ελέγκτριες, μία πληροφορικός και δύο νομικοί.

Σε άδεια ανατροφής τέκνου μία ελέγκτρια νομικός απουσίαζε από τον Φεβρουάριο 2021.

Σε άδεια λοχείας μία ελέγκτρια πληροφορικός μέχρι τον Σεπτέμβριο 2021. Συνεπώς, ο αριθμός των υπηρετούντων στο Τμήμα Ελεγκτών το 2021 ήταν 24 (13 νομικοί και 11 πληροφορικοί).

2. Τμήμα Επικοινωνίας

Έχει εξόχως σημαντικές αρμοδιότητες για την επίτευξη της αποστολής της Αρχής. Σε γενικές γραμμές, κύρια αρμοδιότητα του Τμήματος είναι η συνδρομή της Αρχής στη διαμόρφωση και υλοποίηση της επικοινωνιακής πολιτικής της καθώς και η υποβολή σχετικών εισηγήσεων.

Ειδικότερα, το Τμήμα Επικοινωνίας είναι επιφορτισμένο με τη διοργάνωση ενημερωτικών και επιστημονικών ημερίδων, σεμιναρίων και συνεδρίων για θέματα σχετικά με το πεδίο αρμοδιοτήτων της Αρχής, τη μέριμνα των δημοσίων σχέσεων με άλλες δημόσιες υπηρεσίες και οργανισμούς, ιδιώτες και υπηρεσίες του εξωτερικού, συμπεριλαμβανομένων των αρμόδιων οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την έκδοση ενημερωτικών δελτίων, φυλλαδίων και καταχωρίσεων στον Τύπο, καθώς και τη δημιουργία ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών μηνυμάτων για την Αρχή. Επιπρόσθετα, στις αρμοδιότητές του υπάγονται η δημιουργία και επιμέλεια περιεχομένου για την ιστοσελίδα της Αρχής, η παρακολούθηση και αποδελτίωση των ΜΜΕ για θέματα προστασίας προσωπικών δεδομένων καθώς και η εσωτερική ενημέρωση, η διοργάνωση συνεντεύξεων Τύπου και η διαχείριση των δημοσιογραφικών ερωτημάτων και αιτημάτων για δηλώσεις ή συνεντεύξεις, η μέριμνα για την επιμέλεια, έκδοση και δημοσιοποίηση της ετήσιας έκθεσης πεπραγμένων της Αρχής, καθώς και η υπό τον συντονισμό του

Διευθυντή Γραμματείας σύνταξη της ενότητας για την επικοινωνιακή πολιτική και η τήρηση της βιβλιοθήκης της Αρχής. Το Τμήμα Επικοινωνίας εκπροσωπεί την Αρχή στο Δίκτυο Επικοινωνίας του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Προστασίας Δεδομένων (EDPB Communication Network).

Σημειώνεται ότι το Τμήμα στελεχώνεται από ειδικούς επιστήμονες επικοινωνίας, διεθνών σχέσεων και μετάφρασης μετά τη μετατροπή των οργανικών θέσεων του επιστημονικού προσωπικού κατηγορίας πανεπιστημιακής εκπαίδευσης του κλάδου επικοινωνίας της Αρχής σε θέσεις ειδικού επιστημονικού προσωπικού σύμφωνα με το άρθρο 18 παρ. 8 του ν. 4624/2019.

Στο Τμήμα Επικοινωνίας υπηρέτησαν το 2021 τρεις ειδικοί επιστήμονες, συμπεριλαμβανομένου του Προϊσταμένου. Μέχρι τον Νοέμβριο απουσίαζε με άδεια άνευ αποδοχών μία ειδική επιστήμων του Τμήματος. Σημειώνεται ότι από τον Ιούνιο του ίδιου έτους τελούσε σε απόσπαση μία ειδική επιστήμονας και τον Νοέμβριο μετατάχθηκε στο Υπουργείο Ψηφιακής Πολιτικής.

3. Τμήμα Διοικητικών Υποθέσεων

Το Τμήμα Διοικητικών Υποθέσεων αποτελείται από προσωπικό πανεπιστημιακής, τεχνολογικής, δευτεροβάθμιας και υποχρεωτικής εκπαίδευσης. Το εξειδικευμένο προσωπικό πανεπιστημιακής και τεχνολογικής εκπαίδευσης του Τμήματος, κατέχει πτυχία και μεταπτυχιακούς τίτλους σπουδών στη δημόσια διοίκηση και την πληροφορική. Οι υπάλληλοι του Τμήματος είναι επιφορτισμένοι με τη γραμματειακή υποστήριξη της Αρχής (ηλεκτρονική τήρηση πρωτοκόλλου, τήρηση πρακτικών συνεδριάσεων, δακτυλογράφηση κειμένων, ταξινόμηση και ενημέρωση αρχείων και διαχείριση θεμάτων προσωπικού, τήρηση ατομικών φακέλων του προσωπικού και ενημέρωση αυτών και τήρηση των κάθε είδους αδειών αυτού). Στα καθήκοντα του Τμήματος υπάγεται, επίσης, η σύνταξη, ανάρτηση και κοινοποίηση προκηρύξεων για πρόσληψη προσωπικού μονίμων και ΕΕΠ-ΙΔΑΧ, η συμμετοχή στη διαδικασία αξιολόγησης του προσωπικού, η συμμετοχή και η τήρηση των προϋποθέσεων για το Ενιαίο Σύστημα Κινητικότητας, η προώθηση και υλοποίηση των εγκυκλίων του Υπουργείου Εσωτερικών, η σύνταξη των δελτίων ΔΑΥΚ. Ακόμη, η χορήγηση βεβαιώσεων προϋπηρεσίας, εργασίας και κάθε είδους εν γένει βεβαιώσεων που αιτούνται οι υπάλληλοι της Αρχής, ανεξαρτήτως Τμήματος, προς κάθε νόμιμη χρήση. Στα καθήκοντα του Τμήματος περιλαμβάνεται και η κάθε είδους διαχείριση της υπολογιστικής και δικτυακής υποδομής της Αρχής.

Οι οργανικές θέσεις του Τμήματος Διοικητικών Υποθέσεων ανέρχονται σε δεκατέσσερις συμπεριλαμβανομένης και της θέσης της Προϊσταμένης αυτού. Στο Τμήμα υπηρέτησαν το έτος 2021 δεκατρείς υπάλληλοι, συμπεριλαμβανομένης της Προϊσταμένης αυτού.

Σημειώνεται ότι από 26.10.2020 έως 17.07.2021, έλαβε άδεια εννεάμηνης ανατροφής τέκνου ένας υπάλληλος του Τμήματος. Μία υπάλληλος του Τμήματος απουσιάζει με εξαετή άδεια απουσίας άνευ αποδοχών λόγω αποδοχής θέσης του συζύγου της σε ευρωπαϊκό όργανο.

Επίσης, ολοκληρώθηκε η μετάταξη υπαλλήλου ΠΕ Διοικητικού–Οικονομικού, από το Νοσοκομείο «ΑΤΤΙΚΟΝ» στο Διοικητικό Τμήμα της Αρχής, η οποία εμφανίστηκε και ανέλαβε τα καθήκοντά της στις 12.07.2021, τα οποία και έκτοτε ασκεί συνεχώς και αδιαλείπτως.

Σημειώνεται, επίσης, ότι μετά την τροποποίηση της ΠΥΣ 2018, για την αλλαγή των δύο θέσεων ΠΕ Επικοινωνίας σε Θέσεις ΕΕΠ- ΙΔΑΧ, υποβλήθηκε αίτημα στο ΑΣΕΠ για την προκήρυξη των προαναφερόμενων θέσεων καθώς και άλλου αιτήματος για την προκήρυξη και των πέντε θέσεων μονίμων υπαλλήλων. Τέλος, πραγματοποιήθηκε προκήρυξη για απόσπαση 9 μονίμων και ΕΕΠ-ΙΔΑΧ στην υπηρεσία χωρίς να υπάρξει επιλογή υπαλλήλου.

4. Τμήμα Οικονομικών Υπηρεσιών

Το Τμήμα Οικονομικών Υπηρεσιών αποτελείται από δύο γραφεία: α) το Γραφείο εκτέλεσης προϋπολογισμού και β) το Γραφείο κατάρτισης προϋπολογισμού και πληρωμών και στελεχώνεται από εξειδικευμένους υπαλλήλους πανεπιστημιακής και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Οι υπηρετούντες στις οργανικές θέσεις του Τμήματος ανέρχονται σε τέσσερις, συμπεριλαμβανομένης της Προϊσταμένης.

Στις αρμοδιότητες του Τμήματος ανήκουν η κατάρτιση, εκτέλεση και παρακολούθηση του προϋπολογισμού της Αρχής, η διαχείριση της μισθοδοσίας μελών και προσωπικού, η προμήθεια των απαραίτητων αγαθών και υπηρεσιών για την ομαλή λειτουργία της Αρχής, η μέριμνα για τις μετακινήσεις μελών και προσωπικού, η τήρηση των απαραίτητων λογιστικών και άλλων βιβλίων, ο έλεγχος και η εκκαθάριση των δαπανών στις οποίες προβαίνει η Αρχή, η έκδοση χρηματικών ενταλμάτων πληρωμής και η πληρωμή τους μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Δημοσιονομικής Πολιτικής (ΟΠΣΔΠ), η βεβαίωση των προστίμων στις αρμόδιες ΔΟΥ και η παροχή οικονομικών στοιχείων μηνιαίως και όταν απαιτούνται στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους και στους ελεγκτικούς φορείς.

1.4. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 19 του ν. 4624/2019, η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, ως ανεξάρτητη δημόσια Αρχή, καταρτίζει δικό της προϋπολογισμό που συντάσσεται με ευθύνη του Προέδρου της και υποβάλλεται απευθείας στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο Δημόσιο Λογιστικό. Η εκτέλεση του προϋπολογισμού της Αρχής ανήκει αποκλειστικά σε αυτήν, στο πλαίσιο της πλήρους αυτοτέλειάς της, και διατάκτης των δαπανών είναι ο Πρόεδρός της.

Κατά το οικονομικό έτος 2021, ο προϋπολογισμός της Αρχής διαμορφώθηκε στο ποσό των 2.811.000 €. Ο δε εγκεκριμένος προϋπολογισμός για το 2022 ανέρχεται στο ποσό των 2.523.000 €.

1.5. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ, ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Το 2021 ήταν επιβαρυμένο λόγω πανδημίας, όπως και το 2020, χωρίς ωστόσο να επηρεάσει αρνητικά τη λειτουργία της Αρχής, όπως συνάγεται από τη σύγκριση του έργου της το 2021 με αυτό προγενέστερων ετών, αφού η Αρχή ήταν σε θέση από άποψη τεχνολογικής υποδομής και διοικητικών ρυθμίσεων να συνεχίσει τις εξ αποστάσεως συνεδριάσεις και την τηλεργασία στον βαθμό που ήταν επιβεβλημένο από τις συνθήκες της πανδημίας.

Η Αρχή, σε συνέχεια των κατευθυντηρίων γραμμών και γνωμοδοτήσεων που εξέδωσε το 2020 σχετικά με ζητήματα που άπτονται της αντιμετώπισης της πανδημίας, το 2021 εξέδωσε κατευθυντήριες γραμμές αναφορικά με την τηλεργασία, με σκοπό να εξειδικευθούν αφενός οι κίνδυνοι, οι κανόνες, οι εγγυήσεις και τα δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων, και αφετέρου οι υποχρεώσεις των δημοσίων αρχών και ιδιωτικών φορέων, ως υπευθύνων επεξεργασίας, σε συμμόρφωση προς το θεσμικό πλαίσιο προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Επίσης, η Αρχή εξέδωσε και γνωμοδότηση σχετικά με τη χρήση ειδικής εφαρμογής σε κινητές συσκευές μέσω της οποίας ελέγχεται η εγκυρότητα, γνησιότητα και ακεραιότητα του ψηφιακού πιστοποιητικού Covid-19 (Κανονισμός (ΕΕ) 2021/953, από 30.5.2021 ΠΝΠ (Α' 87), άρθρο 1 ν. 4806/2021 (Α΄ 95)).

Σημειώνεται, επίσης, ότι το 2021 ολοκληρώθηκε η αναθεώρηση του Κανονισμού Λειτουργίας της Αρχής με την έκδοση και δημοσίευση της σχετικής απόφασης της Ολομελείας της, και τέθηκε σε εφαρμογή ο αναθεωρημένος Κανονισμός, με τον οποίο ρυθμίζονται κυρίως θέματα διαδικασιών και αρμοδιοτήτων των οργάνων της Αρχής με σκοπό να επιτυγχάνεται η αποτελεσματικότερη δυνατή λειτουργία της στο πλαίσιο των κανόνων του ΓΚΠΔ και του ν. 4624/2019. Το φθινόπωρο του 2021 ορίστηκαν νέα μέλη σε αντικατάσταση εκείνων των οποίων είχε εκπνεύσει η θητεία ή είχαν παραιτηθεί, και καλύφθηκαν –αλλά με μεγάλη καθυστέρηση– οι αντίστοιχες κενές θέσεις τακτικών και αναπληρωματικών μελών, οι οποίες σε πολλές περιπτώσεις χρονολογούνταν από το έτος 2019.

Στις αρχές του 2021, τόσο το αναβαθμισμένο ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα (ΟΠΣ) όσο και η νέα διαδικτυακή πύλη της Αρχής τέθηκαν σε πλήρη παραγωγική λειτουργία, διευκολύνοντας έτσι την πρόοδο των εργασιών της, αφού σημαντικό ποσοστό των καταγγελιών, αιτημάτων των πολιτών και φορέων, των γνωστοποιήσεων περιστατικών παραβίασης και εγγραφής στη λίστα του άρθρου 13 και ελεγχόμενης χορήγησης αυτής σε ενδιαφερόμενους πραγματοποιήθηκε μέσω των ηλεκτρονικών υπηρεσιών που έχουν ενσωματωθεί στην τεχνολογική υποδομή. Αξιοσημείωτο είναι ότι από τα εισερχόμενα έγγραφα έτους 2021, υποβλήθηκαν σε ποσοστό 32% μέσω της διαδικτυακής πύλης της, ενώ το ποσοστό αυτό το 2020 ήταν μόλις 5%.

Μετά τη διασφάλιση χρηματοδότησης το 2020 για την περαιτέρω αναβάθμιση της τεχνολογικής υποδομής της Αρχής, με την ένταξη του σχεδιαζόμενου έργου στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα ‘Μεταρρύθμιση του Δημόσιου Τομέα’ του ΕΣΠΑ και αξιοποίηση χρηματοδοτικών μέσων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το 2021 προκηρύχθηκε το έργο, αξιολογήθηκαν οι προσφορές που υποβλήθηκαν και επελέγη η ανάδοχος εταιρία

του έργου, με την προοπτική να αρχίσει την υλοποίηση το 2022. Όπως επισημάνθηκε και στην Έκθεση του έτους 2020, με τη νέα επέκταση επιδιώκεται η εισαγωγή και νέων, σε μεγαλύτερο βαθμό, αυτοματοποιημένων ηλεκτρονικών υπηρεσιών, όπως διαχείρισης περιστατικών παραβίασης δεδομένων, (αυτο-)αποτίμησης ασφάλειας και προστασίας δεδομένων και διαχείρισης ελέγχων, καθώς και η δημιουργία ενημερωτικού περιεχομένου για την ευαισθητοποίηση των παιδιών σε θέματα προστασίας δεδομένων.

Επίσης, το 2021 αποτέλεσε το έτος σημαντικής προόδου στην υλοποίηση του έργου byDesign, το οποίο χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, μετά από πρόταση της Αρχής, όπως σημειώθηκε ήδη στην Έκθεση του 2020. Σημειώνεται ότι η πραγματοποίηση του έργου άρχισε τον Νοέμβριο 2020 και θα ολοκληρωθεί τον Οκτώβριο 2022. Το έτος 2021, αναπτύχθηκε το διαδικτυακό εργαλείο το οποίο προορίζεται για ελεύθερη χρήση από τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις ώστε να διευκολύνονται στις εργασίες συμμόρφωσης με τον ΓΚΠΔ. Το εργαλείο αυτό, βασιζόμενο σε έναν μεγάλο αριθμό υποδειγμάτων και εντύπων που ετοιμάστηκαν από την Αρχή, παράγει μια σειρά εγγράφων, όπως κείμενα ενημέρωσης, έντυπα συγκατάθεσης, αρχεία επεξεργασιών, όρους χρήσης διαδικτυακών υπηρεσιών, προσαρμοσμένα στα εκάστοτε δεδομένα των ενδιαφερομένων. Επίσης, το 2021 καταρτίστηκε εκπαιδευτικό υλικό και προγραμματίστηκε για το πρώτο μισό του 2022 μια σειρά εκπαιδευτικών σεμιναρίων στο αντικείμενο της «προστασίας δεδομένων εκ σχεδιασμού και εξ ορισμού» που απευθύνονται σε επαγγελματίες πληροφορικής και επικοινωνιών, όπως αναλυτές, σχεδιαστές και προγραμματιστές εφαρμογών πληροφορικής, υπευθύνους πωλήσεων και φοιτητές με εμπειρία στην ανάπτυξη σχετικών εφαρμογών. Περαιτέρω, στο τέλος του 2021, η Αρχή υπέβαλε στην Ε. Επιτροπή πρόταση για τη χρηματοδότηση νέου έργου, με τον τίτλο byDefault, με το οποίο, εφόσον εγκριθεί, θα επιδιωχθεί η δημιουργία ειδικής πλατφόρμας παροχής εξειδικευμένης ενημέρωσης προς υπευθύνους προστασίας δεδομένων (DPOs) και η δημιουργία εκπαιδευτικού υλικού σε θέματα προστασίας δεδομένων για μαθητές πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Ως προς το σοβαρό ζήτημα της στελέχωσης, έως το καλοκαίρι 2021 πληρώθηκαν και οι τελευταίες 5 από τις 13 θέσεις ελεγκτών που είχαν προκηρυχθεί το 2018 από το ΑΣΕΠ για λογαριασμό της Αρχής. Σημειώνεται ότι οι υπόλοιπες 7 από τις συνολικά εγκεκριμένες για πλήρωση 20 θέσεις δεν προκηρύχθηκαν μέχρι τέλους του 2021, αν και το σχετικό αίτημα της Αρχής είχε ήδη υποβληθεί στο ΑΣΕΠ στα μέσα του 2018. (Οι θέσεις αυτές προκηρύχθηκαν εντέλει εντός του 2022, οι 2 θέσεις της Επικοινωνίας τον Απρίλιο 2022 και οι 5 θέσεις Διοικητικού – Οικονομικού τον Ιούνιο 2022). Όπως σημειώθηκε και στην έκθεση του 2020, παρά την επείγουσα ανάγκη ενίσχυσης της Αρχής με προσωπικό, η εκ του εθνικού νόμου πρόβλεψη για προσλήψεις μόνο μέσω ΑΣΕΠ στερεί από την Αρχή τη δυνατότητα έγκαιρης και αποτελεσματικής διαχείρισης των αναγκών της σε ανθρώπινο δυναμικό, αφού, όπως συνάγεται και από τα προαναφερόμενα, οι διαδικασίες του ΑΣΕΠ είναι ιδιαίτερα δύσκαμπτες και χρονοβόρες, κατάλληλες μεν για μεγάλους οργανισμούς με μακροπρόθεσμους σχεδιασμούς, εντελώς ακατάλληλες όμως για μικρού μεγέθους αρχές και υπηρεσίες, όπως η Αρχή που πρέπει με ευελιξία να αντιμετωπίζει απότομες μειώσεις του προσωπικού της. Για τον λόγο αυτόν, με δεδομένη και επιτακτική την ανάγκη ενίσχυσης της Αρχής σε ανθρώπινο δυναμικό,

είναι απολύτως αναγκαία νομοθετική πρόβλεψη πλήρους διαχείρισης του προσωπικού της από την ίδια την Αρχή, συμπεριλαμβανομένης της πλήρωσης εγκεκριμένων κενών θέσεων, όπως άλλωστε επιβάλλεται από τον ΓΚΠΔ. Υπενθυμίζεται σχετικά η παράγραφος 5 του άρθρου 52 του ΓΚΠΔ, σύμφωνα με την οποία «Κάθε κράτος μέλος διασφαλίζει ότι κάθε εποπτική αρχή επιλέγει και διαθέτει δικούς της υπαλλήλους οι οποίοι διοικούνται αποκλειστικά από το μέλος ή τα μέλη της …». Επισημαίνεται, επίσης, ότι ο ΓΚΠΔ, στην παρ. 4 του άρθρου 52, προβλέπει ως υποχρέωση κάθε κράτους μέλους να διαθέσει στην εθνική εποπτική αρχή «…τους απαραίτητους ανθρώπινους, τεχνικούς και οικονομικούς πόρους και τις αναγκαίες εγκαταστάσεις και υποδομές για την αποτελεσματική εκτέλεση των καθηκόντων και άσκηση των εξουσιών της, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που ασκούνται στο πλαίσιο της αμοιβαίας συνδρομής, της συνεργασίας και της συμμετοχής στο Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων». Η ανταπόκριση της χώρας στην υποχρέωση αυτή παραμένει ακόμη σε εκκρεμότητα. Επίσης, υπενθυμίζεται ότι για να καταστεί διαχειρίσιμη η συνολική προσπάθεια που πρέπει να καταβάλλει η Αρχή ετησίως, ο αριθμός των οργανικών θέσεων εκτιμάται ότι θα πρέπει να ανέλθει σε τουλάχιστον 135 με βάση σχετική εκτίμηση που στηρίζεται σε συγκεκριμένα δεδομένα αναφερόμενα κυρίως στον αριθμό των υποθέσεων που εισάγονται προς εξέταση στην Αρχή, στις κατά τον ΓΚΠΔ αρμοδιότητες και καθήκοντά της, συμπεριλαμβανομένου σημαντικού προληπτικού ελεγκτικού έργου, καθώς και στις υποχρεώσεις της προς τα ευρωπαϊκά όργανα. Στην πρόταση νέου Οργανισμού που η Αρχή πρόκειται να υποβάλει το 2022 στις αρμόδιες αρχές λαμβάνονται υπόψη τα προαναφερόμενα προβλήματα και επιλύονται εφόσον η πρόταση γίνει δεκτή.

Όπως έχει τονιστεί σε πολλές ετήσιες εκθέσεις στο παρελθόν, η ελλιπής στελέχωση, σε συνάρτηση με το ευρύ σύνολο αρμοδιοτήτων, το οποίο απορρέει από την ευρωπαϊκή και εθνική νομοθεσία, καθώς και σε συνδυασμό με τον όγκο των εισερχόμενων υποθέσεων, αποτελεί ουσιώδη ανασταλτικό παράγοντα στις προσπάθειες της Αρχής να ανταποκριθεί πλήρως στην αποστολή της. Η αρνητική επίπτωση είναι μεγαλύτερη στην ανάπτυξη του προληπτικού έργου, όπως συστηματική πραγματοποίηση ελέγχων, και την ενημέρωση – ευαισθητοποίηση υποκειμένων των δεδομένων, υπευθύνων και εκτελούντων την επεξεργασία. Η προαναφερόμενη πλήρωση των 13 θέσεων ελεγκτών δεν επιλύει το πρόβλημα της ανεπαρκούς στελέχωσης της Αρχής, αφού το έργο που καλείται να επιτελέσει προϋποθέτει, όπως αναφέρεται ανωτέρω, ελάχιστη συνολική δύναμη 135 οργανικών θέσεων. Οι εργασίες που καλείται να πραγματοποιήσει η Αρχή συνεχίζουν να αυξάνονται. Για παράδειγμα, οι καταγγελίες αυξήθηκαν κατά 19% το 2021 σε σύγκριση με το 2020, οι γνωστοποιήσεις περιστατικών παραβίασης δεδομένων επίσης κατά 19% σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος, όπως και άλλες υποθέσεις σχετικές με αιτήματα αφενός υποκειμένων των δεδομένων για πληροφόρηση και αφετέρου φορέων για γνωμοδότηση, προηγούμενη διαβούλευση, έγκριση κριτηρίων σχήματος πιστοποίησης, έγκριση κώδικα δεοντολογίας και διαπίστευση φορέα παρακολούθησης. Τα αιτήματα των φορέων αναμένεται να αυξηθούν σημαντικά τα επόμενα έτη, ιδιαίτερα τα αιτήματα για την παροχή γνωμοδοτήσεων, λαμβανομένης υπόψη και της απόφασης της Ολομέλειας του ΣτΕ (1478/22), σύμφωνα με την οποία σε κάθε περίπτωση έκδοσης κανονιστικής πράξης η εφαρμογή της οποίας συνεπάγεται επεξεργασία προσωπικών

δεδομένων ειδικών κατηγοριών, θα πρέπει να ζητείται η γνώμη της Αρχής. Ήδη το 2022 παρατηρείται μεγάλη αύξηση των σχετικών αιτημάτων προς την Αρχή. Πέραν των ανωτέρω εργασιών, η Αρχή θα πρέπει να ενισχύσει σημαντικά και το προληπτικό της έργο, τον αριθμό των αυτεπάγγελτων ελέγχων σε κρίσιμους από την οπτική της προστασίας δεδομένων τομείς δραστηριότητας, την ανάπτυξη πρωτοβουλιών ενημέρωσης – ευαισθητοποίησης των ενδιαφερομένων, ενημερωτικού υλικού, κατάρτιση οδηγιών και κατευθυντηρίων γραμμών, την υιοθέτηση συστάσεων κ.ά. Επίσης, οι υποθέσεις συνεργασίας με τις ομόλογες εποπτικές αρχές των κρατών μελών και συνεκτικότητας στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Προστασίας Δεδομένων (ΕΣΠΔ) απαιτούν όλο και περισσότερη προσπάθεια.

Ως προς τα οικονομικά στοιχεία, οι διαθέσιμες πιστώσεις για το έτος 2021 μειώθηκαν σε σχέση με το 2020 κατά περίπου 10%, κυρίως στη μείζονα κατηγορία «Παροχές σε εργαζόμενους». Οι διαθέσιμες πιστώσεις για τις λειτουργικές δαπάνες δεν παρουσίασαν θετική μεταβολή, παρά τα συνεχή αιτήματα για σημαντική αύξησή τους. Έτσι, οι αναγκαίες πιστώσεις για τη διαρκή αναβάθμιση της τεχνολογικής υποδομής, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης και διάθεσης στους ενδιαφερομένους εργαλείων προστασίας δεδομένων, αναζητούνται σε άλλες πηγές χρηματοδότησης, όπως στην Ε. Επιτροπή. Στην κατεύθυνση αυτή υποβλήθηκε και η προαναφερόμενη νέα πρόταση για το έργο byDefault. Περαιτέρω, όπως επισημαίνουμε όλα τα τελευταία έτη, αφότου μεταφέρθηκαν οι αρμοδιότητες εκκαθάρισης και πληρωμής δαπανών στην Αρχή και συστάθηκε ανεξάρτητο Τμήμα Οικονομικών Υπηρεσιών, επιτυγχάνεται πλήρης αξιοποίηση των διαθέσιμων πιστώσεων, χωρίς άσκοπη μεταφορά βαρών στο επόμενο έτος.

Είχε διαφανεί ήδη από το 2019, και επισημανθεί στις ετήσιες εκθέσεις έκτοτε, ότι η στέγαση της Αρχής εξελίσσεται σε ιδιαίτερα σοβαρό πρόβλημα. Το 2020 η Αρχή αναθεώρησε το κτιριολογικό της πρόγραμμα και διατύπωσε σχετικό αίτημα στέγασης στην Κτηματική Υπηρεσία Αθηνών και έκτοτε, μέχρι τον χρόνο κατάρτισης της παρούσας έκθεσης, το καλοκαίρι του 2022, είχαν δημοσιευτεί 4 διακηρύξεις μειοδοτικής δημοπρασίας μίσθωσης ακινήτου, οι οποίες όμως απέβησαν άγονες. Σημειώνεται στο σημείο αυτό ότι το όριο στο ποσό του μισθώματος ανά μονάδα επιφανείας που ισχύει για το Δημόσιο είναι χαμηλό, το οποίο σε καμία περίπτωση δεν συμβαδίζει με τον ρυθμό αύξησης των μισθωμάτων στην αγορά ακινήτων τα τελευταία έτη, καθιστώντας το όλο εγχείρημα της εύρεσης στέγης για την Αρχή ακόμη πιο δύσκολο. Στο μεταξύ εκκρεμεί η έκδοση δικαστικής απόφασης επί εξωστικής αγωγής με αίτημα να κηρυχθεί προσωρινώς εκτελεστή η σχετική απόφαση. Επισημαίνεται ιδιαιτέρως ότι σε περίπτωση αρνητικής για την Αρχή δικαστικής απόφασης, που είναι πιθανή, το θέμα της στέγασης θα απασχολήσει την Αρχή επιτακτικά, ενδεχομένως και να οδηγήσει και σε αδυναμία στέγασης μέρους των υπηρεσιών της.

Τέλος, είναι υπό διαμόρφωση πλαίσιο πραγματοποίησης πρακτικής άσκησης στην Αρχή και εξετάζεται το ενδεχόμενο κατάρτισης κώδικα δεοντολογίας για τα μέλη και το προσωπικό της.

Επισημαίνεται επίσης, όπως και στην Έκθεση του έτους 2020, σχετικά με τον Οργανισμό της Αρχής, ότι με το άρθρο 20 παρ. 1 του ν. 4622/2019 για το επιτελικό κράτος προβλέπεται ότι οι Οργανισμοί των ανεξάρτητων αρχών καταρτίζονται με απόφαση των οργάνων διοίκησής τους, αλλά με τον μεταγενέστερο ν. 4624/2019 ορίστηκε, στο άρθρο 18 παρ. 3, ότι ο Οργανισμός της Αρχής Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων εγκρίνεται με προεδρικό διάταγμα, χωρίς να προκύπτει λόγος για τη διαφοροποίηση. Με τον τρόπο αυτό η Αρχή είναι η μόνη από τις ανεξάρτητες αρχές που δεν έχει τη δυνατότητα να θεσπίσει η ίδια τον Οργανισμό της. Καθίσταται επομένως αναγκαίο να τροποποιηθεί η διάταξη αυτή του ν. 4624/2019 ώστε να εναρμονιστεί ο τρόπος θέσπισης του Οργανισμού της Αρχής προς τη γενικότερη ρύθμιση που ισχύει για τις ανεξάρτητες αρχές.

Όπως σημειώνεται σε όλες τις ετήσιες εκθέσεις της Αρχής, οι προσπάθειές της έχουν ως γνώμονα την καλύτερη δυνατή αποτελεσματικότητα στο έργο της, το οποίο γενικά αποσκοπεί στη διαμόρφωση συνολικού περιβάλλοντος φιλικού στην προστασία δεδομένων στη χώρα μας. Για την επίτευξη της αποστολής της, η Αρχή πρέπει απαραιτήτως να διαθέτει επαρκή στελέχωση, επαρκείς οικονομικούς πόρους και τα αναγκαία τεχνικά μέσα και εγκαταστάσεις, προσδοκά δε από την Πολιτεία να ανταποκριθεί, σε συμμόρφωση άλλωστε και με τις προαναφερθείσες σχετικές προβλέψεις του ΓΚΠΔ.

Πέραν αυτών, όπως παγίως επισημαίνεται, θα πρέπει να αναληφθεί επίσης νομοθετική πρωτοβουλία για την επανεξέταση της νομοθεσίας για την πρόσβαση στα δημόσια έγγραφα και σχετικών ειδικών διατάξεων, προκειμένου να διαμορφωθεί συμπαγές και σαφές νομοθετικό καθεστώς ώστε να αρθούν οι συγκρούσεις αρμοδιοτήτων και να εξασφαλιστεί αποτελεσματική προστασία των προσωπικών δεδομένων.

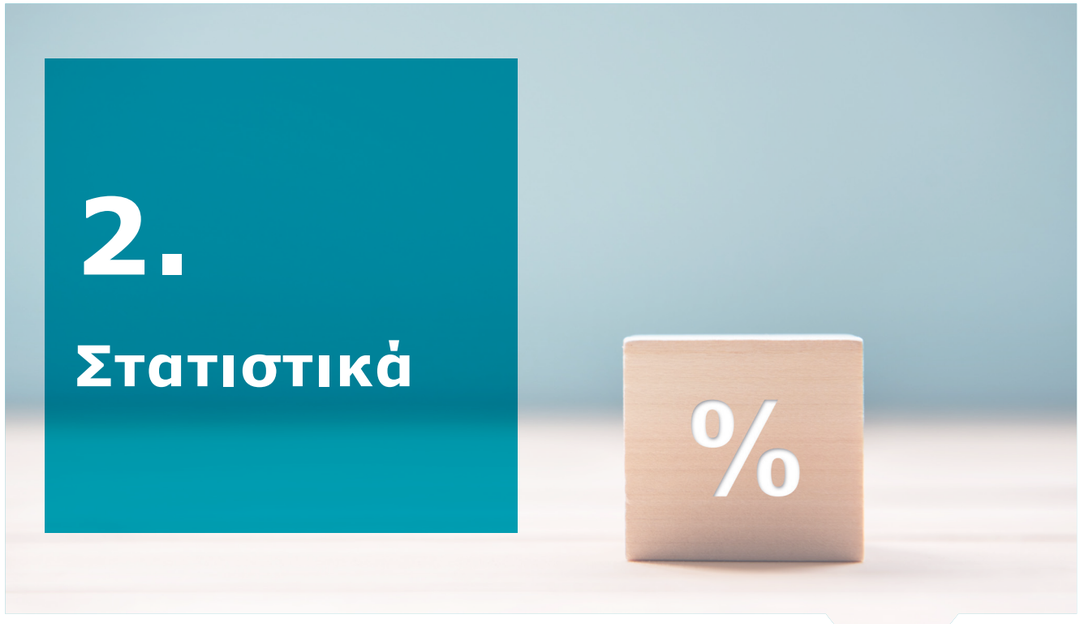

2. Στατιστικά

Το 2021, ο αριθμός των εισερχόμενων υποθέσεων προσφυγών/καταγγελιών ανήλθε σε 1.160, αυξημένος κατά περίπου 19% σε σύγκριση με το 2020 (από 973), ενώ 811 υποθέσεις προσφυγών/καταγγελιών διεκπεραιώθηκαν, εμφανίζοντας αύξηση περίπου 16% ως προς το προηγούμενο έτος (από 700). Ο αριθμός των περιστατικών παραβίασης δεδομένων που γνωστοποιήθηκαν στην Αρχή σύμφωνα με τον ΓΚΠΔ ανήλθε σε 181, αυξημένος κατά περίπου 39% σε σύγκριση με το περασμένο έτος (από 130 το 2020), ενώ υποβλήθηκαν και 44 γνωστοποιήσεις παραβίασης δεδομένων, από παρόχους υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, με βάση τον ν. 3471/2006, εμφανίζοντας μείωση – περίπου 40% (από 59 το 2020), δηλαδή τα συνολικά περιστατικά παραβίασης εμφάνισαν αύξηση περίπου 19%. Σε 61 περιπτώσεις η εξέταση των υποθέσεων ολοκληρώθηκε με την έκδοση απόφασης από την Ολομέλεια ή το Τμήμα. Επίσης, το 2021, η Αρχή εξέδωσε και 8 γνωμοδοτήσεις.

Όπως επισημάνθηκε και στις ετήσιες εκθέσεις των ετών 2019 και 2020, τα στατιστικά στοιχεία που παρατίθενται είναι συγκρίσιμα με αυτά εκθέσεων μετά τη θέση σε εφαρμογή του ΓΚΠΔ, ενώ διαφέρουν ως έναν βαθμό από αυτά που εμφανίζονταν σε προγενέστερες ετήσιες εκθέσεις, αντανακλώντας τις διαφοροποιημένες αρμοδιότητες της Αρχής. Δεν παρατίθενται στοιχεία για ερωτήματα υπευθύνων επεξεργασίας, αφού η Αρχή δεν έχει πλέον αυτό το καθήκον, ούτε για γνωστοποιήσεις αρχείων επεξεργασιών ή διεθνών διαβιβάσεων και χορηγήσεις αδειών, αφού δεν υφίσταται σχετική υποχρέωση για τους υπευθύνους επεξεργασίας ή αρμοδιότητα της Αρχής, αντίστοιχα. Από την άλλη πλευρά, όμως, προβλέπεται πλέον η συνεργασία της Αρχής με ομόλογες εποπτικές αρχές κρατών – μελών για διασυνοριακού χαρακτήρα υποθέσεις (μηχανισμός μίας στάσης) και στο

πλαίσιο λειτουργίας του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Προστασίας Δεδομένων (μηχανισμός συνεκτικότητας), η προηγούμενη διαβούλευση με την Αρχή για επεξεργασίες υψηλού εναπομείναντος κινδύνου μετά τη διενέργεια εκτίμησης αντικτύπου στην προστασία δεδομένων, η εξέταση και έγκριση από την Αρχή κωδίκων δεοντολογίας και κριτηρίων πιστοποίησης σχετικών σχημάτων κ.ά., οι σχετικές δε δραστηριότητες περιγράφονται στο ακόλουθο κεφάλαιο. Πέραν αυτών προβλέπεται και η παροχή πληροφοριών σε υποκείμενα των δεδομένων, μετά από αίτημα, για την άσκηση των δικαιωμάτων τους, η οποία γίνεται είτε προφορικά είτε με απαντητικό έγγραφο. Αυτή η τελευταία δραστηριότητα της Αρχής δεν αποτυπώνεται στα στατιστικά στοιχεία που ακολουθούν.

Το σύνολο των εισερχομένων εγγράφων στην Αρχή, το έτος 2021, ανήλθε σε 8.320, αυξημένο κατά περίπου 8% σε σύγκριση με το έτος 2020 (από 7.696), παρά τους περιορισμούς λόγω πανδημίας. Ωστόσο, όπως προαναφέρθηκε, ενώ η σύγκριση με στοιχεία του περασμένου έτους είναι εύλογη, η σύγκριση με στατιστικά στοιχεία παλιότερων ετών (πριν από το 2019) είναι σε πολλές περιπτώσεις παραπλανητική. Έχει όμως σημασία σε σχέση με αρμοδιότητες οι οποίες εξακολουθούν και παραμένουν στην Αρχή, όπως σχετικά με την υποβολή καταγγελιών. Ως προς τον τρόπο υποβολής των εισερχομένων εγγράφων στην Αρχή, η αξιοσημείωτη αύξηση υποβολής με ηλεκτρονικό τρόπο του 2020 συνεχίστηκε και το 2021, αφού αφορούσε σε ποσοστό περίπου 96,8% (από περίπου 90% το 2020) και ειδικότερα η υποβολή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο έγινε σε ποσοστό περίπου 64,82% (από 84% το 2020) και μέσω της δικτυακής πύλης σε ποσοστό 32% (από 5% το 2020), ενώ καταργήθηκε πλέον η χρήση τηλεομοιοτυπίας. Παρατηρούμε αντιστροφή στην εξέλιξη του βαθμού χρήσης του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, από αυξητική σε μειωτική, η οποία εξηγείται από τη μεγάλη αύξηση της χρήσης των ηλεκτρονικών υπηρεσιών της Αρχής που προσφέρονται μέσω της διαδικτυακής πύλης, ως αποτέλεσμα της έναρξης λειτουργίας των προσαρμοσμένων και νέων ηλεκτρονικών υπηρεσιών της λόγω του ΓΚΠΔ. Η εξέλιξη αυτή ανταποκρίνεται στη σχετική επιδίωξη της Αρχής για τη μετάβασή της σε ψηφιακό περιβάλλον λειτουργίας. Βέβαια, η Αρχή επιδιώκει τη μεγαλύτερη δυνατή χρήση των ηλεκτρονικών υπηρεσιών της, με το μεγαλύτερο δυνατό περιθώριο αυτοματοποίησης των εργασιών διαχείρισης εγγράφων και για τον λόγο αυτό καταβάλλει συνεχείς προσπάθειες για την αξιοποίηση τεχνολογικών δυνατοτήτων και την εν γένει βελτίωση της υπολογιστικής υποδομής της.

Ως προς τις προαναφερθείσες γνωστοποιήσεις περιστατικών παραβίασης δεδομένων που προβλέπονται στον ΓΚΠΔ, εκ των 181 οι 9 αφορούσαν σε διασυνοριακές επεξεργασίες, ενώ από τις σχετικές με τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες μόνο μία αφορούσε σε διασυνοριακή επεξεργασία. Σχετικά με τα περιστατικά παραβίασης δεδομένων, δείτε και την ενότητα 3.4.

Σε 43 από τις αποφάσεις της Αρχής επιβάλλονται κυρώσεις σε υπευθύνους επεξεργασίας. Σε 11 περιπτώσεις επιβλήθηκε η κύρωση της επίπληξης – προειδοποίησης για συμμόρφωση μετά από καταγγελία και ακρόαση και σε 34 περιπτώσεις επιβλήθηκε πρόστιμο το ύψος του οποίου κυμάνθηκε από 1.000 έως 75.000 ευρώ. Διευκρινίζεται ότι σε 2 από τις 34 αυτές αποφάσεις της Αρχής επιβλήθηκε εκτός του χρηματικού προστίμου και η κύρωση της επίπληξης – προειδοποίησης. Συνολικά, επιβλήθηκαν πρόστιμα

ύψους 414.000 ευρώ. Η Αρχή επέβαλε τις κυρώσεις για παραβίαση των **διατάξεων του ΓΚΠΔ** (άρθρο 2: Ουσιαστικό πεδίο εφαρμογής, άρθρο 2.2.γ: Αποκλειστικά προσωπική ή οικιακή δραστηριότητα, άρθρο 4.1: Δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα (ορισμός), άρθρο 4.11: Συγκατάθεση (ορισμός), άρθρο 4.12: Παραβίαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (ορισμός), άρθρο 5.1: Αρχές επεξεργασίας δεδομένων, άρθρο 5.1.α: Αρχή της νομιμότητας αντικειμενικότητας και διαφάνειας, άρθρο 5.1.β: Αρχή του περιορισμού του σκοπού, άρθρο 5.1.γ: Αρχή της ελαχιστοποίησης των δεδομένων, άρθρο 5.1.δ: Αρχή της ακρίβειας, άρθρο 5.1.ε: Αρχή του περιορισμού της περιόδου αποθήκευσης, άρθρο 5.1.στ: Αρχή της ακεραιότητας και εμπιστευτικότητας, άρθρο 5.2: Αρχή της λογοδοσίας, άρθρο 6.1.α: Νομική βάση συγκατάθεσης, άρθρο 6.1.γ: Νομική βάση συμμόρφωσης με έννομη υποχρέωση, άρθρο 6.1.ε: Νομική βάση εκπλήρωσης δημόσιου καθήκοντος, άρθρο 6.1.στ: Νομική βάση υπέρτερου έννομου συμφέροντος, άρθρο 6.4: Συμβατότητα επεξεργασίας για άλλο σκοπό, άρθρο 7: Προϋποθέσεις για συγκατάθεση, άρθρο 10: Επεξεργασία δεδομένων ποινικών καταδικών και αδικημάτων, άρθρο 12: Διαφανής ενημέρωση, άρθρο 12.2: Διευκόλυνση για την άσκηση των δικαιωμάτων, άρθρο 12.3: Προθεσμία ανταπόκρισης σε δικαίωμα, άρθρο 13: Πληροφορίες κατά τη συλλογή από το υποκείμενο των δεδομένων, άρθρο 14: Πληροφορίες όταν η συλλογή δεν γίνεται από το υποκείμενο των δεδομένων, άρθρο 15: Δικαίωμα πρόσβασης, άρθρο 17: Δικαίωμα διαγραφής, άρθρο 21: Δικαίωμα εναντίωσης, άρθρο 24: Ευθύνη του υπευθύνου επεξεργασίας, άρθρο 24.2: Εφαρμογή κατάλληλων πολιτικών για την προστασία των δεδομένων, άρθρο 25.1: Προστασία των δεδομένων ήδη από τον σχεδιασμό, άρθρο 25.2: Προστασία των δεδομένων εξ ορισμού, άρθρο 28: Εκτελών την επεξεργασία (ρυθμίσεις), άρθρο 31 - ν. 4624/2019 άρθρο 66: Συνεργασία με την εποπτική αρχή, άρθρο 32: Ασφάλεια επεξεργασίας, άρθρο 33: Γνωστοποίηση παραβίασης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, άρθρο 34: Ανακοίνωση παραβίασης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, άρθρο 35: Εκτίμηση αντικτύπου σχετικά με την προστασία δεδομένων, άρθρο 37 - ν. 4624/2019 άρθρο 6 : Ορισμός του υπευθύνου προστασίας δεδομένων, άρθρο 38 - ν. 4624/2019 άρθρο 7: Θέση του υπευθύνου προστασίας δεδομένων, άρθρο 39 - ν. 4624/2019 άρθρο 8: Καθήκοντα του υπευθύνου προστασίας δεδομένων, άρθρο 46: Διαβιβάσεις που υπόκεινται σε κατάλληλες εγγυήσεις, άρθρο 55: Αρμοδιότητα εποπτικής αρχής, άρθρο 83: Γενικοί όροι επιβολής διοικητικών προστίμων), των **διατάξεων του ν. 3471/2006** (άρθρο 4.5: Πρόσβαση/αποθήκευση πληροφοριών σε τερματικό εξοπλισμό, άρθρο 11.1: Μη ζητηθείσα ηλεκτρονική επικοινωνία, άρθρο 11.2: Μητρώο - Άρθρο 11, άρθρο 11.3: Χρήση στοιχείων προηγούμενης επαφής για ηλεκτρονική επικοινωνία) και των **διατάξεων του ν. 4624/2019** (άρθρο 28: Επεξεργασία και ελευθερία έκφρασης και πληροφόρησης). Οι ανωτέρω αποφάσεις της Αρχής με τις οποίες επιβλήθηκαν κυρώσεις κατηγοριοποιούνται στους κύριους θεματικούς τομείς ως εξής: 3 στον τομέα στην Υγείας, 4 στον τομέα Ιδιωτικής Οικονομίας, 17 στον τομέα Προώθησης Προϊόντων και Υπηρεσιών (διαφήμιση, spam, τηλεφωνικές οχλήσεις), 2 στον τομέα Παιδείας – Έρευνας, 1 στον τομέα Νέες τεχνολογίες, 4 στον τομέα Εργασιακές Σχέσεις, 5 στον τομέα Κλειστά Κυκλώματα Τηλεόρασης, 5 στον τομέα Δημόσιας Διοίκησης – Αυτοδιοίκησης – Κρατικής δράσης, 1 στον τομέα Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης και 1 στα Λοιπά.

Το 2021, στο Συμβούλιο της Επικρατείας (ΣτΕ) προσβλήθηκαν 9 αποφάσεις της Αρχής, και συγκεκριμένα 8 του έτους 2021 και 1 του έτους 2020, εκ των οποίων 1 ανακλήθηκε από τον αιτούντα και συντάχθηκε σχετική πράξη αρχειοθέτησης. Επίσης, συζητήθηκαν 6 αιτήσεις ακυρώσεως προηγουμένων ετών, επί των οποίων εκδόθηκε 1 απόφαση η οποία κάνει εν μέρει δεκτή την αίτηση ακυρώσεως. Επίσης, εκδόθηκε 1 απορριπτική απόφαση επί αιτήσεως ακυρώσεως που είχε συζητηθεί το έτος 2020.

Στο κεφάλαιο αυτό ακολουθούν στατιστικά στοιχεία τα οποία αναφέρονται στα εισερχόμενα έγγραφα, την κατηγοριοποίηση και τον τρόπο υποβολής τους και στην ανάλυση των εισερχομένων, διεκπεραιωμένων και εκκρεμών υποθέσεων καταγγελιών, αιτημάτων παροχής πληροφοριών και αιτημάτων φορέων σε θεματικούς τομείς, καθώς και συγκριτικοί πίνακες των εισερχομένων και εξερχομένων εγγράφων, υποθέσεων προσφυγών/καταγγελιών, των αποφάσεων της Αρχής και των αιτήσεων εγγραφής στο μητρώο του άρθρου 13, για το διάστημα 1999 ή 2000 έως 2021. Επίσης, περιέχονται ειδικότερα στατιστικά στοιχεία για τον αριθμό των εισερχομένων και των διεκπεραιωμένων το έτος 2021 αιτήσεων που σχετίζονται με καταχωρίσεις αλλοδαπών στο Πληροφοριακό Σύστημα Σένγκεν και για τη χώρα προέλευσης των αιτούντων. Ακόμη, περιλαμβάνονται και στατιστικά στοιχεία σχετικά με περιστατικά παραβίασης δεδομένων, τα οποία γνωστοποιήθηκαν στην Αρχή και τα οποία αποτυπώνουν τη μηνιαία ροή τους και τους στόχους ασφάλειας που αφορούν, καθώς και τον διασυνοριακό ή μη χαρακτήρα τους. Τέλος, περιλαμβάνονται και στατιστικά στοιχεία σχετικά με τη συνεργασία των εποπτικών αρχών των κρατών μελών και την εφαρμογή του μηχανισμού συνεκτικότητας (βλ. ενότητα 3.6.).

Καταγγελίες

Διεκπεραιώθηκαν **811**
προσφυγές - καταγγελίες

Πρόστιμα

Με **43** αποφάσεις επιβλήθηκαν
πρόστιμα ύψους **414.000** ευρώ

Αποφάσεις - Γνωμοδοτήσεις

Εκδόθηκαν **61** αποφάσεις και **8** γνωμοδοτήσεις

Περιστατικά παραβίασης

Γνωστοποιήθηκαν **181**
περιστατικά παραβίασης βάσει
ΓΚΠΔ και **44** βάσει ν. 3471/2006

ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ

Καταγγελίες / Αιτήματα	1607
Γνωστοποιήσεις Περιστατικών Παραβίασης	235
Ευρωπαϊκά - Διεθνή	987
Ορισμός / Αλλαγή / Διαγραφή DPO	801
Απόρρητα Εισερχόμενα	19
Λοιπά Εισερχόμενα	4671
Σύνολο	**8320**

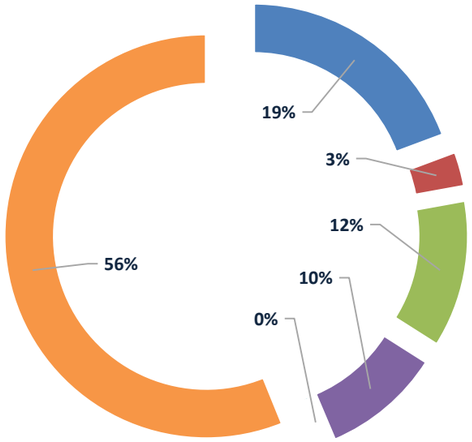

Διάγραμμα 1 - Εισερχόμενα έγγραφα

Δικτυακή πύλη	2660
E-mail	5393
Ταχυδρομείο	100
Courier	11
Συστημένα	45
Ιδιοχείρως	70
Δικαστικός Επιμελητής	41
Σύνολο	**8320**

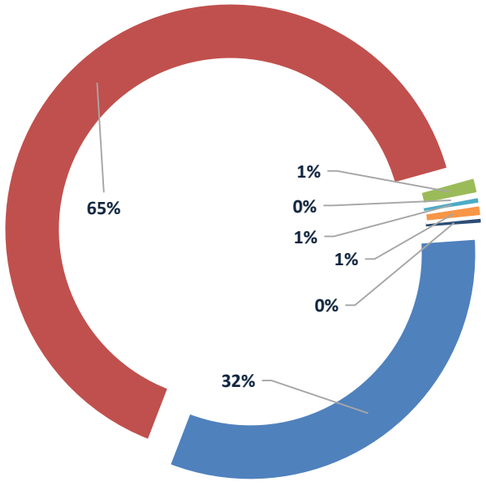

Διάγραμμα 2 - Τρόπος υποβολής

Καταγγελίες	1147
Αιτήματα παροχής πληροφοριών	177
Αιτήματα φορέων	111
Αιτήματα λίστας άρθρου 13	172
Σύνολο	**1607**

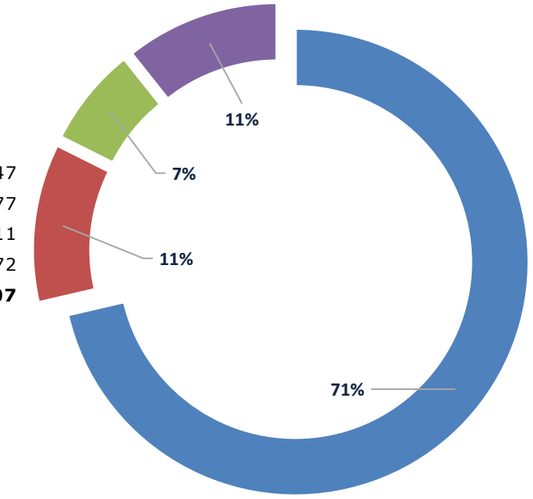

Διάγραμμα 3 - Κατηγοριοποίηση εισερχομένων εγγράφων επί προσφυγών/ καταγγελιών, ερωτημάτων και αιτήσεων για το μητρώο του άρθρου 13

Παρατηρήσεις:
1. Στο παραπάνω σύνολο προσφυγών/καταγγελιών προσμετρούνται και οι απόρρητες προσφυγές/καταγγελίες.
2. Ο αριθμός των εισερχομένων κατά κατηγορία εγγράφων δεν συμπίπτει με τον αριθμό των υποθέσεων που εμφανίζονται στους επόμενους πίνακες, διότι ορισμένα έγγραφα αφορούν την ίδια υπόθεση.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΩΝ, ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΕΚΚΡΕΜΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΩΝ ΣΕ ΘΕΜΑΤΙΚΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ

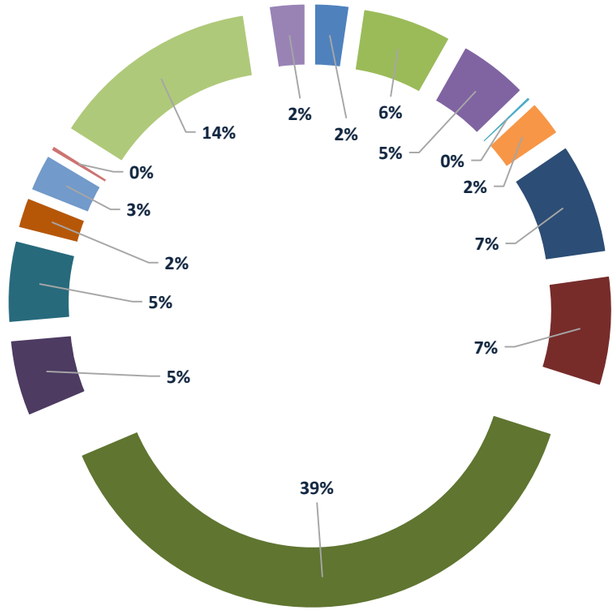

Διωκτικές Αρχές - Ασφάλεια	27
Δημόσια Διοίκηση - Αυτοδιοίκηση - Κρατική δράση (φορολογικά/ασφαλιστικά)	68
Υγεία	53
Ιδιωτική Ασφάλιση	4
Παιδεία και Έρευνα (εκπαίδευση, ερευνητικά ιδρύματα)	28
Χρηματοπιστωτικά	84
Ιδιωτική οικονομία	83
Προώθηση προϊόντων και υπηρεσιών (διαφήμιση, spam, τηλεφωνικές οχλήσεις)	449
Υπηρεσίες ηλεκτρονικής επικοινωνίας (τηλεπικ. πάροχοι)	58
Εργασιακές Σχέσεις	62
Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	24
Υπηρεσίες Διαδικτύου (μηχανές αναζήτησης, κοινωνικά δίκτυα)	29
Νέες Τεχνολογίες	5
Βιντεοεπιτήρηση	158
Λοιπά	28
Σύνολο	**1160**

Διάγραμμα 4 - Εισερχόμενες υποθέσεις καταγγελιών

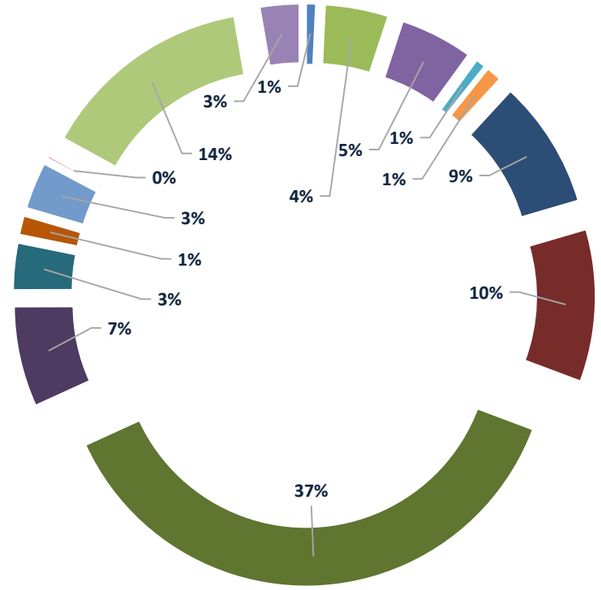

Διωκτικές Αρχές - Ασφάλεια	6
Δημόσια Διοίκηση - Αυτοδιοίκηση - Κρατική δράση (φορολογικά/ασφαλιστικά)	35
Υγεία	40
Ιδιωτική Ασφάλιση	6
Παιδεία και Έρευνα (εκπαίδευση, ερευνητικά ιδρύματα)	9
Χρηματοπιστωτικά	70
Ιδιωτική οικονομία	83
Προώθηση προϊόντων και υπηρεσιών (διαφήμιση, spam, τηλεφωνικές οχλήσεις)	304
Υπηρεσίες ηλεκτρονικής επικοινωνίας (τηλεπικ. πάροχοι)	55
Εργασιακές Σχέσεις	26
Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	11
Υπηρεσίες Διαδικτύου (μηχανές αναζήτησης, κοινωνικά δίκτυα)	26
Νέες Τεχνολογίες	2
Βιντεοεπιτήρηση	116
Λοιπά	22
Σύνολο	**811**

Διάγραμμα 5 - Διεκπεραιωμένες υποθέσεις καταγγελιών

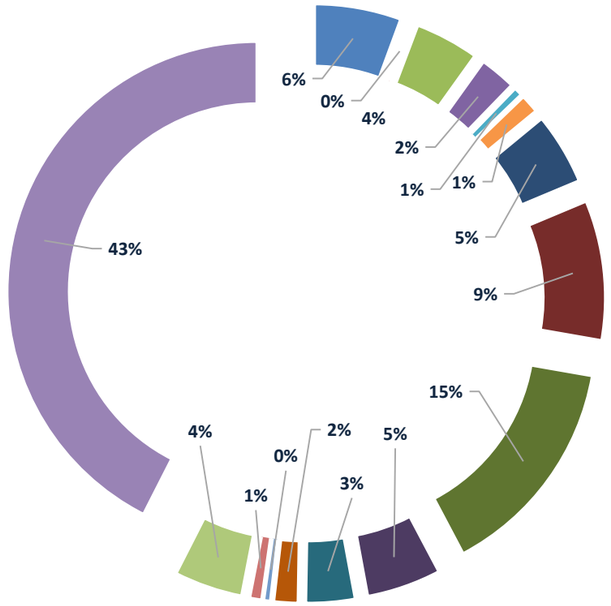

Διωκτικές Αρχές - Ασφάλεια	229
Εθνική Άμυνα	6
Δημόσια Διοίκηση - Αυτοδιοίκηση - Κρατική δράση (φορολογικά/ασφαλιστικά)	169
Υγεία	96
Ιδιωτική Ασφάλιση	23
Παιδεία και Έρευνα (εκπαίδευση, ερευνητικά ιδρύματα)	50
Χρηματοπιστωτικά	190
Ιδιωτική οικονομία	370
Προώθηση προϊόντων και υπηρεσιών (διαφήμιση, spam, τηλεφωνικές οχλήσεις)	592
Υπηρεσίες ηλεκτρονικής επικοινωνίας (τηλεπικ. πάροχοι)	197
Εργασιακές Σχέσεις	130
Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	64
Υπηρεσίες Διαδικτύου (μηχανές αναζήτησης, κοινωνικά δίκτυα)	18
Νέες Τεχνολογίες	32
Βιντεοεπιτήρηση	181
Λοιπά	1735
Σύνολο	**4082**

Διάγραμμα 6 - Εκκρεμείς υποθέσεις καταγγελιών

Παρατήρηση: Από την Έκθεση 2014 προσμετρούνται στη θεματική ενότητα «Τομέας διωκτικών αρχών και δημόσιας τάξης» και οι νεοεισερχόμενες, διεκπεραιωμένες και εκκρεμείς προσφυγές Σένγκεν, οι οποίες τα προηγούμενα έτη καταχωρούνταν χωριστά.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΜΕΝΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΑΙΤΗΜΑΤΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΣΕ ΘΕΜΑΤΙΚΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ

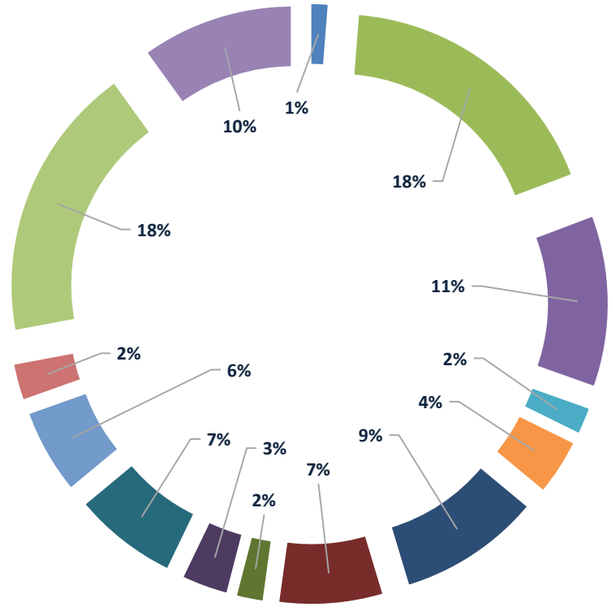

Διωκτικές Αρχές - Ασφάλεια	2
Δημόσια Διοίκηση - Αυτοδιοίκηση - Κρατική δράση (φορολογικά/ασφαλιστικά)	29
Υγεία	18
Ιδιωτική Ασφάλιση	3
Παιδεία και Έρευνα (εκπαίδευση, ερευνητικά ιδρύματα)	6
Χρηματοπιστωτικά	15
Ιδιωτική οικονομία	11
Προώθηση προϊόντων και υπηρεσιών (διαφήμιση, spam, τηλεφωνικές οχλήσεις)	3
Υπηρεσίες ηλεκτρονικής επικοινωνίας (τηλεπικ. πάροχοι)	5
Εργασιακές Σχέσεις	11
Υπηρεσίες Διαδικτύου (μηχανές αναζήτησης, κοινωνικά δίκτυα)	9
Νέες Τεχνολογίες	4
Βιντεοεπιτήρηση	29
Λοιπά	16
Σύνολο	**161**

Διάγραμμα 7 - Εισερχόμενες υποθέσεις αιτημάτων παροχής πληροφοριών

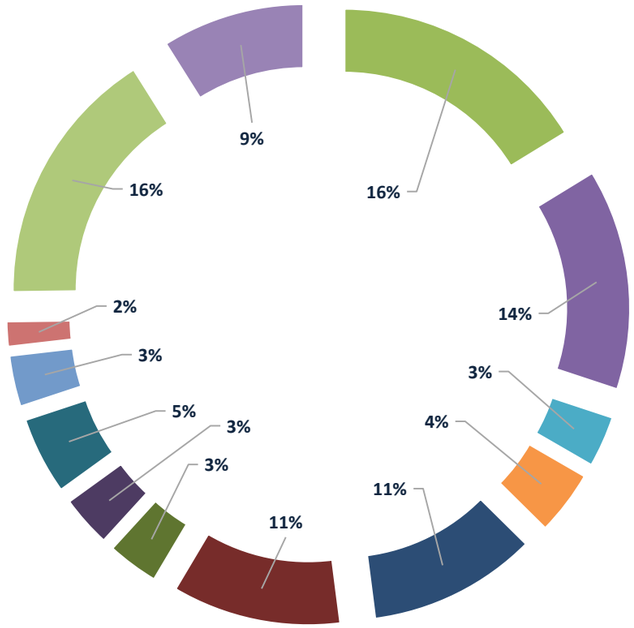

Δημόσια Διοίκηση - Αυτοδιοίκηση - Κρατική δράση (φορολογικά/ασφαλιστικά)	20
Υγεία	17
Ιδιωτική Ασφάλιση	4
Παιδεία και Έρευνα (εκπαίδευση, ερευνητικά ιδρύματα)	5
Χρηματοπιστωτικά	13
Ιδιωτική οικονομία	13
Προώθηση προϊόντων και υπηρεσιών (διαφήμιση, spam, τηλεφωνικές οχλήσεις)	4
Υπηρεσίες ηλεκτρονικής επικοινωνίας (τηλεπικ. πάροχοι)	4
Εργασιακές Σχέσεις	6
Υπηρεσίες Διαδικτύου (μηχανές αναζήτησης, κοινωνικά δίκτυα)	4
Νέες Τεχνολογίες	2
Βιντεοεπιτήρηση	20
Λοιπά	11
Σύνολο	**123**

Διάγραμμα 8 - Διεκπεραιωμένες υποθέσεις αιτημάτων παροχής πληροφοριών

ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΜΕΝΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΑΙΤΗΜΑΤΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΣΕ ΘΕΜΑΤΙΚΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ

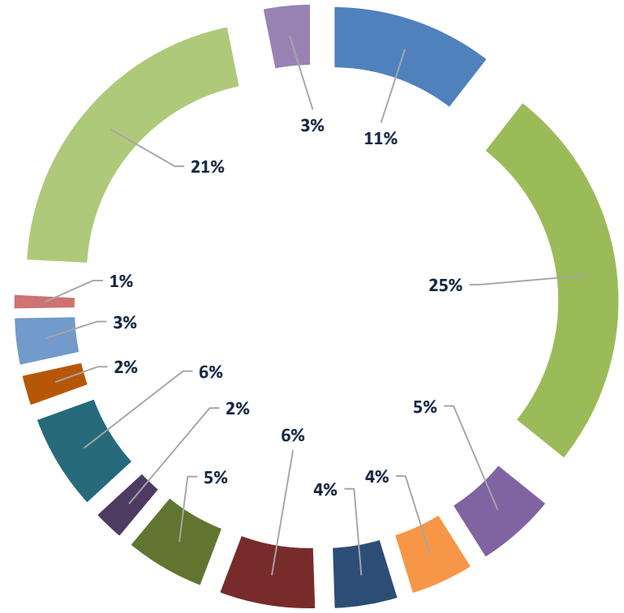

Διωκτικές Αρχές - Ασφάλεια	10
Δημόσια Διοίκηση - Αυτοδιοίκηση - Κρατική δράση (φορολογικά/ασφαλιστικά)	24
Υγεία	5
Παιδεία και Έρευνα (εκπαίδευση, ερευνητικά ιδρύματα)	4
Χρηματοπιστωτικά	4
Ιδιωτική οικονομία	6
Προώθηση προϊόντων και υπηρεσιών (διαφήμιση, spam, τηλεφωνικές οχλήσεις)	5
Υπηρεσίες ηλεκτρονικής επικοινωνίας (τηλεπικ. πάροχοι)	2
Εργασιακές Σχέσεις	6
Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	2
Υπηρεσίες Διαδικτύου (μηχανές αναζήτησης, κοινωνικά δίκτυα)	3
Νέες Τεχνολογίες	1
Βιντεοεπιτήρηση	20
Λοιπά	3
Σύνολο	**95**

Διάγραμμα 9 - Εισερχόμενες υποθέσεις αιτημάτων φορέων

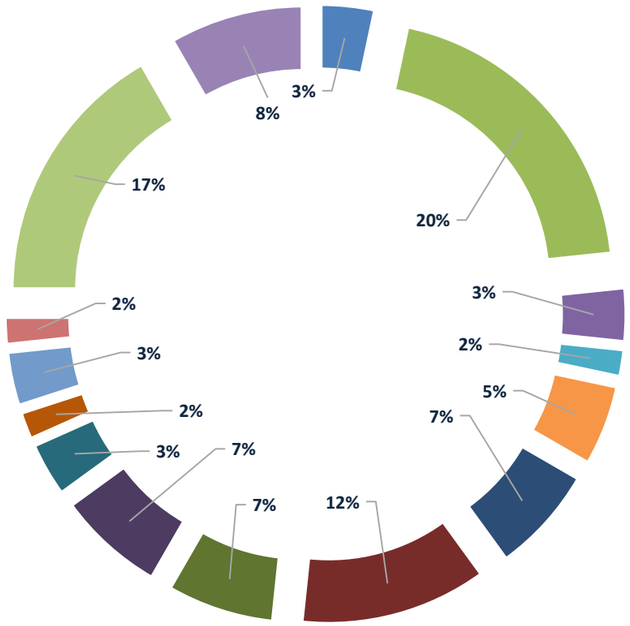

Διωκτικές Αρχές - Ασφάλεια	2
Δημόσια Διοίκηση - Αυτοδιοίκηση - Κρατική δράση (φορολογικά/ασφαλιστικά)	12
Υγεία	2
Ιδιωτική Ασφάλιση	1
Παιδεία και Έρευνα (εκπαίδευση, ερευνητικά ιδρύματα)	3
Χρηματοπιστωτικά	4
Ιδιωτική οικονομία	7
Προώθηση προϊόντων και υπηρεσιών (διαφήμιση, spam, τηλεφωνικές οχλήσεις)	4
Υπηρεσίες ηλεκτρονικής επικοινωνίας (τηλεπικ. πάροχοι)	4
Εργασιακές Σχέσεις	2
Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	1
Υπηρεσίες Διαδικτύου (μηχανές αναζήτησης, κοινωνικά δίκτυα)	2
Νέες Τεχνολογίες	1
Βιντεοεπιτήρηση	10
Λοιπά	5
Σύνολο	**60**

Διάγραμμα 10 - Διεκπεραιωμένες υποθέσεις αιτημάτων φορέων

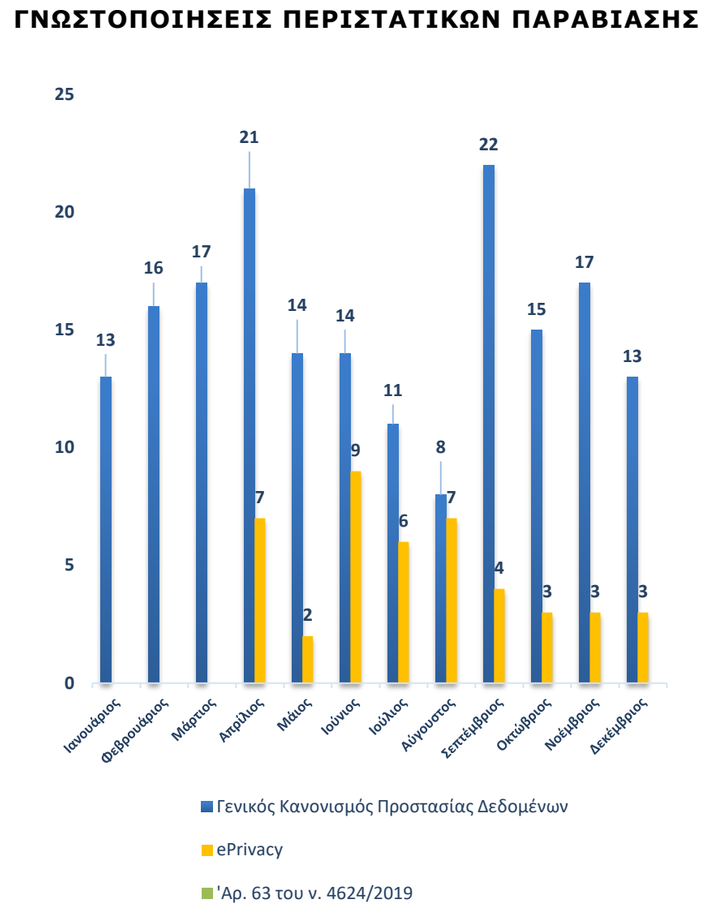

Διάγραμμα 11 - Γνωστοποιήσεις περιστατικών παραβίασης 2021 ανά μήνα

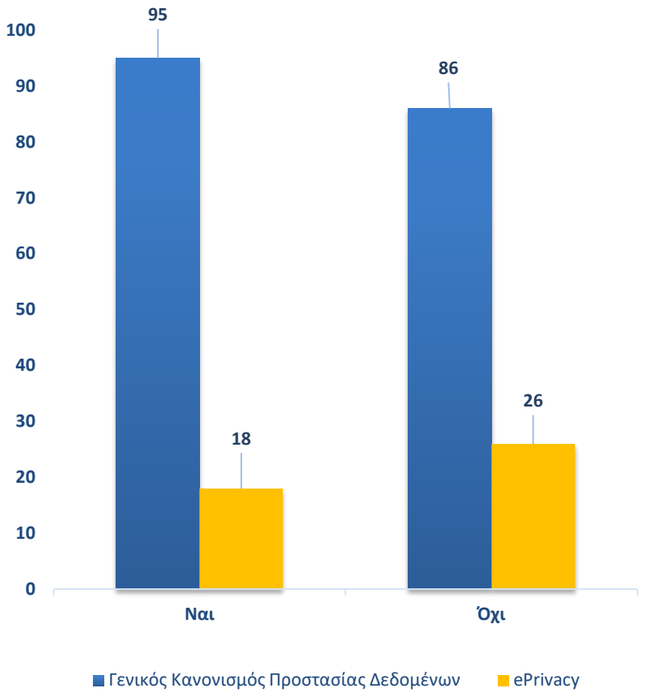

Διάγραμμα 12 - Ενημέρωση υποκειμένων περιστατικών παραβίασης 2021

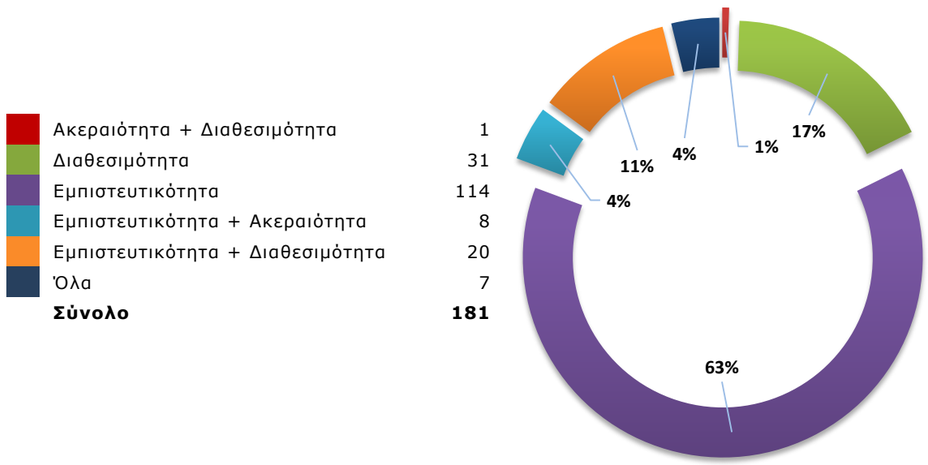

Διάγραμμα 13 - Περιστατικά παραβίασης ΓΚΠΔ ως προς τους στόχους ασφάλειας που αφορούν

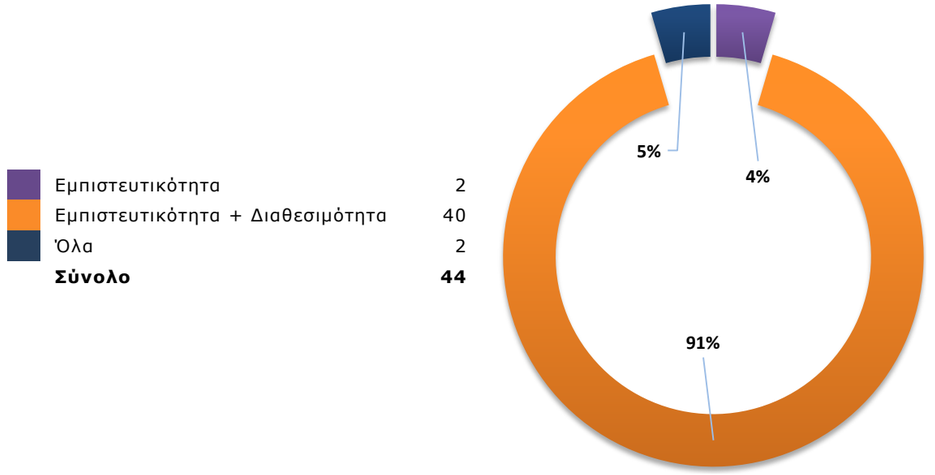

Διάγραμμα 14 - Περιστατικά παραβίασης ePrivacy ως προς τους στόχους ασφάλειας που αφορούν

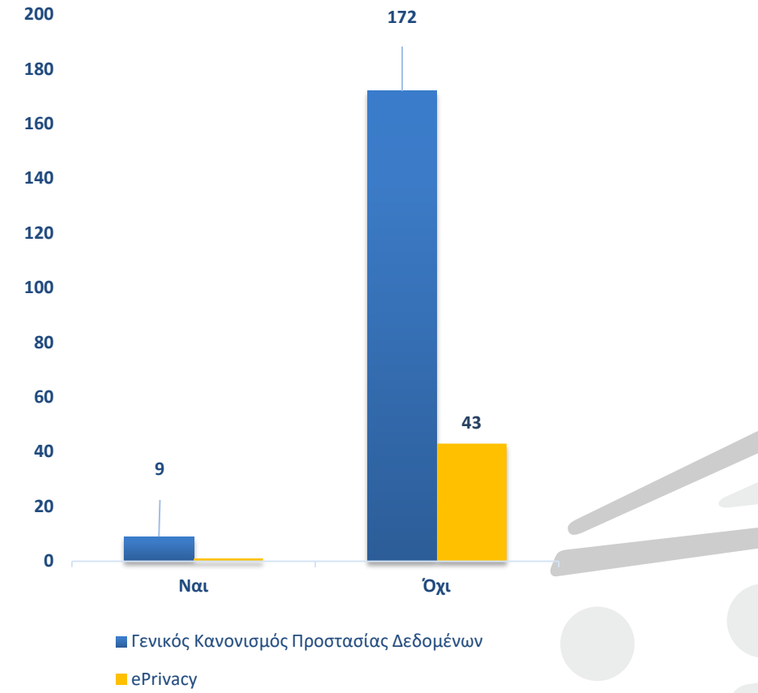

Διάγραμμα 15 - Διασυνοριακά περιστατικά παραβίασης 2021

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ - ΑΙΤΗΜΑΤΑ ΔΙΑΣΥΝΟΡΙΑΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

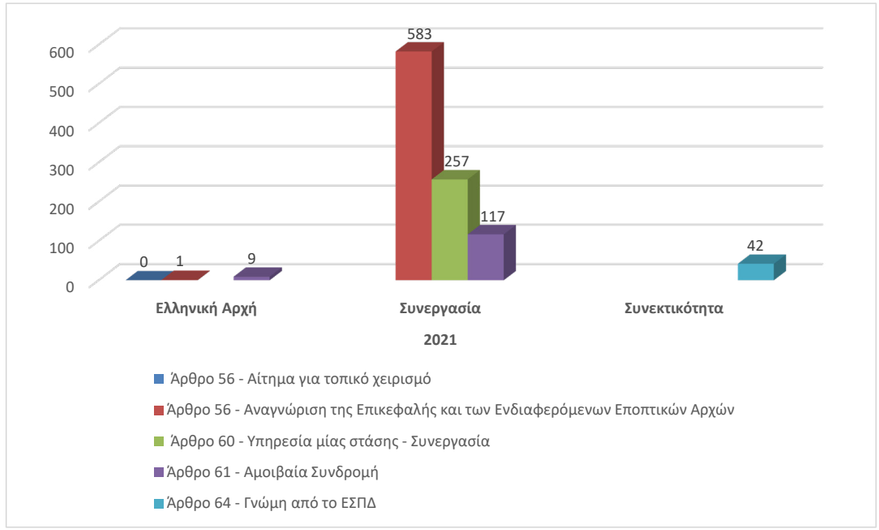

Διάγραμμα 16 - Γνωστοποιήσεις – αιτήματα διασυνοριακής συνεργασίας

ΕΛΕΓΧΟΣ ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑΣ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΕΩΝ ΣΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΣΕΝΓΚΕΝ

Αιτήσεις διαγραφής από το σύστημα πληροφοριών Σένγκεν το 2021	
Κατατεθείσες αιτήσεις	18
Αιτήσεις που διεκπεραιώθηκαν	1

Αλβανία	11
Βουλγαρία	1
Συρία	1
Νιγηρία	1
Πακιστάν	3
Τουρκία	1
Σύνολο	**18**

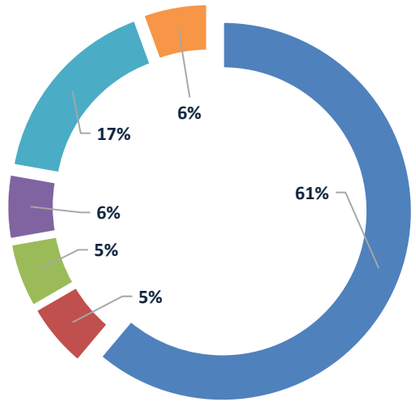

Διάγραμμα 17 - Αιτήσεις διαγραφής από το ΣΠΣ

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Τα ακόλουθα διαγράμματα απεικονίζουν τους ετήσιους αριθμούς των εισερχομένων και εξερχομένων εγγράφων, των υποθέσεων προσφυγών/καταγγελιών, των αποφάσεων και γνωμοδοτήσεων της Αρχής, των αιτήσεων εγγραφής στο μητρώο του άρθρου 13 για το διάστημα 2000 - 2021, καθώς και τους ετήσιους αριθμούς εισερχομένων εγγράφων μέσω δικτυακής πύλης και email (από το έτος 2007).

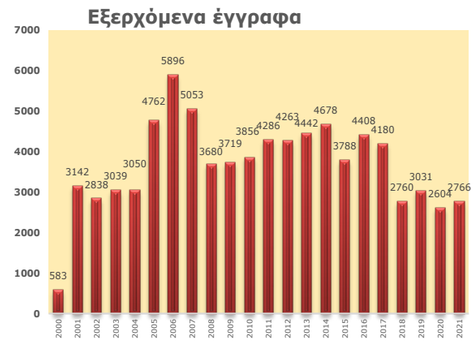

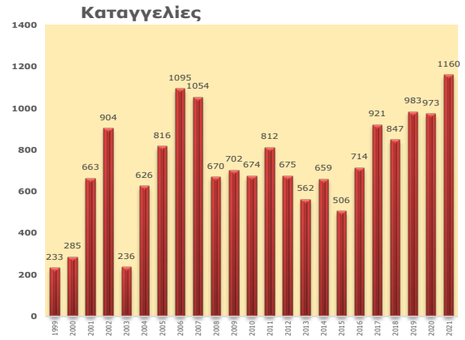

Παρατήρηση: Από το 2008, τα στατιστικά στοιχεία των προσφυγών/καταγγελιών αντλούνται από το νέο πληροφοριακό σύστημα της Αρχής, το οποίο επιτρέπει την καταχώριση των εισερχομένων εγγράφων κατά υποθέσεις.

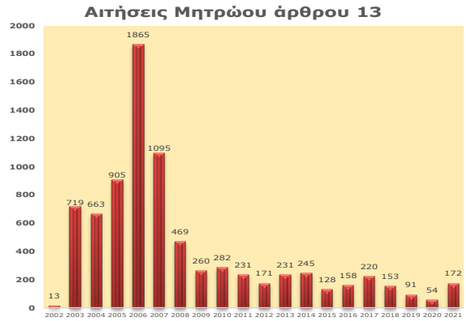

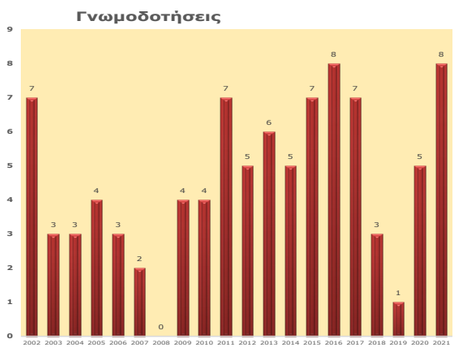

Διάγραμμα 18 - Συγκριτικά στατιστικά στοιχεία

ΕΚΔΟΘΕΙΣΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ 2021 ΣΕ ΘΕΜΑΤΙΚΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ

Διωκτικές Αρχές - Ασφάλεια	**2**
Αποφάσεις υπ' αρ. 10 και 27	
Δημόσια Διοίκηση - Αυτοδιοίκηση - Κρατική δράση	**5**
Αποφάσεις υπ' αρ. 30, 33, 39, 40 και 55	
Υγεία	**5**
Αποφάσεις υπ' αρ. 6, 26, 28, 31 και 54	
Παιδεία – Έρευνα	**3**
Αποφάσεις υπ' αρ. 29, 38 και 50	
Χρηματοπιστωτικά	**1**
Αριθμός απόφασης: 51	
Ιδιωτική οικονομία	**4**
Αποφάσεις υπ' αρ.36, 37, 56 και 57	
Προώθηση προϊόντων και υπηρεσιών (διαφήμιση, spam, τηλεφωνικές οχλήσεις)	**23**
Αποφάσεις υπ' αρ. 1, 2, 3, 4, 7, 8, 9, 11, 13, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 35, 42, 44, 45, 46, 47, 48, και 52	
Εργασιακές Σχέσεις	**5**
Αποφάσεις υπ' αρ. 21, 32, 41, 58 και 59	
Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	**1**
Αριθμός απόφασης: 25	
Νέες Τεχνολογίες	**2**
Αποφάσεις υπ' αρ. 15 και 43	
Βιντεοεπιτήρηση	**7**
Αποφάσεις υπ' αρ. 12, 22, 23, 24, 49, 60 και 61	
Λοιπά	**3**
Αποφάσεις υπ' αρ. 5, 34 και 53	
Σύνολο	**61**

ΕΚΔΟΘΕΙΣΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ 2021 & ΕΦΑΡΜΟΖΟΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

v.4624/2019

Άρθρο 28 : Επεξεργασία και ελευθερία έκφρασης και πληροφόρησης
Αποφάσεις υπ' αρ. 15 και 25

v.3471/2006

Άρθρο 4.5 : Πρόσβαση/αποθήκευση πληροφοριών σε τερματικό εξοπλισμό
Αριθμός απόφασης: 50

Άρθρο 11.1 : Μη ζητηθείσα ηλεκτρονική επικοινωνία
Αποφάσεις υπ' αρ. 1, 3, 4, 8, 9, 14, 19, 45, 47, 52, 56 και 57

Άρθρο 11.2 : Μητρώο - Άρθρο 11
Αποφάσεις υπ' αρ. 3, 4, 7, 14, 35 και 48

Άρθρο 11.3 : Χρήση στοιχείων προηγούμενης επαφής για ηλεκτρονική επικοινωνία
Αποφάσεις υπ' αρ. 3, 4, 8, 9, 11, 14, 19, 20 και 44

ΓΚΠΔ

Άρθρο 2 : Ουσιαστικό πεδίο εφαρμογής
Αριθμός απόφασης: 61

Άρθρο 2.2.γ : Αποκλειστικά προσωπική ή οικιακή δραστηριότητα
Αριθμός απόφασης: 22

Άρθρο 4.1 : Δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα (ορισμός)
Αποφάσεις υπ' αρ. 21 και 59

Άρθρο 4.11 : Συγκατάθεση (ορισμός)
Αριθμός απόφασης: 48

Άρθρο 4.12 : Παραβίαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (ορισμός)
Αριθμός απόφασης: 48

Άρθρο 5.1 : Αρχές επεξεργασίας δεδομένων
Αριθμός απόφασης: 39

Άρθρο 5.1.α : Αρχή της νομιμότητας αντικειμενικότητας και διαφάνειας
Αποφάσεις υπ' αρ. 11, 17, 23, 30, 34, 35, 37, 50, 59 και 54

Άρθρο 5.1.β : Αρχή του περιορισμού του σκοπού
Αποφάσεις υπ' αρ. 17 και 23

Άρθρο 5.1.γ : Αρχή της ελαχιστοποίησης των δεδομένων
Αποφάσεις υπ' αρ. 12, 25, 41 και 54

Άρθρο 5.1.δ : Αρχή της ακρίβειας
Αριθμός απόφασης: 42

Άρθρο 5.1.ε : Αρχή του περιορισμού της περιόδου αποθήκευσης
Αριθμός απόφασης: 37

Άρθρο 5.1.στ : Αρχή της ακεραιότητας και εμπιστευτικότητας
Αποφάσεις υπ' αρ. 42 και 54

Άρθρο 5.2 : Αρχή της λογοδοσίας
Αποφάσεις υπ' αρ. 21, 23, 34, 36, 37, 48 και 60

Άρθρο 6.1.α : Νομική βάση συγκατάθεσης
Αριθμός απόφασης: 42

Άρθρο 6.1.γ : Νομική βάση συμμόρφωσης με έννομη υποχρέωση
Αποφάσεις υπ' αρ. 21 και 34

Άρθρο 6.1.ε : Νομική βάση εκπλήρωσης δημόσιου καθήκοντος
Αριθμός απόφασης: 50

Άρθρο 6.1.στ : Νομική βάση υπέρτερου έννομου συμφέροντος
Αποφάσεις υπ' αρ. 12, 21 και 48

Άρθρο 6.4 : Συμβατότητα επεξεργασίας για άλλο σκοπό
Αριθμός απόφασης: 48

Άρθρο 7 : Προϋποθέσεις για συγκατάθεση
Αριθμός απόφασης: 48

Άρθρο 10 : Επεξεργασία δεδομένων ποινικών καταδικών και αδικημάτων
Αριθμός απόφασης: 33

Άρθρο 12 : Διαφανής ενημέρωση
Αποφάσεις υπ' αρ. 21, 26, 30, 39, 50, 54 και 61

Άρθρο 12.2 : Διευκόλυνση για την άσκηση των δικαιωμάτων
Αποφάσεις υπ' αρ. 29, 36 και 37

ΓΚΠΔ

Άρθρο 12.3 : Προθεσμία ανταπόκρισης σε δικαίωμα
Αποφάσεις υπ' αρ. 13, 17, 21, 34, 37 και 59

Άρθρο 13 : Πληροφορίες κατά τη συλλογή από το υποκείμενο των δεδομένων
Αποφάσεις υπ' αρ. 41, 50, 54, 55, 56 και 57

Άρθρο 14 : Πληροφορίες όταν η συλλογή δεν γίνεται από το υποκείμενο των δεδομένων
Αποφάσεις υπ' αρ. 30, 35, 56 και 57

Άρθρο 15 : Δικαίωμα πρόσβασης
Αποφάσεις υπ' αρ. 7, 17, 26, 29, 33, 34, 36, 39, 43, 58, 59 και 61

Άρθρο 17 : Δικαίωμα διαγραφής
Αποφάσεις υπ' αρ. 11, 13, 17, 20, 33, 37 και 59

Άρθρο 21 : Δικαίωμα εναντίωσης
Αποφάσεις υπ' αρ. 11, 13, 20, 21 και 48

Άρθρο 24 : Ευθύνη του υπευθύνου επεξεργασίας
Αριθμός απόφασης: 34

Άρθρο 24.2 : Εφαρμογή κατάλληλων πολιτικών για την προστασία των δεδομένων
Αριθμός απόφασης: 34

Άρθρο 25.1 : Προστασία των δεδομένων ήδη από το σχεδιασμό
Αποφάσεις υπ' αρ. 13, 20 και 50

Άρθρο 25.2 : Προστασία των δεδομένων εξ ορισμού
Αριθμός απόφασης: 20

Άρθρο 28 : Εκτελών την επεξεργασία (ρυθμίσεις)
Αριθμός απόφασης: 52

Άρθρο 31 - ν.4624/2019 άρθρο 66 : Συνεργασία με την εποπτική αρχή
Αριθμός απόφασης: 33

Άρθρο 32 : Ασφάλεια επεξεργασίας
Αποφάσεις υπ' αρ. 34, 42, 43, 52, 54 και 55

Άρθρο 33 : Γνωστοποίηση παραβίασης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα
Αποφάσεις υπ' αρ. 43, 54 και 55

Άρθρο 34 : Ανακοίνωση παραβίασης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα
Αποφάσεις υπ' αρ. 43 και 54

Άρθρο 35 : Εκτίμηση αντικτύπου σχετικά με την προστασία δεδομένων
Αποφάσεις υπ' αρ. 50 και 60

Άρθρο 37 - ν.4624/2019 άρθρο 6 : Ορισμός του υπευθύνου προστασίας δεδομένων
Αποφάσεις υπ' αρ. 50, 55 και 58

Άρθρο 38 - ν.4624/2019 άρθρο 7 : Θέση του υπευθύνου προστασίας δεδομένων
Αριθμός απόφασης: 58

Άρθρο 39 - ν.4624/2019 άρθρο 8 : Καθήκοντα του υπευθύνου προστασίας δεδομένων
Αριθμός απόφασης: 59

Άρθρο 46 : Διαβιβάσεις που υπόκεινται σε κατάλληλες εγγυήσεις
Αριθμός απόφασης: 50

Άρθρο 55 : Αρμοδιότητα εποπτικής αρχής
Αποφάσεις υπ' αρ. 22, 32, 34, 53, 58 και 59

Άρθρο 83 : Γενικοί όροι επιβολής διοικητικών προστίμων
Αποφάσεις υπ' αρ. 29, 33, 36, 58 και 59

3. Τομείς

3.1. ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΕΣ

Το έτος 2021 υποβλήθηκε στην Αρχή μεγάλος αριθμός καταγγελιών και εκδόθηκαν 61 αποφάσεις, 8 γνωμοδοτήσεις και κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εφαρμογή των κανόνων προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο της τηλεργασίας.

Ο μεγαλύτερος αριθμός των εισερχομένων καταγγελιών είχαν ως αντικείμενο τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες και ειδικότερα τις τηλεφωνικές οχλήσεις για προώθηση προϊόντων και υπηρεσιών, την αζήτητη ηλεκτρονική επικοινωνία (SPAM), και ακολουθούν οι καταγγελίες με αντικείμενο την ιδιωτική οικονομία, τη βιντεοεπιτήρηση, τον χρηματοπιστωτικό τομέα, τη δημόσια διοίκηση, την υγεία και τις εργασιακές σχέσεις. Ακριβή αριθμητικά στοιχεία των καταγγελιών που υποβλήθηκαν ανά τομέα δραστηριότητας περιέχονται στα στατιστικά στοιχεία του Κεφαλαίου 2.

Αναφορικά δε με τις αποφάσεις που εκδόθηκαν οι περισσότερες αφορούσαν τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, τη δημόσια διοίκηση και τις εργασιακές σχέσεις.

3.1.1. ΔΙΩΚΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ – ΑΣΦΑΛΕΙΑ

Στο πλαίσιο της ανωτέρω θεματικής, η Αρχή εξέτασε σειρά ζητημάτων που τέθηκαν ενώπιόν της, τα οποία άπτονται της προστασίας προσωπικών δεδομένων και αφορούν σε επεξεργασία προσωπικών δεδομένων που τελείται κυρίως από το Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη (Ελληνική Αστυνομία).

Υποβλήθηκε στην Αρχή αίτηση θεραπείας κατά πράξης αρχειοθέτησης καταγγελίας, που είχε εκδοθεί από την Αρχή, και η οποία είχε κριθεί ως αβάσιμη και ως μη υπαγόμενη στο πεδίο εφαρμογής της νομοθεσίας για την προστασία προσωπικών δεδομένων και στην αρμοδιότητα της Αρχής. Κατόπιν εξέτασης και με βάση τα άρθρα 2 παρ. 8 του ν. 3051/2002 και 24 παρ. 1 του ν. 2690/1999, η αίτηση θεραπείας απορρίφθηκε καθώς, αφενός, με αυτήν εισήχθησαν κατ' ουσίαν ακυρωτικοί ισχυρισμοί, αφετέρου, δεν υποβλήθηκαν νεότερα στοιχεία από τον προσφεύγοντα (απόφαση 27/2021).

Σε έτερη υπόθεση, η Αρχή εξέτασε αναφορά πολίτη σχετικά με το ότι έλαβε μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου από άγνωστους αποστολείς οι οποίοι υποδύονταν την Ελληνική Αστυνομία, στο περιεχόμενο των οποίων υπήρχαν προσωπικά του δεδομένα που ο ίδιος είχε αποστείλει προς την ΕΛ.ΑΣ. στο πλαίσιο αίτησής του. Η Αρχή επέβαλε στην ΕΛ.ΑΣ., ως υπεύθυνο επεξεργασίας, την κύρωση της επίπληξης κατά το άρθρο 58 παρ. 2 β΄ του ΓΚΠΔ για παραβάσεις των άρθρων 32 (ως προς την ασφάλεια της επεξεργασίας), 33 και 34 (μη γνωστοποίηση περιστατικού παραβίασης και ενημέρωσης προσώπων) και 15 (μη πλήρης ικανοποίηση δικαιώματος πρόσβασης) του ΓΚΠΔ, λαμβάνοντας υπόψη ότι το εν λόγω περιστατικό αφορούσε μια κυβερνοεπίθεση γνωστή με το όνομα EMOTET, η οποία έπληξε πολύ μεγάλο αριθμό συστημάτων ανά τον κόσμο και ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας προέβη σε ενέργειες για την αντιμετώπισή της και για αποτροπή αντίστοιχης μελλοντικής επίθεσης (απόφαση 43/2021).

Εξάλλου, στη θεματική αυτή περιλαμβάνονται και ειδικότερα ζητήματα που ανακύπτουν από την εφαρμογή και λειτουργία του κοινού συστήματος πληροφοριών, του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν [(Schengen Information System – SIS) στο εξής και ΣΠΣ], το οποίο δημιουργήθηκε στο πλαίσιο της βελτίωσης της συνεργασίας μεταξύ των αστυνομικών και δικαστικών αρχών, όπως ισχύει σήμερα βάσει του Κανονισμού 1987/2006 (SIS II) και της Απόφασης 2007/533/ΔΕΥ του Συμβουλίου. Ειδικότερα στο ΣΠΣ καταχωρούνται πληροφορίες σχετικά με πρόσωπα που καταζητούνται από τις δικαστικές αρχές, με ανεπιθύμητους αλλοδαπούς, με πρόσωπα που έχουν εξαφανισθεί καθώς και με πρόσωπα τα οποία τίθενται υπό διακριτική παρακολούθηση. Παράλληλα, με βάση τη νομοθεσία για την είσοδο και διαμονή αλλοδαπών στην Ελλάδα (άρθρο 82 του ν. 3386/2005), τηρείται και ο Εθνικός Κατάλογος Ανεπιθύμητων Αλλοδαπών (στο εξής και Ε.Κ.ΑΝ.Α). Τα κριτήρια και η διαδικασία εγγραφής και διαγραφής αλλοδαπών από τον κατάλογο αυτό καθορίζονται πλέον με την υπ' αριθ. 4000/4/32-ν/31.03.2017 (ΦΕΚ Β΄ 1140/31.03.2017) απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Εθνικής Άμυνας, Εξωτερικών, Δικαιοσύνης Διαφάνειας και Ανθρώπινων Δικαιωμάτων και Μεταναστατευτικής Πολιτικής, η οποία τροποποίησε την παλαιότερη 4000/4/32-λα΄/5.10.2012 (ΦΕΚ Β΄ 2805/17.10.2012) απόφαση των Υπουργών Εξωτερικών, Εθνικής Άμυνας, Εσωτερικών, Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Δημοσίας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη.

Η Αρχή δυνάμει του άρθρου 10 παρ. 4 του ν. 4624/2019 αποτελεί την ανεξάρτητη Αρχή Ελέγχου, η οποία προβλέπεται σε κάθε κράτος μέλος, και είναι αρμόδια να εξετάζει αν από την επεξεργασία που τελείται στο πλαίσιο του ΣΠΣ θίγονται τα δικαιώματα των ενδιαφερομένων προσώπων (άρθρο 44 του Κανονισμού 1987/2006 και άρθρο 60 της Απόφασης 2007/533/ΔΕΥ). Η Αρχή είναι αρμόδια να ελέγχει ακόμη και τη νομιμότητα των καταχωρίσεων στον Ε.Κ.ΑΝ.Α.

Στην Αρχή υποβάλλεται κάθε έτος ένας ικανός αριθμός αιτήσεων αλλοδαπών, οι οποίοι αιτούνται τη διαγραφή τους από το ΣΠΣ και από τον Ε.Κ.ΑΝ.Α. Αντικείμενο όλων των αιτήσεων αποτελεί η διαγραφή καταχωρίσεων βάσει του άρθρου 24 του Κανονισμού 1987/2006.

Κατά την εξέταση προσφυγής αλλοδαπού για διαγραφή από το ΣΠΣ και τον Ε.Κ.ΑΝ.Α., η Αρχή λαμβάνοντας υπόψιν τα πορίσματα της σχετικής γνωμοδότησής της με αριθ. 3/2012 καθώς και τη νομολογία της απέρριψε την εν λόγω προσφυγή και αποφάνθηκε ότι ο προσφεύγων αλλοδαπός καταχωρίσθηκε νομίμως στους προαναφερόμενους καταλόγους, γιατί, αφενός, επανήλθε παράνομα στη χώρα ενώ ήταν ήδη καταχωρισμένος στο ΣΠΣ και τον Ε.Κ.ΑΝ.Α. και, αφετέρου, γιατί κρίθηκε ότι η παρουσία του στη χώρα αποτελεί σοβαρή απειλή για τη δημόσια τάξη και ασφάλεια. Περαιτέρω, πριν από την παρέλευση τριετίας από την αρχική εγγραφή αποφασίσθηκε από το αρμόδιο διοικητικό όργανο με ειδικώς αιτιολογημένη απόφαση η διατήρηση της καταχώρισής του (απόφαση 10/2021).

3.1.2. ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

Η Αρχή εξέτασε καταγγελία κατά ΝΠΔΔ για διαβίβαση προσωπικών δεδομένων του καταγγέλλοντος σε τρίτους χωρίς νόμιμη βάση και χωρίς την προηγούμενη ενημέρωση του τελευταίου για τον σκοπό της περαιτέρω επεξεργασίας και διαπίστωσε ότι έλαβε χώρα παραβίαση του άρθρου 14 παρ. 4 σε συνδυασμό με το άρθρο 12 παρ. 1 ΓΚΠΔ, καθώς και της αρχής της νόμιμης, αντικειμενικής και διαφανούς επεξεργασίας κατ' άρθρο 5 παρ. 1 α' του ΓΚΠΔ και επέβαλε πρόστιμο ύψους 5.000 ευρώ (απόφαση 30/2021).

Κατόπιν υποβολής σχετικής καταγγελίας, η Αρχή επέβαλε χρηματικό πρόστιμο ύψους 2.000 ευρώ λόγω μη νόμιμης απόκτησης εγγράφων που περιείχαν προσωπικά δεδομένα του καταγγέλλοντος. Ειδικότερα, η Αρχή επέβαλε τη συγκεκριμένη διοικητική κύρωση, διότι κατά την εξέταση ενώπιον της Αρχής προέκυψε ότι τα επίμαχα στοιχεία αποκτήθηκαν παρανόμως από τον καταγγελλόμενο από μη νόμιμη και εξακριβωμένη πηγή (απόφαση 31/2021).

Με την απόφαση 33/2021 η Αρχή επέβαλε τις ακόλουθες κυρώσεις:

Α. Στο Κέντρο Ελέγχου και Πρόληψης Νοσημάτων – ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ. (νυν Εθνικός Οργανισμός Δημόσιας Υγείας – ΕΟΔΥ) το συνολικό διοικητικό πρόστιμο των 10.000 ευρώ για παραβίαση δικαιώματος πρόσβασης εργαζομένου και έλλειψη συνεργασίας με την Αρχή. Ειδικότερα, ο εν λόγω φορέας δεν απάντησε σε αίτημα εργαζομένου για παροχή πληροφοριών αναφορικά με δημοσίευση εγγράφων που αφορούσαν στο πρόσωπό του στην ιστοσελίδα του Σωματείου Εργαζομένων του φορέα. Τα επίμαχα έγγραφα ήταν μέρος πειθαρχικού φακέλου του εργαζομένου και αφορούσαν σε ποινική δίωξη. Η Αρχή επέβαλε για πρώτη φορά και κύρωση για μη συνεργασία ελεγχόμενου φορέα με την Αρχή (άρ. 31 ΓΚΠΔ), καθώς δεν απάντησε σε έγγραφα με τα οποία η Αρχή ζητούσε διευκρινίσεις αναφορικά με τα καταγγελλόμενα, αλλά, επιπλέον, ο ελεγχόμενος φορέας δεν εμφανίσθηκε σε κλήση σε ακρόαση που έλαβε χώρα ενώπιον της Αρχής στο πλαίσιο εξέτασης της εν λόγω προσφυγής, χωρίς καμία σχετική ενημέρωση της Αρχής.

Β. Στο Σωματείο Εργαζομένων Κέντρου Ελέγχου Λοιμώξεων - Σ.Ε.ΚΕ.Ε.Λ. το συνολικό διοικητικό πρόστιμο των 5.000 ευρώ για τρεις παραβάσεις του ΓΚΠΔ, παράνομη επεξεργασία που αφορά σε ποινικά δεδομένα, παραβίαση δικαιώματος πρόσβασης και διαγραφής. Συγκεκριμένα, ο προσφεύγων αιτήθηκε παροχή πληροφοριών για την ως άνω αναφερόμενη δημοσίευση προσωπικών του δεδομένων, καθώς και τη διαγραφή αυτής, επικαλούμενος παράνομη επεξεργασία, δηλαδή δημοσίευση δικών του δεδομένων χωρίς τη συγκατάθεση και προηγούμενη ενημέρωσή του, καθώς και στέρηση οποιασδήποτε άλλης νομικής βάσης καθώς τα εν λόγω δεδομένα αφορούσαν σε ποινική δίωξη του προσφεύγοντος.

Κατόπιν υποβολής σχετικής καταγγελίας, η Αρχή επέβαλε χρηματικό πρόστιμο συνολικού ύψους 8.000 ευρώ σε Δημοτική Επιχείρηση, επειδή κατά παράβαση των διατάξεων των άρθρων 5 παρ. 1 στοιχ. γ' και 12 παρ. 3 και 15 του ΓΚΠΔ α) χορήγησε σε πρώην εργαζόμενο βεβαίωση προϋπηρεσίας, στην οποία αναγράφηκε εκτός του είδους και της διάρκειας της εργασίας και η πληροφορία ότι απολύθηκε λόγω αξιόποινης πράξης και β) δεν απάντησε ποτέ γραπτώς στο αίτημα του καταγγέλλοντος να του χορηγηθεί αντίγραφο βιντεοσκοπημένου υλικού που τον αφορούσε, απορρίπτοντάς το σιωπηρά (απόφαση 39/2021).

Η Αρχή (συν)εξέτασε τις προσφυγές 12 πρώην μετόχων του ΟΑΣΘ κατά του Οργανισμού, αναφορικά με τη δημοσιοποίηση των ονομάτων τους σε συνέντευξη Τύπου που έδωσε ο Πρόεδρος του ΟΑΣΘ και τη δημοσιοποίηση καταλόγου με συγκεκριμένα ονομαστικά στοιχεία για 29 πρώην μετόχους. Ο κατάλογος συμπεριλήφθηκε σε σχετικό δελτίο Τύπου του ΟΑΣΘ που δόθηκε στη δημοσιότητα την ίδια ημέρα. Καταρχάς, η Αρχή έκρινε ότι τα σχετικά με τη λειτουργία και το μέλλον του ΟΑΣΘ ήταν θέμα δημοσίου ενδιαφέροντος και στο πλαίσιο αυτό η δημοσιοποίηση των ονομάτων των πρώην μετόχων που ήγειραν διεκδικήσεις από την αξία/απόδοση της μετοχής (είχαν στείλει και σχετικό εξώδικο προς τον ΟΑΣΘ, το οποίο έτυχε δημοσιότητας) ή και βρίσκονταν σε δημόσια αντιπαράθεση με τον Οργανισμό δικαιολογείτο. Ωστόσο, αναφέρθηκαν και δύο ονόματα μετόχων που δεν δικαιολογούνταν για την ενημέρωση του κοινού, καθώς αυτοί δεν περιλαμβάνονταν σε αυτούς που ήγειραν αξιώσεις. Για τον λόγο αυτόν, η Αρχή επέβαλε στον ΟΑΣΘ για τη δημοσιοποίηση των δύο αυτών ονομάτων πρόστιμο ύψους 3.000 ευρώ. Περαιτέρω, αναφορικά με τους προσφεύγοντες, οι οποίοι παραπονούνται και για μη ικανοποίηση δικαιώματος που είχαν ασκήσει προς τον ΟΑΣΘ, με βάση τον ν. 2472/1997, η Αρχή επέβαλε στον ΟΑΣΘ πρόστιμο ύψους 7.000 ευρώ για παραβίαση των άρθρων 12 και 13 ν. 2472/1997. Η Αρχή, λαμβάνοντας υπόψη τα άρθρα 4, 5, 12 και 13 του ν. 2472/1997, επέβαλε στον ΟΑΣΘ πρόστιμο συνολικού ύψους 10.000 ευρώ για διαπιστωθείσες παραβάσεις του ίδιου νόμου. Τέλος, απηύθυνε προειδοποίηση για τη συμμόρφωση του ΟΑΣΘ με τις διατάξεις πλέον του ΓΚΠΔ, ιδίως για την άσκηση δικαιωμάτων υποκειμένου των δεδομένων και την απάντηση αυτών κατά τον νόμο (απόφαση 40/2021).

Η Αρχή εξέτασε αναφορά, σύμφωνα με την οποία υπήρξε περιστατικό παραβίασης δεδομένων από πλατφόρμα του Υπουργείου Τουρισμού. Ειδικότερα, κατά την προσπάθεια πολίτη να εισάγει τα διαπιστευτήριά του (κωδικοί TAXISNET) στην εν λόγω πλατφόρμα, του εμφανίστηκαν τα στοιχεία αίτησης άλλου προσώπου, τα οποία περιλάμβαναν

ονοματεπώνυμο, ΑΦΜ, ΑΜΚΑ, ταχυδρομική διεύθυνση, τηλέφωνο, email, ενώ υπήρχαν και πεδία με τυχόν στοιχεία αναπηρίας. Για το εν λόγω περιστατικό δεν υποβλήθηκε γνωστοποίηση στην Αρχή. Κατά την εξέταση της υπόθεσης διαπιστώθηκε περαιτέρω ότι το Υπουργείο Τουρισμού δεν είχε ορίσει Υπεύθυνο Προστασίας Δεδομένων κατά το επίμαχο διάστημα, παρά το ότι στην ως άνω πλατφόρμα αναφερόταν ηλεκτρονική διεύθυνση του ΥΠΔ για επικοινωνία με τους χρήστες της πλατφόρμας – η οποία ηλεκτρονική διεύθυνση ήταν, όπως αποδείχτηκε, μη ενεργή. Ο ορισμός ΥΠΔ τελικά έγινε έναν χρόνο μετά το επίμαχο περιστατικό. Η Αρχή επέβαλε στο Υπουργείο Τουρισμού διοικητικό πρόστιμο ύψους 75.000 ευρώ, για διαπιστωθείσες παραβιάσεις των άρθρων 13, 32, 33, και 37 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679, σύμφωνα με το άρθρο 58 παρ. 2 θ΄ του ΓΚΠΔ σε συνδυασμό με το άρθρο 83 παρ. 4 και 5 του ΓΚΠΔ και το άρθρο 39 παρ. 1 του ν. 4624/2019 (απόφαση 55/2021).

Εκτός από τις ως άνω αποφάσεις, η Αρχή ρύθμισε ζητήματα προστασίας προσωπικών δεδομένων στον δημόσιο τομέα και με απαντητικά της έγγραφα. Τα πιο σημαντικά εξ αυτών είναι τα ακόλουθα:

Με το Γ/ΕΞΕ/955/2021 έγγραφο απαντήθηκε ερώτημα υποκειμένου των δεδομένων σχετικά με τα δικαιώματά του όσον αφορά την επεξεργασία που διενεργείται από την ΑΑΔΕ μέσω του taxisnet.

Με το Γ/ΕΞΕ/207/2021 έγγραφο έγινε σύσταση προς την 4η Υγειονομική Περιφέρεια Μακεδονίας – Θράκης όπως μεριμνήσει να περιοριστεί ο αριθμός των υπαλλήλων που δύνανται να έχουν πρόσβαση στον ηλεκτρονικό λογαριασμό του διοικητικά υπαγόμενου στην Υπηρεσία της Κέντρου Υγείας, ως οργανωτικού μέτρου στο πλαίσιο της εφαρμογής των αρχών της προστασίας προσωπικών δεδομένων και δη αυτής της ελαχιστοποίησης προκειμένου να περιορίζεται η γνώση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μόνο στον αναγκαίο για την επίτευξη του σκοπού της εκάστοτε επεξεργασίας αριθμό προσώπων. Επιπλέον, επισημάνθηκε στην ως άνω Υπηρεσία ότι στις περιπτώσεις που λαμβάνονται αιτήματα για αποστολή σχετικών υπηρεσιακών εγγράφων προς υπαλλήλους δομών που υπάγονται διοικητικά στην εν λόγω Υπηρεσία και εφόσον υπάρχει βεβαιότητα για την ταυτότητα του εκάστοτε υποκειμένου των δεδομένων, δεν προκύπτει να είναι απαραίτητη η διαβίβαση αυτών στην ηλεκτρονική διεύθυνση της κάθε υπαγόμενης στην Υπηρεσία αποκεντρωμένης οργανικής μονάδας αλλά αρκεί η αποστολή στη διεύθυνση του αιτούντος υπαλλήλου.

Τέλος, η Αρχή με το με αριθ. πρωτ. Γ/ΕΞΕ/3019/2021 έγγραφό της ενημέρωσε το Υπουργείο Εξωτερικών αναφορικά με τη διαβίβαση δεδομένων VIS σε τρίτες χώρες ότι αυτή μπορεί να λάβει χώρα υπό τις εξής προϋποθέσεις: α) ύπαρξη απόφασης επάρκειας της Επιτροπής για την αιτούσα τρίτη χώρα ή ύπαρξη συμφωνίας επανεισδοχής, β) η τρίτη χώρα (ή ο διεθνής οργανισμός) θα χρησιμοποιήσει τα δεδομένα για τον σκοπό που παρασχέθηκαν, γ) τα δεδομένα θα διαβιβαστούν σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο και ιδίως τις συμφωνίες επανεισδοχής και το εθνικό δίκαιο του διαβιβάζοντος κράτους συμπεριλαμβανομένων διατάξεων για την ασφάλεια και προστασία των προσωπικών δεδομένων και δ) το κράτος μέλος ή τα κράτη μέλη που καταχώρισαν τα δεδομένα έχουν δώσει τη συγκατάθεσή τους.

3.1.3. ΠΑΙΔΕΙΑ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑ

Η Αρχή εξέτασε καταγγελία κατά υπευθύνου επεξεργασίας για μη ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης, το οποίο άσκησε ο πατέρας για λογαριασμό του ανήλικου τέκνου του ασκώντας τη γονική μέριμνα. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν συμμορφώθηκε με τη σχετική εντολή της Αρχής για ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης του καταγγέλλοντος στα προσωπικά δεδομένα του ανήλικου τέκνου του, όπως προκύπτει από σχετικό έγγραφο της Αρχής. Η Αρχή έδωσε εντολή στον υπεύθυνο επεξεργασίας να χορηγήσει τα αιτηθέντα έγγραφα στον καταγγέλλοντα. Επέβαλε στον υπεύθυνο επεξεργασίας διοικητικό πρόστιμο 3.000 ευρώ για μη ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης και 5.000 ευρώ για μη συμμόρφωση με εντολή της Αρχής (απόφαση 29/2021).

Η Αρχή εξέτασε αίτηση θεραπείας κατά της απόφασης 27/2019 της Αρχής, που είχε εκδοθεί επί καταγγελίας κατά του Υπουργείου Παιδείας και συμπληρωματικής αναφοράς στην Αρχή. Επειδή η αιτούσα επαναλαμβάνει τους ισχυρισμούς της καταγγελίας της, οι οποίοι όμως ελήφθησαν υπόψη και αξιολογήθηκαν ήδη κατά την εξέταση της υπόθεσης προκειμένου η Αρχή να εκδώσει την προσβαλλόμενη απόφαση, χωρίς να επικαλείται ούτε να προσκομίζει νέα στοιχεία, από την εκτίμηση των οποίων θα μπορούσε υπό τις νόμιμες προϋποθέσεις να προκύψει διαφορετική κρίση, η Αρχή απέρριψε την εν λόγω αίτηση θεραπείας (απόφαση 38/2021).

Η Αρχή εξέτασε αυτεπάγγελτα τη συμμόρφωση του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων με τις συστάσεις της γνωμοδότησης 4/2020 για τη συμβατότητα της σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στις σχολικές μονάδες της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με τις διατάξεις της νομοθεσίας για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Στο πλαίσιο της υπόθεσης εξετάστηκε η επικαιροποιημένη Εκτίμηση Αντικτύπου σχετικά με την Προστασία Δεδομένων καθώς και οι ενέργειες συμμόρφωσης του Υπουργείου. Η Αρχή διαπίστωσε τις εξής ελλείψεις: α) Δεν έχει διενεργηθεί αναλυτική διερεύνηση της νομιμότητας των σκοπών επεξεργασίας από την πλευρά του Υπουργείου, ιδίως σε σχέση με τη συγκατάθεση για την πρόσβαση σε πληροφορίες που είναι αποθηκευμένες στον τερματικό εξοπλισμό ενός χρήστη, όταν αυτό δεν είναι απαραίτητο για την παροχή της υπηρεσίας που ζήτησε ο χρήστης. β) Οι παρεχόμενες στα υποκείμενα δεδομένων πληροφορίες είναι λιγότερες από όσες επιβάλλει ο ΓΚΠΔ, ενώ οι πληροφορίες αυτές δεν είναι σε κατανοητή και εύκολα προσβάσιμη μορφή με σαφή και απλή διατύπωση, ιδίως εφόσον πρόκειται για πληροφορία που απευθύνεται και σε παιδιά. γ) Τα εφαρμοζόμενα μέτρα ασφάλειας αν και βρίσκονται προς τη σωστή κατεύθυνση πρέπει να συμπληρωθούν, με τρόπο που να είναι διαθέσιμος σε κάθε εκπαιδευτικό, ενώ πρέπει να εξασφαλιστεί ότι το σύνολο των εκπαιδευτικών που εμπλέκονται στη διαδικασία εξ αποστάσεως εκπαίδευσης έχουν λάβει ελάχιστη ενημέρωση. δ) Το Υπουργείο παραβίασε την υποχρέωση του άρθρου 35 παρ. 9 του ΓΚΠΔ σε σχέση με την έκφραση γνώμης των υποκειμένων των δεδομένων ή των εκπροσώπων τους για τη σχεδιαζόμενη επεξεργασία. ε) Δεν έχει πραγματοποιηθεί ορθή αξιολόγηση της διαβίβασης δεδομένων σε χώρες εκτός ΕΕ ιδίως αν ληφθεί υπόψη η απόφαση του ΔΕΕ στην υπόθεση C-311/18 (Schrems II). Για τις εν λόγω παραβάσεις

η Αρχή προχώρησε σε επιπλήξεις προς το Υπουργείο ενώ έδωσε εντολή στο Υπουργείο να αντιμετωπιστούν οι ελλείψεις με τον τρόπο που αναλύεται στην απόφαση εντός χρονικού διαστήματος δύο μηνών (τεσσάρων σε σχέση με τις διαβιβάσεις) ώστε να αρθούν οι παραβάσεις (απόφαση 50/2021).

Επίσης, στο πλαίσιο ελέγχου στο Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων αναφορικά με την πλατφόρμα edupass.gov.gr, η Αρχή απηύθυνε σχετικές παρατηρήσεις με τα έγγραφα Γ/ΕΞΕ/2048/10-09-2021 και Γ/ΕΞΕ/2509/5-11-2021. Ο έλεγχος βρίσκεται ακόμα σε εξέλιξη και αναμένονται οι απαντήσεις του ΥΠΑΙΘ.

Ακόμη, σε απάντηση σχετικού εγγράφου του ΥΠΑΙΘ αναφορικά με το υπό διαβούλευση σχέδιο νόμου με τίτλο «Εισαγωγή στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, Προστασία της Ακαδημαϊκής Ελευθερίας, Αναβάθμιση του Ακαδημαϊκού Περιβάλλοντος και άλλες διατάξεις», με το οποίο το Υπουργείο ζητούσε τα σχόλια και τις παρατηρήσεις της Αρχής, με τα υπ' αριθ. πρωτ. Γ/ΕΞΕ/458/2021 και Γ/ΕΞΕ/570/2021 έγγραφά της η Αρχή επισήμανε τα εξής: α) θα πρέπει να διευκρινιστεί πλήρως ο ρόλος του υπευθύνου επεξεργασίας σε σχέση με τις αρμοδιότητες της Ελληνικής Αστυνομίας, β) καθίσταται αναγκαίο στη νομοθετική διάταξη να υπάρχουν σαφείς και ακριβείς κανόνες που επιβάλλουν έναν ελάχιστο αριθμό απαιτήσεων, ούτως ώστε τα πρόσωπα, των οποίων τα δεδομένα υφίστανται επεξεργασία, να έχουν επαρκείς εγγυήσεις ότι προστατεύονται αποτελεσματικά τα προσωπικού χαρακτήρα δεδομένα τους, γ) θα αποτελέσει θετική ρύθμιση η ρητή πρόβλεψη στον νόμο για την υποχρέωση εκπόνησης μελέτης αντικτύπου. Η εν λόγω εκτίμηση αντικτύπου θα πρέπει να περιλαμβάνει, ιδίως, τα προβλεπόμενα μέτρα, εγγυήσεις και μηχανισμούς που μετριάζουν τους κινδύνους για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των φυσικών προσώπων, διασφαλίζουν την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και αποδεικνύουν τη συμμόρφωση προς τον ΓΚΠΔ, δ) η αναφορά σε από κοινού υπευθύνους επεξεργασίας (ΑΕΙ και Ελληνική Αστυνομία) δεν είναι ορθή, δεδομένου ότι θα πρέπει να είναι σαφής ο ρόλος της Ελληνικής Αστυνομίας και των Ομάδων Προστασίας Πανεπιστημιακών Ιδρυμάτων και ε) θα πρέπει να ορίζονται η διαδικασία και οι προϋποθέσεις για την εγκατάσταση και λειτουργία των τεχνικών που εφαρμόζουν τα ΑΕΙ καθώς και τα κριτήρια για την τήρηση της αναλογικότητας μεταξύ των χρησιμοποιούμενων μέσων και του επιδιωκόμενου σκοπού, όσο και η προβλεπόμενη στην ίδια διάταξη υπουργική απόφαση, με την οποία θα ρυθμίζονται ειδικότερα, τεχνικά ή λεπτομερειακά θέματα, και τα οποία θα προδιαγράφουν το ελάχιστο πλαίσιο εντός του οποίου θα εκπονείται η εκάστοτε εκτίμηση αντικτύπου, η οποία και, τελικά, θα πρέπει να καθορίζει εάν είναι επιτρεπτή η σκοπούμενη επεξεργασία και, σε καταφατική περίπτωση, τα αναλυτικά χαρακτηριστικά των μέτρων για την ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων στα δικαιώματα και τις ελευθερίες των φυσικών προσώπων με βάση τα ειδικότερα δεδομένα που συντρέχουν στην περίπτωση κάθε ΑΕΙ.

3.1.4. ΥΓΕΙΑ

Στην Αρχή ασκήθηκε αίτηση θεραπείας κατ' άρθρο 24 ΚΔΔιαδ κατά πράξεώς της, με την οποία αρχειοθετήθηκε η καταγγελία του αιτούντος που αφορούσε στη μη χορήγηση αντιγράφων ιατρικού φακέλου ασθενούς από νοσηλευτικό ίδρυμα σ' αυτόν παρά την ύπαρξη εννόμου συμφέροντος στο πρόσωπό του. Η Αρχή με την απόφαση 6/2021

απέρριψε την αίτηση θεραπείας, κρίνοντας ότι τα ζητήματα, τα οποία προβλήθηκαν με την αίτηση θεραπείας, εξετάσθηκαν ήδη στην προσβαλλόμενη πράξη της και κρίθηκαν με αυτή και ενέμεινε στην αρχική της κρίση ότι, κατ' εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 57 ΓΚΠΔ και 13 ν. 4624/2019, δεν έχει αρμοδιότητα να επιλαμβάνεται επί αιτημάτων υποκειμένων των δεδομένων για χορήγηση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα τρίτων προσώπων.

Η Αρχή εξέτασε καταγγελία πατέρα, ο οποίος, ασκώντας το δικαίωμα πρόσβασης σε δεδομένα του ανήλικου τέκνου του, ζήτησε να λάβει από τη θεράπουσα ιατρό του τέκνου αντίγραφα των τηρούμενων στον ιατρικό της αρχείο πληροφοριών, καθώς και αντίγραφα των φορολογικών παραστατικών που εκδόθηκαν στο πλαίσιο παροχής ιατρικής φροντίδας στο τέκνο του. Η Αρχή με την απόφαση 26/2021 επανέλαβε καταρχάς την πάγια θέση της (βλ. αποφάσεις 24/2019, 21/2010, 22/2010, 53/2010, 130/2013, 18/2018 και 4/2020) ότι ο ασκών τη γονική μέριμνα του ανήλικου τέκνου γονέας έχει καταρχήν το δικαίωμα πρόσβασης, χωρίς διαμεσολάβηση και καθολικά, σε όλα τα δεδομένα του ανήλικου τέκνου, χωρίς να απαιτείται η επίκληση εννόμου συμφέροντος ή άλλων νομιμοποιητικών λόγων. Επιπλέον, η Αρχή επισήμανε ότι η άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης δεν απαιτείται να λαμβάνει χώρα με συγκεκριμένο τύπο ή πανηγυρικά π.χ. με την επίκληση διατάξεων του ΓΚΠΔ 2016/679 ή με ρητή αναφορά σε άσκησή του. Ακολούθως η Αρχή υπογράμμισε ότι εκ των διατάξεων του άρθρου 58 ΓΚΠΔ και στο πλαίσιο της βασικής αρχής της λογοδοσίας (άρθρο 5 παρ. 2 ΓΚΠΔ) στερείται της αρμοδιότητας να προσδιορίσει στην καταγγελλόμενη υπεύθυνη επεξεργασίας – ιατρό ασφαλή και εχέμυθο τρόπο, προκειμένου να ικανοποιήσει το ασκηθέν δικαίωμα πρόσβασης του καταγγέλλοντος πατέρα. Κατόπιν τούτων, η Αρχή με την απόφαση 26/2021 διαπίστωσε ότι η καταγγελλόμενη ιατρός δεν ικανοποίησε το δικαίωμα πρόσβασης του καταγγέλλοντος πατέρα σε δεδομένα που αφορούν στο ανήλικο τέκνο, κατά παράβαση των οριζομένων στις διατάξεις των άρθρων 15 παρ. 1 και 12 παρ. 1 και 2 ΓΚΠΔ 2016/679 και επέβαλε διοικητικό πρόστιμο.

Η Αρχή εξέτασε αίτηση θεραπείας (άρθρο 24 ΚΔΔιαδ) που ασκήθηκε κατά δύο πράξεών της, με τις οποίες αρχειοθετήθηκαν έξι συνολικά καταγγελίες αναφορικά με την επεξεργασία δεδομένων υγείας τους ή/και των εκπροσωπούμενων από αυτούς ανήλικων τέκνων τους από τη Διευθύντρια Ιατρικής Υπηρεσίας νοσηλευτικού ιδρύματος. Η Αρχή με την απόφαση 28/2021 απέρριψε την αίτηση θεραπείας, κρίνοντας ότι οι αιτούντες δεν επικαλούνται ούτε προσκομίζουν νέα στοιχεία, από την εκτίμηση των οποίων θα μπορούσε υπό τις νόμιμες προϋποθέσεις να προκύψει διαφορετική κρίση της Αρχής και ενέμεινε στην αρχική της κρίση για την αρχειοθέτηση των καταγγελιών, με τις ειδικότερες αιτιολογίες που περιλαμβάνονται στις προσβαλλόμενες πράξεις της.

Στην Αρχή υποβλήθηκε καταγγελία από υπάλληλο ΔΟΥ για παράνομη επεξεργασία προσωπικών του δεδομένων. Συγκεκριμένα, το υποκείμενο των δεδομένων κατήγγειλε ότι, στο πλαίσιο των δικαιολογητικών που κατάθεσε στην Υπηρεσία του προκειμένου να λάβει την προβλεπόμενη στον νόμο άδεια ειδικής απουσίας, έλαβε γνώση ότι μια συγκεκριμένη ιατρική γνωμάτευση που προσκόμισε ως δικαιολογητικό στην Υπηρεσία του διαβιβάστηκε από την τελευταία στον Σύλλογο Εργαζομένων, ο οποίος αναλαμβάνει

τον συντονισμό της αιμοδοσίας των μελών του. Στο πλαίσιο εξέτασης της ανωτέρω καταγγελίας και πέραν της καταγγελλόμενης επεξεργασίας απασχόλησε την Αρχή το ζήτημα της διάστασης απόψεων μεταξύ του Προϊσταμένου της συγκεκριμένης ΔΟΥ και του Αυτοτελούς Τμήματος Υποστήριξης ΥΠΔ της ΑΑΔΕ, αναφορικά με τη νομιμότητα της διαβίβασης της επίμαχης ιατρικής γνωμάτευσης. Η Αρχή με την απόφαση 54/2021 έκρινε πρώτον ότι η καταγγελλόμενη διαβίβαση της επίμαχης ιατρικής γνωμάτευσης στον Σύλλογο Εργαζομένων έγινε κατά παράβαση της διάταξης του άρθρου 5 παρ. 1 στοιχ. α΄ ΓΚΠΔ, διότι ο Σύλλογος Εργαζομένων δεν είναι νόμιμος αποδέκτης της επίμαχης ιατρικής γνωμάτευσης, καθώς αρμόδια αρχή για τον έλεγχο της αιμοδοσίας είναι το Εθνικό Κέντρο Αιμοδοσίας, ενώ ο έλεγχος της καταλληλότητας του αίματος του καταγγέλλοντος αιμοδότη υπαλλήλου πραγματοποιείται από το ιατρονοσηλευτικό προσωπικό του οικείου Νοσοκομείου και επέβαλε στην ΑΑΔΕ, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, διοικητικό πρόστιμο. Δεύτερον, η Αρχή έκρινε ότι η διαβίβαση της επίμαχης ιατρικής γνωμάτευσης έγινε κατά παράβαση της αρχής της ελαχιστοποίησης των δεδομένων (άρθρο 5 παρ. 1 στοιχ. γ΄ ΓΚΠΔ), καθώς αρκούσε η διαβίβασή της και όχι η αναγραφή της πάθησης του καταγγέλλοντος στο σχετικό διαβιβαστικό έγγραφο της ΔΟΥ προς τον Σύλλογο Εργαζομένων και έδωσε εντολή στην ΑΑΔΕ να διαγράψει το σχετικό διαβιβαστικό έγγραφο που εκδόθηκε από τη ΔΟΥ. Τρίτον, η Αρχή έκρινε ότι η καταγγελλόμενη επεξεργασία συνιστούσε περιστατικό παραβίασης δεδομένων σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 5 παρ. 1 στοιχ. στ΄ και 32 ΓΚΠΔ, το οποίο όφειλε να γνωστοποιήσει στην Αρχή η ΑΑΔΕ κατ' εφαρμογή του άρθρου 33 ΓΚΠΔ και επέβαλε διοικητικό πρόστιμο για την παράλειψη αυτή. Τέλος, η Αρχή έκρινε ότι η ΑΑΔΕ παρέλειψε να ενημερώσει τον καταγγέλλοντα, σε απάντηση σχετικού δικαιώματος που άσκησε, ότι έχει το δικαίωμα διαγραφής ή/και περιορισμού της επεξεργασίας κατ' άρθρο 13 παρ. 2 στοιχ. β΄ ΓΚΠΔ και επέβαλε διοικητικό πρόστιμο για την παραβίαση αυτή.

Στην Αρχή υποβλήθηκαν αιτήματα αναφορικά με την επίδειξη πιστοποιητικών εμβολιασμού σε χώρους εστίασης και την επεξεργασία που πραγματοποιείται κατά την ηλεκτρονική σάρωσή τους μέσω της ειδικής ηλεκτρονικής εφαρμογής του άρθρου 33 του ν. 4816/2021 (Covid Free GR) με ταυτόχρονο έλεγχο της ταυτοπροσωπίας του κατόχου από τον αρμόδιο υπάλληλο, τον ιδιοκτήτη ή τον νόμιμο εκπρόσωπο της εκάστοτε επιχείρησης, τον εργοδότη ή το εκάστοτε εξουσιοδοτημένο πρόσωπο (υπ' αρ. πρωτ. ΑΠΔ Γ/ΕΙΣ/7701/2021 και Γ/ΕΙΣ/7626/2021 αιτήματα). Η Αρχή, στο πλαίσιο εξέτασης των σχετικών αιτημάτων, επισήμανε αφενός, λαμβάνοντας υπόψη μεταξύ άλλων την υπ' αρ. 52/2018 απόφασή της και το από 21-05-2021 Δελτίο Τύπου της (διαθέσιμο στην ιστοσελίδα της Αρχής), ότι η επίδειξη πιστοποιητικού εμβολιασμού/νόσησης ή άλλης σχετικής βεβαίωσης αρνητικού διαγνωστικού ελέγχου κορονοϊού Covid-19, στο μέτρο που αυτά δεν περιλαμβάνονται σε σύστημα αρχειοθέτησης, ούτε υπόκεινται σε αυτοματοποιημένη επεξεργασία, δεν συνιστά καταρχήν επεξεργασία προσωπικών δεδομένων εμπίπτουσα στο ρυθμιστικό πεδίο του ΓΚΠΔ και του ν. 4624/2019, κατ΄ εφαρμογή των άρθρων 2 παρ. 1 και 2, αντίστοιχα (υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΞΕ/2021/2871 και Γ/ΕΞΕ/2021/2872 έγγραφα). Αφετέρου, η Αρχή, λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι υποβλήθηκαν σε συνέχεια νεότερα συναφή αιτήματα και καταγγελίες σχετικά με την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα κατά τη χρήση της ειδικής ηλεκτρονικής

εφαρμογής του άρθρου 33 ν. 4816/2021, καθώς και ότι η επεξεργασία δεδομένων μέσω της ειδικής εφαρμογής συνεχίζει με σχετικά νομοθετικά μέτρα να πραγματοποιείται, έστω και περιορισμένα, εξακολουθεί να παρακολουθεί και αυτεπάγγελτα το θέμα και επιφυλάσσεται, εφόσον κριθεί αναγκαίο, να το εξετάσει.

3.1.5. ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ

Στην Αρχή υποβλήθηκε καταγγελία ασφαλισμένου ασθενούς σχετικά με την πρακτική που ακολουθεί η καταγγελλόμενη ασφαλιστική εταιρεία κατά την επέλευση της ασφαλιστικής περίπτωσης, κατ' άρθρο 7 του νόμου 2496/1997, για τη διαπίστωση της πραγματοποίησης του ασφαλιστικού κινδύνου και την καταβολή του ασφαλίσματος. Η Αρχή με την απόφαση 5/2021 διαπίστωσε, εν προκειμένω, ότι ο καταγγέλλων ασφαλισμένος ασθενής αρνήθηκε να παράσχει θετική δήλωση βουλήσεως στην ασφαλιστική εταιρεία, και συγκεκριμένα σε όλα τα πεδία του εντύπου αναγγελίας αποζημίωσης της ασφαλιστικής εταιρείας προκειμένου να γίνει δεκτό το αίτημα αποζημίωσης. Συνακόλουθα, η Αρχή διαπίστωσε ότι δεν επήλθε παραβίαση δικαιώματος του ασφαλισμένου ασθενούς από την καταγγελλόμενη ασφαλιστική εταιρεία και απέρριψε την καταγγελία. Παράλληλα, όμως, λαμβάνοντας υπόψη και τις αποφάσεις 46/2011 και 138/2013 και σε συνέχεια των αποφάσεων 21/2020 και 22/2020, η Αρχή με την απόφαση 5/2021 επιφυλάχθηκε να εξετάσει συνολικά την ακολουθούμενη πρακτική και να κρίνει επί της νομιμότητας της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των ασφαλισμένων στο πλαίσιο της ασφαλιστικής σύμβασης για τη διαχείριση των αποζημιώσεων/καλύψεων προς τους ασφαλισμένους στο πλαίσιο της εξέτασης του σχεδίου Κώδικα Δεοντολογίας της Ένωσης Ασφαλιστικών Εταιρειών που έχει υποβληθεί προς έγκριση στην Αρχή.

3.1.6. ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

3.1.6.1. Πιστωτικά/Χρηματοδοτικά Ιδρύματα

Υποβλήθηκαν στην Αρχή καταγγελίες για τιτλοποίηση απαίτησης χωρίς τη συγκατάθεση του οφειλέτη ή και για διάθεση των δεδομένων δανειολήπτη σε Εταιρείες Διαχείρισης Απαιτήσεων και Εταιρείες Απόκτησης Απαιτήσεων, ομοίως, χωρίς πρότερη συγκατάθεση και ενημέρωσή του. Η Αρχή εξέτασε και αρχειοθέτησε τις καταγγελίες, οι οποίες ήταν αόριστες και απαράδεκτες, χωρίς την προηγούμενη τήρηση της προδικασίας (χωρίς να έχει δηλαδή ο προσφεύγων ασκήσει κάποιο συγκεκριμένο δικαίωμά του, σύμφωνα με τα άρθρα 12-22 του ΓΚΠΔ προς τον υπεύθυνο επεξεργασίας, όπου αυτά εφαρμόζονται). Αναφορικά με την ουσία των παραπόνων, επισημάνθηκε ότι σύμφωνα με το άρθρο 10 ν. 3156/2003 για την τιτλοποίηση απαίτησης δεν απαιτείται συγκατάθεση του οφειλέτη. Επίσης, στον ν. 4354/2015 προβλέφθηκαν δύο νέες κατηγορίες εταιρειών, οι Εταιρείες Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις (ΕΔΑΔΠ) και οι Εταιρείες Απόκτησης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις (ΕΑΑΔΠ), ως νόμιμοι αποδέκτες στοιχείων οφειλετών τραπεζών στο πλαίσιο του ως άνω νόμου, χωρίς να απαιτείται η συγκατάθεση των οφειλετών. Άλλωστε, η Αρχή, υπό το καθεστώς του ν. 2472/1997, εξέδωσε σχετικά αποφάσεις (βλ. ιδίως τις αποφάσεις 87 και 134/2017), οι οποίες

αναφέρονται στον τρόπο ενημέρωσης των οφειλετών για τη διάθεση των στοιχείων τους στις εν λόγω εταιρείες. Αρχειοθετήθηκαν δε οι καταγγελίες, στις οποίες, κατά την εξέτασή τους, προέκυψε ότι, πέραν τυχόν άλλης ενημέρωσης (π.χ. διά του Τύπου), έχει γίνει και εξατομικευμένη ενημέρωση για τις ως άνω ενέργειες με επιστολή προς τον οφειλέτη.

Υποβλήθηκε στην Αρχή καταγγελία κατά τράπεζας για μη έγκαιρη ανταπόκριση σε δικαίωμα πρόσβασης. Ειδικότερα, στο πλαίσιο εξέτασης καταγγελίας για παραβίαση δικαιώματος πρόσβασης που ασκήθηκε από το υποκείμενο των δεδομένων, η Αρχή μελετώντας τα στοιχεία του φακέλου και σταθμίζοντας τις διευκρινίσεις που ζήτησε και έλαβε από την καταγγελλόμενη τράπεζα διαπίστωσε ότι η τελευταία δεν ανταποκρίθηκε στην ικανοποίηση του προσηκόντως, σύμφωνα με τη σχετική πολιτική της καταγγελλομένης, ασκηθέντος δικαιώματος πρόσβασης εντός των κατ' άρθρο 12 του ΓΚΠΔ προβλεπόμενων προθεσμιών. Κατόπιν τούτων, απηύθυνε σύσταση στην τράπεζα περί του ότι οφείλει να επεξεργάζεται και να ικανοποιεί τα σχετικά αιτήματα των υποκειμένων των δεδομένων εντός των προβλεπόμενων στο άρθρο 12 παρ. 3 ΓΚΠΔ προθεσμιών, λαμβανομένων υπόψη των υφιστάμενων συνθηκών και μεριμνώντας για τη λήψη κατάλληλων οργανωτικών και τεχνικών μέτρων, όπου αυτό καθίσταται απαραίτητο (Γ/ΕΞΕ/2822/2021).

Έπειτα από καταγγελία υποκειμένου για μη εξουσιοδοτημένη χρήση των παλιών κωδικών e-banking του, η οποία έλαβε χώρα μετά τη δημιουργία, κατόπιν αίτησής του, νέων κωδικών πρόσβασης, διαπιστώθηκε ότι η δημιουργία δεύτερης συνδρομής δεν καταργούσε αυτομάτως την υπάρχουσα, πράγμα που δεν είχε καταστεί σαφές στον καταγγέλλοντα. Για τον λόγο αυτόν, η Αρχή με το Γ/ΕΞΕ/2381/2021 έγγραφο, απηύθυνε σύσταση στην τράπεζα για την πληρέστερη ενημέρωση των υποκειμένων σε σχέση με τη δημιουργία δεύτερης συνδρομής e-banking και για την επανεξέταση των σχετικών μέτρων ασφάλειας.

Περαιτέρω, η Αρχή εξέτασε και έθεσε στο αρχείο δύο καταγγελίες κατά τραπεζών σε υποθέσεις phishing ως αβάσιμες, με την αιτιολογία ότι η διαρροή των δεδομένων του υποκειμένου δεν προκύπτει ότι οφείλεται σε ελλιπή μέτρα ασφάλειας της τράπεζας αλλά στο ότι το υποκείμενο των δεδομένων έπεσε θύμα απάτης και παρέδωσε τους κωδικούς του στον άγνωστο δράστη. Σημειώνεται δε ότι για τη διερεύνηση των συναφών ποινικών αδικημάτων, αρμόδιες είναι οι αστυνομικές και εισαγγελικές αρχές (Γ/ΕΞΕ/1594/2021 και Γ/ΕΞΕ/2297/2021).

Επίσης, η Αρχή εξέτασε καταγγελία κατά τράπεζας για μη ικανοποίηση δικαιώματος πρόσβασης, την οποία και έθεσε στο αρχείο, ως αβάσιμη, διότι προέκυψε ότι συντρέχει περίπτωση εφαρμογής της διάταξης του άρθρου 14 παρ. 5 εδ. δ΄ του ΓΚΠΔ (εκ του νόμου υποχρέωση τήρησης απορρήτου), σε συνδυασμό με ειδική διάταξη νόμου, η εφαρμογή της οποίας καλύπτεται επίσης από απόρρητο (Γ/ΕΞΕ/2562/2021).

Υποβλήθηκε στην Αρχή καταγγελία κατά τράπεζας, σύμφωνα με την οποία η τράπεζα ζήτησε από τον καταγγέλλοντα, κατά τους ισχυρισμούς του, παρανόμως, να επικαιροποιήσει τα στοιχεία του. Η Αρχή αρχειοθέτησε την καταγγελία (Γ/ΕΞΕ/2782/2021), ως αβάσιμη, καθώς σύμφωνα με τις 281/2009, 2652/2012, 94/2013

Πράξεις της ΕΤΠΘ της ΤτΕ τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα οφείλουν, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον ν. 3691/2008 για την πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, να εξακριβώνουν και να ελέγχουν την ταυτότητα του πελάτη τους ή του συναλλασσομένου και να ζητούν έγγραφα που να πιστοποιούν τα συγκεκριμένα στοιχεία του φυσικού προσώπου. Μεταξύ των στοιχείων αυτών περιλαμβάνονται και στοιχεία που αφορούν το εισόδημα (βλ. και την 2652/2012 Πράξη του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος «τα εισοδήματα πελάτη-φυσικού προσώπου επαληθεύονται από την τράπεζα βάσει του εκκαθαριστικού σημειώματος φορολογίας εισοδήματος», βλ. και σχετικές πληροφορίες στην ιστοσελίδα της Αρχής υπό τη θεματική ενότητα «Χρηματοπιστωτικά» και «Ενημερωτικό Δελτίο της Αρχής Ιούλιος 2015»).

Η Αρχή εξέτασε καταγγελία για παραβίαση δικαιώματος (πρόσβασης) σχετικά με αίτημα που υπέβαλε ο καταγγέλλων προς τράπεζα, προκειμένου να του χορηγήσει, με επίκληση εννόμου συμφέροντος (ως κληρονόμος), επικυρωμένο αντίγραφο της σύμβασης παροχής επενδυτικών υπηρεσιών που είχε καταρτισθεί μεταξύ της καταγγελλόμενης τράπεζας και του αποβιώσαντος συγγενικού του προσώπου. Η Αρχή έκρινε ότι εν προκειμένω ο αιτών είναι τρίτος (όχι το υποκείμενο των δεδομένων), και έθεσε στο αρχείο την καταγγελία, επισημαίνοντας ότι ο ΓΚΠΔ δεν εφαρμόζεται στα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα θανόντων (βλ. και την αιτ. σκ. υπ' αρ. 27), το δε δικαίωμα πρόσβασης αφορά το υποκείμενο των δεδομένων και όχι τρίτους. Συνεπώς, για το ως άνω ζήτημα δεν είναι αρμόδια η Αρχή Προστασίας Δεδομένων, αλλά τα οικεία πολιτικά δικαστήρια.

Τέλος, η Αρχή εξέτασε καταγγελίες κατά της Τειρεσίας ΑΕ και κατά Εταιρείας Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις για μη ικανοποίηση αιτήματος διαγραφής ανεξόφλητου υπολοίπου εκ χορηγηθείσας πιστωτικής κάρτας, και οι οποίες αρχειοθετήθηκαν ως αόριστες και μη υπαγόμενες στην αρμοδιότητα της Αρχής, αναφορικά με προβαλλόμενο ισχυρισμό του καταγγέλλοντος περί παραγραφής της επίμαχης απαίτησης (Γ/ΕΞΕ/1715 και 1716/2021). Αναφορικά δε με την ουσία του παραπόνου, επισημάνθηκε ότι στο αρχείο συγκέντρωσης χορηγήσεων (ΣΣΧ ή «Λευκή» Λίστα) της Τειρεσίας ΑΕ καταχωρούνται χορηγήσεις (κάρτες και δάνεια) κάθε είδους στις οποίες προβαίνουν οι τράπεζες, προκειμένου να αξιολογείται εκ μέρους των τραπεζών η πιστοληπτική ικανότητα των πελατών/υποψήφιων πελατών μέσω της απεικόνισης του συνόλου των καρτών και των δανείων που το υποκείμενο εξυπηρετεί αλλά και της συνέπειας με την οποία αποπληρώνει τις εξ αυτών οφειλές του. Για δε τη διαβίβαση των ως άνω οικονομικών δεδομένων στην ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ, δεν απαιτείται, σύμφωνα με το άρθρο 40 παρ. 2 ν. 3259/2004, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, συγκατάθεση του υποκειμένου. Στην ίδια επισήμανση προέβη η Αρχή και σε ανάλογη καταγγελία που αρχειοθετήθηκε (Γ/ΕΞΕ/1203/2021) σημειώνοντας, περαιτέρω, ότι από καμία διάταξη νόμου δεν προκύπτει υποχρέωση της τράπεζας, πέρα από τη γενική υποχρέωση ενημέρωσης του υποκειμένου κατά τη συλλογή των δεδομένων, μεταξύ των άλλων, για τις κατηγορίες αποδεκτών των δεδομένων του, να ενημερώνει τον δανειολήπτη και κατά τη στιγμή της αναγγελίας στην Τειρεσίας ΑΕ για την εν λόγω αναγγελία.

Εταιρείες Ενημέρωσης Οφειλετών

Υποβλήθηκαν στην Αρχή διάφορες καταγγελίες για οχλήσεις στο πλαίσιο ενημέρωσης οφειλετών, με τον ισχυρισμό ότι είτε ο δανειστής ο ίδιος (διά των υπαλλήλων του ή/και διά δικηγόρου του) όχλησε τον καταγγέλλοντα τηλεφωνικώς για τις ληξιπρόθεσμες οφειλές του είτε τον όχλησε, για λογαριασμό του δανειστή, Εταιρεία Ενημέρωσης Οφειλετών, χωρίς ωστόσο τη δική του συγκατάθεση, έγκριση ή εξουσιοδότηση. Η Αρχή εξέτασε και αρχειοθέτησε τις καταγγελίες που ήταν i) προφανώς αβάσιμες, καθώς ο ίδιος ο δανειστής έχει δικαίωμα να επεξεργάζεται τα δεδομένα του οφειλέτη του, χωρίς τη συγκατάθεση του τελευταίου. Η επεξεργασία αυτή επιτρέπεται, ως αναγκαία για την εκτέλεση της σύμβασής του με τον δανειστή, π.χ. με την έννοια της ομαλής συνέχισης της συναλλακτικής σχέσης (μέσω της τηλεφωνικής υπενθύμισης της οφειλής). Επίσης, επισήμανε ότι, σύμφωνα με τον ν. 3758/2009, ο δανειστής έχει δικαίωμα υπό συγκεκριμένους όρους να χορηγεί σε ΕΕΟ στοιχεία σχετικά με ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις οφειλετών του και ότι δεν απαιτείται για την επεξεργασία αυτή η συγκατάθεση των τελευταίων, ii) απαράδεκτες, διότι δεν τηρήθηκε η προβλεπόμενη προδικασία, καθώς εάν ο καταγγέλλων επιθυμεί να ασκήσει κάποιο δικαίωμά του, ως υποκείμενο των δεδομένων, πρέπει προηγουμένως να απευθυνθεί με τον προσήκοντα τρόπο στον υπεύθυνο επεξεργασίας (δανειστή), για λογαριασμό του οποίου γίνονται οι κλήσεις, iii) μη υπαγόμενες στο πεδίο εφαρμογής της νομοθεσίας για την προστασία των προσωπικών δεδομένων ή/και στην αρμοδιότητα της Αρχής, καθώς οι αρχές και το πλαίσιο με το οποίο πρέπει να γίνεται η ενημέρωση οφειλετών (π.χ. σε ποια τηλέφωνα, με ποια συχνότητα, κ.λπ.) ορίζεται στον ν. 3758/2009. Αρμόδια δε για τις καταγγελλόμενες αιτιάσεις (π.χ. για συνεχείς οχλήσεις σε ακατάλληλες ώρες ή/και σε τηλέφωνο εργασίας ή/και οχλήσεις με επίδειξη προσβλητικής/απειλητικής συμπεριφοράς) είναι η Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή, η οποία έχει, κατά τον ν. 3758/2009, και τη γενική εποπτεία της δραστηριότητας των ΕΕΟ και της ενημέρωσης οφειλετών, είτε αυτή διενεργείται από ΕΕΟ είτε από τον ίδιο τον δανειστή. Τέλος, αρχειοθετήθηκαν οι καταγγελίες αναφορικά με όχληση από δικηγορικό γραφείο, καθώς για την ανάθεση υπόθεσης σε δικηγορικό γραφείο (για εξώδικη ή δικαστική διεκδίκηση οφειλής) δεν απαιτείται συγκατάθεση, έγκριση ή εξουσιοδότηση του οφειλέτη (βλ. άρθρο 6 παρ. 1 στοιχ. β΄ και στ΄, άρθρο 9 παρ. 2 στοιχ. στ΄ ΓΚΠΔ), αρμόδιος δε για τις καταγγελλόμενες αιτιάσεις (περί συνεχών οχλήσεων ή/και προσβλητικής συμπεριφοράς) είναι ο οικείος δικηγορικός σύλλογος (βλ. και με αριθ. 49/2011 απόφαση της Αρχής, Γνωμ. 598/2012 ΝΣΚ, από 14.11.2014 Δελτίο Τύπου ΔΣΑ).

Υποβλήθηκε στην Αρχή καταγγελία σχετικά με οχλήσεις του καταγγέλλοντος στο πλαίσιο ενημέρωσής του για ληξιπρόθεσμες οφειλές του σε τράπεζα σε διάφορα τηλέφωνά του και την, κατά τους ισχυρισμούς του καταγγέλλοντος, αυτοματοποιημένη ατομική λήψη απόφασης ή κατάρτιση προφίλ σε βάρος του. Η Αρχή αρχειοθέτησε την καταγγελία (Γ/ΕΞΕ/1238/2021), στο μέτρο που η πρώτη αξιολογήθηκε ως αόριστη, καθ' όσον στερείτο στοιχειώδους τεκμηρίωσης των προβαλλομένων. Ειδικότερα, η Αρχή έκρινε ότι από την αίτηση και τα επισυναπτόμενα έγγραφα δεν προκύπτει ότι πραγματοποιήθηκε αυτοματοποιημένη ατομική λήψη απόφασης/κατάρτιση προφίλ που αφορά τον καταγγέλλοντα ούτε παραβίαση του αναφερόμενου στην καταγγελία δικαιώματος. Επιπλέον, η Αρχή επισήμανε στον καταγγέλλοντα ότι εάν επιθυμεί να ασκήσει τα δικαιώματα στα οποία αναφέρεται στην καταγγελία του (δικαίωμα εναντίωσης/αντιρρήσεων σε αυτοματοποιημένη ατομική λήψη απόφασης/κατάρτιση προφίλ που τον αφορά) πρέπει να απευθυνθεί προηγουμένως με τον προσήκοντα τρόπο στον υπεύθυνο επεξεργασίας (εν προκειμένω στην καταγγελλόμενη τράπεζα), με βάση τα άρθρα 21 και 22 ΓΚΠΔ, όπου αυτά εφαρμόζονται. Συμπληρωματικά, η Αρχή επισήμανε ότι οι αρχές και το πλαίσιο εντός του οποίου πρέπει να γίνεται η ενημέρωση των οφειλετών (π.χ. σε ποια τηλέφωνα, με ποια συχνότητα, κ.λπ.) ορίζεται στον ν. 3758/2009, στη δε Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή ανήκει η γενική εποπτεία της δραστηριότητας των ΕΕΟ και της ενημέρωσης οφειλετών, είτε αυτή διενεργείται από ΕΕΟ είτε από τον ίδιο τον δανειστή (άρθρο 10 παρ. 1 ν. 3758/2009). Έπειτα δε από υποβολή αιτήσεως θεραπείας κατά της ως άνω πράξης αρχειοθέτησης, η Αρχή, με την 51/2021 απόφασή της, αφού έλαβε υπόψη τα άρθρα 2 παρ. 8 του ν. 3051/2002 και 24 παρ. 1 του ν. 2690/1999 και τη σχετική νομολογία, απέρριψε την εν λόγω αίτηση θεραπείας, καθώς ο αιτών δεν επικαλέστηκε ούτε προσκόμισε νέα ουσιώδη στοιχεία για την υποστήριξη των ισχυρισμών του περί αυτοματοποιημένης ατομικής λήψης αποφάσεως σε βάρος του. Επίσης, η Αρχή δέχθηκε ότι τα προσκομιζόμενα έγγραφα δεν αποδεικνύουν τα καταγγελλόμενα ούτε κλονίζουν όσα δέχθηκε η προσβαλλομένη πράξη αρχειοθέτησης.

3.1.6.2. Ιδιωτική Οικονομία

Η Αρχή εξέτασε καταγγελία κατά δύο υπευθύνων επεξεργασίας, για μη ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης καταναλωτή σε αλληλογραφία μεταξύ τους. Ο καταγγέλλων έπειτα από επιστροφή προϊόντος ζήτησε από το κατάστημα μέσω facebook messenger να του κοινοποιηθεί το αίτημα αποχρέωσης των δόσεων της πιστωτικής του κάρτας, που είχε σταλεί ηλεκτρονικά προς την τράπεζα. Το κατάστημα αρνήθηκε να ικανοποιήσει το σχετικό αίτημα, υποστηρίζοντας αρχικά ότι το ζητηθέν έγγραφο καλύπτεται από το απόρρητο των επικοινωνιών, χωρίς να εξετάσει τις προϋποθέσεις συνδρομής της εξαίρεσης του άρθρου 15 παρ. 4 ΓΚΠΔ ούτε εναλλακτικούς τρόπους ικανοποίησης του δικαιώματος πρόσβασης. Στη συνέχεια ο καταγγέλλων άσκησε το ίδιο δικαίωμα προς την τράπεζα, η οποία δεν του έδωσε καμία απάντηση. Όπως προέκυψε από την εξέταση της υπόθεσης, το κατάστημα παρείχε αντιφατικές εξηγήσεις και παραποιημένα έγγραφα στην Αρχή. Η Αρχή, με την 36/2021 απόφασή της, διαπίστωσε εκ μέρους και των δύο καταγγελλόμενων υπευθύνων επεξεργασίας παράβαση του άρθρου 15 ΓΚΠΔ, και επέβαλε σε καθέναν από αυτούς διοικητικό πρόστιμο ύψους 20.000 ευρώ για μη ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης, αφού έλαβε υπόψη μια σειρά από επιβαρυντικούς παράγοντες.

Περαιτέρω, η Αρχή εξέτασε καταγγελία κατά εταιρείας που διατηρεί ιστοσελίδα με δημόσιο κατάλογο ιατρών, ως υπευθύνου επεξεργασίας, για μη ικανοποίηση του δικαιώματος διαγραφής υποκειμένου από τον κατάλογο. Η καταγγέλλουσα ιατρός άσκησε δύο φορές το δικαίωμα διαγραφής της μέσω ηλεκτρονικού μηνύματος στη διεύθυνση που παρέχει ο υπεύθυνος επεξεργασίας ως μέσο επικοινωνίας στην ιστοσελίδα του, ωστόσο δεν έλαβε καμία απάντηση. Η Αρχή, με την 37/2021 απόφασή της, διαπίστωσε

παραβίαση της αρχής της νομιμότητας και του περιορισμού της επεξεργασίας κατ' άρθρ. 5 παρ. 1 εδ. α', ε' και 6 παρ. 1 ΓΚΠΔ από την παράνομη διατήρηση και επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων στην ιστοσελίδα παρά την ύπαρξη νόμιμου αιτήματος διαγραφής. Επιπλέον, η Αρχή διαπίστωσε έλλειψη συμμόρφωσης του υπευθύνου επεξεργασίας προς τις διατάξεις του ΓΚΠΔ και ειδικότερα όσον αφορά την ικανοποίηση δικαιωμάτων των υποκειμένων. Κατόπιν αυτών, η Αρχή έδωσε εντολή για συμμόρφωση εντός μηνός και επέβαλε στον υπεύθυνο επεξεργασίας διοικητικό πρόστιμο ύψους 5.000 ευρώ.

Κατόπιν υποβολής καταγγελίας κατά εταιρείας επισκευής ηλεκτρονικών συσκευών, η Αρχή απηύθυνε σύσταση (Γ/ΕΞΕ/2078/2021), ώστε στο εξής να φροντίζει για την ορθή και πλήρη ενημέρωση των πελατών κατά την παραλαβή συσκευών προς επισκευή και για τη λήψη κατάλληλων τεχνικών και οργανωτικών μέτρων ασφαλείας, όπως η αφαίρεση και παράδοση στον πελάτη των καρτών μνήμης πριν την παραλαβή της συσκευής προς επισκευή, και σε περίπτωση περιστατικού παραβίασης προσωπικών δεδομένων να τηρούνται οι υποχρεώσεις των άρθρων 33 και 34 ΓΚΠΔ.

Επίσης, η Αρχή εξέτασε καταγγελία για απώλεια διαθεσιμότητας δεδομένων των εγγεγραμμένων χρηστών διαδικτυακής εφαρμογής και διαπίστωσε ότι το περιστατικό δεν επιβεβαιώνεται μεν, εντόπισε όμως την ανάγκη για λήψη κατάλληλων τεχνικών και οργανωτικών μέτρων ασφάλειας, για την οποία απηύθυνε συστάσεις στον υπεύθυνο επεξεργασίας (Γ/ΕΞΕ/2540/2021).

Κατόπιν εξέτασης καταγγελίας για μη ικανοποίηση δικαιώματος διαγραφής των δεδομένων υποκειμένου από το καταγγελλόμενο κατάστημα μετά την πραγματοποίηση συναλλαγής, η Αρχή διαπίστωσε ότι η αρχική συλλογή και διατήρηση των δεδομένων του καταγγέλλοντος λαμβάνει χώρα με νομική βάση την εκτέλεση σύμβασης και τη συμμόρφωση με έννομη υποχρέωση του υπευθύνου επεξεργασίας, παρ' όλα αυτά η ενημέρωση των υποκειμένων σχετικά με τη νομική βάση και τον χρόνο τήρησης των δεδομένων είναι ελλιπής και ασαφής. Η Αρχή, με έγγραφό της (Γ/ΕΞΕ/2945/2021), απηύθυνε σύσταση στον υπεύθυνο επεξεργασίας για την πληρέστερη τήρηση της αρχής της διαφάνειας, και ειδικότερα, να φροντίζει ώστε οι παρεχόμενες πληροφορίες να είναι κατά το δυνατόν συγκεκριμένες, οριστικές και σαφώς διαχωρισμένες σε περίπτωση επεξεργασίας των δεδομένων για πολλαπλούς σκοπούς και με διαφορετικές νομικές βάσεις.

Σε συνέχεια καταγγελίας για παραβίαση δικαιώματος πρόσβασης, το οποίο ικανοποιήθηκε αφού ζητήθηκαν οι απόψεις της καταγγελλόμενης εταιρείας, η Αρχή απηύθυνε συστάσεις στον υπεύθυνο επεξεργασίας, ώστε να ανταποκρίνεται στα αιτήματα άσκησης δικαιωμάτων των υποκειμένων εντός των προθεσμιών του ΓΚΠΔ (Γ/ΕΞΕ/2760/2021, βλ. και ανάλογες συστάσεις προς άλλον υπεύθυνο επεξεργασίας για την τήρηση των προθεσμιών του ΓΚΠΔ, Γ/ΕΞΕ/2821 και 1279/2021).

Περαιτέρω, υποβλήθηκε καταγγελία κατά παρόχου υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Στο πλαίσιο εξέτασης καταγγελίας για παραβίαση δικαιώματος πρόσβασης που ασκήθηκε από το υποκείμενο των δεδομένων, η Αρχή μελετώντας τα στοιχεία του φακέλου και σταθμίζοντας τις διευκρινίσεις που ζήτησε και έλαβε από την καταγγελλόμενη εταιρεία, λαμβάνοντας ιδίως υπόψη τη διαβεβαίωση της τελευταίας ότι θα ενημερώσει

εγγράφως τον καταγγέλλοντα περί της μη ηχογράφησης της κλήσης που αιτήθηκε, σύμφωνα με τη σχετική πολιτική της, της απηύθυνε σύσταση (Γ/ΕΞΕ/790/2021) περί του ότι οφείλει να ικανοποιεί τα αιτήματα (εν προκειμένω πρόσβασης) των υποκειμένων των δεδομένων εντός των προβλεπόμενων, κατ' άρθρο 12 παρ. 3 του ΓΚΠΔ, προθεσμιών μεριμνώντας για τη λήψη κατάλληλων οργανωτικών και τεχνικών μέτρων, όπου καθίσταται απαραίτητο. Επισημαίνεται δε ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να απαντά έστω και αρνητικά επί ασκηθέντος δικαιώματος πρόσβασης ακόμα, δηλαδή, και στις περιπτώσεις που δεν διαθέτει το αιτηθέν στοιχείο στα αρχεία του (βλ. συναφώς και τις με αριθ. 61/2021, 2/2020, σκ. 1 και 43/2019 αποφάσεις της Αρχής).

Επίσης, στο πλαίσιο εξέτασης καταγγελίας κατά εταιρείας για παραβίαση δικαιωμάτων ενημέρωσης και πρόσβασης που ασκήθηκαν από το υποκείμενο των δεδομένων, η Αρχή μελετώντας τα στοιχεία του φακέλου και σταθμίζοντας τις διευκρινίσεις που ζήτησε και έλαβε από την καταγγελλόμενη εταιρεία, λαμβάνοντας ιδίως υπόψη το γεγονός ότι η τελευταία είχε ήδη κοινοποιήσει στην καταγγέλλουσα τα επίμαχα αρχεία με τις καταγεγραμμένες συνομιλίες της, της απηύθυνε σύσταση (Γ/ΕΞΕ/1126/2021), ώστε να ικανοποιεί τα σχετικά αιτήματα των υποκειμένων των δεδομένων (εν προκειμένω, πρόσβασης και ενημέρωσης) εντός των προβλεπόμενων στο άρθρο 12 παρ. 3 ΓΚΠΔ προθεσμιών, λαμβανομένων υπ' όψιν των υφιστάμενων συνθηκών και να συμμορφωθεί πλήρως με τα διαλαμβανόμενα στο άρθρο 4 παρ. 3 του ν. 3471/2006, ώστε να καταγράφονται, πάντοτε κατόπιν προηγούμενης σχετικής ενημέρωσης, μόνον κλήσεις που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια νόμιμης επαγγελματικής πρακτικής με σκοπό την παροχή αποδεικτικών στοιχείων εμπορικής συναλλαγής ή άλλης επικοινωνίας επαγγελματικού χαρακτήρα.

Περαιτέρω, η Αρχή απηύθυνε σύσταση προς καταγγελλόμενη διαχειρίστρια πολυκατοικίας (Γ/ΕΞΕ/2703/2021), δυνάμει της οποίας η Αρχή κάλεσε την τελευταία όπως συμμορφωθεί με την ήδη διαμορφωθείσα σχετική της νομολογία. Ειδικότερα, μνημονεύτηκαν οι με αριθ. 35/2006 και 75/2002 αποφάσεις της Αρχής, στις οποίες αντιμετωπίζεται διεξοδικά, μεταξύ άλλων, και το θέμα του σημείου όπου δύνανται να αναρτώνται δεδομένα που σχετίζονται με έννομες υποχρεώσεις της συνιδιοκτησίας μιας πολυκατοικίας. Οι σχετικές ανακοινώσεις είναι σκόπιμο να αναρτώνται σε χώρο της πολυκατοικίας μη προσβάσιμο σε τρίτους, πλην των ενδιαφερομένων συνιδιοκτητών. Σε περίπτωση που κάτι τέτοιο δεν είναι δυνατόν, η ανάρτηση θα πρέπει να πραγματοποιείται σε χώρο της πολυκατοικίας, στον οποίο η πρόσβαση τρίτων – επισκεπτών είναι δυσχερής (όπως π.χ. στον τοίχο της σκάλας του πρώτου προς το δεύτερο όροφο ή στον τοίχο της σκάλας μεταξύ ισογείου και υπογείου). Αναφέρθηκε δε ότι η ενημέρωση των συνιδιοκτητών με άλλους τρόπους, οι οποίοι εξασφαλίζουν την προστασία των προσωπικών δεδομένων τους, όπως π.χ. προφορικά κατ' ιδίαν, στο πλαίσιο Γενικών Συνελεύσεων ή με αποστολή προσωπικής επιστολής σε κλειστό φάκελο, δεν παρουσιάζει πρόβλημα από απόψεως προστασίας των προσωπικών δεδομένων.

Τέλος, η Αρχή προέβη σε αρχειοθέτηση καταγγελίας σχετικά με αίτημα προσβάσεως σε δεδομένα τρίτου προσώπου (Γ/ΕΞΕ/1772/2021). Ειδικότερα, η καταγγέλλουσα αναφέρει ότι δεν ικανοποιήθηκε το αίτημά της από την καταγγελλόμενη εταιρεία

(πάροχο υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών) περί γνωστοποίησης, τυχόν διαθέσιμων, δεδομένων τρίτου προσώπου, το οποίο, όπως αναφέρεται, υπέκλεψε τα στοιχεία της πιστωτικής της κάρτας (όπως ονοματεπώνυμο, διεύθυνση κατοικίας, ΑΦΜ). Ωστόσο, η Αρχή διέλαβε ότι το αίτημα προσβάσεως σε δεδομένα που αφορούν τρίτα πρόσωπα, στη βάση του επικαλούμενου εννόμου συμφέροντος του αιτούντος, εκφεύγει των αρμοδιοτήτων της. Εξάλλου, με βάση τον ΓΚΠΔ καθώς και τον ν. 4624/2019 δεν συντρέχει αρμοδιότητα της Αρχής Προστασίας Δεδομένων να επιλαμβάνεται σχετικά με αιτήματα περί προσβάσεως σε δεδομένα τρίτων προσώπων (βλ. σχετικά απόφαση 52/2018 της Αρχής). Στην εν λόγω πράξη αρχειοθέτησης μνημονεύτηκε και η γνωμοδότηση 4/2009 της Αρχής, σύμφωνα με την οποία η Αρχή, κατά την πάγια θέση της, σε καμία περίπτωση δεν έχει αρμοδιότητα να επιβάλει στον υπεύθυνο επεξεργασίας υποχρέωση χορηγήσεως προσωπικών δεδομένων σε τρίτο.

3.1.6.3. Υπηρεσίες Διαδικτύου

Μηχανές αναζήτησης, κατάργηση συνδέσμων από αποτελέσματα διαδικτυακής αναζήτησης

Η Αρχή αρχειοθέτησε καταγγελίες κατά της Google LLC, ως απαράδεκτες, στις περιπτώσεις στις οποίες δεν τηρήθηκε η προβλεπόμενη προδικασία άσκησης δικαιώματος διαγραφής προς την εταιρεία. Η Αρχή επισήμανε στους καταγγέλλοντες να ασκήσουν, πριν από την υποβολή καταγγελίας στην Αρχή, τα δικαιώματά τους προς τον υπεύθυνο επεξεργασίας. Συγκεκριμένα, για τη διαγραφή συνδέσμων από τη μηχανή αναζήτησης της Google, πρέπει καταρχάς να υποβληθεί προς την εταιρεία αιτιολογημένο αίτημα (βλ. και την ειδική φόρμα επικοινωνίας που διατίθεται για τον σκοπό αυτόν στην ιστοσελίδα της), αναφέροντας τους συγκεκριμένους συνδέσμους, για τους οποίους υποβάλλεται το αίτημα διαγραφής (βλ. σχετικά και αποφάσεις της Αρχής 82, 83 και 84/2016, 74/2018, 25/2019).

Διαγραφή από ιστοσελίδες

Υποβλήθηκαν στην Αρχή καταγγελίες για διαγραφή αναρτήσεων σε διάφορες ιστοσελίδες ή/και μέσα κοινωνικής δικτύωσης (π.χ. Facebook). Η Αρχή καθοδήγησε τους καταγγέλλοντες να ασκήσουν τα δικαιώματά τους, ως υποκείμενα των δεδομένων, προς τον εκάστοτε υπεύθυνο επεξεργασίας. Η αίτηση διαγραφής δεδομένων από το διαδίκτυο πρέπει πρωτίστως να υποβληθεί προς τον υπεύθυνο επεξεργασίας (υπεύθυνο της εν λόγω ανάρτησης/διαχειριστή της εκάστοτε ιστοσελίδας ή και το ίδιο το μέσο κοινωνικής δικτύωσης/εταιρεία εκμετάλλευσής του), και σε περίπτωση που το ζήτημα δεν επιλυθεί, η Αρχή μπορεί να δεχθεί την καταγγελία και να εξετάσει εάν συντρέχει περίπτωση παραβίασης δικαιώματος.

Εάν δε η συγκεκριμένη ιστοσελίδα δεν έχει έδρα στην Ελλάδα, αλλά εντός της ΕΕ, η συγκεκριμένη καταγγελία θα εξετασθεί στο πλαίσιο του μηχανισμού συνεργασίας των εποπτικών αρχών του ΓΚΠΔ (βλ. άρθρα 3, 55 - 56, 60 - 62 ΓΚΠΔ).

3.1.7. ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ

3.1.7.1. Αζήτητες ηλεκτρονικές επικοινωνίες για σκοπούς προώθησης προϊόντων ή υπηρεσιών - Τηλεφωνικές οχλήσεις

Κατά το 2021, υποβλήθηκαν στην Αρχή 296 καταγγελίες οι οποίες αφορούν την πραγματοποίηση τηλεφωνικών προωθητικών ενεργειών. Η Αρχή εξέτασε όσες καταγγελίες ήταν πλήρεις ώστε να διαπιστωθεί αν τίθεται θέμα παράβασης της νομοθεσίας ή όχι. Στις υποθέσεις αυτές οι καταγγελίες αποστέλλονται στους υπευθύνους επεξεργασίας για την άμεση παροχή των απόψεών τους και τη διερεύνησή τους και, κατόπιν, ομαδοποιούνται ώστε να αντιμετωπιστούν συνολικά σε σχέση με τη συμπεριφορά του εκάστοτε υπευθύνου επεξεργασίας σε ευρύτερο χρονικό διάστημα.

Σε δύο περιπτώσεις η Αρχή συνεξέτασε πλήθος καταγγελιών κατά εταιρειών για πραγματοποίηση αυτοματοποιημένων τηλεφωνικών προωθητικών ενεργειών. Ειδικότερα:

- Με την υπ' αριθμ. 56/2021 απόφαση η Αρχή εξέτασε εννέα καταγγελίες για την εταιρεία INFO COMMUNICATION SERVICES ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΙΚΗ – ΠΡΟΩΘΗΤΙΚΗ – ΕΜΠΟΡΙΚΗ – ΕΡΕΥΝΩΝ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΚΟΠΗΣΕΩΝ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΙΚΕ. Οι εν λόγω καταγγελίες αφορούσαν αυτοματοποιημένες (χωρίς ανθρώπινη παρέμβαση) τηλεφωνικές οχλήσεις με σκοπό την προώθηση προϊόντων ή υπηρεσιών (προσφορές - δώρα), από διάφορους τηλεφωνικούς αριθμούς οι οποίοι ξεκινούσαν με το κοινό πρόθεμα «21200015», χωρίς να προσδιορίζεται, σε αυτές τις κλήσεις, η ταυτότητα του προσώπου για λογαριασμό του οποίου πραγματοποιούνται. Με την ίδια απόφαση εξετάστηκε και μία καταγγελία κατά της ίδιας εταιρείας που αφορούσε την αποστολή αζήτητου SMS προωθητικού χαρακτήρα, αλλά και η γενικότερη πρακτική της εν λόγω εταιρείας αναφορικά με τις δραστηριότητες προωθητικού χαρακτήρα που πραγματοποιεί. Η Αρχή διαπίστωσε παραβάσεις του άρθρου 11 παρ. 1 του ν. 3471/2006 (πραγματοποίηση αυτοματοποιημένων τηλεφωνικών ενεργειών χωρίς προηγούμενη συγκατάθεση – αφού, πέραν του ότι η εταιρεία δεν απέδειξε ότι λαμβάνει συγκαταθέσεις, η ίδια η διαδικασία που περιέγραψε ότι ακολουθεί δεν διασφαλίζει τη λήψη έγκυρων συγκαταθέσεων), καθώς επίσης και των άρθρων 13 και 14 του ΓΚΠΔ (μη ενημέρωση των υποκειμένων των δεδομένων) και επέβαλε πρόστιμο 30.000 ευρώ για τις ως άνω διαπιστωθείσες παραβάσεις, λαμβάνοντας μεταξύ άλλων υπόψη ότι η εν λόγω εταιρεία είναι πλέον ανενεργή.
- Σε δεύτερη αντίστοιχη περίπτωση η Αρχή, με την υπ' αριθμ. 57/2021 απόφαση, εξέτασε δύο καταγγελίες αναφορικά με αυτοματοποιημένες τηλεφωνικές προωθητικές ενέργειες από την εταιρεία PLUS REAL ADVERTISEMENT, καθώς και τη γενικότερη πρακτική της εν λόγω εταιρείας αναφορικά με τις δραστηριότητες προωθητικού χαρακτήρα που πραγματοποιεί (αν και η πρώτη εκ των καταγγελιών ανακλήθηκε από τον καταγγέλλοντα, η Αρχή συνέχισε την εξέταση της υπόθεσης). Και στην περίπτωση αυτή διαπιστώθηκαν παραβάσεις του άρθρου 11 παρ. 1 του ν. 3471/2006 (πραγματοποίηση αυτοματοποιημένων τηλεφωνικών ενεργειών χωρίς προηγούμενη συγκατάθεση – αφού, πέραν του

ότι η εταιρεία δεν απέδειξε ότι λαμβάνει συγκαταθέσεις, η ίδια η διαδικασία που περιέγραψε ότι ακολουθεί δεν διασφαλίζει τη λήψη έγκυρων συγκαταθέσεων), καθώς επίσης και των άρθρων 13 και 14 του ΓΚΠΔ (μη ενημέρωση των υποκειμένων των δεδομένων – αφού, μεταξύ άλλων, οι καταγγέλλοντες δεν γνώριζαν αρχικώς ούτε την επωνυμία της εταιρείας η οποία πραγματοποίησε τις κλήσεις) και επέβαλε πρόστιμο 25.000 ευρώ για τις ως άνω διαπιστωθείσες παραβάσεις.

Περαιτέρω, αναφορικά με τηλεφωνικές προωθητικές ενέργειες με ανθρώπινη παρέμβαση, η Αρχή συνεξέτασε καταγγελίες κατά της εταιρείας ΚΑΠΑ ΛΑΜΔΑ ΩΜΕΓΑ ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ που διενεργεί τηλεφωνικές εξ αποστάσεως πωλήσεις. Όπως προέκυψε από την εξέταση της υπόθεσης, η εν λόγω εταιρεία χρησιμοποίησε για την προώθηση προϊόντων και υπηρεσιών της στοιχεία πελατών, τα οποία συλλέγει κατά την αγορά προϊόντων. Η επεξεργασία αυτή αποτελεί χρήση προσωπικών δεδομένων για άλλο σκοπό από αυτόν για τον οποίο έχουν αρχικά συλλεγεί τα δεδομένα, συνεπώς θα πρέπει να εξασφαλίζονται τα κριτήρια του άρθρου 6 παρ. 4 του ΓΚΠΔ και να ικανοποιούνται οι αρχές της επεξεργασίας του άρθρου 5 του ΓΚΠΔ. Εν προκειμένω, διαπιστώθηκε ότι δεν εξασφαλίστηκε κατάλληλη ενημέρωση του εκάστοτε υποκειμένου των δεδομένων κατά το στάδιο της συλλογής των δεδομένων, ώστε αυτό να γνωρίζει ότι τα δεδομένα του θα χρησιμοποιηθούν για έναν επιπλέον διαφορετικό σκοπό, δεν ικανοποιήθηκαν οι αντιρρήσεις των πελατών ενώ δεν ήταν σαφής στα υποκείμενα των δεδομένων η ταυτότητα του υπευθύνου επεξεργασίας. Επίσης, σε σχέση ιδίως με την ικανοποίηση του δικαιώματος εναντίωσης του άρθρου 21 του ΓΚΠΔ, ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν προσκόμισε κατάλληλα έγγραφα ή οδηγίες ώστε να αποδεικνύει ότι ήταν σε θέση να ανταποκρίνεται σε τέτοια αιτήματα. Η Αρχή, με την υπ' αριθμ. 48/2021 απόφαση, επέβαλε στην εν λόγω εταιρεία πρόστιμο 20.000 ευρώ για τις διαπιστωθείσες παραβάσεις.

Σε άλλη περίπτωση, η Αρχή εξέτασε καταγγελία κατά του Ιδιωτικού Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης ΟΜΗΡΟΣ για μη ζητηθείσα τηλεφωνική επικοινωνία με ανθρώπινη παρέμβαση για σκοπούς απευθείας εμπορικής προώθησης σε τηλεφωνικό αριθμό εγγεγραμμένο στο μητρώο του άρθρου 11 του ν. 3471/2006 και για παράνομη συλλογή προσωπικών δεδομένων δημοσιευμένων στο διαδίκτυο, χωρίς προσήκουσα ενημέρωση των υποκειμένων. Η Αρχή, με την υπ' αριθμ. 35/2021 απόφαση, επέβαλε πρόστιμο ύψους 5.000 ευρώ για διαπιστωθείσες παραβάσεις του άρθρου 11 του ν. 3471/2006, καθώς και των άρθρων 5 παρ. 1 στοιχ. α' και 14 του ΓΚΠΔ.

Η Αρχή συνεξέτασε, επίσης, σύνολο καταγγελιών για τηλεφωνικές προωθητικές ενέργειες με ανθρώπινη παρέμβαση, οι οποίες αφορούν εταιρείες παροχής ενέργειας. Ειδικότερα:

Υποβλήθηκαν στην Αρχή 17 καταγγελίες που αφορούν τη διενέργεια παράνομων τηλεφωνικών κλήσεων με σκοπό την προώθηση προϊόντων ή υπηρεσιών της εταιρείας ΖΕΝΙΘ - Εταιρεία Προμήθειας Αερίου Θεσσαλονίκης-Θεσσαλίας ΑΕ. Κατά την εξέταση της υπόθεσης διαπιστώθηκε ότι οι εν λόγω κλήσεις πραγματοποιήθηκαν από τη συνεργαζόμενη εταιρεία της ΖΕΝΙΘ με την επωνυμία One Way Private Company, υπό

την ιδιότητα αυτής ως εκτελούσας την επεξεργασία. Όπως προέκυψε από την εξέταση της υπόθεσης, πραγματοποιήθηκαν τηλεφωνικές κλήσεις σε συνδρομητές που είχαν ενταχθεί στο μητρώο του άρθρου 11 λόγω σφάλματος στην εφαρμογή της εκτελούσας την επεξεργασία, κατά παράβαση του άρθρου 11 του ν. 3471/2006. Η Αρχή έκρινε ότι η ευθύνη για τη μη εφαρμογή των κατάλληλων μέτρων, κατά παράβαση των άρθρων 28 και 32 του ΓΚΠΔ, θα πρέπει να επιμεριστεί στον εκτελούντα την επεξεργασία και στον υπεύθυνο επεξεργασίας. Από την εξέταση της υπόθεσης προέκυψε ότι η One Way Private Company ήταν υπεύθυνη για την ειδική εφαρμογή μέσω της οποίας εξαιρούνται από τον dialer οι ενταγμένοι στο μητρώο τηλεφωνικοί αριθμοί όπως και για τον μη αυτοματοποιημένο τρόπο ενεργοποίησης του μηχανισμού εξαίρεσης καθώς και για την παράλειψη του υπαλλήλου να την ενεργοποιήσει και τον μη επαρκή έλεγχο. Η ευθύνη της ΖΕΝΙΘ, ως υπευθύνου επεξεργασίας, είναι η παροχή κατάλληλων εργαλείων, αρχών και οδηγιών ώστε να αποτραπούν οι μη νόμιμες κλήσεις, η επάρκεια ελέγχου και εποπτείας της One Way Private Company καθώς και η κατάλληλη δράση μετά τη γνώση του περιστατικού. Η Αρχή με την απόφαση 52/2021 επέβαλε στην εκτελούσα την επεξεργασία One Way Private Company πρόστιμο 30.000 ευρώ για παραβίαση του άρθρου 32 παρ. 2 και 4 του ΓΚΠΔ σε συνδυασμό με το άρθρο 28 παρ. 3, στοιχ. γ΄ του ΓΚΠΔ. Επίσης επέβαλε στον υπεύθυνο επεξεργασίας ΖΕΝΙΘ, την κύρωση της επίπληξης για παράβαση του άρθρου 28 παρ. 3 στοιχ. γ΄ του ΓΚΠΔ.

Τέλος σε αρκετές περιπτώσεις, η Αρχή, αφού έλαβε υπόψη στοιχεία όπως ο μικρός αριθμός παραβάσεων ή η ύπαρξη διαδικασιών ελέγχου συνεργατών, απηύθυνε συστάσεις σε υπευθύνους επεξεργασίας και σε εκτελούντες την επεξεργασία, ώστε να γίνεται σεβαστή η νομοθεσία σχετικά με τις τηλεφωνικές προωθητικές κλήσεις.

3.1.7.2. Αποστολή ηλεκτρονικών μηνυμάτων για προωθητικούς σκοπούς

Η Αρχή, και κατά το έτος 2021, εξέτασε πλήθος καταγγελιών αναφορικά με αζήτητες ηλεκτρονικές επικοινωνίες για προωθητικούς σκοπούς (e-mail/sms).

Η Αρχή εξέτασε καταγγελία κατά της εταιρείας με τον διακριτικό τίτλο «GoodDeals» σχετικά με αποστολή μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου διαφημιστικού περιεχομένου στον καταγγέλλοντα ενώ αυτός είχε ζητήσει τη διαγραφή του λογαριασμού που διατηρούσε ως πελάτης της. Η Αρχή, με την υπ' αριθμ. 11/2021 απόφαση, κάλεσε την εταιρεία, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, να προσαρμόσει τις διαδικασίες της ώστε η διαγραφή των στοιχείων πελάτη που δεν έχει δώσει ειδική συγκατάθεση για την επεξεργασία των δεδομένων του για τον σκοπό προώθησης προϊόντων και υπηρεσιών να διασφαλίζει τη διαγραφή των στοιχείων του και από τις λίστες αποδεκτών μηνυμάτων με σκοπό προώθησης προϊόντων και υπηρεσιών. Ειδικότερα, ο υπεύθυνος επεξεργασίας, εφόσον ικανοποίησε το δικαίωμα διαγραφής του υποκειμένου των δεδομένων ως πελάτη αυτού, παύει να έχει έρεισμα στο έννομο συμφέρον ως νομική βάση επεξεργασίας για τον σκοπό προώθησης προϊόντων και υπηρεσιών και οφείλει να τον διαγράψει και από τις λίστες αποδεκτών προωθητικών ενεργειών.

Σε άλλη περίπτωση, η Αρχή, με την υπ' αριθμ. 17/2021 απόφαση, επέβαλε στο ιδιωτικό ΙΕΚ ΑΛΦΑ πρόστιμο 5.000 ευρώ για μη νόμιμη επεξεργασία δεδομένων και μη ορθή ανταπόκριση σε δικαιώματα πρόσβασης και διαγραφής. Ειδικότερα, στην εν λόγω περίπτωση, ο καταγγέλλων, αφού έλαβε μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου από την εταιρεία, άσκησε τα δικαιώματά του ζητώντας να ενημερωθεί για τη νομιμότητα των ενεργειών της εταιρείας και επίσης τη διαγραφή των στοιχείων. Η εταιρεία δεν απάντησε στον καταγγέλλοντα. Μετά την παρέμβαση της Αρχής, η εταιρεία δήλωσε ότι είχε διαγράψει τα στοιχεία του καταγγέλλοντα, χωρίς να τον ενημερώσει. Όπως προέκυψε από την εξέταση της υπόθεσης, τα στοιχεία του καταγγέλλοντος είχαν αποκτηθεί στο πλαίσιο επαφής του καταγγέλλοντα με την εταιρεία για άλλο, μη συναφή σκοπό, ενώ εμπλουτίστηκαν με περαιτέρω πληροφορίες για σκοπό στοχευμένης προώθησης υπηρεσιών. Η Αρχή έκρινε ότι υπήρχε παράβαση των αρχών της νομιμότητας και του περιορισμού του σκοπού, παράβαση του δικαιώματος πρόσβασης και μη ενημέρωση σε σχέση με την ικανοποίηση του δικαιώματος διαγραφής.

Σε δύο περιπτώσεις, η Αρχή εξέτασε καταγγελίες σχετικά με αποστολή μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου διαφημιστικού περιεχομένου στους καταγγέλλοντες, παρόλο που οι ίδιοι είχαν ζητήσει επανειλημμένα τη διαγραφή τους από τις λίστες αποδεκτών, τόσο κάνοντας χρήση του συνδέσμου για απεγγραφή που ενσωματώνεται σε κάθε email όσο και απευθυνόμενοι στην εκάστοτε εταιρεία μέσω email (στη μία δε περίπτωση, η μία καταγγελλόμενη εταιρεία απάντησε στο σχετικό email υποδεικνύοντας συγκεκριμένη διαδικασία που πρέπει να ακολουθηθεί για την απεγγραφή του χρήστη, ο οποίος όμως συνέχισε να λαμβάνει προωθητικά μηνύματα μετά και από αυτή τη διαδικασία). Από την εξέταση των στοιχείων των δύο υποθέσεων προέκυψε ότι η αποτυχία διαγραφής των στοιχείων των καταγγελλόντων από τις λίστες οφειλόταν σε τεχνικό σφάλμα, καθώς επίσης και ότι οι δύο καταγγελλόμενες εταιρείες, ως υπεύθυνοι επεξεργασίας, δεν διέθεταν στην πράξη τις απαραίτητες διαδικασίες για να εξασφαλίσουν τη διαγραφή των δεδομένων, ώστε να πληρούνται οι απαιτήσεις του ΓΚΠΔ και να προστατεύονται τα δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων, κατά το άρθρο 17 σε συνδυασμό με το άρθρο 21 παρ. 3 του ΓΚΠΔ και το άρθρου 25 παρ. 1 του ΓΚΠΔ. Η Αρχή, με τις υπ' αριθμ. 20/2021 και 44/2021 αποφάσεις, επέβαλε σε καθεμία από τις καταγγελλόμενες εταιρείες χρηματικό πρόστιμο ύψους 5.000 ευρώ.

Η Αρχή εξέτασε επίσης καταγγελία, η οποία αφορούσε σε αποστολή ανεπιθύμητου μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου με σκοπό την εμπορική προώθηση εκπαιδευτικών υπηρεσιών τηλεκατάρτισης από την εταιρεία ΕΡΓΑΣΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ, για το οποίο, σύμφωνα με τα καταγγελλόμενα, ο καταγγέλλων δεν είχε προηγούμενη συναλλακτική επαφή ή άλλη σχέση με τον υπεύθυνο επεξεργασίας ούτε είχε δώσει με άλλον τρόπο τη συγκατάθεσή του για ηλεκτρονική επικοινωνία προωθητικού χαρακτήρα. Κατά την εξέταση της εν λόγω υπόθεσης, ο υπεύθυνος επεξεργασίας ανέφερε ότι εκ παραδρομής εστάλη στον καταγγέλλοντα το επίμαχο διαφημιστικό ηλεκτρονικό μήνυμα, αναφέροντας επίσης γενικότερα ότι στις διαδικασίες που ακολούθησε στο πλαίσιο της προώθησης των υπηρεσιών του ελλοχεύει ο κίνδυνος λαθών στην καταγραφή των στοιχείων επικοινωνίας κάποιου ενδιαφερομένου. Επιπλέον, ο καταγγελλόμενος υπεύθυνος επεξεργασίας δεν κατάφερε να τεκμηριώσει τον ισχυρισμό του ως προς την πηγή προέλευσης των

δεδομένων του καταγγέλλοντος, ότι κατά πάσα πιθανότητα υπήρξε κάποια σύγχυση με παρόμοιες ηλεκτρονικές διευθύνσεις που υπήρχαν στο αρχείο του. Κατόπιν αυτών, η Αρχή, με την υπ' αριθμ. 45/2021 απόφαση, επέβαλε στην καταγγελλόμενη εταιρεία πρόστιμο ύψους 4.000 ευρώ για τη διαπιστωθείσα παράβαση του άρθρου 11 παρ. 3 του ν. 3471/2006.

Περαιτέρω, η Αρχή εξέτασε καταγγελία σύμφωνα με την οποία ο καταγγέλλων έλαβε μήνυμα SMS με διαφημιστικό χαρακτήρα από την εταιρεία MZN HELLAS, παρόλο που είχε ήδη εκφράσει ρητά την αντίρρησή του. Ειδικότερα, ο καταγγέλλων απέστειλε μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στην εταιρεία, ζητώντας τη διαγραφή του αριθμού του από περαιτέρω ενέργειες αποστολής διαφημιστικών μηνυμάτων. Η εταιρεία αρχικά δεν ανταποκρίθηκε. Μετά την παρέμβαση της Αρχής, η εταιρεία δήλωσε ότι διέγραψε τα στοιχεία του καταγγέλλοντα, αλλά απέστειλε εκ νέου προωθητικό sms. Η Αρχή, με την υπ' αριθμ. 13/2021 απόφαση, επέβαλε στην καταγγελλόμενη εταιρεία πρόστιμο 20.000 ευρώ για παράβαση του δικαιώματος διαγραφής και για μη ορθή διαδικασία κατά την εκ των υστέρων ικανοποίηση του δικαιώματος.

Τέλος, η Αρχή εξέτασε καταγγελία αναφορικά με αποστολή ηλεκτρονικής αλληλογραφίας σε μεγάλο αριθμό παραληπτών, τοποθετώντας τα στοιχεία των παραληπτών στο πεδίο «Προς», καθιστώντας τα εμφανή προς όλους τους αποδέκτες. Η Αρχή, με την υπ' αριθμ. 42/2021 απόφαση, απηύθυνε επίπληξη στον υπεύθυνο επεξεργασίας προκειμένου, όταν ένα μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου απευθύνεται σε μεγάλο αριθμό παραληπτών οι οποίοι είναι φυσικά πρόσωπα, να λαμβάνει κατάλληλα μέτρα ώστε να εξασφαλίζει ότι οι διευθύνσεις των παραληπτών δεν θα κοινολογηθούν σε μεγάλο αριθμό προσώπων. Συνεπώς, στις περιπτώσεις αυτές είναι προτιμότερο να χρησιμοποιείται η επιλογή της «κρυφής κοινοποίησης» ή να αποστέλλονται μεμονωμένα μηνύματα, όταν υπάρχει η δυνατότητα.

3.1.7.3. Πολιτική επικοινωνία

Και κατά το 2021, η Αρχή εξέδωσε σειρά αποφάσεων σχετικά με καταγγελίες οι οποίες αφορούν επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο δραστηριοτήτων πολιτικής επικοινωνίας. Κατά την πάγια προσέγγιση της Αρχής τα τελευταία έτη, κρίσιμο στοιχείο στην εξέταση των καταγγελιών αυτών ήταν η συμμόρφωση με τις κατευθυντήριες γραμμές 1/2019 για την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων με σκοπό την επικοινωνία πολιτικού χαρακτήρα επιχειρώντας την επικαιροποίηση και την εύληπτη παρουσίαση των ρυθμίσεων της υπ' αριθμ. 1/2010 οδηγίας της, αλλά και λαμβάνοντας υπόψη τις τροποποιήσεις στο άρθρο 11 του ν. 3471/2006 που επήλθαν με τον ν. 3917/2011, τις νέες τεχνολογικές εξελίξεις και κυρίως την ισχύ πλέον του Γενικού Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679.

Ακολουθεί συνοπτική παρουσίαση των βασικών εξ αυτών των αποφάσεων.

Με τις υπ' αριθμ. 3, 4, 8, 9, 14, 19 και 46 αποφάσεις, η Αρχή εξέτασε καταγγελίες για αποστολή αζήτητης πολιτικής επικοινωνίας μέσω ηλεκτρονικών μέσων, δηλαδή σύντομων γραπτών μηνυμάτων sms ή/και ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail), και επέβαλε διοικητικά χρηματικά πρόστιμα ύψους από 2.000 έως 3.000 ευρώ (ενώ σε

δύο περιπτώσεις η Αρχή απηύθυνε την κύρωση της προειδοποίησης για παράβαση του άρθρου 11 του ν. 3471/2006). Ως κύρια επιβαρυντικά στοιχεία ελήφθησαν υπόψη, μεταξύ άλλων, ότι δεν είχε εξασφαλιστεί η απαιτούμενη προηγούμενη συγκατάθεση του παραλήπτη και δεν υπήρξε προηγούμενη παρόμοια επαφή/επικοινωνία, καθώς επίσης και ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν παρείχε στους παραλήπτες τη δυνατότητα, μέσω των μηνυμάτων sms, να ασκήσουν το δικαίωμα εναντίωσης με εύκολο και σαφή τρόπο.

Σε μία περίπτωση εκ των ανωτέρω (υπ' αριθμ. 4/2021), κατά την οποία ο καταγγελλόμενος υποψήφιος Δήμαρχος υπέβαλε τις απόψεις του στην Αρχή μέσω του Υπευθύνου Προστασίας Δεδομένων του Δήμου, η Αρχή επισήμανε ότι η καταγγελλόμενη επεξεργασία αφορά δράση του καταγγελλομένου ως υποψήφιου Δημάρχου στις δημοτικές εκλογές και δεν σχετίζεται με τον Δήμο και, συνεπώς, δεν θα έπρεπε, με την ιδιότητά του ως Δήμαρχος κατά την επίμαχη περίοδο, να ζητήσει τη συμβουλή του Υπευθύνου Προστασίας Δεδομένων του Δήμου για το εν λόγω ζήτημα.

Σε άλλη περίπτωση, η Αρχή επέβαλε διοικητικό πρόστιμο ύψους 2.000 ευρώ για πραγματοποίηση τηλεφωνικών κλήσεων για τον σκοπό της πολιτικής επικοινωνίας, καθώς και για μη προσήκουσα ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης (απόφαση 7/2021).

Τέλος, η Αρχή, με την υπ' αριθμ. 47/2021 απόφαση, εξέτασε το ζήτημα της αποστολής, από πολιτικό πρόσωπο, μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου με ευχετήριο περιεχόμενο, ως προς το αν αυτό συνιστά αμιγώς πολιτική επικοινωνία. Από την εξέταση της υπόθεσης για τη συγκεκριμένη περίπτωση προέκυψε ότι η επικοινωνία δεν πραγματοποιήθηκε με σκοπό την προώθηση πολιτικών ιδεών, προγραμμάτων δράσης ή άλλων δραστηριοτήτων με σκοπό την υποστήριξη της πολιτικής δραστηριότητας του καταγγελλομένου και τη διαμόρφωση πολιτικής συμπεριφοράς, ώστε να εμπίπτει στην έννοια της πολιτικής επικοινωνίας. Ο καταγγελλόμενος απέστειλε το συγκεκριμένο μήνυμα σε τηλεφωνικούς αριθμούς ανθρώπων με τους οποίους είχε προσωπική επαφή, μεταξύ των οποίων ο καταγγέλλων. Συνεπώς, η Αρχή έκρινε ότι η εν λόγω επικοινωνία δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 11 του ν. 3471/2006 και απέρριψε την καταγγελία.

3.1.7.4. Καταγγελίες σε σχέση με πιθανές ηλεκτρονικές απάτες

Και εντός του 2021 η Αρχή έλαβε σημαντικό αριθμό καταγγελιών που αφορούν σε τηλεφωνικές κλήσεις με σκοπό την προώθηση χρηματιστηριακών προϊόντων, συνήθως μέσω διαδικτυακών συναλλαγών (βλ. ενότητα 3.1.7.4. ετήσιας έκθεσης 2020). Στις περισσότερες από τις περιπτώσεις αυτές, η κλήση ενδέχεται να αποσκοπεί σε εξαπάτηση του αποδέκτη της, ενώ από τα στοιχεία αναγνώρισης κλήσης δεν είναι δυνατό να προσδιοριστεί η ταυτότητα του υπευθύνου επεξεργασίας, δηλαδή το φυσικό ή νομικό πρόσωπο για λογαριασμό του οποίου πραγματοποιούνται οι τηλεφωνικές αυτές κλήσεις. Κατά συνέπεια, καταγγελίες με παρόμοιο περιεχόμενο οι οποίες υποβάλλονται στην Αρχή, δεν είναι δυνατόν να εξεταστούν περαιτέρω, εκτός αν συνοδεύονται από επαρκή στοιχεία για τον προσδιορισμό του υπευθύνου επεξεργασίας.

Η Αρχή προχώρησε στην ανάρτηση νεότερων οδηγιών στην ιστοσελίδα της, με αναλυτική καθοδήγηση για τους αποδέκτες τέτοιων επικοινωνιών, ενώ διαβιβάζει τα στοιχεία τέτοιων καταγγελιών στη Διεύθυνση Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος της Ελληνικής Αστυνομίας.

3.1.8. ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

Υποβλήθηκε στην Αρχή καταγγελία κατά εφημερίδας σχετικά με τη δημοσιοποίηση άρθρου σε έντυπη έκδοση της εν λόγω εφημερίδας, με λεπτομερή αναφορά των κατασχεθέντων κινητών πραγμάτων της καταγγέλλουσας. Λαμβάνοντας υπόψη το άρθρο 85 του ΓΚΠΔ και το άρθρο 28 του ν. 4624/2019, η Αρχή, με την 25/2021 απόφασή της, καταρχάς έκρινε ότι το επίμαχο δημοσίευμα αναφέρεται σε θέμα γενικότερου ενδιαφέροντος σε σχέση με δημόσιο πρόσωπο. Συγκεκριμένα, η καταγγέλλουσα ήταν δημόσιο πρόσωπο, όπως αποδεικνύεται από τον ρόλο που διαδραμάτιζε, πρωτίστως ως δημοσιογράφος μαχητικής, αποκαλυπτικής καταγγελτικής δημοσιογραφίας, και από τα προσκομιζόμενα δημοσιεύματα της επικαιρότητας, ο δε ισχυρισμός της ότι το δημοσίευμα αφορά αποκλειστικώς σε ιδιωτική της υπόθεση δεν είναι βάσιμος. Κατόπιν αυτών, η Αρχή έκρινε ότι θεμιτώς καταρχήν η εφημερίδα προέβη στη δημοσίευση του εν λόγω θέματος, συμπεριλαμβανομένου του γεγονότος της κατάσχεσης, υποβάλλοντας σε επεξεργασία δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα της καταγγέλλουσας, τα οποία μάλιστα, αντίθετα με τους ισχυρισμούς της καταγγέλλουσας, δεν εμπίπτουν στις προβλεπόμενες ως ειδικές κατηγορίες δεδομένων (βλ. άρθρο 9 παρ. 1 ΓΚΠΔ). Πλην, όμως, κατά τη συνδυαστική ερμηνεία των περιπτώσεων γ΄ και δ΄ της πρώτης παραγράφου του άρθρου 28 του ν. 4624/2019, η δημοσιοποίηση και των απλών, εν προκειμένω, προσωπικών δεδομένων για δημοσιογραφικούς σκοπούς πρέπει να γίνεται με τέτοιο τρόπο ώστε η διείσδυση στην ιδιωτική και οικογενειακή ζωή του υποκειμένου των δεδομένων να είναι η μικρότερη δυνατή στο πλαίσιο εναρμονισμένης εφαρμογής της προστασίας της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής αφενός και του δικαιώματος στην πληροφόρηση αφετέρου. Στην περίπτωση αυτή, η αρχή της ελαχιστοποίησης (άρθρο 5 παρ. 1 στοιχ. γ΄ ΓΚΠΔ) ή της φειδούς κατά την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων, η οποία ισχύει και στην επεξεργασία προσωπικών δεδομένων για δημοσιογραφικούς σκοπούς για την ικανοποίηση δικαιολογημένου ενδιαφέροντος ενημέρωσης των πολιτών, επιβάλλει τη λιγότερο επαχθή για το υποκείμενο επεξεργασία, ακόμη κι αν δεν είναι το ίδιο αποτελεσματική εν συγκρίσει προς μια υπερπεριεκτική επεξεργασία. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, παρά τη δικαιολογημένη αναφορά του δημοσιεύματος στο γεγονός της κατάσχεσης, η τόσο αναλυτική περιγραφή των κατασχεθέντων κινητών πραγμάτων της καταγγέλλουσας στο επίμαχο δημοσίευμα, δυνάμενη να δημιουργεί άνευ λόγου συνειρμούς στον αναγνώστη του δημοσιεύματος σχετικά με την περιουσιακή κατάσταση της καταγγέλλουσας, αποτελεί μορφή επέμβασης στα δικαιώματα που συγκροτούν την συνταγματικώς προστατευόμενη ιδιωτική σφαίρα του προσώπου (άρθρα 9 παρ. 1 εδ. β΄ και 9Α του Συντάγματος), η οποία κρίνεται ως μη νόμιμη, διότι δεν παρίσταται αναγκαία για τον σκοπό ενημέρωσης του κοινού, και υπερβαίνει τα όρια που θέτει η αρχή της αναλογικότητας (βλ. άρθρο 28 παρ. 1 και 2 του ν. 4624/2019 και άρθρο 5 παρ. 1 στοιχ. γ΄ ΓΚΠΔ). Για τους λόγους αυτούς, η Αρχή απηύθυνε επίπληξη στην

καταγγελλόμενη εφημερίδα για την ως άνω διαπιστωθείσα υπέρβαση των ορίων της αρχής της αναλογικότητας.

Η Αρχή εξέτασε καταγγελία κατά ενημερωτικού ιστοτόπου, αναφορικά με ανάρτηση δεδομένων της καταγγέλλουσας σε άρθρο αυτού. Η Αρχή, με την 15/2021 απόφασή της, λαμβάνοντας υπόψη ότι στη συγκεκριμένη περίπτωση η ίδια η καταγγέλλουσα είχε απευθυνθεί στην εν λόγω δημοσιογραφική ιστοσελίδα για τη δημοσιοποίηση καταγγελίας της σχετική με το αντικείμενο αυτής και έδωσε προς τούτο τη συγκατάθεσή της, έκρινε ότι με βάση τα άρθρα 85 του ΓΚΠΔ και 28 του ν. 4624/2019, η δημοσιοποίηση των στοιχείων της δημοσιογραφικής έρευνας με προσωπικά δεδομένα ήταν απολύτως αναγκαία για την ενημέρωση του κοινού ως προς το γεγονός της καταγγελίας, αλλά και ότι η αφαίρεση του πλήρους ονόματος της καταγγέλλουσας από το επίμαχο άρθρο της ιστοσελίδας, μετά από μεταγενέστερη άσκηση δικαιώματός της, είναι σύμφωνη με την αρχή της αναγκαιότητας και αναλογικότητας, αρχές που πρέπει να διέπουν την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων.

Περαιτέρω, η Αρχή εξέτασε καταγγελία κατά τηλεοπτικού σταθμού για προβολή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε τηλεοπτική εκπομπή (δελτίο ειδήσεων), η οποία, κατά την καταγγελία, είχε αναρτηθεί ως βίντεο στην ιστοσελίδα του σταθμού. Σε απάντηση (Γ/ΕΞΕ/1854/2021), η Αρχή επισήμανε ότι πέραν του ότι στο επίμαχο δελτίο ειδήσεων δεν αναφέρθηκε ονομαστικά ο καταγγέλλων, μετά τη συνταγματική αναθεώρηση του 2001, με την οποία αντικαταστάθηκε η διάταξη του άρθρου 15 παρ. 2 του Συντάγματος, ο έλεγχος σχετικά με το περιεχόμενο των ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών και η επιβολή των διοικητικών κυρώσεων ανήκουν στην αποκλειστική αρμοδιότητα του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης (ΕΣΡ). Για το περιεχόμενο του αναφερόμενου τηλεοπτικού προγράμματος (δελτίου ειδήσεων) αποκλειστικά αρμόδιο να επιληφθεί είναι το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης (βλ. ιδίως τις αποφάσεις 122, 140, 190/2012 και 11/2018).

Τέλος, η Αρχή συνεξέτασε τις προσφυγές 12 πρώην μετόχων του ΟΑΣΘ κατά του Οργανισμού, αναφορικά με τη δημοσιοποίηση των ονομάτων τους σε συνέντευξη Τύπου που έδωσε ο Πρόεδρος του ΟΑΣΘ και τη δημοσιοποίηση καταλόγου με συγκεκριμένα ονομαστικά στοιχεία για 29 πρώην μετόχους. Ο κατάλογος συμπεριλήφθηκε σε σχετικό δελτίο Τύπου του ΟΑΣΘ που δόθηκε στη δημοσιότητα την ίδια ημέρα. Η Αρχή, με την 40/2021 απόφασή της, έκρινε, καταρχάς, ότι τα σχετικά με τη λειτουργία και το μέλλον του ΟΑΣΘ ήταν θέμα δημοσίου ενδιαφέροντος και στο πλαίσιο αυτό η δημοσιοποίηση των ονομάτων των πρώην μετόχων που ήγειραν διεκδικήσεις από την αξία/απόδοση της μετοχής (είχαν στείλει και σχετικό εξώδικο προς τον ΟΑΣΘ, το οποίο έτυχε δημοσιότητας) ή και βρίσκονταν σε δημόσια αντιπαράθεση με τον Οργανισμό δικαιολογείτο. Ωστόσο, αναφέρθηκαν και δύο ονόματα μετόχων που δεν δικαιολογούνταν για την ενημέρωση του κοινού, καθώς αυτοί δεν περιλαμβάνονταν σε αυτούς που ήγειραν αξιώσεις. Για τον λόγο αυτόν, η Αρχή επέβαλε στον ΟΑΣΘ για τη δημοσιοποίηση των δύο αυτών ονομάτων πρόστιμο ύψους 3.000 ευρώ (βλ. και σχετική αναφορά στην ενότητα 3.1.2. Δημόσια Διοίκηση και Αυτοδιοίκηση).

3.1.9. ΠΕΔΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ

Η Αρχή στο πεδίο των εργασιακών σχέσεων αντιμετώπισε καταγγελίες κυρίως για τη μη ικανοποίηση των δικαιωμάτων πρόσβασης και διαγραφής του υποκειμένου – εργαζόμενου.

Αναφορικά με καταγγελία που αφορούσε παράνομη επεξεργασία και μη ικανοποίηση δικαιώματος διαγραφής, η Αρχή επέβαλε την κύρωση του διοικητικού χρηματικού προστίμου στον ΔΟΠΑΚΑ του Δήμου Ταύρου Μοσχάτου για παράνομη επεξεργασία, σύμφωνα με τα άρθρα 5 και 6 παρ. 1 στοιχ. γ΄ ΓΚΠΔ και μη ικανοποίηση δικαιώματος διαγραφής, σύμφωνα με το άρθρο 17 παρ. 1 στοιχ. δ΄ του ιδίου Κανονισμού. Ειδικότερα, η Αρχή έκρινε ότι ο ΔΟΠΑΚΑ προέβη σε παράνομη επεξεργασία μέσω της ανάρτησης στο Πρόγραμμα Διαύγεια εγγράφων που περιείχαν προσωπικά δεδομένα του προσφεύγοντος κατά παράβαση του ν. 3861/2010 και ακολούθως δεν ικανοποίησε το αίτημα διαγραφής του προσφεύγοντος αναφορικά με την εν λόγω παράνομη ανάρτηση παραβιάζοντας με τον τρόπο αυτό το δικαίωμα διαγραφής του άρθρου 17 ΓΚΠΔ (απόφαση 21/2021).

Εξάλλου, σε υποβληθείσα καταγγελία για τη μη ικανοποίηση δικαιώματος πρόσβασης πρώην εργαζόμενου σε εταιρεία, ο οποίος μετά τη λήξη της εργασιακής του σχέσης ζήτησε από την πρώην εργοδότρια εταιρεία να του χορηγήσει αντίγραφο των προσωπικών δεδομένων που τηρούσε, καθώς και αντίγραφο της εταιρικής του αλληλογραφίας, η Αρχή έκρινε ότι η καταγγελλόμενη εταιρεία δεν μπορούσε εξ αντικειμένου να ικανοποιήσει το εν λόγω αίτημα δεδομένου ότι δεν τηρούσε πλέον στο αρχείο της τα ζητηθέντα από τον καταγγέλλοντα στοιχεία σχετικά με την εταιρική του αλληλογραφία. Λαμβάνοντας υπόψιν, ωστόσο, ότι η εταιρεία είχε χορηγήσει στον καταγγέλλοντα αντίγραφα προσωπικών του δεδομένων, που εξακολουθούσε να τηρεί, η Αρχή προέτρεψε την εταιρεία να ικανοποιεί τα σχετικά αιτήματα των υποκειμένων των δεδομένων με τον προσήκοντα τρόπο και εντός των προβλεπόμενων προθεσμιών, μεριμνώντας για τη λήψη κατάλληλων οργανωτικών και τεχνικών μέτρων, όπου καθίσταται απαραίτητο (Γ/ΕΞΕ/758/2021).

Περαιτέρω, σε συνέχεια της απόφασης 5/2020, με την οποία εκδόθηκαν κατευθυντήριες γραμμές αναφορικά με την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο της διαχείρισης του κορωνοϊού COVID-19, των κατευθυντήριων γραμμών 2/2020 για τη λήψη μέτρων ασφάλειας στο πλαίσιο της τηλεργασίας και της Οδηγίας 115/2001 για την προστασία των προσωπικών δεδομένων στο πλαίσιο των εργασιακών σχέσεων, λαμβάνοντας υπόψη την ένταση και την έκταση που έχει λάβει η εξ αποστάσεως παροχή εργασίας –προεχόντως λόγω της επιδημίας που οφείλεται στην COVID-19– και τους κινδύνους που ελλοχεύουν μέσω της χρήσης τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών (ΤΠΕ) για τα δικαιώματα των εμπλεκομένων σε αυτήν προσώπων και την ασφάλεια των υποδομών και υπηρεσιών που χρησιμοποιούνται, η Αρχή, στο πλαίσιο της ενημέρωσης των υποκειμένων των δεδομένων καθώς και των υπευθύνων επεξεργασίας και των εκτελούντων την επεξεργασία, εξέδωσε κατευθυντήριες γραμμές ειδικά για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που πραγματοποιείται κατά την παροχή εργασίας εξ αποστάσεως, ανεξαρτήτως μορφής και είδους απασχόλησης, τόσο στον ιδιωτικό όσο και στον δημόσιο τομέα, με σκοπό

να εξειδικευθούν αφενός οι κίνδυνοι, οι κανόνες, οι εγγυήσεις και τα δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων, και αφετέρου οι υποχρεώσεις των δημοσίων αρχών και ιδιωτικών φορέων, ως υπευθύνων επεξεργασίας, σε συμμόρφωση προς το θεσμικό πλαίσιο προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (απόφαση 32/2021).

3.1.10. ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΒΙΝΤΕΟΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ

Η Αρχή, κατά το έτος 2021, συνέχισε να εξετάζει περιπτώσεις χρήσης συστημάτων βιντεοεπιτήρησης, ιδίως για τον σκοπό της προστασίας προσώπων και αγαθών βάσει του ΓΚΠΔ, των κατευθυντήριων γραμμών 3/2019 του ΕΣΠΔ σχετικά με την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μέσω βιντεοσυσκευών, και της οδηγίας 1/2011 της Αρχής, η οποία ερμηνεύεται σε συνδυασμό με τις διατάξεις του ΓΚΠΔ. Η Αρχή εξέδωσε αποφάσεις σχετικά με τη μη ικανοποίηση δικαιώματος πρόσβασης σε δεδομένα του συστήματος βιντεοεπιτήρησης, την επιτήρηση διάφορων χώρων εργασίας μέσω του συστήματος όπως γραφείων, τμήματος παραγωγής, κουζίνας κ.λπ. και την εγκατάσταση συστημάτων βιντεοεπιτήρησης σε σχολεία και παιδικές χαρές. Η πλειονότητα των υποθέσεων καταγγελίας αυτού του αντικειμένου αφορά τη χρήση καμερών για σκοπούς προστασίας μιας οικίας ή/και της προσωπικής περιουσίας. Η Αρχή παρείχε αναλυτικότερη καθοδήγηση μέσω ειδικής ιστοσελίδας. Τονίζεται ότι, κατ' αρχήν, η νομοθεσία για τα προσωπικά δεδομένα δεν αποσκοπεί στο να ρυθμίσει οικιακές δραστηριότητες. Όμως, όταν η χρήση καμερών βγαίνει υπέρμετρα εκτός των ορίων μιας οικίας ή του οικογενειακού χώρου, εφαρμόζεται ο Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679. Στις περισσότερες σχετικές περιπτώσεις η Αρχή ενημερώνει αναλυτικά τους εμπλεκόμενους για το θεσμικό πλαίσιο και τις υποχρεώσεις τους.

Σε μία περίπτωση η Αρχή εξέτασε καταγγελία, η οποία αφορούσε στο διάστημα πριν από την έναρξη ισχύος του ΓΚΠΔ, σχετικά με την εγκατάσταση και λειτουργία συστήματος βιντεοεπιτήρησης σε κουζίνα ξενοδοχείου μέσω του οποίου πραγματοποιείται επιτήρηση εργαζομένων χωρίς να πληρούνται οι νόμιμες προϋποθέσεις λειτουργίας. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας υποστήριξε ότι η λειτουργία του συστήματος βιντεοεπιτήρησης ήταν αναγκαία για την πρόληψη πυρκαγιάς, αλλά η Αρχή έκρινε ότι ο σκοπός αυτός δεν δικαιολογείται με βάση τις αρχές της αναγκαιότητας και αναλογικότητας, καθώς παραβιάζονται οι διατάξεις της με αρ. 1/2011 οδηγίας της Αρχής και του ν. 2472/1997. Συγκεκριμένα, το εν λόγω σύστημα βιντεοεπιτήρησης δεν πληρούσε τις προϋποθέσεις νομιμότητας που τίθενται στα άρθρα 7, 10, 12, 17 και 19 της οδηγίας 1/2011 της Αρχής, αφού υπήρχαν κάμερες σε χώρο εργασίας, χωρίς να δικαιολογείται από τη φύση και τις συνθήκες εργασίας. Επίσης δεν είχαν αναρτηθεί επαρκείς και εμφανείς πινακίδες για την ενημέρωση των υπαλλήλων σχετικά με το σύστημα βιντεοεπιτήρησης. Τέλος, το σύστημα βιντεοεπιτήρησης που διαπιστώθηκε ότι λειτουργούσε στις εγκαταστάσεις του υπευθύνου δεν είχε γνωστοποιηθεί στην Αρχή, και ως εκ τούτου υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 ν. 2472/1997. Για τις ανωτέρω παραβάσεις, η Αρχή με την υπ' αριθμ. 24/2021 απόφασή της επέβαλε στον υπεύθυνο επεξεργασίας χρηματικό πρόστιμο 5.000 ευρώ.

Ακόμα, η Αρχή εξέτασε καταγγελία ιδιοκτήτη Ι.Χ. αυτοκινήτου για παραβίαση του δικαιώματος πρόσβασης σε δεδομένα που τον αφορούν. Συγκεκριμένα, ο υπεύθυνος επεξεργασίας αρνήθηκε να ικανοποιήσει το έγγραφο αίτημα πρόσβασης του υποκειμένου των δεδομένων σε καταγεγραμμένο συμβάν αυτοκινητιστικού ατυχήματος από το σύστημα βιντεοεπιτήρησης που είχε εγκαταστήσει και λειτουργούσε στους χώρους ευθύνης του, επικαλούμενος αρχικά διαδικασία συμμόρφωσής του με τον ΓΚΠΔ και ανάγκη έκδοσης εισαγγελικής ή δικαστικής εντολής και εν συνεχεία ότι τα δεδομένα είχαν διαγραφεί κατά τον χρόνο άσκησης του δικαιώματος πρόσβασης. Η Αρχή διαπίστωσε ότι κατά τον χρόνο άσκησης του δικαιώματος πρόσβασης, τα δεδομένα δεν είχαν διαγραφεί και ο υπεύθυνος επεξεργασίας επέλεξε να μην ικανοποιήσει το δικαίωμα πρόσβασης χωρίς νόμιμη αιτία. Κατ' αποτέλεσμα, η Αρχή επέβαλε, με την υπ' αριθμ. 61/2021 απόφασή της, στον υπεύθυνο επεξεργασίας για παραβίαση των άρθρων 15 παρ. 1 συνδ. 12 παρ. 1, 2 ΓΚΠΔ πρόστιμο ύψους 30.000 ευρώ για μη ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης.

Με την υπ' αριθμ. 3/2011 απόφαση του Προέδρου της Αρχής, απορρίφθηκε αίτημα έκδοσης προσωρινής διαταγής για άμεσο ολικό περιορισμό της επεξεργασίας και της λειτουργίας συστήματος βιντεοεπιτήρησης εγκατεστημένου σε δημοτικό σχολείο από δήμο, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, μέχρι την έκδοση οριστικής απόφασης από την Αρχή λόγω του ότι δεν συντρέχει ισχυρή πιθανολόγηση ότι η σκοπούμενη επεξεργασία δύναται να προκαλέσει κίνδυνο για τα θεμελιώδη δικαιώματα και τις ελευθερίες των υποκειμένων των δεδομένων. Και τούτο διότι, σύμφωνα με την έγγραφη απάντηση του δήμου, ως υπευθύνου επεξεργασίας, το σύστημα βιντεοεπιτήρησης που έχει εγκατασταθεί στο δημοτικό σχολείο και για το οποίο έχει ληφθεί από το Δημοτικό Συμβούλιο απόφαση λειτουργίας κατά τις νυχτερινές ώρες (22:30 μ.μ. έως 07.00 π.μ.) δεν είχε τεθεί ακόμα σε λειτουργία. Εξάλλου, η νομιμότητα της εγκατάστασης και λειτουργίας συστήματος βιντεοεπιτήρησης στις σχολικές μονάδες του εν λόγω δήμου θα εξεταζόταν αυτεπαγγέλτως από την Αρχή, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της βάσει των άρθρων 57 και 58 του ΓΚΠΔ και των άρθρων 13 και 15 του ν. 4624/2019, κατόπιν και άλλων αναφορών που υποβλήθηκαν στην Αρχή (βλ. απόφαση 60/2021).

3.1.10.1. Επιτήρηση χώρων εργασίας

Όσον αφορά το ζήτημα της επιτήρησης των χώρων εργασίας, η Αρχή εξέδωσε την υπ' αριθμ. 12/2021 απόφασή της, με την οποία επέβαλε, με βάση τα άρθρο 5 παρ. 1 γ' και 6 παρ. 1 στ' του ΓΚΠΔ, πρόστιμο ύψους 2.000 ευρώ σε εταιρεία για μη νόμιμη χρήση κάμερας σε χώρο εργαζομένων. Κατά την εξέταση της υπόθεσης διαπιστώθηκε ότι η λήψη της κάμερας δεν περιοριζόταν σε χώρους που ήταν απαραίτητο για σκοπούς προστασίας προσώπων και αγαθών, αλλά λάμβανε εικόνα από χώρο γραφείων, στους οποίους κατά κανόνα δεν πραγματοποιούνται χρηματικές συναλλαγές, αλλά λογιστικές εργασίες, ενώ παράλληλα υπήρχε η δυνατότητα εξ αποστάσεως παρακολούθησης σε πραγματικό χρόνο. Η επιτήρηση αυτή δεν αποτελεί πρόσφορο μέσο για την προστασία προσώπων και αγαθών, καθώς είναι πρακτικά αδύνατο να παρέμβει ο ιδιοκτήτης είτε προληπτικά είτε κατασταλτικά ενώ αυξάνει τον κίνδυνο για χρήση του υλικού για άλλον σκοπό, όπως για επιτήρηση των εργαζομένων.

Ακόμα, η Αρχή με την υπ' αριθμ. 23/2021 απόφασή της επέβαλε πρόστιμο ύψους 15.000 ευρώ σε εταιρεία για παράνομη εγκατάσταση και λειτουργία συστήματος βιντεοεπιτήρησης σε χώρους γραφείων εργαζομένων και στην κουζίνα του χώρου εργασίας κατά παράβαση των άρθρων 5 παρ. 1 α' και γ' και 5 παρ. 2 του ΓΚΠΔ. Επιπλέον, η Αρχή διέταξε την απεγκατάσταση των καμερών και τη διαγραφή τυχόν συλλεγέντος υλικού. Με την εν λόγω απόφασή της, η Αρχή έκρινε ότι η μετάδοση της εικόνας των προσώπων που βρίσκονται στην εμβέλεια των καμερών στην οθόνη προβολής του ηλεκτρονικού υπολογιστή του διαχειριστή της εταιρείας, ο οποίος είχε την τεχνική δυνατότητα να εμφανίσει στην οθόνη την πλήρη εικόνα ή να την καλύψει μαυρίζοντας την οθόνη, ανά πάσα στιγμή και με εύκολο τρόπο μέσω σχετικής ρύθμισης από το καταγραφικό, ακόμα και αν για τη ρύθμιση αυτή χρειαζόταν η συνδρομή του εγκαταστάτη των καμερών, συνιστά επεξεργασία προσωπικών δεδομένων η οποία παραβιάζει τις διατάξεις του ΓΚΠΔ. Περαιτέρω, η ύπαρξη και μόνο καμερών σε χώρους για τους οποίους έχει ήδη κριθεί με την υπ' αριθμ. 1/2011 οδηγία της Αρχής ότι απαγορεύεται η εγκατάσταση και λειτουργία συστημάτων βιντεοεπιτήρησης, όπως χώρους γραφείων και εστίασης, προσβάλλει υπέρμετρα τα δικαιώματα των εργαζομένων και παραβιάζει τις διατάξεις του ΓΚΠΔ.

Περαιτέρω, η Αρχή με την υπ' αριθμ. 41/2021 απόφασή της απηύθυνε επίπληξη σε υπεύθυνο επεξεργασίας, σε σχέση με τη λειτουργία συστήματος βιντεοεπιτήρησης σε μονάδα φροντίδας ηλικιωμένων. Μετά από καταγγελία εργαζομένου διαπιστώθηκε ότι: α) η εγκατάσταση των καμερών έλαβε χώρα χωρίς απόφαση επιτροπής αποτελούμενη από αρμόδιο ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό, που είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την τεκμηρίωση της αναγκαιότητας της επιτήρησης και τη δυνατότητα εφαρμογής της διάταξης του άρθρου 9 παρ. 2 εδαφ. η' ΓΚΠΔ, β) η εγκατάσταση και λειτουργία των καμερών έλαβε χώρα χωρίς να έχει προηγηθεί ενημέρωση των εργαζομένων σε γραπτή ή ηλεκτρονική μορφή και η ενημέρωση που παρασχέθηκε δεν καλύπτει τις υποχρεώσεις του άρθρου 13 ΓΚΠΔ, καθώς είναι γενική και δεν συνδέεται ο εκάστοτε σκοπός επεξεργασίας με τη νομική βάση και το είδος των δεδομένων, γ) οι κάμερες ήταν τοποθετημένες κατά παράβαση της αρχής της ελαχιστοποίησης καθώς λαμβανόταν εικόνα από θέσεις εργαζομένων. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας είχε διενεργήσει εκτίμηση αντικτύπου σχετικά με την προστασία των δεδομένων, χωρίς να αντιμετωπίσει κατάλληλα τα ζητήματα. Μετά την παρέμβαση της Αρχής έγινε σειρά τροποποιήσεων στη λειτουργία του συστήματος, ενώ η Αρχή απηύθυνε επίσης εντολή να ρυθμιστούν οι κάμερες που είναι τοποθετημένες στις κουζίνες ώστε να εστιάζουν αποκλειστικά σε χώρους εισόδου και εξόδου και να καταστραφεί το υλικό που έχει συλλεγεί.

3.1.10.2. Σχολικές μονάδες και παιδικές χαρές Δήμου

Η Αρχή εξέτασε αυτεπαγγέλτως την υπόθεση της εγκατάστασης και λειτουργίας συστημάτων βιντεοεπιτήρησης σε σχολικές μονάδες και παιδικές χαρές του Δήμου Παλλήνης κατόπιν και τεσσάρων αναφορών-καταγγελιών οι οποίες υποβλήθηκαν σε αυτή και εξέδωσε την υπ' αριθμ. πρωτ. 60/2021 απόφασή της. Η Αρχή, με την εν λόγω απόφαση, διαπίστωσε ότι: α) δεν προκύπτει ότι πριν από την έκδοση της απόφασης του Δήμου Παλλήνης για την εγκατάσταση συστήματος βιντεοεπιτήρησης στις σχολικές

μονάδες της αρμοδιότητάς του είχε ζητηθεί η γνώμη των εκπροσώπων του διδακτικού προσωπικού, του συλλόγου γονέων και των μαθητικών συλλόγων, όπου υπάρχουν και β) ο Δήμος Παλλήνης παρέλειψε να εκπονήσει, ως όφειλε, την προβλεπόμενη στο άρθρο 35 παρ. 1 ΓΚΠΔ μελέτη Εκτίμησης Αντικτύπου σχετικά με την Προστασία Δεδομένων (ΕΑΠΔ), προτού εγκαταστήσει και θέσει σε λειτουργία σύστημα βιντεοεπιτήρησης στις παιδικές χαρές της αρμοδιότητάς του. Η Αρχή έδωσε εντολή στον Δήμο Παλλήνης να καταστήσει τις πράξεις επεξεργασίας σύμφωνες με τις διατάξεις του ΓΚΠΔ, με βάση όσα εκτίθενται στις σκέψεις της εν λόγω απόφασης, εντός τριμήνου από την κοινοποίησή της στον Δήμο και επιφυλάχθηκε να επανεξετάσει την υπόθεση στο σύνολό της μετά την πάροδο του τριμήνου. Στη σκέψη 16 της εν λόγω απόφασης παρατίθενται τα ζητήματα τα οποία πρέπει, κατ' ελάχιστον, να εξετασθούν και αναλυθούν διεξοδικά στη μελέτη ΕΑΠΔ, τόσο για τις σχολικές μονάδες όσο και για τις παιδικές χαρές, επιπλέον των προβλεπόμενων στο άρθρο 35 του ΓΚΠΔ και στο άρθρο 18 της οδηγίας 1/2011. Ακόμα, η Αρχή απηύθυνε προειδοποίηση στον Δήμο Παλλήνης ότι η σκοπούμενη εγκατάσταση και λειτουργία συστήματος βιντεοεπιτήρησης σε σχολικές μονάδες χωρίς τη διενέργεια ΕΑΠΔ παραβιάζει τις διατάξεις του ΓΚΠΔ.

3.1.11. ΑΝΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ

Υποβλήθηκε στην Αρχή καταγγελία σχετικά με την εγκατάσταση και λειτουργία καμερών εντός οικίας. Η Αρχή, με την 22/2021 απόφασή της, έκρινε ότι δεν εφαρμόζεται ο ΓΚΠΔ και ο ν. 4624/2019 σε περίπτωση εγκατάστασης και λειτουργίας καμερών εσωτερικά εντός των δωματίων οικίας, επειδή η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων εμπίπτει στην εξαίρεση της «αποκλειστικά προσωπικής και οικιακής δραστηριότητας», ανεξαρτήτως του γεγονότος ότι ο καταγγέλλων ήταν υποχρεωμένος να μεταβαίνει στην οικία της καταγγελλόμενης, προκειμένου να ασκεί το δικαίωμα επικοινωνίας με το τέκνο του, παρουσία της καταγγελλόμενης.

Περαιτέρω, έπειτα από υποβολή αιτήσεως θεραπείας κατά πράξης αρχειοθέτησης επί καταγγελίας κατά αντιδίκου της καταγγέλλουσας σχετικά με δικαστική χρήση προσωπικών της δεδομένων, η Αρχή με την 53/2021 απόφασή της, αφού έλαβε υπόψη τα άρθρα 2 παρ. 8 του ν. 3051/2002 και 24 παρ. 1 του ν. 2690/1999, καθώς και τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας αλλά και της ίδιας της Αρχής, απέρριψε τη συγκεκριμένη αίτηση θεραπείας, καθώς δέχθηκε ότι η αιτούσα δεν επικαλείται νέα και κρίσιμα για την υπόθεση πραγματικά στοιχεία παρά μόνον νομικούς ισχυρισμούς, οι οποίοι δεν κλονίζουν το περιεχόμενο της προσβαλλόμενης πράξης. Συγκεκριμένα, η Αρχή δέχθηκε ότι όσα αναφέρονται κατά του αντιδίκου της καταγγέλλουσας, για παράνομη, κατά τους ισχυρισμούς της καταγγέλλουσας, επεξεργασία, που συνίσταται σε συλλογή και προσκόμιση του επίμαχου εγγράφου ενώπιον δικαστηρίου, καταλαμβάνονται από τις διατάξεις των άρθρων 55 παρ. 3 του ΓΚΠΔ και 10 παρ. 5 του ν. 4624/2019, σύμφωνα με τις οποίες η Αρχή δεν είναι αρμόδια να ελέγχει πράξεις επεξεργασίας οι οποίες διενεργούνται από δικαστήρια στο πλαίσιο της δικαιοδοτικής τους αρμοδιότητας. Επισημαίνεται ότι η προσκόμιση εγγράφων σε αστικά δικαστήρια γίνεται σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις του ΚΠολΔ, κατά βάση με πρωτοβουλία του εκάστοτε διαδίκου κατά το βάρος απόδειξης των ισχυρισμών του (συζητητικό σύστημα), και εμπίπτει στην, κατά τα

ανωτέρω, δικαστική χρήση αυτών. Ως εκ τούτου, η Αρχή ενέμεινε στην προσβαλλόμενη πράξη αρχειοθέτησης.

3.2. ΓΝΩΜΟΔΟΤΙΚΟ – ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟ ΕΡΓΟ

Γνωμοδοτήσεις

Γνωμοδότηση 1/2021. Η Αρχή γνωμοδότησε σε σχέση με σχέδιο νόμου του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών με στόχο τον εκσυγχρονισμό του πλαισίου εκπαίδευσης και εξέτασης υποψηφίων οδηγών και οδηγών για τη χορήγηση αδειών οδήγησης οχημάτων. Η Αρχή αναγνωρίζει τέσσερις βασικές δραστηριότητες επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα οι οποίες είναι κατ' αρχήν σύμφωνες με τις βασικές αρχές νόμιμης επεξεργασίας δεδομένων, ενώ διατύπωσε παρατηρήσεις με σκοπό τη βελτίωση των διατάξεων και τη μελλοντική ορθή εφαρμογή τους.

Γνωμοδότηση 2/2021. Το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης διαβίβασε στην Αρχή σχέδιο διατάξεων με τίτλο «Διευκολύνσεις ως προς τη λειτουργία επιχειρήσεων ή άλλων χώρων συνάθροισης», αναφορικά με τη χρήση ειδικής ηλεκτρονικής εφαρμογής σε κινητές συσκευές, μέσω της οποίας θα πραγματοποιείται «ο έλεγχος της εγκυρότητας, της γνησιότητας και της ακεραιότητας του Ψηφιακού Πιστοποιητικού COVID-19 της ΕΕ (EU Digital COVID Certificate - EUDCC) του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/953 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14ης Ιουνίου 2021 και της από 30.5.2021 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α' 87), η οποία κυρώθηκε με το άρθρο 1 του ν. 4806/2021 (Α΄ 95) ή ισοδύναμου πιστοποιητικού ή βεβαίωσης τρίτης χώρας, που φέρει το φυσικό πρόσωπο - κάτοχος, διά της σάρωσης του σχετικού κωδικού QR». Η Αρχή, μετά από εξέταση του ανωτέρω σχεδίου διατάξεων από την άποψη της νομοθεσίας για την προστασία των προσωπικών δεδομένων εξέδωσε γνωμοδότηση με παρατηρήσεις επί του σχεδίου διατάξεων. Σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 51 και 55 του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων (ΕΕ) 2016/679 (ΓΚΠΔ) και του άρθρου 9 του ν. 4624/2019 (ΦΕΚ Α΄ 137), η Αρχή έχει αρμοδιότητα να εποπτεύει την εφαρμογή των διατάξεων του ΓΚΠΔ, του νόμου αυτού και άλλων ρυθμίσεων που αφορούν την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων.

Γνωμοδότηση 3/2021. Κατόπιν σχετικού αιτήματος της ΑΔΑΕ σχετικά με το εάν παρέχεται από το νομικό πλαίσιο που αφορά τη σύσταση και τις αρμοδιότητες της ΑΔΑΕ συνδυαστικά προς τον ΓΚΠΔ και τον ν. 4624/2019, νομική βάση κατ' άρ. 6 παρ. 1 ΓΚΠΔ για την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων των καθ' ων η άρση του απορρήτου διά της τήρησης σχετικού συστήματος αρχειοθέτησης, η Αρχή γνωμοδότησε ότι σύμφωνα με το άρθρο 6.1.ε' του ΓΚΠΔ, η εν λόγω επεξεργασία είναι νόμιμη.

Γνωμοδότηση 4/2021. Η Αρχή εξέδωσε τη γνωμοδότηση 4/2021, κατόπιν αιτήματος των Υπευθύνων Προστασίας Δεδομένων του Υπουργείου Οικονομικών και της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων επί σχεδίου νόμου του Υπουργείου Οικονομικών για την ενσωμάτωση στην ελληνική έννομη τάξη της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1153 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ης Ιουνίου 2019 για τη θέσπιση κανόνων με σκοπό τη διευκόλυνση της χρήσης χρηματοοικονομικών και άλλων πληροφοριών για την πρόληψη, την ανίχνευση, τη διερεύνηση ή τη δίωξη

ορισμένων ποινικών αδικημάτων και την κατάργηση της απόφασης 2000/642/ΔΕΥ του Συμβουλίου, συνοδευόμενο από την «Ανάλυση Συνεπειών Ρύθμισης», με την οποία διατύπωσε παρατηρήσεις σε συγκεκριμένες διατάξεις του εν λόγω σχεδίου νόμου που χρήζουν βελτίωσης ή/και αποσαφήνισης.

Γνωμοδότηση 5/2021. Η Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ) διαβίβασε στην Αρχή σχέδιο διατάξεων αναφορικά με προτεινόμενη τροπολογία επί του άρθρου 3 του Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα (ν. 2960/2001), προκειμένου η Αρχή να γνωμοδοτήσει επ' αυτών. Η εν λόγω τροπολογία προτείνεται προκειμένου να θεσπισθεί η κατάλληλη νομική βάση και κατ' επέκταση η δυνατότητα εγκατάστασης και λειτουργίας συστημάτων επιτήρησης με τη λήψη ή/και καταγραφή ήχου ή/και εικόνας σε τελωνειακό έδαφος. Η Αρχή, μετά από εξέταση του ανωτέρω σχεδίου διατάξεων από την άποψη της νομοθεσίας για την προστασία των προσωπικών δεδομένων, εξέδωσε γνωμοδότηση με παρατηρήσεις επί του σχεδίου διατάξεων – επισημαίνοντας, μεταξύ άλλων, ότι για τη συγκεκριμένη περίπτωση τυγχάνει εφαρμογής τόσο ο ΓΚΠΔ όσο όμως και το Κεφάλαιο Δ' του ν. 4624/2019, το οποίο ενσωματώνει στην εθνική έννομη τάξη την Οδηγία 2016/680 και εφαρμόζεται στην επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από δημόσιες αρχές που είναι αρμόδιες για την πρόληψη, διερεύνηση, ανίχνευση ή δίωξη ποινικών αδικημάτων ή την εκτέλεση ποινικών κυρώσεων.

Γνωμοδότηση 6/2021. Η Αρχή εξέδωσε την υπ' αριθ. 6/2021 γνωμοδότηση, κατόπιν αιτήματος του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη, επί σχεδίου προεδρικού διατάγματος με τίτλο «Λήψη μέτρων για την εφαρμογή της απόφασης 2008/615/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 23ης Ιουνίου 2008 για την αναβάθμιση της διασυνοριακής συνεργασίας, ιδίως όσον αφορά την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και του διασυνοριακού εγκλήματος». Η Αρχή, με την εν λόγω γνωμοδότηση, προσδιόρισε συγκεκριμένα σημεία του σχεδίου ΠΔ τα οποία χρήζουν βελτίωσης ή/και αποσαφήνισης.

Γνωμοδότηση 7/2021. Κατόπιν υποβολής σχετικού ερωτήματος από τον Δικηγορικό Σύλλογο Αθηνών στην Αρχή σχετικά με το εάν είναι σύμφωνη με τη νομοθεσία περί προστασίας προσωπικών δεδομένων η χορήγηση, από το Τμήμα Μητρώου του ΔΣΑ στους υποψηφίους, των στοιχείων επικοινωνίας των Δικηγόρων-μελών του ΔΣΑ, η Αρχή έκρινε ότι α) ο υποψήφιος για τον ΔΣΑ είναι τρίτος, καθώς είναι διακριτός υπεύθυνος επεξεργασίας (καθορίζει πλήρως και μόνον αυτός τα μέσα, ακόμα κι αν ο σκοπός είναι του σωματείου), β) η ιδιότητα του μέλους στον ΔΣΑ δεν είναι δεδομένο ειδικών κατηγοριών (συνδέεται με επαγγελματική ιδιότητα από τον νόμο), γ) η νομιμότητα διαβίβασης μπορεί να βασιστεί στο άρθρο 6.1.ε' του ΓΚΠΔ – δημόσιο συμφέρον για τη λειτουργία του ΔΣΑ και για τη διεξαγωγή αρχαιρεσιών με τρόπο που να εξασφαλίζει την προβολή των θέσεων όλων των υποψηφίων, δ) τα υποκείμενα δεν έχουν ενημερωθεί κατά το στάδιο συλλογής, αλλά μπορεί να υπάρχει εφαρμογή του άρθρου 6.4 ΓΚΠΔ, καθώς ο σκοπός είναι συναφής με τον αρχικό, ε) ο ΔΣΑ για τη διαβίβαση οφείλει να λάβει μέτρα (όπως να θέσει όρους για τη χρήση των δεδομένων αντίστοιχους με αυτούς των προωθητικών μηνυμάτων στα άρθρα 11 παρ. 3 και 4 του ν. 3471/2006), τα οποία θα πρέπει να τα προσδιορίσει επακριβώς ο ίδιος, και στ) ο κάθε υποψήφιος, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, οφείλει να ικανοποιεί το τυχόν υποβληθέν

δικαίωμα εναντίωσης των μελών-υποκειμένων των δεδομένων.

Γνωμοδότηση 8/2021. Κατόπιν αιτήματος του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων για γνωμοδότηση της Αρχής σχετικά με τον εάν προτεινόμενη ρύθμιση (ΚΥΑ) περί ανάρτησης στην ιστοσελίδα της ΑΑΔΕ των στοιχείων των παραβατών των διατάξεων περί εγκατάστασης συστημάτων παρακολούθησης και ηλεκτρονικής μετάδοσης δεδομένων εισροών-εκροών καυσίμων είναι συμβατή με τη νομοθεσία περί προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, η Αρχή στην υπ' αρ. 8/2021 γνωμοδότησή της κρίνει ότι το μέτρο της δημοσιοποίησης στο Διαδίκτυο από την ΑΑΔΕ, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, των στοιχείων των εν λόγω παραβατών, το οποίο επέλεξε ο Έλληνας νομοθέτης, με την εισαγωγή των κρίσιμων ρυθμίσεων του άρθρου 31 του ν. 3783/2009, α) είναι καταρχήν πρόσφορο, καθώς επιδιώκει τον έννομο σκοπό της προστασίας του δημοσίου συμφέροντος και των δικαιωμάτων των τρίτων-συναλλασσόμενων με τις εν θέματι επιχειρήσεις, συνδράμοντας στην πάταξη του λαθρεμπορίου καυσίμων, της φοροδιαφυγής και στην προστασία των καταναλωτών, και β) συνιστά μια ανεκτή επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των αναφερομένων φυσικών προσώπων, η οποία δεν εξέρχεται των ορίων της προσφορότητας και της αναγκαιότητας. Κατά συνέπεια, δεν έρχεται σε αντίθεση προς κανόνες υπέρτερης τυπικής ισχύος, εφόσον ληφθούν υπόψη και εφαρμοστούν προϋποθέσεις που αναφέρονται στη γνωμοδότηση, ιδίως όσον αφορά τον κατάλληλο μηχανισμό έννομης προστασίας του διοικούμενου.

Σχετικές αποφάσεις/πράξεις της Αρχής

Προδικαστικό Ερώτημα C-300/21 Oberster Gerichtshof (Αυστρία) ενώπιον του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης περί του αν απαιτείται για την επιδίκαση αποζημίωσης δυνάμει του άρθρου 82 ΓΚΠΔ να έχει υποστεί ζημία ο ενάγων ή αν αρκεί η παραβίαση των διατάξεων του ΓΚΠΔ, αν διέπεται ο υπολογισμός της αποζημίωσης από αρχές έτερες αυτών της αποτελεσματικότητας και της ισοδυναμίας καθώς και αν είναι συνάδουσα με το ενωσιακό δίκαιο η άποψη ότι προϋπόθεση για την αναγνώριση μη υλικής ζημίας είναι μια συνέπεια ή επίπτωση της παράβασης να έχει συγκεκριμένη τουλάχιστον βαρύτητα. Στο πλαίσιο του απαντητικού με αριθ. πρωτ. Γ/ΕΞΕ/1775/2021 εγγράφου, η Αρχή διαπίστωσε ότι σύμφωνα με την υφιστάμενη νομολογία της, η ζημία σταθμίζεται απλώς ως κριτήριο επιμέτρησης του εκάστοτε επιβαλλόμενου προστίμου κατ' εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 83 παρ. 2 στοιχ. α' και γ' του ΓΚΠΔ χωρίς να διαλαμβάνει στο σκεπτικό των σχετικών της αποφάσεων ειδικότερη αιτιολογία για την εννοιολογική οριοθέτηση της ζημίας και την τυχόν δυνατότητα αυτονόμησής της σε σχέση με τη στοιχειοθετούμενη παράβαση των διατάξεων του ΓΚΠΔ ή την αναγνώρισή της ως προϋπόθεσης για την επιβολή προστίμου. Διαπιστώθηκε δε ότι δεν εμπίπτει στο πεδίο των αρμοδιοτήτων της Αρχής η επιδίκαση αποζημίωσης εν γένει σε περιπτώσεις επέλευσης υλικής ή μη υλικής ζημίας αν και δεν υπάρχει κρίση για το θέμα αυτό, έστω και παρεμπιπτόντως, σε κάποια εκ των αποφάσεων της Αρχής. Το ζήτημα της εξέτασης της υποχρεωτικής ή μη συνδρομής ζημίας για το υποκείμενο των δεδομένων στις περιπτώσεις παράβασης των διατάξεων του ΓΚΠΔ στο πλαίσιο ικανοποίησης σχετικής αξίωσης αποζημίωσης επιλύεται από τα εκάστοτε αρμόδια Δικαστήρια ενώπιον των οποίων άγεται παραδεκτώς προς επίλυση.

Προδικαστική Υπόθεση υπ' αριθ. C-453/2021 στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατόπιν ερωτημάτων του Δικαστηρίου της Γερμανίας Bundesarbeitsgericht, σχετικά με τον Υπεύθυνο Προστασίας Δεδομένων και τη σχέση μεταξύ ΓΚΠΔ και εθνικού νόμου ως προς τα ζητήματα που θίγονται. Η Αρχή απάντησε προς το Υπουργείο Εξωτερικών (Γραφείο Νομικού Συμβούλου), το οποίο ζητούσε τις απόψεις της επί των αναφερομένων σε αυτό ζητημάτων με το υπ' αριθ. πρωτοκόλλου της Αρχής Γ/ΕΞΕ/2423/25-10-2021 έγγραφό της.

Παρατηρήσεις προς τη Βουλή επί της πρότασης για την τροποποίηση της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1153 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την πρόσβαση των αρμόδιων αρχών στα κεντρικά μητρώα τραπεζικών λογαριασμών μέσω του ενιαίου σημείου πρόσβασης [COM(2021) 429]. Με το υπ' αριθ. πρωτ. Γ/ΕΞΕ/1939/2021 έγγραφό της η Αρχή εξέφρασε τις εξής απόψεις: α) οι αρμόδιες εθνικές αρχές μπορούν να έχουν άμεση και απευθείας πρόσβαση και να πραγματοποιούν αναζητήσεις σε πληροφορίες τραπεζικών λογαριασμών σε άλλα κράτη μέλη, διαθέσιμες μέσω του ενιαίου σημείου πρόσβασης για τα μητρώα τραπεζικών λογαριασμών, με σκοπό την εκτέλεση των καθηκόντων τους για την πρόληψη, ανίχνευση, διερεύνηση ή δίωξη σοβαρού ποινικού αδικήματος ή την υποστήριξη ποινικής έρευνας που αφορά σε σοβαρό ποινικό αδίκημα, β) η προτεινόμενη τροποποίηση δεν προσκρούει καταρχήν στην αρχή της αναλογικότητας, καθ' όσον παρίσταται αναγκαία και πρόσφορη, ήτοι κατάλληλη προς επίτευξη του σκοπού της αποτελεσματικής καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα και δη σε επίπεδο διασυνοριακό, γ) η διευρυμένη πρόσβαση των αρμόδιων εθνικών αρχών στα προαναφερόμενα δεδομένα συνδυαστικά εξεταζόμενη με τον ΓΚΠΔ που, σε κάθε περίπτωση, εξακολουθεί να τυγχάνει εφαρμογής δεσμεύοντας τα κράτη μέλη, φαίνεται να συνάδει προς την αρχή της επικουρικότητας στο μέτρο που μόνο σε επίπεδο ενωσιακό μπορεί να διασφαλιστεί αποτελεσματικά η ταχεία πρόληψη, διερεύνηση και δίωξη των ανωτέρω ποινικών αδικημάτων και δ) στο πλαίσιο μίας επί της ουσίας κρίσεως της προτεινόμενης προσθήκης στο άρθρο 4 της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1153, επισημαίνεται ότι εξακολουθούν να ισχύουν οι αυτές εγγυήσεις και περιορισμοί της εν λόγω Οδηγίας ιδίως σχετικά με τον περιορισμό των εξουσιοδοτούμενων προς πρόσβαση και αναζήτηση πληροφοριών τραπεζικών λογαριασμών εθνικών αρχών καθώς και με τον προσδιορισμό των απαιτήσεων για το προσωπικό των τελευταίων.

Επίσης, η Αρχή με το υπ' αριθ. Γ/ΕΞΕ/2443/2021 έγγραφό της εξέφρασε τις απόψεις της στην πρόταση Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη σύσταση Αρχής για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1093/2010, (ΕΕ) αριθ. 1094/2010, (ΕΕ) αριθ. 1095/2010 και ειδικότερα σχετικά με την τήρηση της αρχής της επικουρικότητας και της αναλογικότητας κατ' άρθρο 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως εξειδικεύονται στο με αριθ. 2 Πρωτόκολλο των ως άνω Συνθηκών.

Απάντηση της Αρχής Προστασίας Δεδομένων στην αγγλική γλώσσα επί του

ερωτηματολογίου και ειδικότερα του ερωτήματος SQ38.2., στο πλαίσιο της 4ης Φάσης Αξιολόγησης για την Εφαρμογή της Σύμβασης για την Καταπολέμηση της Δωροδοκίας Αλλοδαπών Δημοσίων Λειτουργών σε Διεθνείς Επιχειρηματικές Συναλλαγές, κατά το μέρος που αντιστοιχεί στην αρμοδιότητα. Η Αρχή με το υπ' αριθ. πρωτ. Γ/ΕΞΕ/1569/2021 έγγραφό της απάντησε στο σχετικό ερωτηματολόγιο.

Νομοπαρασκευαστική Whistleblowing

Η Αρχή συμμετείχε στην ειδική νομοπαρασκευαστική επιτροπή με αντικείμενο την κατάρτιση «σχεδίου νόμου για την ενσωμάτωση στην εθνική έννομη τάξη της Οδηγίας 2019/1937/ΕΕ σχετικά με την προστασία των προσώπων που αναφέρουν παραβιάσεις του Δικαίου της Ένωσης, τη σύνταξη της σχετικής αιτιολογικής έκθεσης, της έκθεσης αξιολόγησης συνεπειών ρυθμίσεων και του πίνακα αντιστοίχισης των προτεινόμενων με το σχέδιο νόμου διατάξεων με τις διατάξεις της Οδηγίας». Η Επιτροπή ολοκλήρωσε τις εργασίες της στις 15-11-2021.

Επίσης, εντός του έτους 2021 ξεκίνησαν οι εργασίες για τη συντονισμένη δράση του ΕΣΠΔ για τη χρήση υπηρεσιών cloud στον δημόσιο τομέα.

Κατευθυντήριες γραμμές

Κατευθυντήριες γραμμές 1/2021 σχετικά με την εφαρμογή των κανόνων προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο της τηλεργασίας. Η Αρχή, στο πλαίσιο της ενημέρωσης των υποκειμένων των δεδομένων καθώς και των υπευθύνων επεξεργασίας και των εκτελούντων την επεξεργασία, εξέδωσε κατευθυντήριες γραμμές ειδικά για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που πραγματοποιείται κατά την παροχή εργασίας εξ αποστάσεως, ανεξαρτήτως μορφής και είδους απασχόλησης, τόσο στον ιδιωτικό όσο και στον δημόσιο τομέα, με σκοπό να εξειδικευθούν αφενός οι κίνδυνοι, οι κανόνες, οι εγγυήσεις και τα δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων, και αφετέρου οι υποχρεώσεις των δημοσίων αρχών και ιδιωτικών φορέων, ως υπευθύνων επεξεργασίας, σε συμμόρφωση προς το θεσμικό πλαίσιο προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

3.3. ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Εντός του 2021 υποβλήθηκαν στην Αρχή 181 γνωστοποιήσεις περιστατικών παραβίασης προσωπικών δεδομένων με βάση το άρθρο 33 του ΓΚΠΔ. Σε 95 περιπτώσεις υπήρξε ανακοίνωση του περιστατικού από τον υπεύθυνο επεξεργασίας στα θιγόμενα πρόσωπα.

Σε διάφορες περιπτώσεις, η Αρχή ζήτησε συμπληρωματικές πληροφορίες επί του περιστατικού, ιδίως αναφορικά με τα μέτρα ασφάλειας που ήταν σε εφαρμογή πριν από την επέλευση του περιστατικού, τις ενέργειες που πραγματοποίησε ο υπεύθυνος επεξεργασίας από τη στιγμή που έλαβε γνώση αυτού, καθώς επίσης και για τεκμηρίωση της καθυστέρησης υποβολής πέραν των 72 ωρών για τις περιπτώσεις στις οποίες σημειώνεται μια τέτοια καθυστέρηση (η οποία συγκεκριμένα παρατηρήθηκε σε 15 περιπτώσεις).

Σε διάφορες περιπτώσεις περιστατικών παραβίασης δεδομένων η Αρχή έκανε έγγραφες συστάσεις, όσον αφορά ιδίως τα εξής ζητήματα:

- Όταν γίνεται εκ παραδρομής αποστολή δεδομένων ιατρικών εξετάσεων σε λάθος πρόσωπο, συντρέχουν κίνδυνοι (και μάλιστα υψηλοί) για το θιγόμενο πρόσωπο και άρα θα πρέπει να υποβληθεί γνωστοποίηση στην Αρχή και να ενημερωθεί το υποκείμενο των δεδομένων (αρ. πρωτ. Γ/ΕΞΕ/1967/31-08-2021 έγγραφο).
- Σε περιπτώσεις αποστολής ιατρικών εξετάσεων μέσω email, ένα μέτρο αντιμετώπισης του κινδύνου της εκ παραδρομής αποστολής σε λάθος παραλήπτη μπορεί να είναι η αποστολή κρυπτογραφημένου («κλειδωμένου») αρχείου, στο οποίο να μπορεί να έχει πρόσβαση μόνο όποιος γνωρίζει τον κατάλληλο κωδικό («κλειδί»), ο οποίος κωδικός αντιστοίχως θα πρέπει να έχει κοινοποιηθεί μόνο στο υποκείμενο των δεδομένων (π.χ. κατά τη στιγμή που αυτό γνωστοποιεί την ηλεκτρονική του διεύθυνση προκειμένου να σταλούν οι εξετάσεις) – βλ. αρ. πρωτ. Γ/ΕΞΕ/1475/14-06-2021, όπως επίσης και Γ/ΕΞΕ/1469/14-06-2021 και Γ/ΕΞΕ/1476/14-06-2021 έγγραφα.
- Σε περιπτώσεις διαρροής δεδομένων πιστωτικών καρτών, η υποχρέωση ενημέρωσης των θιγόμενων προσώπων λόγω του υψηλού κινδύνου βαρύνει τον υπεύθυνο επεξεργασίας, ανεξαρτήτως του αν τα πρόσωπα ενδέχεται να είναι ήδη ενήμερα με άλλον τρόπο (π.χ. από το Τραπεζικό Ίδρυμα που εξέδωσε την αντίστοιχη χρεωστική/πιστωτική κάρτα και διαπίστωσε ύποπτη συναλλαγή). Περαιτέρω, σε τέτοιες περιπτώσεις, τα μέτρα ασφάλειας που θα υιοθετούνται θα πρέπει να είναι τα πλέον κατάλληλα, καθώς επίσης και να είναι σε διαρκή επανεξέταση και επικαιροποίηση, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 32 του ΓΚΠΔ. Προς τούτο, επισημαίνεται ότι κατ' ελάχιστο η εγκατάσταση όλων των ενημερώσεων ασφαλείας (patches) στις εφαρμογές λογισμικού που υποστηρίζουν την επεξεργασία πρέπει να διενεργείται χωρίς καθυστέρηση και με συστηματικό τρόπο, έτσι ώστε να μην είναι εφικτή η πραγματοποίηση επιτυχούς επίθεσης ασφαλείας λόγω παρωχημένου λογισμικού. Σε περίπτωση κατά την οποία η εν λόγω επεξεργασία έχει ανατεθεί σε εκτελούντα την επεξεργασία, ο υπεύθυνος επεξεργασίας θα πρέπει να φροντίσει ώστε ο εκτελών να δεσμεύεται συμβατικά για τα ανωτέρω, καθώς επίσης και να ελέγχει κατά το δυνατόν για την εκπλήρωσή τους. Σε κάθε δε περίπτωση, θα πρέπει να έχει υλοποιηθεί ένα ασφαλές πρωτόκολλο ηλεκτρονικών πληρωμών (υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΞΕ/1436/08-06-2021 και Γ/ΕΞΕ/1435/08-06-2021 έγγραφα).
- Σε μία περίπτωση, όπου ο υπεύθυνος επεξεργασίας υπέβαλε καθυστερημένα τη γνωστοποίηση περιστατικού παραβίασης στην Αρχή λόγω του ότι ανέμενε να ολοκληρωθεί πρώτα η μελέτη των ψηφιακών πειστηρίων αναφορικά με το περιστατικό, έγινε σύσταση ως προς το ότι η γνωστοποίηση θα έπρεπε να είχε υποβληθεί πριν από την ολοκλήρωση της εν λόγω μελέτης, με βάση τα μέχρι εκείνη τη στιγμή γνωστά στον υπεύθυνο επεξεργασίας στοιχεία (σύμφωνα με την πρόβλεψη της παραγράφου 4 του άρθρου 33 του ΓΚΠΔ). Η Αρχή στη συγκεκριμένη περίπτωση έλαβε υπόψιν ότι, κατά τα λοιπά, ο οργανισμός ενήργησε σωστά (υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞΕ/1685/13-07-2021 έγγραφο).

- Σε περίπτωση διαρροής αρχείου συνθηματικών τα οποία τηρούνται σε κατακερματισμένη (hashed) μορφή με χρήση «salt», όπου το «salt» δεν διέρρευσε, η Αρχή ενημέρωσε, βάσει και των κατευθυντηρίων γραμμών 1/2021 του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Προστασίας Δεδομένων, ότι, αφενός αν είχε διαρρεύσει το «salt» οι κίνδυνοι θα ήταν υψηλοί και αφετέρου ότι, ακόμα και σε αυτήν την περίπτωση μη διαρροής του «salt», συνιστάται να ενημερωθούν σχετικώς για το περιστατικό τα θιγόμενα πρόσωπα, υπό την έννοια ότι είναι σημαντικό να τους δοθεί η δυνατότητα να κρίνουν, ως επιπρόσθετο μέτρο ασφάλειας, αν πρέπει να αλλάξουν το συνθηματικό τους (υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞΕ/1504/15-06-2021 έγγραφο).
- Για την περίπτωση περιστατικού παραβίασης δεδομένων που οφειλόταν στο κακόβουλο λογισμικό EMOTET, η Αρχή, πέραν της απόφασης 43/2021 (βλ. ενότητα 3.1.1), σε άλλη περίπτωση ενημέρωσε ότι μόνο με την ενεργοποίηση antispam φίλτρων δεν αντιμετωπίζεται αποτελεσματικά τέτοιος κίνδυνος και θα πρέπει ο φορέας να προβεί σε ουσιαστικότερη διαχείριση του εν λόγω κινδύνου, η οποία διαχείριση θα οδηγήσει και στη λήψη αποφάσεων για την υλοποίηση κατά το δυνατόν αποτελεσματικών μέτρων αντιμετώπισής του, όπως π.χ. χρήση αντιϊκών προγραμμάτων διαρκώς επικαιροποιημένων, ενημέρωση/εκπαίδευση χρηστών για να αναγνωρίζουν «ύποπτα» ηλεκτρονικά μηνύματα ή συνδέσμους στο Διαδίκτυο κ.ά. (υπ' αριθμ. πρωτ Γ/ΕΞΕ/1432/8-6-2021 έγγραφο).

Τέλος, εντός του 2021, υποβλήθηκαν 44 γνωστοποιήσεις παραβίασης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από παρόχους υπηρεσιών ηλεκτρονικής επικοινωνίας, με βάση τον ν. 3471/2006. Εξ αυτών, οι 10 αφορούσαν περιστατικά γνωστά με το όνομα «sim swapping» ή ανάλογα, δηλαδή αντικαταστάσεις κάρτας sim (και σε δύο περιπτώσεις ενεργοποίηση προώθησης κλήσεων) από μη εξουσιοδοτημένα πρόσωπα με πιθανό σκοπό τη διάπραξη απάτης (βλ. επίσης και την Ετήσια Έκθεση της Αρχής για το 2020). Το εν λόγω ζήτημα εξετάζεται συνολικά από την Αρχή και αναμένεται έκδοση απόφασης εντός του 2022.

3.4. ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ

Η υποχρέωση για τη διενέργεια εκτίμησης αντικτύπου σχετικά με την προστασία δεδομένων (ΕΑΠΔ) προβλέπεται στο άρθρο 35 παρ. 1 του ΓΚΠΔ.

Η ΕΑΠΔ διενεργείται από τον υπεύθυνο επεξεργασίας όταν οι πράξεις επεξεργασίας ενδέχεται να επιφέρουν υψηλό κίνδυνο για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των φυσικών προσώπων ιδίως με τη χρήση νέων τεχνολογιών και συνεκτιμώντας το φύση, το πεδίο εφαρμογής, το πλαίσιο και τους σκοπούς της επεξεργασίας. Ενδεικτικά είδη πράξεων επεξεργασίας οι οποίες ενέχουν υψηλό κίνδυνο παρατίθενται στο άρθρο 35 παρ. 3 του ΓΚΠΔ (βλ. αιτ. σκ. 91 του ΓΚΠΔ). Η Αρχή εξέδωσε κατάλογο[1] (ΦΕΚ Β΄1622/10.05.2019) με τις πράξεις επεξεργασίας για τις οποίες απαιτείται διενέργεια

1 Διαθέσιμος στον σύνδεσμο https://www.dpa.gr/foreis/ektimisi_adiktipou_kai_diavouleush/ektimisi_adiktipou

ΕΑΠΔ, ο οποίος συμπληρώνει και εξειδικεύει τις σχετικές κατευθυντήριες γραμμές WP 248 αναθ. 01 του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Προστασίας Δεδομένων[2].

Η προηγούμενη διαβούλευση με την Αρχή προβλέπεται στο άρθρο 36 παρ. 1 του ΓΚΠΔ, εάν η εκτίμηση αντικτύπου σχετικά με την προστασία δεδομένων (ΕΑΠΔ) (άρθρο 35 του ΓΚΠΔ) υποδεικνύει ότι οι πράξεις επεξεργασίας συνεπάγονται υψηλό κίνδυνο, τον οποίο ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν μπορεί να μετριάσει επαρκώς με τα κατάλληλα μέτρα (αιτιολογικές σκέψεις 84 και 94 του ΓΚΠΔ).

Η Αρχή, το 2021, με αποφάσεις της ασχολήθηκε με το ζήτημα της ΕΑΠΔ. Ειδικότερα, εξέτασε αυτεπαγγέλτως την υπόθεση της εγκατάστασης και λειτουργίας συστημάτων βιντεοεπιτήρησης σε σχολικές μονάδες και παιδικές χαρές του Δήμου Παλλήνης κατόπιν και τεσσάρων αναφορών-καταγγελιών οι οποίες υποβλήθηκαν σε αυτή. Η Αρχή διαπίστωσε, μεταξύ άλλων, ότι ο Δήμος Παλλήνης παρέλειψε να εκπονήσει, ως όφειλε, την προβλεπόμενη στο άρθρο 35 παρ. 1 ΓΚΠΔ μελέτη ΕΑΠΔ, προτού εγκαταστήσει και θέσει σε λειτουργία σύστημα βιντεοεπιτήρησης στις παιδικές χαρές της αρμοδιότητάς του. Η Αρχή έδωσε εντολή στον Δήμο Παλλήνης να καταστήσει τις πράξεις επεξεργασίας σύμφωνες με τις διατάξεις του ΓΚΠΔ, με βάση όσα εκτίθενται στις σκέψεις της εν λόγω απόφασης, και απηύθυνε προειδοποίηση ότι η σκοπούμενη εγκατάσταση και λειτουργία συστήματος βιντεοεπιτήρησης σε σχολικές μονάδες χωρίς τη διενέργεια ΕΑΠΔ παραβιάζει τις διατάξεις του ΓΚΠΔ.

Ακόμα, η Αρχή εξέτασε, το 2021, αυτεπάγγελτα τη συμμόρφωση του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων με τις συστάσεις της γνωμοδότησης 4/2020 για τη συμβατότητα της σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στις σχολικές μονάδες της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με τις διατάξεις της νομοθεσίας για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Στο πλαίσιο της υπόθεσης εξετάστηκε, μεταξύ άλλων, η επικαιροποιημένη ΕΑΠΔ του Υπουργείου. Η Αρχή διαπίστωσε, όσον αφορά την ΕΑΠΔ, ότι το Υπουργείο παραβίασε την υποχρέωση του άρθρου 35 παρ. 9 του ΓΚΠΔ σε σχέση με την έκφραση γνώμης των υποκειμένων των δεδομένων ή των εκπροσώπων τους για τη σχεδιαζόμενη επεξεργασία.

Η Αρχή, με την απόφαση 41/2021, απηύθυνε επίπληξη σε υπεύθυνο επεξεργασίας, σε σχέση με τη λειτουργία συστήματος βιντεοεπιτήρησης σε μονάδα φροντίδας ηλικιωμένων. Στο πλαίσιο εξέτασης της υπόθεσης αυτής και όσον αφορά την ΕΑΠΔ, διαπιστώθηκε ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας είχε διενεργήσει τη σχετική μελέτη χωρίς να αντιμετωπίσει κατάλληλα τα ζητήματα.

Η Αρχή περιέλαβε παρατηρήσεις σχετικά με την ΕΑΠΔ στη γνωμοδότησή της 5/2021 επί του σχεδίου διατάξεων αναφορικά με προτεινόμενη τροπολογία επί του άρθρου 3 του Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα (ν. 2960/2001), το οποίο της διαβίβασε η Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ). Η Αρχή αποτιμά θετικά το ότι για την απόφαση του Διοικητή της ΑΑΔΕ αναφορικά με την εγκατάσταση ή μη συστήματος βιντεοεπιτήρησης

2 Κατευθυντήριες γραμμές για την εκτίμηση του αντικτύπου σχετικά με την προστασία δεδομένων (ΕΑΠΔ) και καθορισμός του κατά πόσον η επεξεργασία «ενδέχεται να επιφέρει υψηλό κίνδυνο» για τους σκοπούς του κανονισμού 2016/679, διαθέσιμες στον σύνδεσμο https://edpb.europa.eu/ourwork-tools/our-documents/guidelines/data-protection-impact-assessments-high-risk-processing_el

σε τελωνειακό έδαφος, με προσδιορισμένα χαρακτηριστικά όπως αυτά παρατίθενται στην προτεινόμενη διάταξη, θα προηγείται ΕΑΠΔ, σύμφωνα εξάλλου με τα οριζόμενα στο άρθρο 35 του ΓΚΠΔ και το άρθρο 65 του ν. 4624/2019. Οι ειδικότερες παρατηρήσεις της Αρχής σχετικά με την ΕΑΠΔ αφορούν α) την αποσαφήνιση του υπευθύνου για την ορθή εκπόνηση της ΕΑΠΔ, β) την πρόβλεψη διαδικασίας έκφρασης σχετικής γνώμης των εργαζομένων, γ) την πρόβλεψη ότι η μελέτη ΕΑΠΔ σχετικά με τη λειτουργία των μη σταθερών καμερών, οι συνέπειες της λειτουργίας των οποίων είναι δυσχερέστερο να προσδιοριστούν σε σχέση με τις σταθερές, διενεργείται όχι μόνο πριν από τη λειτουργία τους, αλλά και πριν από την προμήθειά τους, ώστε να είναι σύμφωνη με τις αρχές της προστασίας των δεδομένων από τον σχεδιασμό και εξ ορισμού και δ) τροποποίηση εδαφίου προτεινόμενης διάταξης ώστε τα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα ασφάλειας των δεδομένων και μείωσης των επιπτώσεων και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια, τα οποία ορίζονται με την ΕΑΠΔ, αναφέρονται σε επιπτώσεις σε όλα τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των φυσικών προσώπων και όχι μόνο στο δικαίωμα προστασίας των προσωπικών δεδομένων.

Με τη γνωμοδότηση 1/2021, η Αρχή διατύπωσε, σε σχέση με σχέδιο νόμου του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών με στόχο τον εκσυγχρονισμό του πλαισίου εκπαίδευσης και εξέτασης υποψηφίων οδηγών και οδηγών για τη χορήγηση αδειών οδήγησης οχημάτων, τις παρακάτω παρατηρήσεις σε σχέση με την ΕΑΠΔ: Από το άρθρο 35 του ΓΚΠΔ και τα κριτήρια που έχει εκδώσει η Αρχή γίνεται σαφές ότι απαιτείται διενέργεια ΕΑΠΔ ανεξάρτητα από την υπουργική απόφαση που προβλέπεται στο άρθρο 33 παρ. 2 του ΣχΝ. Δεδομένου ότι από την εν λόγω εκτίμηση ενδέχεται να προκύψουν κρίσιμες απαιτήσεις για τις τεχνικές προδιαγραφές των χρησιμοποιούμενων συστημάτων και του συναφούς εξοπλισμού και ότι δεν έχει διενεργηθεί εκτίμηση αντικτύπου στο πλαίσιο της διαμόρφωσης των διατάξεων του σχεδίου νόμου, είναι απαραίτητο η ΕΑΠΔ να έχει ολοκληρωθεί πριν την έκδοση των σχετικών ΥΑ καθορισμού των εν λόγω απαιτήσεων. Στο πλαίσιο της ΕΑΠΔ θα πρέπει επίσης να εξεταστούν οι απαραίτητες τεχνικές ελαχιστοποίησης δεδομένων, όπως π.χ. η θόλωση των εικόνων φυσικών προσώπων που βρίσκονται στα τμήματα της δημόσιας οδού από την οποία λαμβάνεται εικόνα ή παράπλευρων οχημάτων τα οποία δεν σχετίζονται με τη διαδικασία πρακτικής εξέτασης, αλλά και λοιπές παράμετροι που ενδείκνυται να ρυθμιστούν με την ΥΑ, όπως για παράδειγμα πρόσφοροι τρόποι για την ικανοποίηση της αρχής της διαφάνειας.

Η Αρχή, με τη γνωμοδότηση 4/2021, διατύπωσε παρατηρήσεις σε συγκεκριμένες διατάξεις του σχέδιο νόμου του Υπουργείου Οικονομικών για την ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1153 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση κανόνων με σκοπό τη διευκόλυνση της χρήσης χρηματοοικονομικών και άλλων πληροφοριών για την πρόληψη, την ανίχνευση, τη διερεύνηση ή τη δίωξη ορισμένων ποινικών αδικημάτων και την κατάργηση της απόφασης 2000/642/ΔΕΥ του Συμβουλίου, οι οποίες χρήζουν βελτίωσης ή/και αποσαφήνισης. Όσον αφορά την ΕΑΠΔ, η Αρχή διατύπωσε την παρατήρηση ότι, ενώ τυγχάνει εφαρμογής η διάταξη του άρθρου 35 παρ. 10 του ΓΚΠΔ αφού στην προσκομισθείσα ανάλυση συνεπειών της ρύθμισης (σημείο 20: κίνδυνοι αξιολογούμενης ρύθμισης, σελ. 36 έως 45) περιλαμβάνεται εκτίμηση αντικτύπου στο πλαίσιο της έγκρισης της εν λόγω νομικής βάσης, καθώς οι σκοποί της

επεξεργασίας εμπίπτουν και στο κεφ. Δ του ν. 4624/2019, εφαρμοστέο είναι και το άρθρο 65 του εν λόγω νόμου. Συνεπώς, προκύπτει ότι σε κάθε περίπτωση απαιτείται η διενέργεια ειδικής εκτίμησης αντικτύπου, καθώς και ο τακτικός έλεγχος κατά πόσο η επεξεργασία ακολουθεί τις απαιτήσεις που προέκυψαν από αυτή, με βάση την παρ. 4 του προαναφερθέντος άρθρου του ν. 4624/2019.

Στην Αρχή υποβλήθηκε ένα αίτημα προηγούμενης διαβούλευσης το έτος 2021, το οποίο αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του έτους 2022.

3.5. ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΙΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Υπό το καθεστώς του ΓΚΠΔ, οι μόνες περιπτώσεις κατά τις οποίες απαιτείται η έκδοση άδειας διαβίβασης από την εποπτική αρχή είναι οι ακόλουθες, σύμφωνα με το άρθρο 46 παρ. 3:

1. Ad hoc συμβατικές ρήτρες μεταξύ εισαγωγέα και εξαγωγέα των δεδομένων.
2. Διοικητικές ρυθμίσεις μεταξύ δημοσίων αρχών ή φορέων, οι οποίες περιλαμβάνουν εκτελεστά και ουσιαστικά δικαιώματα των υποκειμένων (π.χ. Memorandum of Understanding - MOUs μεταξύ δημοσίων αρχών με αντίστοιχες αρμοδιότητες). Η άδεια της εποπτικής αρχής είναι απαραίτητη, διότι οι διοικητικές ρυθμίσεις αυτού του τύπου είναι νομικά μη δεσμευτικές.

Κατά το 2021, η Αρχή δεν χορήγησε καμία άδεια διαβίβασης δεδομένων εκτός ΕΟΧ. Ωστόσο, η Αρχή συμμετείχε στις εργασίες του ΕΣΠΔ και των υποομάδων του, μεταξύ των οποίων είναι και αυτή που ασχολείται με τις διεθνείς διαβιβάσεις δεδομένων. Κατά το έτος 2021, μάλιστα, λόγω, ιδίως, της έκδοσης της απόφασης Schrems II (C 311/18 «Data Protection Commissioner of Ireland v. Facebook & Max Schrems) και των Συστάσεων 01/2020 σχετικά με τα μέτρα που συμπληρώνουν τα εργαλεία διαβίβασης για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με το επίπεδο προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στην ΕΕ, η δραστηριότητα της ως άνω υποομάδας παρέμεινε πλούσια και οδήγησε στην παραγωγή σημαντικών εγγράφων από το ΕΣΠΔ (βλ. σχετικό τμήμα της Έκθεσης όπου αυτά εκτίθενται αναλυτικά).

3.6. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΟΜΟΛΟΓΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ, ΑΜΟΙΒΑΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ, ΚΟΙΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Ο ΓΚΠΔ κατοχυρώνει τη συνεργασία των εθνικών εποπτικών αρχών στις υποθέσεις διασυνοριακού χαρακτήρα (άρθρο 4 παρ. 23 ΓΚΠΔ), μέσω των διαδικασιών που προβλέπονται στα άρθρα 60 έως 62 (συνεργασία στο πλαίσιο του «one-stop-shop», βλ. άρθρα 55, 56 ΓΚΠΔ, αμοιβαία συνδρομή, κοινές επιχειρήσεις). Η συνεργασία σε αυτές τις υποθέσεις διεξάγεται από τις εθνικές εποπτικές αρχές, ενώ το ΕΣΠΔ δεν εμπλέκεται παρά μόνο σε περίπτωση διαφωνίας μεταξύ των εθνικών εποπτικών αρχών (άρθρο 65 ΓΚΠΔ) ή επείγοντος (άρθρο 66 ΓΚΠΔ). Ο βασικός στόχος του μηχανισμού συνεκτικότητας, ο οποίος προβλέπεται στα άρθρα 63 έως 67 του ΓΚΠΔ, είναι να εξασφαλιστεί η συνεκτική και ενιαία εφαρμογή του ΓΚΠΔ στο σύνολο των κρατών μελών της ΕΕ. Προς τον σκοπό αυτό, ο ΓΚΠΔ κατοχυρώνει την υποχρεωτική συνεργασία των εθνικών εποπτικών αρχών και ορίζει ότι πριν από τη λήψη συγκεκριμένων αποφάσεων

από τις εθνικές εποπτικές αρχές (άρθρο 64 παρ. 1), καθώς και σε περίπτωση ζητήματος γενικής εφαρμογής ή ζητήματος που παράγει αποτελέσματα σε περισσότερα από ένα κράτη μέλη (άρθρο 64 παρ. 2), απαιτείται η διατύπωση γνώμης από το ΕΣΠΔ.

Η συνεκτική εφαρμογή του ΓΚΠΔ εξασφαλίζεται, επίσης, και μέσω της έκδοσης κατευθυντήριων γραμμών, συστάσεων και βέλτιστων πρακτικών από το ΕΣΠΔ (άρθρο 70 παρ. 1 στοιχ. ε' ΓΚΠΔ).

Το σύστημα πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά (IMI) χρησιμεύει ως πλατφόρμα ΤΠ για την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των εθνικών εποπτικών αρχών και του ΕΣΠΔ σχετικά με διασυνοριακά ζητήματα.

Το 2021, η Αρχή ήταν αποδέκτης, συνολικά, 957 γνωστοποιήσεων-αιτημάτων στο πλαίσιο της συνεργασίας των εποπτικών αρχών προστασίας δεδομένων των κρατών μελών, ενώ η ίδια εισήγαγε στο σύστημα 10 αιτήματα συνεργασίας.

Επίσης, στο σύστημα εισήχθησαν και 42 υποθέσεις εφαρμογής του μηχανισμού συνεκτικότητας για την έκδοση γνώμης του ΕΣΠΔ βάσει του άρθρου 64 του ΓΚΠΔ (βλ. στο Κεφάλαιο 2 αντίστοιχη στατιστική ανάλυση).

3.7. ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

3.7.1. ΚΩΔΙΚΕΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ

Στην Αρχή έχουν υποβληθεί δύο σχέδια κωδίκων δεοντολογίας, βάσει του άρθρου 40 του ΓΚΠΔ, από την Ένωση Ασφαλιστικών Εταιρειών (βλ. και Ετήσια Έκθεση της Αρχής για το 2019) και από την Ένωση Ελληνικών Τραπεζών. Εντός του 2021 η Αρχή απηύθυνε έγγραφα στις ως άνω Ενώσεις (υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞΕ/631/15-02-2021 και Γ/ΕΞΕ/1385/7-6-2021 αντίστοιχα), αναφορικά με σημεία στα εν λόγω σχέδια τα οποία χρήζουν βελτίωσης ή/και αποσαφήνισης, σύμφωνα και με τις σχετικές κατευθυντήριες γραμμές 1/2019 του ΕΣΠΔ, αναφορικά με τα κριτήρια για την έγκριση του κώδικα.

Κάποιες εκ των βασικών γενικών παρατηρήσεων της Αρχής, οι οποίες αφορούν και τα δύο ανωτέρω σχέδια κωδίκων δεοντολογίας, είναι οι εξής:

- Οι κατευθυντήριες γραμμές 1/2019 αναφέρουν, μεταξύ άλλων: «Ένας κώδικας δεν θα πρέπει απλώς να αναδιατυπώνει τον ΓΚΠΔ. Αντίθετα, θα πρέπει να αποσκοπεί σε μια συγκεκριμένη, πρακτική και ακριβή κωδικοποίηση του τρόπου εφαρμογής του ΓΚΠΔ. Τα συμφωνημένα πρότυπα και κανόνες πρέπει να είναι μη διφορούμενα, συγκεκριμένα, εφικτά και εκτελεστά (ελέγξιμα). Ο καθορισμός διακριτών κανόνων στον συγκεκριμένο τομέα αποτελεί αποδεκτή μέθοδο με την οποία ένας κώδικας μπορεί να προσθέσει αξία. Η χρήση ορολογίας που είναι μοναδική και συναφής με τον τομέα και η παροχή συγκεκριμένων περιπτωσιολογικών σεναρίων ή συγκεκριμένων παραδειγμάτων «βέλτιστης πρακτικής» (και μη αποδεκτών πρακτικών) μπορούν να συμβάλουν στην εκπλήρωση αυτής της απαίτησης». Η Αρχή, και στις δύο ανωτέρω περιπτώσεις, ενημέρωσε τους ιδιοκτήτες των κωδίκων ότι δεν φαίνεται ότι ικανοποιούνται πλήρως διότι οι κανόνες που περιγράφονται εντός των σχεδίων των κωδίκων δεοντολογίας είναι γενικοί (σε πάρα πολλά σημεία απλά επαναλαμβάνονται

οι ρυθμίσεις του ΓΚΠΔ), ενώ οι προτεινόμενοι κανόνες, ακριβώς λόγω του γενικού χαρακτήρα τους, δεν φαίνεται να είναι ελέγξιμοι. Για παράδειγμα, δεν προσδιορίζονται σαφώς συγκεκριμένα, χωρίς αμφιλεγόμενες ερμηνείες, στοιχεία τα οποία θα μπορούσε να ελέγξει ο φορέας παρακολούθησης προκειμένου να αποφανθεί για τη συμμόρφωση ή μη με τον κώδικα.
- Τα σχέδια κωδίκων δεοντολογίας δεν προβλέπουν αρκετές διασφαλίσεις για την ασφάλεια της επεξεργασίας.
- Και οι δύο κώδικες προβλέπουν τη σύσταση ενός εσωτερικού φορέα παρακολούθησης της συμμόρφωσης με τον κώδικα. Ωστόσο, και στις δύο περιπτώσεις, δεν προβλέπεται κάποια διαδικασία ελέγχου, από τον ανεξάρτητο φορέα, προ της ένταξης ενός υπευθύνου επεξεργασίας στον κώδικα. Με άλλα λόγια, δεν καθίσταται σαφές υπό ποιες προϋποθέσεις ένας υπεύθυνος επεξεργασίας θα μπορεί να ισχυριστεί ότι έχει προσχωρήσει σε αυτόν. Όπως επισήμανε η Αρχή, μια δήλωση αυτο-συμμόρφωσης ενός υπευθύνου επεξεργασίας δεν μπορεί να συνεπάγεται, τελικά, την προσχώρησή του στον κώδικα.
- Αναφορικά με τον ως άνω φορέα παρακολούθησης, η Αρχή ενημέρωσε τις ως άνω Ενώσεις, ως ιδιοκτήτες των κωδίκων, ότι κρίνεται σκόπιμο να εξετάσει η καθεμία τον προτεινόμενο εσωτερικό φορέα παρακολούθησης υπό το πρίσμα των απαιτήσεων διαπίστευσης για τους φορείς παρακολούθησης τις οποίες έχει προδιαγράψει η Αρχή και περιγράφονται στην απόφαση 26/2020 (και είναι εγκεκριμένες από το ΕΣΠΔ), λαμβάνοντας υπόψη ιδίως τις απαιτήσεις αναφορικά με την οργανωτική ανεξαρτησία και τη μη σύγκρουση συμφερόντων.

Ειδικότερα ζητήματα, για το κάθε σχέδιο κώδικα, επισημάνθηκαν επίσης από την Αρχή στα ως άνω έγγραφα, ενώ επίσης και στις δύο περιπτώσεις η Αρχή επισήμανε ότι οι παρατηρήσεις της είναι αρχικές και δεν εξαντλούν τα επιμέρους θέματα αναφορικά με την παροχή εγγυήσεων για τα υποκείμενα των δεδομένων.

Η Ένωση Ασφαλιστικών Εταιρειών απάντησε στην Αρχή, εστιάζοντας, μεταξύ άλλων, στα ζητήματα που έθεσε η Αρχή με το έγγραφό της και εξηγώντας τους λόγους των επιλογών της ως προς τη μορφή και το περιεχόμενο του κώδικα, χωρίς όμως να προβεί σε κάποια αλλαγή στο σχέδιο του κώδικα δεοντολογίας βάσει των παρατηρήσεων της Αρχής. Το εν λόγω ζήτημα αναμένεται να εξετάσει η Αρχή σε συνεδρίασή της.

3.7.2 ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΙ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ

Εντός του 2021 υποβλήθηκε στην Αρχή σχήμα πιστοποίησης με τα συναφή κριτήρια αυτού, δυνάμει του άρθρου 42 παρ. 5 του ΓΚΠΔ, σύμφωνα με το οποίο για κάθε χορήγηση πιστοποίησης απαιτείται προηγουμένως η έγκριση των αντίστοιχων κριτηρίων από την αρμόδια εποπτική αρχή δυνάμει του άρθρου 58 παράγραφος 3 του ΓΚΠΔ. Το εν λόγω σχήμα πιστοποίησης, με τα αντίστοιχα κριτήριά του, είχε γενικό πεδίο εφαρμογής, χωρίς να προσδιορίζεται περαιτέρω κάποιος ειδικός τομέας εφαρμογής. Η Αρχή, με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞΕ/1370/03-06-2021, ενημέρωσε τον ιδιοκτήτη του σχήματος πιστοποίησης για σύνολο παρατηρήσεων επί των κριτηρίων πιστοποίησης, με

βάση ιδίως τις κατευθυντήριες γραμμές 1/2018 του ΕΣΠΔ σχετικά με την πιστοποίηση και τον προσδιορισμό κριτηρίων πιστοποίησης δυνάμει των άρθρων 42 και 43 του ΓΚΠΔ. Κατόπιν τούτου, ο ιδιοκτήτης του σχήματος πιστοποίησης επανήλθε με υποβολή νέου, ειδικού (και όχι πλέον γενικού) σχήματος πιστοποίησης, προκειμένου να εγκρίνει η Αρχή τα κριτήρια αυτού. Η Αρχή ενημέρωσε τον ιδιοκτήτη του σχήματος, με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞΕ/2768/6-12-2021 έγγραφό της, για νέες παρατηρήσεις επί των κριτηρίων πιστοποίησης στο νέο, επικαιροποιημένο, σχήμα πιστοποίησης.

3.7.3. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ/ΕΡΓΑ

Μεταξύ των δράσεων της Αρχής στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της για την ευαισθητοποίηση υπευθύνων επεξεργασίας και εκτελούντων την επεξεργασία σχετικά με τη νομοθεσία για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, συγκαταλέγεται και η συμμετοχή της σε σχετικά προγράμματα και έργα. Κατά το έτος 2021, η Αρχή συμμετείχε στην υλοποίηση του έργου με διακριτικό τίτλο «byDesign», το οποίο είχε ξεκινήσει εντός του 2020 (βλ. σχετικά και την Ετήσια Έκθεση της Αρχής για το 2020). Η υλοποίηση του έργου πραγματοποιείται από κοινού με το Πανεπιστήμιο Πειραιώς και την Ελληνική εταιρεία Πληροφορικής 'ICT Abovo ΙΚΕ', με συγχρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Βασικοί στόχοι του έργου είναι οι εξής:

1) Παροχή εξειδικευμένης καθοδήγησης σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜμΕ), με τη μορφή εργαλειοθήκης συμμόρφωσης με τον Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων (ΓΚΠΔ), η οποία θα περιλαμβάνει απλά στη χρήση εργαλεία υποβοήθησης των επιχειρήσεων και επαγγελματιών συνοδευόμενα από πρότυπα των απαραίτητων εγγράφων, κατάλληλα προσαρμόσιμα σε κάθε επιχείρηση. Ο απώτερος στόχος είναι να απλουστευθεί η διαδικασία συμμόρφωσης των ΜμΕ σε σχέση με την αντιμετώπιση των προκλήσεων που προκύπτουν από την αποτελεσματική εφαρμογή του ΓΚΠΔ και να υιοθετηθούν σε μεγαλύτερο βαθμό ορθές πρακτικές σε σχέση με τα προσωπικά δεδομένα τα οποία αυτές επεξεργάζονται.

Για επίτευξη του παραπάνω στόχου υιοθετήθηκε δομημένη μεθοδολογία, η οποία απαρτίζεται από τα παρακάτω διαδοχικά βήματα:

1. Προσδιορισμός και εκτίμηση των κύριων αναγκών και των τρέχοντων κενών που αντιμετωπίζουν οι ΜμΕ σε σχέση με τη συμμόρφωσή τους με τον ΓΚΠΔ, ώστε στη συνέχεια να γίνει η αποτελεσματική καθοδήγησή τους σε αυτό το πλαίσιο.
2. Κατάρτιση προσαρμοσμένου και επεκτάσιμου υλικού καθοδήγησης των ΜμΕ βάσει του κλάδου στον οποίον ανήκει η κάθε επιχείρηση και των βασικών χαρακτηριστικών αυτής.
3. Ανάπτυξη εύχρηστης διαδικτυακής εργαλειοθήκης για τη διευκόλυνση της συμμόρφωσης των ΜμΕ.
4. Πιλοτική λειτουργία και γενική διάθεση της εργαλειοθήκης κατόπιν σχετικών αξιολογήσεων.

Ειδικότερα, ο προσδιορισμός και η εκτίμηση των απαιτήσεων των ΜμΕ πραγματοποιήθηκε μέσω α) δομημένων ερωτηματολογίων τα οποία δόθηκαν προς συμπλήρωση σε περισσότερες από 1.000 ΜμΕ από αντιπροσωπευτικές ενώσεις των επιχειρήσεων, από τις ίδιες τις επιχειρήσεις, από ενώσεις καταναλωτών και από ενώσεις εργαζομένων στους επιλεγμένους κλάδους της Υγείας, του Λιανεμπορίου, της Εστίασης, του Τουρισμού, της Εκπαίδευσης και της Άθλησης και β) με τη διοργάνωση workshops στα οποία συζητήθηκαν διεξοδικά οι ανάγκες και οι σχετικές επιπτώσεις, με βάση και τα αποτελέσματα των ερωτηματολογίων. Ετοιμάστηκαν τέσσερα διαφορετικά σύνολα ερωτηματολογίων για την αντιμετώπιση των διαφορετικών ομάδων και χρησιμοποιήθηκε το «EUSurvey», μια ασφαλής πλατφόρμα για τον σχεδιασμό και τη διεξαγωγή online ερευνών. Στα workshops συμμετείχαν περί τα 140 πρόσωπα, τα οποία εκπροσωπούσαν συλλόγους και μεμονωμένες ΜμΕ από τους κλάδους του Εμπορίου, του Τουρισμού, της Φιλοξενίας, της Υγείας και της Παιδείας. Οι ερωτήσεις των ερωτηματολογίων και τα θέματα που αναπτύχθηκαν στα workshops αφορούσαν τις ακόλουθες τέσσερις βασικές θεματικές ενότητες:

- νομιμότητα και διαφάνεια, με έμφαση ειδικότερα στην ενημέρωση των υποκειμένων των δεδομένων, στις προϋποθέσεις και στη νομιμότητα χρήσης έγκυρης συγκατάθεσης, στη διαχείριση των δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων και στην καταστροφή των αρχείων με δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα,
- λογοδοσία, με έμφαση στα αρχεία δραστηριοτήτων, στα μέτρα ασφάλειας, στη διαδικασία χειρισμού περιστατικών παραβίασης και στις υποχρεώσεις του εκτελούντος την επεξεργασία,
- επιχειρηματικές δραστηριότητες που περιλαμβάνουν επεξεργασία δεδομένων, με έμφαση στις απαιτήσεις των διαδικτυακών τόπων, στην προώθηση προϊόντων και υπηρεσιών με ηλεκτρονικά μέσα, στην βιντεοεπιτήρηση και στην επεξεργασία δεδομένων εργαζομένων και
- ανάγκες και επιθυμίες καθοδήγησης και συμμόρφωσης των ΜμΕ.

Μετά την ανάλυση των απαιτήσεων, ακολουθήθηκε ειδικότερη μεθοδολογική προσέγγιση α) για την κατάρτιση του περιεχόμενου του παραγόμενου υλικού καθοδήγησης και υποβοήθησης των ΜμΕ, με οδηγίες εξειδίκευσης και επέκτασης των δομικών του ενοτήτων και β) της δημιουργίας του πλαισίου προσαρμογής του παραγόμενου υλικού βάσει του κλάδου και των χαρακτηριστικών της κάθε ΜμΕ, μέσω υποδειγμάτων και προτύπων εγγράφων, πολιτικών και διαδικασιών, ενημερωτικών κειμένων, συχνών ερωτήσεων και λιστών ελέγχου για καθεμία από τις παραπάνω τέσσερις βασικές θεματικές ενότητες. Προς τον σκοπό αυτόν πραγματοποιήθηκε τομεακή ανάλυση επεξεργασίας κατά την οποία προσδιορίσθηκαν και αναλύθηκαν οι βασικές δραστηριότητες επεξεργασίας των ΜμΕ βάσει των τομέων της επιχειρησιακής τους δραστηριότητας στους επιλεγμένους κλάδους του έργου.

Μετά τα παραπάνω βήματα, πραγματοποιήθηκε η υλοποίηση της διαδικτυακής εργαλειοθήκης με τη χρήση σύγχρονων web application τεχνολογιών στη βάση τεσσάρων σταδίων που περιλαμβάνουν τον προσδιορισμό των σχετικών απαιτήσεων,

τη σχεδίαση, την ανάπτυξη και τις δοκιμές-ελέγχους. Η εργαλειοθήκη περιλαμβάνει εύχρηστη και φιλική διεπαφή για τον τελικό χρήστη καθώς και διεπαφή για τη διαχείριση και την παραμετροποίησή της με δυνατότητα επέκτασης σε νέες απαιτήσεις και μετά την ολοκλήρωση του έργου.

Τέλος, η έναρξη της πιλοτικής λειτουργίας με αξιολόγηση της εργαλειοθήκης σε περιβάλλον παραγωγής πριν από τη γενική κυκλοφορία της και την τελική αξιολόγηση μέσω έρευνας παρακολούθησης (follow-up) που θα διεξαχθεί κυρίως με διαδικτυακά ερωτηματολόγια αναμένεται να πραγματοποιηθεί εντός του έτους 2022.

2) Παροχή εξειδικευμένης γνώσης και πρακτικής καθοδήγησης στις εταιρείες που δραστηριοποιούνται σε ΤΠΕ και νέες τεχνολογίες, ώστε να ενσωματώνουν στα προϊόντα και τις υπηρεσίες τους μεθοδολογίες και σύγχρονες τεχνικές για την προστασία των δεδομένων εκ σχεδιασμού (privacy by design). Μέσω του έργου θα διενεργηθούν εξειδικευμένες εκπαιδευτικές δραστηριότητες απευθυνόμενες σε επαγγελματίες στον χώρο της πληροφορικής που εργάζονται σε ελληνικές επιχειρήσεις.

Ως προς αυτό το σκέλος του έργου, η μεθοδολογία που υιοθετήθηκε για τον προσδιορισμό των απαιτήσεων του προγράμματος κατάρτισης που απευθύνεται σε επαγγελματίες ΤΠΕ βασίστηκε στην ανάλυση των στοιχείων που λήφθηκαν από τις απαντήσεις των διαφόρων ενδιαφερομένων σε κατάλληλα ερωτηματολόγια τα οποία αναπτύχθηκαν προς τον σκοπό αυτόν, καθώς και στην περαιτέρω ανάλυση και συζήτηση αυτών σε ειδικά διαδικτυακά εργαστήρια (workshops) τα οποία οργανώθηκαν και πραγματοποιήθηκαν. Τα ερωτηματολόγια κατέστησαν διαθέσιμα τον Ιανουάριο του 2021 (μέσω της πλατφόρμας EUSurvey), ενώ ακολούθως τον Φεβρουάριο του 2021 έλαβαν χώρα διαδικτυακά τα αντίστοιχα workshops, με τη συνολική συμμετοχή περί των 100 προσώπων που απασχολούνται από διάφορες θέσεις σε κλάδους πληροφορικής.

Ακολούθως, εντός του 2021, αναπτύχθηκε το συναφές εκπαιδευτικό υλικό με βάση και την ανατροφοδότηση που υπήρξε από τα ως άνω workshops, ενώ οργανώθηκε και ο προγραμματισμός των εκπαιδευτικών σεμιναρίων, με ημερομηνία έναρξης αυτών τις αρχές του 2022.

3.8. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Η προώθηση της ευαισθητοποίησης των υποκειμένων των δεδομένων για την κατανόηση των κινδύνων, των κανόνων, των εγγυήσεων και των δικαιωμάτων που σχετίζονται με την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων, αλλά και των υπευθύνων και εκτελούντων την επεξεργασία σχετικά με τις υποχρεώσεις τους, αποτελεί διαχρονικά έναν από τους βασικότερους άξονες της αποστολής της Αρχής, ο οποίος άλλωστε προβλέπεται ρητά στον Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων.

Στην παρούσα ενότητα αρχικά παρατίθενται συνοπτικά οι επικοινωνιακές δράσεις που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια του 2021: διοργάνωση ενημερωτικής ημερίδας στο πλαίσιο του εορτασμού της Ημέρας Προστασίας Δεδομένων 2021, συμβολή στην υλοποίηση επιμορφωτικών σεμιναρίων, ερευνητικών και λοιπών χρηματοδοτούμενων από την ΕΕ έργων, συμμετοχή εκπροσώπων της Αρχής με ομιλίες-παρουσιάσεις σε επιστημονικά συνέδρια, ημερίδες, εκδηλώσεις και εκπαιδευτικά σεμινάρια, έκδοση

νέων τευχών του ηλεκτρονικού ενημερωτικού της δελτίου (e-Newsletter), έκδοση δελτίων Τύπου και ανακοινώσεων, παροχή απαντήσεων σε δημοσιογραφικά ερωτήματα, παραχώρηση συνεντεύξεων και δημοσίευση άρθρων σε ΜΜΕ.

Ημέρα Προστασίας Δεδομένων, 28 Ιανουαρίου 2021

Η Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης έχει καθιερώσει την 28η Ιανουαρίου κάθε έτους ως Ημέρα Προστασίας Δεδομένων (βλ. σχετικά https://www.coe.int/el/web/portal/28-january-data-protection-day). Ο εορτασμός της ημέρας αυτής αποσκοπεί στην ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των ευρωπαίων πολιτών σε θέματα προστασίας δεδομένων. Ειδικότερα, επιδιώκεται να κατανοήσουν οι πολίτες τι είδους δεδομένα τους συλλέγονται και τυγχάνουν επεξεργασίας, για ποιους σκοπούς, ποια είναι τα δικαιώματά τους ως υποκείμενα των δεδομένων, ποιος ο τρόπος άσκησής τους, αλλά και περαιτέρω η συνειδητοποίηση των κινδύνων που συνδέονται με τυχόν παράνομη και αθέμιτη επεξεργασία των προσωπικών τους δεδομένων.

Με αφορμή τον εορτασμό της 15ης Ημέρας Προστασίας Δεδομένων, η Αρχή Προστασίας Δεδομένων διοργάνωσε, στις 28 Ιανουαρίου 2021, διαδικτυακή ενημερωτική ημερίδα με θέμα «Προστασία δεδομένων στο πλαίσιο μέτρων αντιμετώπισης της πανδημίας». Στην εκδήλωση απηύθυνε χαιρετισμό ο Πρόεδρος της Αρχής, Επίτιμος Πρόεδρος ΣτΕ, Κωνσταντίνος Μενουδάκος, ο οποίος συντόνισε το α’ μέρος της ημερίδας. Ο Δρ Βασίλης Ζορκάδης, Διευθυντής της Αρχής, πραγματοποίησε ομιλία με τίτλο «Η αναβάθμιση της ψηφιακής υποδομής της Αρχής». Ο Αναπληρωτής Πρόεδρος της Αρχής, Αρεοπαγίτης ε.τ., Γεώργιος Μπατζαλέξης συντόνισε το β’ μέρος καθώς και τη συζήτηση που ακολούθησε με το κοινό.

Όσον αφορά τη θεματολογία, ο Σπύρος Βλαχόπουλος, Καθηγητής Νομικής Σχολής Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και μέλος της Αρχής, πραγματοποίησε ομιλία με τίτλο «Προσωπικά δεδομένα και τηλεκπαίδευση στην εποχή της πανδημίας» και ο Κωνσταντίνος Λαμπρινουδάκης, Καθηγητής Τμήματος Ψηφιακών Συστημάτων Πανεπιστημίου Πειραιά, μέλος της Αρχής, ανέπτυξε εισήγηση με τίτλο «Επεξεργασία προσωπικών δεδομένων στο πλαίσιο των εφαρμογών ιχνηλάτησης επαφών». Το α’ μέρος ολοκληρώθηκε με την παρουσίαση του Γρηγόρη Τσόλια, δικηγόρου, ΜΔ Ποινικών Επιστημών, μέλους της Αρχής, με τίτλο «Επεξεργασία προσωπικών δεδομένων και εργασιακές σχέσεις τον καιρό του COVID-19».

Στο β’ μέρος της ημερίδας αρχικά ο Χαράλαμπος Ανθόπουλος, Καθηγητής Δικαίου και Διοίκησης, Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, μέλος της Αρχής, ανέπτυξε εισήγηση με τίτλο «Πανδημία και fake news». Τέλος, ο Ευάγγελος Παπακωνσταντίνου, δικηγόρος, καθηγητής Νομικής Σχολής Πανεπιστημίου Βρυξελλών, αν. μέλος της Αρχής, παρουσίασε εισήγηση με τίτλο «Δίκαιο της Ανάγκης στο Δίκαιο Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα;». Στο τελευταίο μέρος της ημερίδας, ο Πρόεδρος, ο Αναπληρωτής Πρόεδρος και τα μέλη της Αρχής απάντησαν σε σειρά ερωτημάτων, τα οποία τέθηκαν από το ακροατήριο. Η εκδήλωση μεταδόθηκε ζωντανά μέσω διαδικτύου και της υπηρεσίας ΔΙΑΥΛΟΣ του Εθνικού Δικτύου Υποδομών, Τεχνολογίας και Έρευνας.[3]

3 Η εκδήλωση είναι διαθέσιμη στην ιστοσελίδα της Αρχής https://www.dpa.gr/el/enimerwtiko/ekdiloseis/eyropaiki-imera-prostasias-prosopikon-dedomenon-2812021

Συμβολή της Αρχής στην υλοποίηση επιμορφωτικών σεμιναρίων και ερευνητικών και λοιπών χρηματοδοτούμενων από την ΕΕ έργων

Η Αρχή, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της για την ευαισθητοποίηση υπευθύνων επεξεργασίας και εκτελούντων την επεξεργασία σχετικά με τη νομοθεσία για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, υλοποιεί από την 1/11/2020 και για 24 μήνες το έργο με τίτλο «Διευκόλυνση της συμμόρφωσης μικρομεσαίων επιχειρήσεων με τον GDPR και προώθηση της προστασίας δεδομένων από τον σχεδιασμό σε προϊόντα και υπηρεσίες ΤΠΕ (byDesign)». Η υλοποίηση πραγματοποιείται από κοινού με το Πανεπιστήμιο Πειραιώς και την Ελληνική εταιρεία Πληροφορικής ICT abovo ΙΚΕ, με συγχρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Βασικός στόχος του έργου είναι η παροχή εξειδικευμένης καθοδήγησης σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις, με τη μορφή εργαλειοθήκης συμμόρφωσης, η οποία θα περιλαμβάνει απλά στη χρήση εργαλεία υποβοήθησης των εταιρειών και επαγγελματιών συνοδευόμενα από πρότυπα των απαραίτητων εγγράφων, κατάλληλα προσαρμόσιμα σε κάθε επιχείρηση. Ο στόχος είναι να απλουστευθεί η διαδικασία συμμόρφωσης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και να υιοθετηθούν σε μεγαλύτερο βαθμό ορθές πρακτικές σε σχέση με τα προσωπικά δεδομένα τα οποία αυτές επεξεργάζονται.[4]

Επιπλέον, από την 1/5/2018 έως τις 30/4/2021 η Αρχή συμμετείχε με διεθνείς και εγχώριους εταίρους στο έργο «Ανασχεδιασμός Επιχειρηματικών Διαδικασιών και λειτουργική εργαλειοθήκη για τη συμμόρφωση με τον ΓΚΠΔ» (Business Process Re-engineering and functional toolkit for GDPR compliance (BPR4GDPR)) στο πλαίσιο του προγράμματος «Horizon 2020-EE.3.7.6. — Διασφάλιση ιδιωτικότητας και ελευθερίας, μεταξύ άλλων, στο Διαδίκτυο και βελτίωση της κατανόησης όλων των πεδίων ασφάλειας, κινδύνων και διαχείρισης από κοινωνική, νομική και ηθική σκοπιά». Ο στόχος του BPR4GDPR ήταν να παράσχει ένα ολιστικό πλαίσιο υποστήριξης των επιχειρησιακών διεργασιών των υπευθύνων και εκτελούντων την επεξεργασία που βασίζονται σε Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) ώστε να είναι συμβατές με τον ΓΚΠΔ.[5]

Συμμετοχή σε εκπαιδευτικά σεμινάρια/ημερίδες

Σε όλη τη διάρκεια του 2021 συνεχίστηκαν τα επιμορφωτικά σεμινάρια στο Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης με θέμα «Ο Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων: οι υποχρεώσεις της Δημόσιας Διοίκησης», με εισηγητές ειδικούς επιστήμονες του Τμήματος ελεγκτών της Αρχής.

Συμμετοχή σε ημερίδες και συνέδρια

Κατά τη διάρκεια του 2021, ο Πρόεδρος, μέλη και ειδικοί επιστήμονες του Τμήματος Ελεγκτών της Αρχής συμμετείχαν ως ομιλητές ή συντονιστές σε επιστημονικά συνέδρια και ημερίδες.

Ειδικότερα, ο Πρόεδρος της Αρχής, Κωνσταντίνος Μενουδάκος, στις 4-5 Μαρτίου, συμμετείχε με χαιρετισμό στο 7ο Διεθνές Συνέδριο Δικαίου Τεχνολογίας και Επικοινωνίας

4 Βλ. σχετικά https://bydesign-project.eu/

5 Βλ. σχετικά https://www.bpr4gdpr.eu/

με θέμα «Ποιος κυβερνά το διαδίκτυο;» που διοργανώθηκε από τη ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ και το νομικό περιοδικό «Δίκαιο Τεχνολογίας & Επικοινωνίας» (ΔΙΤΕ).[6]

Στις 1-2 Απριλίου ο ίδιος συμμετείχε ως συντονιστής στην εκδήλωση που διοργανώθηκε από τη Νομική σχολή του ΑΠΘ και το Ίδρυμα Καλλιόπη Κούφα με θέμα «Τεχνητή Νοημοσύνη και Κανονιστικές Προκλήσεις: Διεθνείς και Συγκριτικές Νομικές Προκλήσεις».[7]

Επιπλέον, στις 10 Μαΐου, ο Πρόεδρος της Αρχής συμμετείχε σε διαδικτυακή συζήτηση του Real Politik σχετικά με την «Τηλεργασία στο Δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα».[8]

Στις 29 Ιουνίου ο Κ. Μενουδάκος συντόνισε την επιστημονική διαδικτυακή εκδήλωση της Ελληνικής Εταιρείας Μελέτης Δικαίου Τεχνολογίας και Κατασκευών (ΕΜΕΔΙΤΕΚΑ) με θέμα «Νομικές πλευρές της τηλεργασίας». Στην ίδια εκδήλωση το μέλος της Αρχής Γ. Τσόλιας παρουσίασε εισήγηση με τίτλο «Τηλεργασία και προστασία προσωπικών δεδομένων».

Ο Πρόεδρος Κ. Μενουδάκος και το μέλος της Αρχής Χ. Ανθόπουλος συμμετείχαν σε διαδικτυακή συζήτηση που οργάνωσε το Πανεπιστήμιο Λευκωσίας στις 5 Ιουλίου, με θέμα «Ψηφιακό Πιστοποιητικό Ελεύθερης Διακίνησης και Προστασία Προσωπικών Δεδομένων».[9]

Τέλος, στις 23 Ιουλίου πραγματοποιήθηκε στην Αρεόπολη συνάντηση για την Eurojust με θέμα «Ευρωπαϊκή πολιτική δικαστική συνεργασία – Eurojust». Μεταξύ άλλων, χαιρετισμό απηύθυνε και ο Πρόεδρος της Αρχής, Κ. Μενουδάκος.

Ακολουθούν οι λοιπές ομιλίες μελών και ειδικών επιστημόνων της Αρχής:

Στις 10 Μαρτίου, ο Διευθυντής της Αρχής Βασίλης Ζορκάδης συμμετείχε στην εκδήλωση της τελικής παρουσίασης του ερευνητικού έργου DEFeND, στο πάνελ «Achieving GDPR Compliance: Past, Present, Future», με παρουσίαση με τίτλο «Certification under GDPR» και συμμετοχή στην ακόλουθη συζήτηση.[10]

Στις 3 Φεβρουαρίου ο Γρηγόρης Τσόλιας, μέλος της Αρχής, συμμετείχε ως εισηγητής στη διαδικτυακή ενημερωτική εκδήλωση του δικτύου «DPO Network» με θέμα «Η συμβολή του DPO στη συμμόρφωση με το GDPR: από την κανονικότητα προς την πανδημία COVID19».

Στις 17 Φεβρουαρίου έλαβε χώρα διαδικτυακή ενημερωτική εκδήλωση του ΣΕΒ με τίτλο «2+ χρόνια GDPR: διδάγματα, συμβουλές και προκλήσεις» στην οποία συμμετείχε ως εισηγητής ο Γ. Τσόλιας.[11]

6 https://www.nb.org/blog/post/7o-diethnes-synedrio-dikaioy-technologias-kai-epikoinonias

5 https://www.koufafoundation.org/%cf%84%ce%b5%cf%87%ce%bd%ce%b7%cf%84%ce%ae-%ce%bd%ce%bf%ce%b7%ce%bc%ce%bf%cf%83%cf%8d%ce%bd%ce%b7-%ce%ba%ce%b1%ce%b9-%ce%ba%ce%b1%ce%bd%ce%bf%ce%bd%ce%b9%cf%83%cf%84%ce%b9%ce%ba%ce%ad%cf%82-%cf%80/

8 https://www.youtube.com/watch?v=2_TqOrXHWvU

9 https://www.youtube.com/watch?v=NIlF9sifY_I&t=2s

10 https://www.defendproject.eu/2021/01/27/defend-final-presentation-article/

11 https://www.youtube.com/watch?v=kn1yfa_k8fI

Στις 26 Φεβρουαρίου ο ίδιος συμμετείχε ως εισηγητής στη διαδικτυακή ημερίδα της Ένωσης Ποινικολόγων και Μαχόμενων Δικηγόρων «Πανδημία – Ψηφιακή Δικαιοσύνη και Δικηγορία» με τίτλο εισήγησης «Προληπτική αστυνόμευση μέσων νέων τεχνολογιών».[12]

Στις 6 Μαΐου το ελληνικό παράρτημα της Διεθνούς Ένωσης Επαγγελματιών Ιδιωτικότητας (IAPP) διοργάνωσε διαδικτυακή συζήτηση σχετικά με ειδικά ζητήματα προστασίας δεδομένων κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19. Εκ μέρους της Αρχής συμμετείχαν οι Γ. Τσόλιας (αν. μέλος) και Δρ Γ. Ρουσόπουλος (ΕΕΠ) με θέμα εισήγησης «Επίκαιρα Ζητήματα Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων αναφορικά με Συστήματα Βιντεοεπιτήρησης και Τεχνολογίες Αναγνώρισης Προσώπων».

Στις 20 Μαΐου ο Γ. Τσόλιας συμμετείχε στο συνέδριο της KPMG 2nd Compliance Conference 2021 με εισήγηση με τίτλο «3 χρόνια εφαρμογής GDPR: Η συμμόρφωση στις απαιτήσεις του ως όρος για την πλήρωση περαιτέρω κανονιστικών υποχρεώσεων από το δίκαιο της ΕΕ».

Στις 30 Νοεμβρίου ο ίδιος έκανε παρέμβαση στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα της Νομικής Βιβλιοθήκης με θέμα «Internal Corporate Investigations» που έλαβε χώρα διαδικτυακά (30/11 & 2, 7, 9/12/2021) σχετικά με ζητήματα εσωτερικών εταιρικών ερευνών, whistleblowing και προσωπικών δεδομένων.

Στις 20 Μαΐου, το μέλος της Αρχής Κωνσταντίνος Λαμπρινουδάκης συμμετείχε στην ημερίδα «Κυβερνοασφάλεια. Προκλήσεις σε ένα διαρκώς μεταβαλλόμενο περιβάλλον κυβερνοαπειλών» της Διεύθυνσης Πολιτικής Ασφάλειας του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, με τίτλο ομιλίας «Ρυθμίσεις που αφορούν στην προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα».

Στις 12 Μαρτίου ο ειδικός επιστήμονας της Αρχής Γιώργος Ρουσόπουλος συμμετείχε στο διαδικτυακό συνέδριο InfoLaw Conference 2021 με ομιλία με τίτλο «Online διαφήμιση και προσωπικά δεδομένα».

Στις 5 Νοεμβρίου ο ίδιος συμμετείχε στο 4ο Συνέδριο Κανονιστικής Συμμόρφωσης, με θέμα «Building the Compliance Function of the New Era», που διοργάνωσαν ο Σύνδεσμος Επαγγελματιών Κανονιστικής Συμμόρφωσης Ελλάδος (ΣΕΚΑΣΕ) σε συνεργασία με τη Νομική Βιβλιοθήκη, με παρουσίαση με τίτλο «Περιστατικά Παραβίασης Προσωπικών Δεδομένων».

Στις 11 Νοεμβρίου πραγματοποιήθηκε το Cyber Insurance & Incident Response Conference 2021 από την ethosEVENTS, σε συνεργασία με το οικονομικό & επιχειρηματικό portal banks.com.gr, το ασφαλιστικό περιοδικό Insurance World και το portal insuranceworld.gr. Η Αρχή εκπροσωπήθηκε από τον Γ. Ρουσόπουλο με ομιλία με θέμα «Περιστατικά Παραβίασης Προσωπικών Δεδομένων – Η εικόνα της Εποπτικής Αρχής».[13]

Στις 18-21 Μαΐου η ειδική επιστήμονας της Αρχής Γεωργία Παναγοπούλου συμμετείχε με παρουσίαση με θέμα «Μέτρα ασφαλείας για την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα» σε διαδικτυακή ενημερωτική 3ήμερη δράση «Cybersecurity

12 https://www.nb.org/blog/post/webinar-pandimia-psifiaki-dikaiosuni

13 https://ethosevents.eu/event/cyber-insurance-amp-incident-response-conference-2021/

Infodays 2021» στο πλαίσιο συνεργασίας της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας και του ENISA.

Στις 3 Ιουνίου η ίδια συμμετείχε στο Privacy Connect Community Chapter Meeting με θέμα «Personal data breaches: the notification dilemma».[14]

Στις 6-10 Σεπτεμβρίου η ειδική επιστήμονας της Αρχής Έλενα Μαραγκού συνέβαλε σε εργασίες ενίσχυσης της εφαρμογής του εκσυγχρονισμένου νομικού πλαισίου για την προστασία προσωπικών δεδομένων («Support to the implementation of the modernised data protection legal framework»), στο πλαίσιο προγράμματος διδυμοποίησης στη Βόρεια Μακεδονία που χρηματοδοτείται από την ΕΕ και πραγματοποιείται από την Αρχή Προστασίας Δεδομένων της Κροατίας και το Γερμανικό Κέντρο Διεθνούς Νομικής Συνεργασίας (IRZ).

Στις 12 Οκτωβρίου, στο διαδικτυακό συνέδριο με θέμα «Αρμοδιότητες και δράσεις της Διεύθυνσης Οικονομικής Αστυνομίας προς ενημέρωση των συναρμόδιων φορέων και ενίσχυση της συνεργασίας, κυρίως σε επίπεδο ανταλλαγής πληροφοριών», το οποίο διενεργήθηκε στο πλαίσιο της δράσης «Σύστημα συλλογής, ανάλυσης και διαχείρισης πληροφοριών οικονομικού εγκλήματος» συγχρηματοδοτούμενης από το Εθνικό Πρόγραμμα του Ευρωπαϊκού Ταμείου Εσωτερικής Ασφάλειας/Τομέας Αστυνομικής Συνεργασίας 2014–2020, συμμετείχε η Ε. Μαραγκού με ομιλία με τίτλο «Συλλογή και επεξεργασία πληροφοριών υπό το πρίσμα της προστασίας προσωπικών δεδομένων».

Στις 30 Νοεμβρίου το Ευρωπαϊκό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Φλωρεντίας διοργάνωσε εργαστήριο με τίτλο «Un-Owned Data? Interoperable EU borders and transitioning rights postCOVID-19» στο οποίο συμμετείχε η Ε. Μαραγκού ως εισηγήτρια σε στρογγυλή τράπεζα.[15]

Στις 10 Νοεμβρίου οι ειδικοί επιστήμονες Χαρίκλεια Λάτσιου και Καλλιόπη Καρβέλη συμμετείχαν, ως εκπρόσωποι της Αρχής, σε διαδικτυακή συζήτηση που διοργανώθηκε από το ελληνικό παράρτημα της παγκόσμιας κοινότητας OneTrust PrivacyConnect με θέμα «Covid certificates in the context of employment».[16]

Στις 24 Νοεμβρίου η Ευρωπαϊκή Ένωση Νέων Νομικών Ελλάδος (Elsa Greece) στο πλαίσιο του εορτασμού της ELSA Day 2021, ημέρας αφιερωμένης στα ανθρώπινα δικαιώματα («Ιδιωτικότητα στην ψηφιακή εποχή»), διοργάνωσε την ενημερωτική δράση «Lawyers at Work» στην οποία συμμετείχε η ειδική επιστήμονας της Αρχής Κ. Καρβέλη.

Στις 9 Δεκεμβρίου ο ΕΕΠΔ διοργάνωσε διαδικτυακό σεμινάριο με τίτλο: «Pseudonymous data: processing personal data while mitigating risks» στο οποίο συμμετείχε ο ειδικός επιστήμονας της Αρχής Κωνσταντίνος Λιμνιώτης με εισήγησή του με τίτλο «Cryptography at the service of pseudonymisation».[17]

14 https://www.privacyconnect.com/workshops/privacyconnect-athens-4/

15 https://www.eui.eu/events?id=544344

16 https://www.privacyconnect.com/workshops/privacyconnect-athens-5/

17 https://edps.europa.eu/ipen-webinar-2021-pseudonymous-data-processing-personal-data-while-mitigating-risks_en

Ηλεκτρονικό Ενημερωτικό Δελτίο

Η Αρχή, κατά τη διάρκεια του 2021, εξέδωσε τέσσερα νέα τεύχη του ηλεκτρονικού Ενημερωτικού Δελτίου της (διαθέσιμα και στο https://www.dpa.gr → «Ενημέρωση» → «e-Newsletter»), με το οποίο επιδιώκει να παρέχει σύντομη αλλά περιεκτική ενημέρωση για το έργο της, τις τρέχουσες εξελίξεις στο πεδίο των προσωπικών δεδομένων σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, νέα για πρόσφατες ή επικείμενες εκδηλώσεις, χρήσιμους συνδέσμους σε διαδικτυακούς τόπους σχετικούς με τα παραπάνω ζητήματα και, τέλος, βιβλιογραφική επικαιρότητα.

Συνεντεύξεις και δημοσίευση άρθρων σε ΜΜΕ

• Άρθρα του Προέδρου της Αρχής δημοσιεύθηκαν στην εφημερίδα ΤΑ ΝΕΑ στις 28/3/2021 και 8/7/2021 (1η δημοσίευση 5/6/2021) αντίστοιχα.

«Οι προϋποθέσεις για τη λειτουργία της Αρχής»

https://www.tanea.gr/2021/04/01/opinions/oi-proypotheseis-gia-ti-leitourgia-tis-arxis/

«Προστασία προσωπικών δεδομένων και πανδημία»

https://www.tanea.gr/2021/07/08/opinions/prostasia-prosopikon-dedomenon-kai-pandimia/

• Το μέλος της Αρχής Καθηγητής Κ. Λαμπρινουδάκης παραχώρησε στις 2/11/2021 συνέντευξη στον δημοσιογράφο Χρήστο Μιχαηλίδη (ΕΡΤ1 Πρώτο Πρόγραμμα) σχετικά με το ζήτημα των κακόβουλων κλήσεων για χρηματιστηριακά προϊόντα.

Τέλος, η Αρχή ανταποκρίθηκε άμεσα σε σειρά ερωτημάτων δημοσιογράφων από διάφορα μέσα ενημέρωσης, όπως Guardian, News247, Powergame.gr, Inside Story, Πρώτο Θέμα, Star Channel, MLEX, Reporters United, TVXS, Coda Story, SKAI, ΕΡΤ, Αυγή, Καθημερινή, Τα Νέα κ.ά.

Δημοσιότητα

Όσον αφορά τη δημοσιότητα σχετικά με την προστασία των προσωπικών δεδομένων, τα θέματα που το 2021 απασχόλησαν περισσότερο τα ελληνικά και διεθνή ΜΜΕ –με εκπροσώπους τους να απευθύνονται συχνά στην Αρχή προς αναζήτηση ενημερωτικού υλικού και διευκρινίσεων– ήταν:

- Στατιστικά στοιχεία καταγγελιών για τον Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων (ΕΕ) 2016/679 και την επιβολή προστίμων από την Αρχή
- Βαθμός συμμόρφωσης με τον Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων (ΕΕ) 2016/679
- 3 χρόνια εφαρμογής του ΓΚΠΔ (δελτίο Τύπου 25/5 https://www.dpa.gr/el/enimerwtiko/deltia/deltio-typoy-gia-ti-symplirosi-3-eton-apo-tin-enarxi-efarmogis-toy-genikoy)
- Αστυνομία και κάμερες στα Πανεπιστήμια
- Έρευνα της Αρχής για την υπόθεση Palantir
- Συστάσεις της Αρχής σχετικά με την ανάρτηση απολογητικού υπομνήματος σε ιστοσελίδες (δ.Τ. 26/2 https://www.dpa.gr/el/enimerwtiko/deltia/systaseis-tis-arhis-shetika-me-tin-anartisi-apologitikoy-ypomnimatos-se)
- Παράνομη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων ασθενών με κορωνοϊό από τον ΕΟΔΥ
- Επικοινωνία Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών με την Αρχή σχετικά με το νέο νομοσχέδιο για τις εξετάσεις για την απόκτηση διπλώματος οδήγησης
- Κάμερες στις στολές της ΕΛ.ΑΣ.
- Διαρροή προσωπικών δεδομένων χρηστών του Facebook (δ.Τ. 7/4 https://www.dpa.gr/el/enimerwtiko/deltia/emfanisi-synoloy-dedomenon-dataset-sto-diadiktyo και 13/4 https://www.dpa.gr/el/enimerwtiko/deltia/enimerosi-shetika-me-tin-emfanisi-synoloy-dedomenon-sto-diadiktyo)
- Εφαρμοζόμενα μέτρα ασφαλείας στο Gov.gr – Καταγγελία Ένωσης Πληροφορικών Ελλάδας (Ανακ. 25/5 https://www.dpa.gr/el/enimerwtiko/deltia/energeies-tis-arhis-shetika-me-eggrafo-tis-enosis-pliroforikon-elladas)
- Ψηφιακό πιστοποιητικό εμβολιασμού (Covid-19)
- Ηλεκτρονική εφαρμογή ελέγχου πιστοποιητικών εμβολιασμού
- Επεξεργασία δεδομένων στο πλαίσιο της διενέργειας αυτοδιαγνωστικών ελέγχων (Ανακ. 21/5 https://www.dpa.gr/el/enimerwtiko/deltia/epexergasia-dedomenon-prosopikoy-haraktira-sto-plaisio-tis-dienergeias)
- Παράνομο «φακέλωμα» πολιτών από την Monsanto
- Πρόστιμο μαμούθ στην Amazon για τον ΓΚΠΔ
- Ψηφιακός φάκελος υγείας MyHealth
- Κατευθυντήριες γραμμές ΑΠΔ σχετικά με την εφαρμογή των κανόνων προστασίας προσωπικών δεδομένων στο πλαίσιο της τηλεργασίας (δ.Τ. 10/8 https://www.dpa.gr/el/enimerwtiko/deltia/kateythyntiries-grammes-shetika-me-tin-efarmogi-ton-kanonon-prostasias-dedomenon)
- Απαλλαγή από το μάθημα των θρησκευτικών
- Δημοσίευση λίστας με ονόματα νηπίων (δ.Τ. 17/9 https://www.dpa.gr/el/enimerwtiko/deltia/anartisi-katalogoy-me-onomata-mathiton-se-enimerotiki-istoselida)
- Διορισμός και ορκομωσία νέων μελών στην Αρχή (δ.Τ. 13/11 https://www.dpa.gr/el/enimerwtiko/deltia/orismos-neon-melon-stin-arhi-prostasias-dedomenon και 25/11 https://www.dpa.gr/el/enimerwtiko/deltia/orkomosia-ennea-neon-melon-stin-arhi-prostasias-dedomenon)
- Υπόθεση Clearview AI: εντολή της CNIL για διαγραφή των προσωπικών δεδομένων των κατοίκων της Γαλλίας

Τα δελτία Τύπου και οι ανακοινώσεις της Αρχής είναι διαθέσιμα στο https://www.dpa.gr (ενότητα «Ενημέρωση», υποενότητες «Δελτία Τύπου και ανακοινώσεις»).

Δημοσίευση άρθρων

Το μέλος της Αρχής, δικηγόρος, ΜΔ Ποινικών Επιστημών, Γρηγόρης Τσόλιας, δημοσίευσε το 2021 τα εξής άρθρα:

- «Διαπιστώσεις για τη συμμόρφωση προς τις απαιτήσεις του GDPR μέσα από την εμπειρία της Αρχής Προστασίας Δεδομένων», Ενημερωτικό Δελτίο Μαρτίου 2021 ΣΕΒ, https://www.sev.org.gr/wp-content/uploads/2021/03/March_Regulatory_Affairs_Bulletin_V12.pdf
- «Διατήρηση και πρόσβαση σε δεδομένα ηλεκτρονικών επικοινωνιών για τη διερεύνηση εγκλημάτων δυνάμει εισαγγελικής διάταξης», περιοδικό Συνήγορος, τ. 144/2021 σελ. 50 / Νομική Βιβλιοθήκη.
- «Δικαίωμα σιωπής στο πλαίσιο διοικητικών διαδικασιών που ενδέχεται να καταλήξουν στην επιβολή ποινικών κυρώσεων», Lawspot, https://www.lawspot.gr/nomika-nea/dikaioma-siopis-sto-plaisio-dioikitikon-diadikasion-poy-endehetai-na-katalixoyn-stin
- «Η αναγνώριση και ταυτοποίηση προσώπων για σκοπούς δίωξης του εγκλήματος σύμφωνα με το Π.Δ. 75/2020 και την πρόταση Κανονισμού Ε.Ε. για την Τεχνητή Νοημοσύνη». Δημοσίευση του Γ. Τσόλια στο διαδικτυακό νομικό περιοδικό Nova Criminalia (τεύχος 14 – Δεκέμβριος 2021), https://hcba.gr/wp-content/uploads/2022/01/NC-14.pdf
- «Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τις Αρχές Επιβολής του Νόμου: μεταξύ ιδιωτικότητας και της ασφάλειας», περιοδικό ΔΙΤΕ 2020, σελ. 573 επ.
- «ΕΣΔΑ κατ' άρθρο ερμηνεία», Επιστημονική Διεύθυνση: Ι. Σαρμάς – Ξ. Κοντιάδης – Χ. Ανθόπουλος, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2021. Συμβολή του Γ. Τσόλια στην κατ' άρθρο ερμηνεία της ΕΣΔΑ.
- «Ο νέος Ποινικός Κώδικας», Επιμέλεια Α. Χαραλαμπάκη, Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, 2021 β' έκδοση. Συμβολή του Γ. Τσόλια: Ανάλυση του άρθρου 292Α ΠΚ «Εγκλήματα κατά της ασφάλειας των τηλεφωνικών επικοινωνιών».

Ο Κωνσταντίνος Λιμνιώτης, ειδικός επιστήμονας της Αρχής, δημοσίευσε τα ακόλουθα άρθρα:

- «Ασφάλεια Πληροφοριών & Συστημάτων στον Κυβερνοχώρο», Σωκράτης Κ. Κάτσικας – Στέφανος Γκρίτζαλης – Κωνσταντίνος Λαμπρινουδάκης, εκδόσεις New Tech Pub, 2021. Στο βιβλίο αυτό ο ειδικός επιστήμονας της Αρχής Κ. Λιμνιώτης είναι συν-συγγραφέας στο κεφάλαιο Ν. Κολοκοτρώνης, Κ. Λιμνιώτης και Π. Ριζομυλιώτης, «Εφαρμοσμένη Κρυπτογραφία», σελ. 235 – 282.
- «Cyber-Security Threats, Actors, and Dynamic Mitigation», CRC Press, April 2021. Ο Κ. Λιμνιώτης είναι συν-συγγραφέας σε δύο κεφάλαια: Α) K. Limniotis and N. Kolokotronis, "Cryptography threats'', pp. 123-159. Β) I. Koufos, N. Kolokotronis and K. Limniotis, "Dynamic risk management'', pp. 247-281.
- G. Kermezis, K. Limniotis and N. Kolokotronis, "User-generated pseudonyms through Merkle trees", in Privacy Technologies and Policy - Annual Privacy Forum 2021 (APF), Lecture Notes in Computer Science, Springer, vol. 12703, pp. 89-105, 2021.
- «Cryptography as the means to protect fundamental human rights», Cryptography, vol. 5, no. 4, 2021, https://www.mdpi.com/2410-387X/5/4/34/htm

Η Χάρις Συμεωνίδου, ειδικός επιστήμονας της Αρχής, δημοσίευσε το ακόλουθο άρθρο:

- «Η νομοθετική μεταβολή στην ποινική αντιμετώπιση της παράνομης επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων». Παρατηρήσεις στην ΑΠ 813/2020 (Τμ. Ζ' Ποιν.) [Κατάργηση υποχρέωσης άδειας επεξεργασίας από την ΑΠΔΠΧ. Επιεικέστερος Νόμος], περιοδικό ΔΙΤΕ τ. 1/2021, σ. 129.

Η Κυριακή Καρακάση, ειδικός επιστήμονας της Αρχής, δημοσίευσε το ακόλουθο άρθρο:

- «Ζητήματα εφαρμογής του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων υπό το φως της τεχνολογίας Blockchain», ΔΙΤΕ, τ. 3/2021, σσ. 377 επ.

3.9. ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΟΠΣ

Τον Ιανουάριο του 2021 πραγματοποιήθηκε το τελικό στάδιο της αναβάθμισης των ψηφιακών υπηρεσιών της Αρχής και της θέσης σε πλήρη παραγωγική λειτουργία της νέας έκδοσης της διαδικτυακής πύλης της και της νέας έκδοσης του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος διαχείρισης αιτημάτων πολιτών, επιχειρήσεων, δημοσίων υπηρεσιών και λοιπών φορέων. Οι ηλεκτρονικές αυτές εφαρμογές έχουν εγκατασταθεί και φιλοξενούνται στις υποδομές του Κυβερνητικού Υπολογιστικού Νέφους G-Cloud. Οι ενέργειες αυτές συνοδεύτηκαν από την αλλαγή στην εικόνα και το λογότυπο της Αρχής. Συγκεκριμένα:

3.9.1. ΝΕΑ ΜΟΡΦΗ ΤΗΣ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑΣ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ

Η διαδικτυακή παρουσία της Αρχής ανασχεδιάστηκε, τόσο σύμφωνα με τις νέες εσωτερικές προδιαγραφές για την εικόνα της, όσο και για την παροχή αυξημένης λειτουργικότητας στους επισκέπτες των ιστοσελίδων της. Το νέο, σύγχρονο https://www.dpa.gr αποτελεί το πρώτο σημείο επαφής με τους πολίτες και τους φορείς, και παρέχει πληθώρα πληροφοριών και ενημερωτικών κειμένων, για τον ρόλο της Αρχής, τη νομοθεσία, τα δικαιώματα των πολιτών-υποκειμένων των δεδομένων, τις υποχρεώσεις των φορέων-υπεύθυνων επεξεργασίας και εκτελούντων την επεξεργασία. Οι πράξεις της Αρχής (αποφάσεις, γνωμοδοτήσεις κ.λπ.) παρουσιάζονται σε νέα, πιο εύχρηστη μορφή, η οποία καθιστά πιο εύκολη την αναζήτηση νομολογίας, τόσο για τους επαγγελματίες της προστασίας των προσωπικών δεδομένων, όσο και για τους πολίτες. Παράλληλα, μέσω του διαδικτυακού της τόπου, η Αρχή παρέχει εξειδικευμένη πληροφόρηση σε διάφορα θεματικά αντικείμενα, ώστε να καθοδηγεί εύκολα πολίτες και φορείς.

Οι ιστοσελίδες της Αρχής υποστηρίζονται από το Σύστημα Διαχείρισης Περιεχομένου (CMS) Drupal το οποίο παρέχει μια ολοκληρωμένη λύση για τον σχεδιασμό, την οργάνωση, τη διαχείριση, την επισκόπηση, την ανάρτηση και την ενημέρωση του διαδικτυακού

τόπου. Μέσω του εν λόγω CMS έχουν υλοποιηθεί σειρά αυτόματων λειτουργιών, όπως η συνδυαστική αναζήτηση πράξεων και κάθε είδους περιεχομένου, το νέο ηλεκτρονικό ενημερωτικό δελτίο της Αρχής και η δυνατότητα εγγραφής σε εκδηλώσεις της Αρχής. Οι ιστοσελίδες αυτές έχουν εναρμονιστεί με την εθνική νομοθεσία ως προς τις βασικές απαιτήσεις για portals και ηλεκτρονικές υπηρεσίες του δημόσιου τομέα, όπως ο ν. 4591/2019 (ΦΕΚ 19/Α΄/12-02-2019) «Ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας ΕΕ (2016/2102) του ΕΚ και του Συμβουλίου, της 26ης Οκτωβρίου 2016, για την προσβασιμότητα των ιστότοπων και των εφαρμογών για φορητές συσκευές των οργανισμών του Δημόσιου Τομέα».

3.9.2. ΝΕΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΓΙΑ ΠΟΛΙΤΕΣ ΚΑΙ ΦΟΡΕΙΣ – ΝΕΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΓΓΡΑΦΩΝ

Λόγω των αλλαγών που επέφερε ο ΓΚΠΔ, η Αρχή σχεδίασε, με ιδίους πόρους, την αναβάθμιση των ηλεκτρονικών υπηρεσιών που προσφέρει σε πολίτες και επιχειρήσεις. Ο στόχος της αναβάθμισης δεν περιορίστηκε στη δυνατότητα ηλεκτρονικής υποβολής διαφόρων αιτημάτων και καταγγελιών προς την Αρχή. Οι νέες ηλεκτρονικές υπηρεσίες της Αρχής παρέχουν αναλυτική καθοδήγηση προς όλους τους πολίτες και φορείς οι οποίοι θέλουν να απευθυνθούν στην Αρχή, ώστε πριν καταθέσουν το αίτημά τους να είναι σε θέση, σε μεγάλο βαθμό, να διαπιστώσουν αν το αίτημά τους πληροί τα κριτήρια για να είναι παραδεκτό. Οι νέες ηλεκτρονικές υπηρεσίες της Αρχής είναι διαθέσιμες από την ιστοσελίδα https://eservices.dpa.gr/ και διασυνδέονται άμεσα με τις ιστοσελίδες της στο https://www.dpa.gr, όσο και με το υφιστάμενο Σύστημα Ηλεκτρονικής Διακίνησης Εγγράφων. Οι υπηρεσίες αυτές έχουν υλοποιηθεί βασιζόμενες σε Enterprise Content Management (ECM) σύστημα και συγκεκριμένα στο προϊόν λογισμικού Papyros το οποίο είναι εγκατεστημένο στο Κυβερνητικό Υπολογιστικό Νέφος (G-Cloud) και εξυπηρετεί τόσο τη διεπαφή κοινού και πολιτών με την Αρχή, όσο και την εσωτερική λειτουργικότητα διαχείρισης εγγράφων και υποθέσεων.

Η ανταπόκριση του κοινού στις νέες ηλεκτρονικές υπηρεσίες της Αρχής ήταν εντυπωσιακή. Αξίζει να σημειωθεί ότι το 77,5% των υποθέσεων αιτημάτων, γνωστοποιήσεων και καταγγελιών τα οποία υποβλήθηκαν στην Αρχή εντός του 2021 και μετά τις 19/1/2021, όταν τα συστήματα έγιναν διαθέσιμα στο κοινό, προήλθε από τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες της, ενώ το ποσοστό αυτό, προ του 2021, ήταν αρκετά κάτω του 10%.

3.9.2.1. Ηλεκτρονικές υπηρεσίες για πολίτες και φορείς

Συγκεκριμένα, μέσω του συστήματος Papyros παρέχεται ηλεκτρονική θυρίδα πολιτών και φορέων, των οποίων η αυθεντικοποίηση γίνεται με τη χρήση των διαπιστευτηρίων του TAXISnet, με τις ακόλουθες λειτουργικότητες:

Για Πολίτες (Φυσικά Πρόσωπα):

1. Καταγγελίες, οι οποίες διακρίνονται σε 5 ειδικές περιπτώσεις με εξειδικευμένη καθοδήγηση (α. Παραβίασης Δικαιώματος, β. Τηλεφωνικών διαφημιστικών κλήσεων, γ. διαφημιστικών e-mail/SMS (διαφημιστικό spam), δ. Schengen/VIS/Eurodac, ε. Γενική)
2. Αίτημα παροχής πληροφοριών
3. Λίστα του άρθρου 13 (αυτόματη διαχείριση με εγγραφή, τροποποίηση ή διαγραφή)

Για Φορείς (Υπευθύνους επεξεργασίας ή εκτελούντες την επεξεργασία)

1. Διαχείριση του μητρώου δηλώσεων Υπευθύνων Προστασίας Δεδομένων με αυτόματο τρόπο (ορισμός, τροποποίηση ή διαγραφή)
2. Γνωστοποίηση περιστατικού παραβίασης (άρθρο 33 ΓΚΠΔ ή άρθρο 64 ν. 4624/2019)
3. Αίτημα προηγούμενης διαβούλευσης του άρθρου 36 ΓΚΠΔ
4. Γενικό αίτημα φορέα, το οποίο καλύπτει κάθε πιθανή περίπτωση αιτήματος ενός φορέα και ειδικότερα:
   - Έγκριση σχεδίου κώδικα δεοντολογίας (άρ. 40 παρ. 5 ΓΚΠΔ)
   - Διαπίστευση φορέα παρακολούθησης συμμόρφωσης με κώδικα δεοντολογίας (άρ. 41 παρ. 1)
   - Έγκριση κριτηρίων πιστοποίησης (άρ. 42 παρ. 5)
   - Αίτηση άδειας διαβίβασης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε χώρα εκτός ΕΕ (άρ. 46 παρ. 3)
   - Αίτηση έγκρισης δεσμευτικών εταιρικών κανόνων (BCR - άρ. 47)
   - Ενημέρωση Αρχής για κατά παρέκκλιση διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε τρίτη χώρα (άρ. 49 παρ. 1 τελευταίο εδάφιο)
   - Παροχή συμβουλής σχετικά με εκπόνηση νομοθετικών ή/και διοικητικών μέτρων (άρ. 57 παρ. 1 γ)
   - Καταγγελία συνδρομητή Νομικού Προσώπου για παραβίαση του ν. 3471/2006
   - Καταγγελία που υποβάλλεται από μη κερδοσκοπικό φορέα, οργάνωση ή ένωση (άρ. 80 ΓΚΠΔ)
   - Παροχή γνώμης προς δημόσιο φορέα για απάντηση σε προδικαστικό ερώτημα
   - Λοιπά
5. Χορήγηση της λίστας του άρθρου 13

Σε όλες τις παραπάνω υποθέσεις η διαδικασία, εφόσον ο πολίτης ή φορέας επιλέγει την ηλεκτρονική υποβολή, διεκπεραιώνεται απόλυτα ηλεκτρονικά, με αυτόματη καταχώρηση και πρωτοκόλληση κάθε εγγράφου και με ανάρτηση στον ίδιο χώρο από την Αρχή των σχετικών με την εκάστοτε υπόθεση απαντητικών εγγράφων και πράξεων.

3.9.2.2. Σύστημα Ηλεκτρονικής Διακίνησης Εγγράφων

Το υφιστάμενο Σύστημα Ηλεκτρονικής Διαχείρισης Εγγράφων αναβαθμίστηκε δραστικά και επεκτάθηκε, ώστε το εσωτερικό σύστημα που είναι στη διάθεση του προσωπικού της Αρχής να συμβαδίζει με τις αλλαγές που έγιναν στις ηλεκτρονικές της υπηρεσίες, κρατώντας παράλληλα τη συμβατότητα με τα παλαιά, προ ΓΚΠΔ, δεδομένα. Το σύστημα αυτό προσφέρει πλήρη ηλεκτρονική διαχείριση και διακίνηση των εγγράφων των διαδικασιών και των υποθέσεων καθώς και τυποποίηση των υφιστάμενων διαδικασιών της Αρχής. Το Σύστημα Ηλεκτρονικής Διαχείρισης Εγγράφων, Διαδικασιών και Υποθέσεων που χρησιμοποιείται είναι ο Papyros Enterprise Content Management (ECM) στην έκδοση 7.5. Αναλυτικότερα η πρόσφατη αναβάθμιση περιέλαβε, μεταξύ άλλων:

- Αναβάθμιση των 40 παλαιών αδειών και προμήθεια 60 νέων αδειών χρήσης της πλατφόρμας Papyros, με σκοπό την κάλυψη εκατό (100) χρηστών.
- Πλήρης κάλυψη όλων των αναγκών του Ηλεκτρονικού Πρωτοκόλλου της Αρχής και υποστήριξη ηλεκτρονικής διακίνησης εγγράφων και υποθέσεων με χρήση ψηφιακών υπογραφών.
- Ψηφιοποίηση όλων των έντυπων εγγράφων στη βασική πύλη εισόδου της αλληλογραφίας και ηλεκτρονική αρχειοθέτηση όλων των εγγράφων, από οποιαδήποτε πύλη εισόδου.
- Ηλεκτρονική διακίνηση εισερχόμενης αλληλογραφίας σε όλους τους εμπλεκόμενους και ηλεκτρονική διεκπεραίωση αυτών.
- Ηλεκτρονική διακίνηση εξερχόμενης αλληλογραφίας με χρήση ψηφιακών υπογραφών και δημιουργία σχεδίων βάσει πρότυπων εγγράφων (templates).
- Σύνδεση του συστήματος Papyros με τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες της Αρχής. Διαχείριση κάθε είδους αιτήματος που προέρχεται από αυτές.
- Δημιουργία και διαχείριση όλων των υποθέσεων που υποβάλλονται από οποιαδήποτε άλλη πύλη εισόδου πλην της ηλεκτρονικής υποβολής.
- Αυτόματη αποστολή ενημερωτικών e-mails σε φορείς και πολίτες καθώς επίσης και e-mails με στοιχεία που αφορούν τις υποθέσεις και τα έγγραφα που έχουν υποβάλει ηλεκτρονικά.
- Αυτόματη ανάρτηση εγγράφων στη Διαύγεια.
- Οργανωμένη τήρηση στοιχείων και εγγράφων, με στόχο τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας της υπάρχουσας διαδικασίας και δυνατότητα τήρησης εκδόσεων.
- Ευέλικτοι μηχανισμοί αναζήτησης των αποθηκευμένων πληροφοριών με ταχύτητα και ασφάλεια σε όλα τα δεδομένα.
- Αυτοματοποιημένη κατάρτιση στατιστικών αναφορών καθώς και δυνατότητα εύκολου ορισμού και παραγωγής νέων στατιστικών.
- Τήρηση απαιτήσεων διαλειτουργικότητας με το Κεντρικό Σύστημα Διακίνησης Εγγράφων, Δρομολόγησης και Διαλειτουργικότητας με απομακρυσμένες ψηφιακές υπογραφές.

- Ειδική μέριμνα στην ασφάλεια, μέσω συμπαγούς συστήματος δικαιωμάτων, ρόλων και εξουσιοδοτήσεων, εξασφαλίζοντας ότι μόνο οι αρμόδιοι χρήστες έχουν πρόσβαση στην εκάστοτε πληροφορία, διαδικασία, φάκελο κ.ά.
- Σύστημα διαχείρισης χρηστών, ρόλων και ομάδων, με σαφή ορισμό δικαιωμάτων κι εξουσιοδοτήσεων.

4. Ευρωπαϊκή και Διεθνής Συνεργασία

4.1. ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων (ΕΣΠΔ) άρχισε τη λειτουργία του την 25η Μαΐου 2018, διαδεχόμενο την Ομάδα Εργασίας του άρθρου 29 (ΟΕ29), σύμφωνα με τη σχετική πρόβλεψη του ΓΚΠΔ. Το ΕΣΠΔ συστάθηκε ως ανεξάρτητος ευρωπαϊκός οργανισμός, με κύρια αποστολή την προώθηση της συνεκτικής εφαρμογής του Γενικού Κανονισμού και της Οδηγίας 2016/680 για την επιβολή του νόμου στην Ευρωπαϊκή Ένωση και την προαγωγή της συνεργασίας μεταξύ των εθνικών εποπτικών αρχών. Αποτελείται από τους προέδρους ή εκπροσώπους των εποπτικών αρχών των κρατών μελών της Ε. Ένωσης και τον Ευρωπαίο Επόπτη Προστασίας Δεδομένων. Μόνο σε θέματα ΓΚ, ως μέλη του ΕΣΠΔ μπορούν να συμμετέχουν και οι εκπρόσωποι των εποπτικών αρχών των χωρών του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ), Νορβηγίας, Ισλανδίας και Λιχτενστάιν, χωρίς όμως δικαίωμα ψήφου ή δικαίωμα εκλογής σε θέση προέδρου ή αναπληρωτή προέδρου. Επίσης, μπορούν να συμμετέχουν στις εργασίες του ΕΣΠΔ και η Ε. Επιτροπή, καθώς, σε θέματα ΓΚΠΔ, και η Εποπτεύουσα τις προαναφερόμενες τρεις χώρες του ΕΟΧ Αρχή, χωρίς όμως δικαίωμα ψήφου. Στις αρμοδιότητες και καθήκοντα του ΕΣΠΔ περιλαμβάνονται ιδίως τα ακόλουθα:

- Παροχή γενικής καθοδήγησης για την αποσαφήνιση της νομοθεσίας, συμπεριλαμβανομένων κατευθυντήριων αρχών, συστάσεων και βέλτιστων πρακτικών·
- Παροχή συμβουλών στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετικά με οποιοδήποτε θέμα αφορά την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και τις νέες προτάσεις νομοθεσίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση·

- Έκδοση πορισμάτων συνεκτικότητας σε διασυνοριακές υποθέσεις προστασίας δεδομένων· και
- Προώθηση της συνεργασίας και της αποτελεσματικής ανταλλαγής πληροφοριών και βέλτιστων πρακτικών μεταξύ των εθνικών εποπτικών αρχών.

Το ΕΣΠΔ εκδίδει ετήσια έκθεση σχετικά με τις δραστηριότητές του, η οποία δημοσιεύεται και διαβιβάζεται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή.

Για την αποτελεσματικότερη οργάνωση των εργασιών του, το ΕΣΠΔ αξιοποιεί υποομάδες ειδικών εμπειρογνωμόνων. Κατά το έτος 2021 λειτούργησαν υποομάδες ειδικών στα ακόλουθα αντικείμενα: α) επιτήρηση συνόρων, μεταφορές επιβατών, αστυνομικός και δικαστικός τομέας (πρώην τρίτος πυλώνας), β) συμμόρφωση, ηλεκτρονική διακυβέρνηση και υγεία, γ) συνεργασία μεταξύ των εθνικών αρχών προστασίας δεδομένων, δ) επιβολή του νόμου, ε) χρηματοπιστωτικά θέματα, στ) διαβιβάσεις δεδομένων σε τρίτες χώρες, ζ) χρήστες πληροφορικών τεχνολογιών, η) ομοιόμορφη ερμηνεία των βασικών εννοιών, θ) στρατηγική, ι) κοινωνικά μέσα και κ) τεχνολογικά θέματα. Επίσης, προβλέπονται ad hoc υποομάδες ειδικών για την επεξεργασία επίκαιρων ζητημάτων.

Σημειώνεται ότι κατά το έτος 2021 συνέχισε τη λειτουργία του και το Δίκτυο Επικοινωνίας του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Προστασίας Δεδομένων, το οποίο συστάθηκε τον Σεπτέμβριο 2018 με στόχο την ενίσχυση της συνεργασίας των ευρωπαϊκών Αρχών Προστασίας Δεδομένων και του ΕΣΠΔ. Στο δίκτυο αυτό συμμετέχουν οι υπεύθυνοι Επικοινωνίας των ευρωπαϊκών Αρχών Προστασίας Δεδομένων, του Ευρωπαίου Επόπτη Προστασίας Δεδομένων, της Γενικής Διεύθυνσης Δικαιοσύνης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του ΕΣΠΔ.

Το ΕΣΠΔ καταρτίζει ανά διετία πρόγραμμα εργασίας, το οποίο δημοσιεύεται. Το 2021, εφαρμόστηκε το πρόγραμμα εργασίας για τα έτη 2021 – 2022, το οποίο περιλαμβάνει ως κύριες εργασίες την έκδοση γνωμοδοτήσεων, κατευθυντηρίων γραμμών, συστάσεων και βέλτιστων πρακτικών για την προώθηση της κοινής ερμηνείας και αποτελεσματικής εφαρμογής του ΓΚΠΔ και της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/680 για την προστασία δεδομένων στον τομέα αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας, την παροχή συμβουλών προς την Ε. Επιτροπή για κάθε θέμα σχετικό με την προστασία δεδομένων, τη συμβολή στη συνεκτική εφαρμογή του ΓΚΠΔ, ιδίως σε διασυνοριακές υποθέσεις και την προώθηση της συνεργασίας και την αποτελεσματική ανταλλαγή πληροφοριών και βέλτιστων πρακτικών μεταξύ των εθνικών εποπτικών αρχών.

Το έτος 2021, το ΕΣΠΔ εξέδωσε τέσσερα κείμενα κατευθυντηρίων γραμμών που παρατίθενται στη συνέχεια, συμπεριλαμβανομένου και συνδέσμου στα κείμενα αυτά, στην ελληνική τους μετάφραση, αν έχει ήδη ολοκληρωθεί κατά τη σύνταξη της παρούσας έκθεσης, ή άλλως στην αγγλική εκδοχή.

- **Κατευθυντήριες γραμμές 1/2021** σχετικά με παραδείγματα παραβίασης δεδομένων

https://edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/guidelines/guidelines-

012021-examples-regarding-personal-data-breach_en

Το κείμενο αυτό συμπληρώνει τις κατευθυντήριες γραμμές WP 250, αντανακλά δε τις κοινές σχετικές εμπειρίες των εθνικών εποπτικών αρχών από τη θέση σε εφαρμογή του ΓΚΠΔ, το 2018. Έχει ως σκοπό να ενημερώσει τους υπευθύνους επεξεργασίας ώστε να είναι σε θέση να επιλέξουν τον τρόπο διαχείρισης και τους παράγοντες που πρέπει να ληφθούν υπόψη στη σχετική εκτίμηση κινδύνου.

- **Κατευθυντήριες γραμμές 2/2021** σχετικά με εικονικούς φωνητικούς βοηθούς

https://edpb.europa.eu/system/files/2021-07/edpb_guidelines_202102_on_vva_v2.0_adopted_en.pdf

Στο κείμενο αυτό περιγράφονται προκλήσεις συμμόρφωσης που σχετίζονται με υπηρεσίες και εφαρμογές εικονικών φωνητικών βοηθών, καθώς και συστάσεις για την αντιμετώπισή τους που απευθύνονται προς κάθε εμπλεκόμενο στον σχεδιασμό και την ανάπτυξή τους.

- **Κατευθυντήριες γραμμές 03/2021** σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 65, παρ. 1, εδ. α ΓΚΠΔ

https://edpb.europa.eu/system/files/2021-04/edpb_guidelines_032021_article65-1-a_en.pdf

Το κείμενο αυτό αποσαφηνίζει την εφαρμογή των σχετικών διατάξεων του ΓΚΠΔ και του Κανονισμού Λειτουργίας του ΕΣΠΔ, οριοθετεί τα κύρια στάδια της διαδικασίας και αποσαφηνίζει την αρμοδιότητα του ΕΣΠΔ κατά την έκδοση νομικά δεσμευτικής απόφασης κατ' εφαρμογή των διατάξεων αυτών. Επίσης, περιλαμβάνει και περιγραφή των διαδικαστικών μέσων εγγυήσεων και ενδίκων μέσων που ισχύουν. Υπενθυμίζεται ότι οι ως άνω διατάξεις αφορούν στον μηχανισμό συνεργασίας (μηχανισμό μίας στάσης), στην επίλυση των διαφορών που προκύπτουν από τη μη αποδοχή της επικεφαλής αρχής να συμπεριλάβει σε σχέδιο απόφασης σχετικές και αιτιολογημένες αντιρρήσεις των ενδιαφερόμενων αρχών.

- **Κατευθυντήριες γραμμές 04/2021** για κώδικες δεοντολογίας ως εργαλεία διεθνών διαβιβάσεων

https://edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/guidelines/guidelines-042021-codes-conduct-tools-transfers_el

Το κείμενο αυτό συμπληρώνει τις κατευθυντήριες γραμμές 1/2019 σχετικά με κώδικες δεοντολογίας και φορείς παρακολούθησης, αποσαφηνίζει δε τον ρόλο των εμπλεκόμενων φορέων στη θέσπιση ενός κώδικα δεοντολογίας που πρόκειται να χρησιμοποιηθεί ως εργαλείο διεθνών διαβιβάσεων και περιλαμβάνει υπό μορφή διαγράμματος ροής και τη διαδικασία έγκρισής του.

Επίσης, το ΕΣΠΔ εξέδωσε το 2021 και δύο κείμενα συστάσεων και 39 γνωμοδοτήσεις, καθώς και μία σειρά ανακοινώσεων, δεσμευτικών αποφάσεων, εσωτερικών εγγράφων κ.ά., ορισμένα εκ των οποίων παρατίθενται στη συνέχεια.

- **Συστάσεις 01/2021** σχετικά με αναφορά επάρκειας σύμφωνα με την Οδηγία επιβολής του νόμου (ΕΕ) 2016/680

https://edpb.europa.eu/sites/default/files/files/file1/recommendations012021onart.36led.pdf_en.pdf

- **Συστάσεις 02/2021** σχετικά με τη νομική βάση για την αποθήκευση δεδομένων πιστωτικών καρτών για τον σκοπό της διευκόλυνσης περαιτέρω επιγραμμικών (online) συναλλαγών

https://edpb.europa.eu/system/files/2021-05/recommendations022021_on_storage_of_credit_card_data_en_1.pdf

- **7 Γνωμοδοτήσεις** διασφάλισης της συνεκτικότητας επί ισάριθμων σχεδίων απόφασης εθνικών εποπτικών αρχών σχετικών με την έγκριση των απαιτήσεων διαπίστευσης φορέων πιστοποίησης: Γνώμη 12/2021, 13/2021, 19/2021, 25/2021, 35/2021, 36/2021 και 38/2021.
- **5 Γνωμοδοτήσεις** διασφάλισης της συνεκτικότητας επί ισάριθμων σχεδίων απόφασης εθνικής εποπτικής αρχής σχετικά με τις απαιτήσεις έγκρισης της διαπίστευσης φορέα παρακολούθησης κώδικα δεοντολογίας: Γνώμη 10/2021, 11/2021, 23/2021, 24/2021 και 37/2021.
- **18 Γνωμοδοτήσεις** επί σχεδίων απόφασης αρμόδιων εθνικών εποπτικών αρχών για τους δεσμευτικούς εταιρικούς κανόνες ομίλων: Γνώμη 1/2021, 2/2021, 3/2021, 4/2021, 6/2021, 7/2021, 8/2021, 9/2021, 18/2021, 21/2021, 22/2021, 26/2021, 27/2021, 28/2021, 29/2021, 31/2021, 33/2021 και 34/2021.
- **2 Γνωμοδοτήσεις** επί σχεδίων απόφασης εθνικών εποπτικών αρχών σχετικά με ευρωπαϊκούς κώδικες δεοντολογίας: Γνώμη 16/2021 και 17/2021. Ειδικότερα:
- **Γνώμη 16/2021** αναφορικά με τον κώδικα δεοντολογίας EU Cloud, ο οποίος υποβλήθηκε στην εποπτική Αρχή του Βελγίου από την Scope Europe

https://edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/opinion-board-art-64/opinion-162021-draft-decision-belgian-supervisory_en

Ο εν λόγω κώδικας αφορά τον τομέα της παροχής υπηρεσιών υπολογιστικού νέφους (cloud computing services) και σε αυτόν μπορούν να εμπίπτουν φορείς παροχής των εν λόγω υπηρεσιών υπό την ιδιότητα ως εκτελούντες την επεξεργασία.

- **Γνώμη 17/2021** αναφορικά με τον κώδικα δεοντολογίας CISPE, ο οποίος υποβλήθηκε στην εποπτική Αρχή της Γαλλίας από τον μη κερδοσκοπικό οργανισμό Cloud Infrastructure Service Providers (CISPE)

https://edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/opinion-board-art-64/opinion-172021-draft-decision-french-supervisory_en

Ο εν λόγω κώδικας αφορά επίσης υπηρεσίες υπολογιστικού νέφους και μπορούν να εμπίπτουν σε αυτόν εκείνοι οι φορείς οι οποίοι παρέχουν ειδικώς υπηρεσίες IaaS (Infrastructure-as-a-Service), υπό την ιδιότητα ως εκτελούντες την επεξεργασία.

Και στις δύο περιπτώσεις, το ΕΣΠΔ έκρινε ότι τα σχέδια κωδίκων ικανοποιούν τις απαιτήσεις του ΓΚΠΔ, καθώς επίσης και ότι, σύμφωνα με το άρθρο 40 παρ. 5 του ΓΚΠΔ, σε περίπτωση αλλαγής του κώδικα η αρμόδια εποπτική αρχή θα πρέπει να υποβάλει τη

νέα έκδοση στο ΕΣΠΔ, σύμφωνα με τις σχετικές κατευθυντήριες γραμμές του ΕΣΠΔ.

- **3 Γνωμοδοτήσεις** επί σχεδίων απόφασης της Ε. Επιτροπής για την επάρκεια στην προστασία δεδομένων τρίτων χωρών: Γνώμη 14/2021 για την προστασία δεδομένων στο ΗΒ ως προς τον ΓΚΠΔ, 15/2021 για την προστασία δεδομένων στο ΗΒ ως προς την Οδηγία (ΕΕ) 2016/679 και 32/2021 ως προς την προστασία δεδομένων στη Δημοκρατία της Κορέας.
- **Γνώμη 05/2021** επί σχεδίου διοικητικής ρύθμισης αναφορικά με τη διαβίβαση προσωπικών δεδομένων μεταξύ του Haut Conseil du Commissariat aux Comptes (Ανώτατου Συμβουλίου της Επιτροπής Ελεγκτικών Υπηρεσιών [H3C]) και του Public Company Accounting Oversight Board (Συμβουλίου Εποπτείας των Ελέγχων των Εισηγμένων Εταιρειών [PCAOB]). Το κείμενο έχει μεταφραστεί στα ελληνικά.

https://edpb.europa.eu/system/files/2021-07/edpb_opinion_202105_administrativearrangement_h3c-pcaob_el.pdf

- **Γνώμη 20/2021** αναφορικά με το σύστημα παρακολούθησης της διακίνησης καπνού (tobacco traceability system), η οποία εκδόθηκε κατόπιν ερωτήσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής προς το ΕΣΠΔ, σύμφωνα με το άρθρο 70(1)(β) του ΓΚΠΔ, αναφορικά με τους ρόλους των διαφόρων εμπλεκομένων στο σύστημα παρακολούθησης της διακίνησης καπνού, όπως αυτό προδιαγράφεται στην Οδηγία 2014/40/ΕΚ
- **Γνώμη 39/2021** σχετικά με το εάν το άρθρο 58 παράγραφος 2 στοιχείο ζ) του ΓΚ θα μπορούσε να χρησιμεύσει ως νομική βάση για να διατάξει μια εθνική εποπτική αρχή τη διαγραφή προσωπικών δεδομένων, αν και τέτοιο αίτημα δεν υποβλήθηκε από το υποκείμενο των δεδομένων
- **5 Κοινές Γνωμοδοτήσεις** του ΕΣΠΔ και του Ευρωπαίου Επόπτη Προστασίας Δεδομένων, επί εκτελεστικών αποφάσεων της Ε. Επιτροπής για πρότυπες συμβατικές ρήτρες και επί σχεδίων Κανονισμών της ΕΕ. Συγκεκριμένα, εκδόθηκαν η Κοινή Γνώμη 1/2021 επί πρότυπων συμβατικών ρητρών μεταξύ υπευθύνων και εκτελούντων την επεξεργασία, η κοινή Γνώμη 2/2021 επί πρότυπων συμβατικών ρητρών σχετικά με τη διαβίβαση δεδομένων σε τρίτες χώρες, η κοινή Γνώμη 3/2021 επί του σχεδίου Κανονισμού της ΕΕ αναφορικά με τη διακυβέρνηση των δεδομένων, η κοινή Γνώμη 4/2021 επί του σχεδίου Κανονισμού αναφορικά με το πλαίσιο έκδοσης, επαλήθευσης και αποδοχής διαλειτουργικών πιστοποιητικών εμβολιασμού, διαγνωστικού ελέγχου νόσησης και ανάρρωσης από Covid-19 και η κοινή Γνώμη 5/2021 επί του σχεδίου Κανονισμού της ΕΕ αναφορικά με την Τεχνητή Νοημοσύνη. Ειδικότερα, για τις Γνώμες 3/2021, 4/2021 και 5/2021 σημειώνονται και τα εξής:
- **Κοινή Γνώμη 03/2021**, από κοινού με τον Ευρωπαίο Επόπτη Προστασίας Δεδομένων, αναφορικά με την πρόταση Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη διακυβέρνηση των δεδομένων (Data Governance Act - DGA)

https://edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/edpbedps-joint-opinion/edpb-edps-joint-opinion-032021-proposal_en

Το εν λόγω σχέδιο Κανονισμού αποσκοπεί, μεταξύ άλλων, στην ενίσχυση της διαθεσιμότητας δεδομένων του δημόσιου τομέα για περαιτέρω χρήση, στην ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ επιχειρήσεων και στη δυνατότητα χρήσης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με τη βοήθεια ενός «ενδιάμεσου για την κοινή χρήση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα» (personal data-sharing intermediary). Επίσης, με το εν λόγω σχέδιο Κανονισμού εισάγεται η έννοια της χρήσης των δεδομένων για «σκοπούς αλτρουιστικούς».

Το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ εκτιμούν, μεταξύ άλλων, ότι ο ενωσιακός νομοθέτης θα πρέπει να διασφαλίσει ότι στη διατύπωση του νέου Κανονισμού θα αναφέρεται σαφώς και απερίφραστα ότι η εν λόγω νομοθετική πράξη δεν θα επηρεάσει το επίπεδο προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των φυσικών προσώπων ούτε θα τροποποιήσει τυχόν δικαιώματα και υποχρεώσεις που προβλέπονται στη νομοθεσία για την προστασία των δεδομένων. Όσον αφορά την περαιτέρω χρήση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που βρίσκονται στην κατοχή φορέων του δημόσιου τομέα, το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ συνιστούν την ευθυγράμμιση της νέας αυτής νομοθετικής πράξης με τους ισχύοντες κανόνες για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που προβλέπονται στον ΓΚΠΔ και στην οδηγία για τα ανοικτά δεδομένα. Επιπλέον, θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι η περαιτέρω χρήση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που βρίσκονται στην κατοχή φορέων του δημόσιου τομέα μπορεί να επιτρέπεται μόνο αν βασίζεται στο δίκαιο της ΕΕ ή του κράτους μέλους.

- **Κοινή Γνώμη 4/2021**, από κοινού με τον Ευρωπαίο Επόπτη Προστασίας Δεδομένων, αναφορικά με την πρόταση Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για το πλαίσιο έκδοσης, επαλήθευσης και αποδοχής των πιστοποιητικών εμβολιασμού, διαγνωστικών ελέγχων και ανάρρωσης ως προς τον COVID-19 (ψηφιακά «πράσινα» πιστοποιητικά)

https://edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/edpbedps-joint-opinion/edpb-edps-joint-opinion-042021-proposal_en

Το ψηφιακό πράσινο πιστοποιητικό είχε ως στόχο να διευκολύνει την άσκηση του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας εντός της ΕΕ κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19. Με την εν λόγω κοινή γνώμη, το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ κάλεσαν τον ενωσιακό νομοθέτη να διασφαλίσει ότι το ψηφιακό πράσινο πιστοποιητικό συνάδει πλήρως με τη νομοθεσία της ΕΕ για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ υπογράμμισαν, μεταξύ άλλων, ότι η χρήση του ψηφιακού πράσινου πιστοποιητικού δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να οδηγήσει σε άμεσες ή έμμεσες διακρίσεις εις βάρος φυσικών προσώπων και πρέπει να συνάδει πλήρως με τις θεμελιώδεις αρχές της αναγκαιότητας, της αναλογικότητας και της αποτελεσματικότητας. Δεδομένης της φύσης των μέτρων που διατυπώνονται στην πρόταση, το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ θεωρούν ότι η εισαγωγή του ψηφιακού πράσινου πιστοποιητικού θα πρέπει να συνοδεύεται από ένα ολοκληρωμένο νομικό πλαίσιο.

- **Κοινή Γνώμη 5/2021** αναφορικά με την πρόταση Κανονισμού του Ευρωπαϊκού

Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση εναρμονισμένων κανόνων σχετικά με την τεχνητή νοημοσύνη (πράξη για την τεχνητή νοημοσύνη)

https://edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/edpbedps-joint-opinion/edpb-edps-joint-opinion-52021-proposal_en

Το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ χαιρετίζουν την πρόταση της Επιτροπής και θεωρούν ότι ένας τέτοιος κανονισμός είναι απαραίτητος για να διασφαλιστούν τα θεμελιώδη δικαιώματα των πολιτών και των κατοίκων της ΕΕ, θεωρούν όμως ότι η πρόταση πρέπει να προσαρμοστεί σε διάφορα θέματα, ώστε να διασφαλιστεί η εφαρμοσιμότητα και η αποτελεσματικότητά της. Δεδομένης της πολυπλοκότητάς της, καθώς και των ζητημάτων που στοχεύει να αντιμετωπίσει, απομένει πολλή δουλειά μέχρι η πρόταση να είναι σε θέση να δημιουργήσει ένα ορθά λειτουργικό νομικό πλαίσιο, το οποίο θα συμπληρώνει αποτελεσματικά τον ΓΚΠΔ όσον αφορά την προστασία των βασικών ανθρωπίνων δικαιωμάτων και την προώθηση της καινοτομίας.

Στην ιστοσελίδα https://edpb.europa.eu/our-work-tools/general-guidance/guidelines-recommendations-best-practices_en περιλαμβάνονται σύνδεσμοι για τα κείμενα όλων των κατευθυντήριων γραμμών και συστάσεων, ενώ στη διεύθυνση https://edpb.europa.eu/our-work-tools/consistency-findings/opinions_en σύνδεσμοι για τα κείμενα των γνωμοδοτήσεων. Επίσης, στην ιστοσελίδα του ΕΣΠΔ έχουν αναρτηθεί και άλλα έγγραφα, όπως εκθέσεις, σημειώματα απευθυνόμενα στους νομοθέτες της Ε. Ένωσης ή των κρατών μελών, απαντητικές επιστολές κ.ά. Δείτε σχετικά τη γενική ιστοσελίδα https://edpb.europa.eu/edpb_en ή και ειδικότερες, όπως https://edpb.europa.eu/our-work-tools/documents-addressed-european-commission-or-national-authorities/other-documents_en.

4.1.1. ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΕΝΗΣ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ - CSC

Η Επιτροπή Συντονισμένης Εποπτείας συστάθηκε στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Προστασίας Δεδομένων σύμφωνα με το άρθρο 37 του Κανονισμού Λειτουργίας του προαναφερθέντος Συμβουλίου και το άρθρο 62 για τη συντονισμένη εποπτεία από τον Ευρωπαίο Επόπτη Προστασίας Δεδομένων και τις εθνικές εποπτικές αρχές του Κανονισμού (ΕΕ) 2018/1725 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα θεσμικά και λοιπά όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης και την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών ή και ενωσιακή πράξη που θεσπίζει μεγάλης κλίμακας πληροφοριακό σύστημα, φορέα, γραφείο και όργανα της ΕΕ. Η Επιτροπή ξεκίνησε τις εργασίες της τον Δεκέμβριο του 2019 και σε αυτή συμμετέχουν οι εκπρόσωποι των εθνικών εποπτικών αρχών των κρατών μελών, ο Ευρωπαίος Επόπτης Προστασίας Δεδομένων και εκπρόσωποι των εθνικών εποπτικών αρχών κρατών, τα οποία δεν είναι μέλη της ΕΕ αλλά αποτελούν μέλη του χώρου Σένγκεν, όπου προβλέπεται από το ενωσιακό δίκαιο. Η αποστολή της είναι να διασφαλίζει την εναρμονισμένη και συντονισμένη εποπτεία των πληροφοριακών συστημάτων μεγάλης κλίμακας της ΕΕ καθώς και των φορέων, γραφείων και οργάνων της ΕΕ, που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της.

Το κύριο θεματικό αντικείμενο της Επιτροπής περιλαμβάνει ζητήματα συνόρων – ασύλου – μετανάστευσης, αστυνομική και δικαστική συνεργασία και την Ψηφιακή Ενιαία Αγορά. Ωστόσο, επί του παρόντος στην αρμοδιότητά της εμπίπτουν η εποπτεία του Συστήματος Πληροφόρησης για την Εσωτερική Αγορά (IMI), του Οργανισμού της ΕΕ για τη Συνεργασία στον τομέα της Ποινικής Δικαιοσύνης (Eurojust) και της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας (European Public Prosecutor's Office –EPPO).

Για την αποτελεσματική εκτέλεση των καθηκόντων της η Επιτροπή δύναται να προβαίνει σε ανταλλαγή πληροφοριών, να επικουρεί τις εθνικές εποπτικές αρχές στη διενέργεια ελέγχων – επιθεωρήσεων, να εξετάζει δυσχέρειες στην ερμηνεία και εφαρμογή ενωσιακών νομικών πράξεων με τα οποία συστήνονται μεγάλης κλίμακας πληροφοριακά συστήματα, ή όργανα που υπόκεινται σε συντονισμένη εποπτεία, να διενεργεί μελέτες επί των προβλημάτων που ανακύπτουν κατά την άσκηση του ανεξάρτητου ελέγχου ή και την άσκηση των δικαιωμάτων του υποκειμένου των δεδομένων, να προωθεί την ευαισθητοποίηση για τα δικαιώματα των υποκειμένων και να καταρτίζει εναρμονισμένες προτάσεις σχετικά με την επίλυση προβλημάτων.

Η Επιτροπή καταρτίζει διετές σχέδιο δράσεων καθώς και έκθεση πεπραγμένων κάθε δύο έτη, την οποία προωθεί στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων, προκειμένου να υποβληθεί στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, Συμβούλιο και Επιτροπή.

Η Επιτροπή συνεδριάζει τουλάχιστον δύο φορές τον χρόνο στις Βρυξέλλες. Τον συντονισμό της Επιτροπής έχει ο Συντονιστής που εκλέγεται από τα μέλη της για διετή θητεία. Πρώτος συντονιστής της Επιτροπής εκλέχτηκε η εκπρόσωπος της εθνικής εποπτικής αρχής της Πορτογαλίας. Η Ελλάδα μετέχει στην Επιτροπή με εκπρόσωπό της.

Κατά τη διάρκεια του 2021, η Επιτροπή συνεδρίασε διαδικτυακά δύο φορές λόγω της πανδημίας του COVID-19. Σε συνέχεια ανειλημμένης από το προηγούμενο έτος δράσης σχετικά με την εξέταση της ενημέρωσης, που παρέχεται στα υποκείμενα των δεδομένων για την άσκηση των δικαιωμάτων τους στο πλαίσιο επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων στο IMI σε ευρωπαϊκό αλλά και εθνικό επίπεδο, η Επιτροπή προχώρησε στην κατάρτιση καταλόγου με τα στοιχεία επικοινωνίας όλων των αρμόδιων εποπτικών εθνικών αρχών, στις οποίες δύνανται να απευθύνονται τα υποκείμενα των δεδομένων για θέματα προστασίας δεδομένων, η οποία αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα της. Επίσης, κατόπιν συμπλήρωσης ερωτηματολογίου από τα μέλη της Επιτροπής αναφορικά με την άσκηση των δικαιωμάτων των υποκειμένων στο IMI, συντάχθηκε σχετική έκθεση με αναφορές στα δικαιώματα των υποκειμένων, καθώς και στη γενικότερη εφαρμογή του συστήματος σύμφωνα με τις επιταγές του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Προσωπικών Δεδομένων, ιδίως σε σχέση με την αρχή της διαφάνειας και τις απορρέουσες υποχρεώσεις των υπευθύνων επεξεργασίας. Η έκθεση υιοθετήθηκε και δημοσιεύτηκε από την Επιτροπή. Εν συνεχεία, θα αποτελέσει τη βάση για τη μελλοντική κατάρτιση συστάσεων προς τους υπευθύνους επεξεργασίας για τις υποχρεώσεις διαφάνειας που έχουν.

Αναφορικά με τη λειτουργία του Οργανισμού της ΕΕ για τη Συνεργασία στον τομέα της Ποινικής Δικαιοσύνης (Eurojust), συζητήθηκαν προτάσεις της Eurojust αλλά και της Europol σχετικά με τη συνεργασία και ανταλλαγή απόψεων μεταξύ των

εποπτικών αρχών και των αρχών επιβολής του νόμου στην περίπτωση περιστατικών παραβίασης προσωπικών δεδομένων στο πεδίο του κυβερνοεγκλήματος. Επίσης, τα μέλη ενημερώθηκαν σχετικά με συζητήσεις που είχαν λάβει χώρα για τη δυνατότητα να λαμβάνονται πληροφορίες από το αρχείο αντι–τρομοκρατικής της Eurojust και την ασφάλεια των διαύλων επικοινωνίας μεταξύ των κρατών μελών και της Eurojust για την ανταλλαγή δεδομένων. Εξάλλου, ο Ευρωπαίος Επόπτης για τα προσωπικά δεδομένα προέβη σε παρουσίαση του ελέγχου που είχε διενεργήσει στη Eurojust το 2021.

Τέλος, στον τομέα αρμοδιότητας για την εποπτεία της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας, πραγματοποιήθηκαν παρουσιάσεις για διαφορετικές εκφάνσεις της προστασίας δεδομένων στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας –που τέθηκε σε λειτουργία τον Ιούνιο του 2021– από μέλος της ακαδημαϊκής κοινότητας και τον Υπεύθυνο Προστασίας Δεδομένων της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας. Περαιτέρω, συζητήθηκαν εκτενώς από τα μέλη της Επιτροπής: η σχεδιαζόμενη εποπτεία που θα πρέπει να ασκηθεί και οι σχετικές προτεραιότητες, το εφαρμοστέο εθνικό νομικό πλαίσιο που αφορά τους εκπροσώπους των κρατών μελών στην Ευρωπαϊκή Εισαγγελία και η οργάνωση της εργασίας τους, ιδίως σε σχέση με την επικοινωνία και διάδραση με την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία και τις αρμόδιες εθνικές αρχές. Προκειμένου να εξεταστούν τα προαναφερόμενα θέματα εκπονήθηκε ερωτηματολόγιο, που θα συμπληρώσουν τα μέλη της Επιτροπής, αφού ελέγξουν την κατάσταση και την εξέλιξη της λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας σε εθνικό επίπεδο.

4.2. ΚΟΙΝΕΣ ΕΠΟΠΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΟΜΑΔΕΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

4.2.1. ΟΜΑΔΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΣΕΝΓΚΕΝ 2ΗΣ ΓΕΝΙΑΣ (SIS II)

Η Αρχή συμμετέχει στη Συντονιστική Ομάδα για την Εποπτεία του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν, η οποία συνεδριάζει στο κτίριο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στις Βρυξέλλες. Η Ομάδα συστάθηκε δυνάμει του άρθρου 46 του Κανονισμού (ΕΚ) 1987/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ης Δεκεμβρίου 2006 σχετικά με τη δημιουργία, λειτουργία και χρήση του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν δεύτερης γενιάς (SIS II) και κατ' εφαρμογή της παρ. 3 του ιδίου άρθρου και σε αυτή συμμετέχουν οι εθνικές εποπτικές αρχές και ο Ευρωπαίος Επόπτης Προστασίας Δεδομένων. Οι αρμοδιότητές της περιλαμβάνουν τον έλεγχο της τεχνικής υποστήριξης του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν (εφεξής ΣΠΣ) και τη διερεύνηση ζητημάτων εφαρμογής ή ερμηνείας που μπορούν να τεθούν κατά τη λειτουργία του συστήματος αυτού, καθώς και την υιοθέτηση εναρμονισμένων συστάσεων έτσι ώστε να προτείνονται κοινές λύσεις σε κοινά προβλήματα.

Κατά τη διάρκεια του 2021 πραγματοποιήθηκαν δύο διαδικτυακές συναντήσεις λόγω της πανδημίας του COVID-19. Και το έτος αυτό, όπως άλλωστε και τα προηγούμενα, εκλήθησαν και συμμετείχαν σε επιμέρους συζητήσεις εκπρόσωποι της Ευρωπαϊκής Επιτροπής – Γενικής Διεύθυνσης Εσωτερικών Υποθέσεων (DG Home) και της Υπευθύνου Προστασίας Δεδομένων του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Λειτουργικής Διαχείρισης Συστημάτων Τεχνολογιών Πληροφορικής Ευρείας Κλίμακας στον χώρο της Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης (EU-Lisa), που έχει αναλάβει πλήρως την ευθύνη για τη λειτουργική διαχείριση του Συστήματος. Η τελευταία παρουσίασε στην Ομάδα τη γενική εικόνα της λειτουργίας του συστήματος, στατιστικά για τους αριθμούς των καταχωρίσεων, στοιχεία για την ποιότητα των δεδομένων, το αποτύπωμα της αποσύνδεσης του ΗΒ από το σύστημα κατόπιν της εξόδου του από την ΕΕ (Brexit), καθώς και τις τελευταίες εξελίξεις αναφορικά με τη σύνδεση για πρώτη φορά κρατών μελών (Ιρλανδία, Κύπρος) στο σύστημα αλλά και εξελίξεις στις σχετικές προπαρασκευαστικές εργασίες ενόψει της επικείμενης θέσης σε εφαρμογή του νέου νομοθετικού πλαισίου για το SIS II.

Οι εκπρόσωποι της Γενικής Διεύθυνσης Εσωτερικών Υποθέσεων της ΕΕ παρουσίασαν επικαιροποιημένα στοιχεία σχετικά με την πορεία της προετοιμασίας για την εφαρμογή του νέου θεσμικού πλαισίου SIS αλλά και το χρονοδιάγραμμα για τη θέση του σε ισχύ, το οποίο μετατίθεται για το τελευταίο τέταρτο του 2022. Διευκρινίστηκε μεταξύ άλλων ότι οι διατάξεις για τη θέση σε εφαρμογή του SIS είναι σχεδόν πανομοιότυπες τόσο για τον Κανονισμό SIS για την αστυνομική – δικαστική συνεργασία όσο και για τον Κανονισμό SIS σχετικά με την εφαρμογή του στους διασυνοριακούς ελέγχους. Προκειμένου δε να τεθεί σε πλήρη εφαρμογή το σύστημα πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά τρεις όροι: να έχουν εκδοθεί οι αναγκαίες εκτελεστικές πράξεις, τα κράτη μέλη να έχουν γνωστοποιήσει στην Επιτροπή ότι έχουν προβεί στις αναγκαίες τεχνικές και νομικές ρυθμίσεις για την επεξεργασία δεδομένων του SIS και την ανταλλαγή συμπληρωματικών πληροφοριών και ο EU-Lisa να έχει γνωστοποιήσει στην Επιτροπή την επιτυχή ολοκλήρωση όλων των δραστηριοτήτων δοκιμών σε σχέση με το CS-SIS (κεντρικό σύστημα – βάση δεδομένων) και την αλληλεπίδραση μεταξύ CS-SIS και N.SIS. Στην περίπτωση που ένα κράτος μέλος δεν είναι έτοιμο να εκκινήσει τη νέα λειτουργία του SIS, καθυστερεί η θέση του σε λειτουργία για όλα τα κράτη μέλη. Έως το τέλος του 2021 είχαν συμφωνηθεί και παραδοθεί στα κράτη μέλη όλες οι απαιτούμενες τεχνικές προδιαγραφές που αφορούν στη λειτουργία των εθνικών συστημάτων καθώς και του κεντρικού συστήματος. Επίσης, οι εκπρόσωποι της Επιτροπής αναφέρθηκαν στον σχεδιαζόμενο τρόπο και διαδικασία που πρόκειται να ακολουθηθεί αναφορικά με την υποχρέωση συλλογής στατιστικών για τα δικαιώματα πρόσβασης που ασκούνται στα κράτη μέλη και την έκβασή τους, καθώς και στην πρόοδο που έχει επιτευχθεί στην έκδοση των εφαρμοστικών πράξεων για τη νομική βάση του νέου SIS και σημείωσαν ότι η Επιτροπή προτίθεται να προβεί, αφενός, στην έκδοση ενός ενοποιημένου κειμένου με όλες τις εκδοθείσες εκτελεστικές πράξεις και, αφετέρου, ενός επικουρικού αλλά όχι δεσμευτικού εγχειριδίου το οποίο θα επεξηγεί τις διατάξεις του νέου θεσμικού πλαισίου και, επιπρόσθετα, θα περιλαμβάνει βέλτιστες πρακτικές και συστάσεις, όπως έχουν κωδικοποιηθεί με βάση τη μέχρι τούδε εμπειρία των αξιολογήσεων Σένγκεν. Επιπλέον, προγραμματίζει την οργάνωση εκπαιδευτικών σεμιναρίων για τους χρήστες του συστήματος σε πρώτη φάση, ενώ μεταγενέστερα θα αναπτυχθούν σεμινάρια για ειδικότερα θέματα προστασίας δεδομένων.

Περαιτέρω, οι εκπρόσωποι της Γενικής Διεύθυνσης Εσωτερικών Υποθέσεων της ΕΕ ενημέρωσαν την Ομάδα σχετικά με την προβλεπόμενη στο νέο θεσμικό πλαίσιο

υποχρέωση να διενεργήσει η Επιτροπή, σε συνεργασία με τον Ευρωπαίο Επόπτη Προστασίας Δεδομένων και τις εθνικές εποπτικές αρχές, εκστρατεία ενημέρωσης του κοινού για τη λειτουργία του συστήματος και τα δικαιώματα των υποκειμένων κατά τη θέση σε ισχύ των νέων Κανονισμών SIS αλλά και μετέπειτα σε τακτά χρονικά διαστήματα. Στο πλαίσιο αυτό η Επιτροπή προετοιμάζει επικαιροποίηση της σχετικής θεματικής στην ιστοσελίδα της (europa), ενημερωτικό φυλλάδιο, παρουσίαση με διαφάνειες (power point), βιντεοκλίπ, παρουσία στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης της Επιτροπής και δελτία Τύπου. Το ενημερωτικό υλικό που θα ετοιμαστεί από την Επιτροπή θα είναι στην πλειονότητά του διαθέσιμο σε όλες τις γλώσσες της ΕΕ και σε μορφή που θα επιτρέπει τη μεταφόρτωσή του από τις εθνικές εποπτικές αρχές, προκειμένου να το αξιοποιήσουν σε εθνικό επίπεδο.

Εξάλλου, έτερος εκπρόσωπος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής παρέστη στις συναντήσεις της Ομάδας και ενημέρωσε για την πορεία των διαβουλεύσεων κατά τη διαμόρφωση του νέου Κανονισμού για τον μηχανισμό αξιολόγησης του κεκτημένου Σένγκεν. Ειδικότερα, ανέφερε ότι έχει σημειωθεί πρόοδος στις συζητήσεις για την Πρόταση Κανονισμού και ότι επίκειται η γνωμοδότηση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Κατά τη διαμόρφωση του προτεινόμενου σχεδίου Κανονισμού ελήφθησαν υπόψη οι εκπεφρασμένες απόψεις των κρατών μελών συμπεριλαμβανομένων και των εθνικών εποπτικών αρχών και διαμέσου της Ομάδας, καθώς και η αποκτηθείσα εμπειρία από τη μέχρι σήμερα διενέργεια των αξιολογήσεων. Υπό το πρίσμα αυτό καταβλήθηκε προσπάθεια να αντιμετωπιστούν υπάρχουσες αδυναμίες του μηχανισμού, όπως οι χρονοβόρες διαδικασίες και καθυστερήσεις στην παρακολούθηση συστάσεων και ολοκλήρωση της αξιολόγησης και η ουσιαστική απουσία πολιτικού διαλόγου, σε επίπεδο υπουργών ιδίως, σε προβληματικά και ευαίσθητα ζητήματα. Μολονότι, εισάγονται νεωτερισμοί, διατηρούνται οι βασικές αρχές όπως ότι η αξιολόγηση πραγματοποιείται από ομότιμες εποπτικές αρχές (peer to peer review) σε συνεργασία με την Επιτροπή. Διατηρείται, επίσης, η αυτονομία του ελέγχου στο πεδίο της προστασίας δεδομένων στο SIS και, συνεπώς, δεν συγχωνεύεται με έτερο θεματικό έλεγχο, ενώ όταν θα ενσωματώνονται και θα τίθενται σε λειτουργία τα νέα συστήματα (EES, ETIAS κ.ά.) και θα εφαρμόζεται η διαλειτουργικότητα, θα εντάσσονται και αυτά στον μηχανισμό αξιολόγησης, εφόσον αποτελούν μέρος του κεκτημένου Σένγκεν, στον οποίο θα ενσωματώνεται και η αξιολόγηση του τομέα προστασίας δεδομένων κατά τον γενικότερο έλεγχο των συστημάτων με συμμετοχή εμπειρογνώμονα της προστασίας δεδομένων. Από πλευράς των νέων ρυθμίσεων αναφέρθηκε ότι ο χρονικός κύκλος των αξιολογήσεων θα είναι πλέον επταετής, αντικαθιστώντας τον ισχύοντα τετραετή, και θα δύναται να διενεργείται είτε επιτοπίως είτε διαδικτυακά και εξ αποστάσεως. Με δεδομένη την παρατηρούμενη αυξανόμενη δυσκολία στην εύρεση ικανού αριθμού εκπροσώπων από τις εθνικές εποπτικές αρχές για τον σχηματισμό ομάδας αξιολόγησης, προκρίθηκε η λύση δημιουργίας ομάδας εμπειρογνωμόνων από όλα τα κράτη μέλη, τα οποία θα πρέπει να δεσμεύονται στο μέτρο του δυνατού ότι θα διαθέτουν κάθε χρόνο προσωπικό. Η Επιτροπή προτίθεται να διοργανώσει επικουρικά εκπαιδευτικά σεμινάρια για τους εμπειρογνώμονες – προσωπικό των κρατών μελών, αποσκοπώντας στην αξιοποίηση μεγαλύτερου εθνικού δυναμικού και τη διευκόλυνση της συμμετοχής στις αξιολογήσεις.

Κατόπιν της προαναφερθείσας παρουσίασης και ενημέρωσης και μετά από εκτενή συζήτηση ανάμεσα στα μέλη της Ομάδας αποφασίστηκε να συνταχθεί και αποσταλεί επιστολή – γνωμοδότηση, η οποία θα εκθέτει τους προβληματισμούς της Ομάδας αναφορικά με τον ολοένα αυξανόμενο φόρτο υποχρεώσεων και εργασιών των εθνικών εποπτικών ομάδων εξαιτίας της ενσωμάτωσης νέων συστημάτων, που απαιτούν εποπτεία εκ μέρους των εθνικών αρχών και συμμετοχή στις αξιολογήσεις και θα τονίζει την ανάγκη να ασκηθεί πολιτική πίεση, ώστε να διατεθούν στις εθνικές αρχές το προσωπικό και οι αναγκαίοι πόροι, προκειμένου να είναι σε θέση να ανταποκριθούν στα αυξημένα καθήκοντά τους.

Τέλος, στη διάρκεια του έτους αυτού συζητήθηκε και η πορεία του ελέγχου –με τη μέθοδο του ερωτηματολογίου– που είχε αποφασιστεί ήδη από το 2019 σχετικά με το ζήτημα της διαφαινόμενης αύξησης των καταχωρίσεων, που αφορούν στο άρθρο 36 της Απόφασης SIS II 2007/533/ΔΕΥ (καταχωρίσεις για πρόσωπα και αντικείμενα με σκοπό τη διακριτική παρακολούθηση ή τον ειδικό έλεγχο). Για τον λόγο αυτόν με τη συνδρομή του Ευρωπαίου Επόπτη είχε συνταχθεί ερωτηματολόγιο, το οποίο περιλαμβάνει ένα εισαγωγικό μέρος με τις βασικές σχετικές νομικές διατάξεις και στατιστικά στοιχεία και το κύριο μέρος, το οποίο εμπεριέχει τις ερωτήσεις, προκειμένου να χρησιμοποιηθεί από τις εθνικές εποπτικές αρχές ως βασικό εργαλείο του ελέγχου. Λόγω της πανδημίας και της πραγματικής αδυναμίας των εθνικών εποπτικών αρχών να προβούν με ευκολία και αποτελεσματικότητα στον σχετικό επιτόπιο έλεγχο, παρατηρήθηκαν καθυστερήσεις στο χρονοδιάγραμμα διενέργειάς του και αποφασίστηκε να παραταθεί για το επόμενο έτος η ολοκλήρωσή του.

4.2.1.1. Αξιολόγηση της Ελλάδας σχετικά με την ορθή εφαρμογή του κεκτημένου Σένγκεν στον τομέα της προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα

Ο χώρος χωρίς εσωτερικά σύνορα, όπως καθιερώθηκε με το κεκτημένο Σένγκεν –ο χώρος Σένγκεν– αναπτύχθηκε εντός ενός διακυβερνητικού πλαισίου στις αρχές της δεκαετίας του ’90 από κράτη μέλη πρόθυμα να καταργήσουν τους ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα και να εφαρμόσουν συνοδευτικά μέτρα προς τον σκοπό αυτό, όπως κοινούς κανόνες για τους ελέγχους στα εξωτερικά σύνορα, κοινή πολιτική θεωρήσεων εισόδου, αστυνομική και δικαστική συνεργασία και την καθιέρωση του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν (Schengen Information System – SIS). Το κεκτημένο Σένγκεν αποτέλεσε τμήμα του πλαισίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης με την έναρξη της ισχύος της συνθήκης του Άμστερνταμ το 1999. Ο χώρος Σένγκεν στηρίζεται στην αμοιβαία εμπιστοσύνη μεταξύ των κρατών μελών ως προς την ικανότητά τους να εφαρμόζουν πλήρως τα συνοδευτικά μέτρα που καθιστούν δυνατή την άρση των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα. Προκειμένου να αποκτηθεί και να διατηρηθεί αυτή η αμοιβαία εμπιστοσύνη, τα κράτη μέλη του Σένγκεν δημιούργησαν το 1998 μια μόνιμη επιτροπή. Η εντολή της καθοριζόταν στην απόφαση της εκτελεστικής επιτροπής του Σένγκεν (SCH/Com-ex (98) 26 def). Ακολούθως, το κεκτημένο Σένγκεν ενσωματώθηκε στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης χωρίς επαναδιαπραγμάτευση. Η μόνιμη επιτροπή και η εντολή της από το 1998 συμπεριλήφθηκαν χωρίς αλλαγές, εκτός από το γεγονός

ότι η μόνιμη επιτροπή εξελίχθηκε στην ομάδα εργασίας για την αξιολόγηση του Σένγκεν στο πλαίσιο του Συμβουλίου (SCHEVAL). Ωστόσο, με την έναρξη λειτουργίας του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν δεύτερης γενιάς (SIS II) και τη συνακόλουθη θέση σε εφαρμογή του νέου θεσμικού πλαισίου και συγκεκριμένα του Κανονισμού 1987/2006 (SIS II) και της Απόφασης 2007/533/ΔΕΥ του Συμβουλίου, αναθεωρήθηκε και ο μηχανισμός αξιολόγησης της εφαρμογής του κεκτημένου Σένγκεν. Προς τούτο εκδόθηκε ο Κανονισμός 1053/2013 σχετικά με τη θέσπιση ενός μηχανισμού αξιολόγησης και παρακολούθησης για την επαλήθευση της εφαρμογής του κεκτημένου Σένγκεν και την κατάργηση της απόφασης της εκτελεστικής επιτροπής της 16ης Σεπτεμβρίου 1998 σχετικά με τη σύσταση της μόνιμης επιτροπής για την αξιολόγηση και την εφαρμογή της Σύμβασης Σένγκεν, ο οποίος ταυτόχρονα κατήργησε και την ως άνω αναφερομένη επιτροπή του Σένγκεν. Ο νεότερος αυτός, ειδικός μηχανισμός αξιολόγησης αποσκοπεί:

1. στην επαλήθευση της εφαρμογής του κεκτημένου του Σένγκεν στα κράτη μέλη στα οποία εφαρμόζεται πλήρως, καθώς και στα κράτη μέλη στα οποία, σύμφωνα με τα αντίστοιχα πρωτόκολλα που προσαρτώνται στη ΣΕΕ και στη ΣΛΕΕ, το κεκτημένο του Σένγκεν εφαρμόζεται εν μέρει,
2. στην επαλήθευση ότι πληρούνται οι αναγκαίες προϋποθέσεις για την εφαρμογή όλων των σχετικών μερών του κεκτημένου του Σένγκεν στα κράτη μέλη για τα οποία το Συμβούλιο δεν έχει λάβει απόφαση ότι πρέπει να εφαρμόζονται πλήρως ή εν μέρει οι διατάξεις του κεκτημένου του Σένγκεν, εξαιρουμένων των κρατών μελών των οποίων η αξιολόγηση θα έχει ήδη ολοκληρωθεί κατά την έναρξη ισχύος του Κανονισμού 1053/2013.

Οι αξιολογήσεις καλύπτουν όλο το φάσμα του κεκτημένου του Σένγκεν, συμπεριλαμβανομένης της αποτελεσματικής και αποδοτικής εφαρμογής από τα κράτη μέλη των συνοδευτικών μέτρων στους τομείς των εξωτερικών συνόρων, της πολιτικής των θεωρήσεων, του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν, της προστασίας των δεδομένων, της αστυνομικής συνεργασίας, της δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις, καθώς και της απουσίας ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα.

Τα κράτη μέλη παρέχοντας εμπειρογνώμονες και η Επιτροπή συμμετέχοντας με αντιπροσώπους είναι από κοινού αρμόδιοι για την εφαρμογή του μηχανισμού αξιολόγησης και αποτελούν την «επιτόπια ομάδα», η οποία είναι υπεύθυνη για τις επιτόπιες επισκέψεις. Η Επιτροπή, ειδικότερα, αναλαμβάνει τον γενικό συντονιστικό ρόλο, που περιλαμβάνει τη σύνταξη ερωτηματολογίων και τον καθορισμό χρονοδιαγραμμάτων, τη διεξαγωγή επισκέψεων και την εκπόνηση εκθέσεων αξιολόγησης και σχετικών συστάσεων, καθώς και την παρακολούθηση και τον έλεγχο των εκθέσεων αξιολόγησης και των συστάσεων.

Στο ανωτέρω πλαίσιο, τον Οκτώβριο του 2021, έλαβε χώρα η αξιολόγηση της Ελλάδας σχετικά με την ορθή εφαρμογή του κεκτημένου Σένγκεν στον τομέα της προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Η αξιολόγηση έγινε βάσει ερωτηματολογίου και επιτόπιων επιθεωρήσεων, καθώς και επιπρόσθετων πληροφοριών που παρασχέθηκαν κατά τη διάρκεια των επιθεωρήσεων. Το ερωτηματολόγιο, το οποίο είχε διανεμηθεί από την επιτροπή αξιολόγησης και αντίστοιχα απαντηθεί εκ των προτέρων από τις εμπλεκόμενες εθνικές υπηρεσίες συμπεριλαμβανομένης και της ελληνικής Αρχής,

αφορούσε ως προς τα θέματα αρμοδιότητας της Αρχής τα εξής σημεία: την οργάνωση και την ανεξαρτησία της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, τις ελεγκτικές της αρμοδιότητες, την άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης των υποκειμένων των δεδομένων, τα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα ασφάλειας του εθνικού τμήματος του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν (N-SIS) αλλά και της εθνικής διεπαφής για τις θεωρήσεις (NI-VIS), τους κανόνες ελέγχου της πρόσβασης στο N-SIS, τις προξενικές θεωρήσεις, την ενημέρωση του κοινού, καθώς και τη συνεργασία με τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές Αρχές. Στο πλαίσιο της αξιολόγησης, ομάδα επιθεώρησης επισκέφθηκε τη χώρα μας στις 17-22 Οκτωβρίου και ειδικότερα τα γραφεία της Αρχής, το γραφείο SIRENE, τις εγκαταστάσεις της Διεύθυνσης Πληροφορικής της Ελληνικής Αστυνομίας, όπου λειτουργεί το πληροφοριακό σύστημα του εθνικού τμήματος του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν (Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης – Αρχηγείο της ΕΛ.ΑΣ), δύο αστυνομικά τμήματα στην Αττική (συγκεκριμένα, το αστυνομικό τμήμα του αεροδρομίου «Ελευθέριος Βενιζέλος» καθώς και το αστυνομικό τμήμα Αμπελοκήπων) και το Υπουργείο Εξωτερικών. Κατά τη διάρκεια της επιθεώρησης πραγματοποιήθηκαν παρουσιάσεις στους αξιολογητές-εμπειρογνώμονες από ελεγκτές της Αρχής, καθώς και από εκπροσώπους της Ελληνικής Αστυνομίας (μεταξύ άλλων, από εκπροσώπους του ελληνικού γραφείου SIRENE και της Διεύθυνσης Πληροφορικής) και του Υπουργείου Εξωτερικών (για τα ειδικά θέματα σχετικά με την προστασία των προσωπικών δεδομένων στη διαδικασία χορήγησης θεωρήσεων και τη λειτουργία της εθνικής διεπαφής (NI-VIS)). Ακολούθως, η ομάδα επιθεώρησης προχώρησε στη σύνταξη σχεδίου έκθεσης αξιολόγησης (σύμφωνα με το άρ. 14 του Κανονισμού 1053/2013), το οποίο τέθηκε υπ' όψιν της Αρχής για παρατηρήσεις. Η Αρχή απέστειλε τις παρατηρήσεις της επί των θεμάτων που τίθενται στο σχέδιο αυτό και αναμένεται η τελική έκδοση της έκθεσης αξιολόγησης και των συστάσεων.

Ενόψει της προαναφερόμενης αξιολόγησης της χώρας στο κεκτημένο Σένγκεν και στο πλαίσιο της γενικότερης εποπτείας που ασκεί η Αρχή στο εθνικό τμήμα SIS II και NI-VIS καθώς και των υποχρεώσεών της, οι οποίες απορρέουν από το ενωσιακό νομικό πλαίσιο του SIS και VIS, το 2021 έγιναν οι προπαρασκευαστικές εργασίες για τον έλεγχο των αρχείων καταγραφής των δύο αυτών συστημάτων. Επιπλέον, τη χρονιά αυτή η Αρχή ξεκίνησε τη διενέργεια επιμέρους ελέγχου με τη μέθοδο του ερωτηματολογίου σχετικά με τις διαδικασίες και τις προϋποθέσεις έκδοσης θεωρήσεων. Για τον λόγο αυτόν, εστάλησαν δύο ερωτηματολόγια, το πρώτο προς το Υπουργείο Εξωτερικών, ως υπεύθυνο επεξεργασίας για το Σύστημα Πληροφοριών για τις Θεωρήσεις (VIS), το οποίο περιλαμβάνει γενικές ερωτήσεις, και το δεύτερο προς τις αρμόδιες για την έκδοση θεωρήσεων προξενικές αρχές της Ελλάδας με τη μεγαλύτερη σε αριθμό υποβολή αιτήσεων θεωρήσεων. Και οι δύο έλεγχοι αναμένεται να ολοκληρωθούν το επόμενο έτος.

4.2.2. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΟΛ

Η Ευρωπαϊκή Αστυνομική Υπηρεσία (Ευρωπόλ) είναι ο αρμόδιος οργανισμός της ΕΕ για την επιβολή του νόμου. Αποστολή της είναι να συμβάλλει στη δημιουργία μιας ασφαλέστερης Ευρώπης, βοηθώντας τις αστυνομικές αρχές και τις αρχές επιβολής του

νόμου στα κράτη μέλη της ΕΕ και βελτιώνοντας τη συνεργασία μεταξύ αυτών.

Με την απόφαση 2009/371/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 6ης Απριλίου 2009 «για την ίδρυση Ευρωπαϊκής Αστυνομικής Υπηρεσίας (Ευρωπόλ)», η Ευρωπόλ έγινε από την 1η Ιανουαρίου 2000 πλήρης οργανισμός της ΕΕ. Από την 1η Μαΐου 2017, μετά την έναρξη ισχύος του κανονισμού (ΕΕ) 2016/794 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Μαΐου 2016 «για τον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Συνεργασία στον Τομέα της Επιβολής του Νόμου (Ευρωπόλ) και την αντικατάσταση και κατάργηση των αποφάσεων του Συμβουλίου 2009/371/ΔΕΥ, 2009/934/ΔΕΥ, 2009/935/ΔΕΥ, 2009/936/ΔΕΥ και 2009/968/ΔΕΥ» (κανονισμός Ευρωπόλ), η Ευρωπόλ κατέστη επισήμως ο οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη συνεργασία στον τομέα της επιβολής του νόμου.

Με την εφαρμογή του κανονισμού αυτού, επήλθε μεταβολή της προηγούμενης δομής εποπτείας της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα της Ευρωπόλ (βλ. Ετήσια Έκθεση της Αρχής 2017, ενότητα 4.3). Ειδικότερα, με τον νέο κανονισμό Ευρωπόλ, οι εθνικές Αρχές εξακολουθούν να ελέγχουν τη νομιμότητα των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που παρέχουν τα κράτη μέλη στην Ευρωπόλ, ενώ ο Ευρωπαίος Επόπτης Προσωπικών Δεδομένων (ΕΕΠΔ) ελέγχει τη νομιμότητα της επεξεργασίας δεδομένων από την Ευρωπόλ. Ωστόσο, ο ΕΕΠΔ και οι εθνικές εποπτικές αρχές συνεργάζονται στενά σε ειδικά ζητήματα για τα οποία απαιτείται ανάμειξη κράτους μέλους και πρέπει να διασφαλίζουν την ενιαία εφαρμογή του νέου κανονισμού στο σύνολο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η συνεργασία αυτή πραγματοποιείται στο πλαίσιο του Συμβουλίου Συνεργασίας της Ευρωπόλ (Europol Cooperation Board), ενός οργάνου που θεσπίζεται με το άρθρο 45 του νέου κανονισμού Ευρωπόλ. Το Συμβούλιο Συνεργασίας έχει συμβουλευτικά καθήκοντα και απαρτίζεται από έναν εκπρόσωπο της εθνικής εποπτικής αρχής κάθε κράτους μέλους και από τον ΕΕΠΔ.

Το Συμβούλιο Συνεργασίας της Ευρωπόλ, στο οποίο η Αρχή εκπροσωπείται με ένα τακτικό και ένα αναπληρωματικό μέλος, συνεδρίασε μέσω τηλεδιάσκεψης δύο φορές κατά τη διάρκεια του 2021. Το Συμβούλιο Συνεργασίας το έτος αυτό ασχολήθηκε κυρίως με τα παρακάτω ζητήματα:

- **Έκδοση γνωμοδότησης για την πρόταση αναθεώρησης του Κανονισμού Ευρωπόλ**

Σημειώνεται ότι τον Δεκέμβριο 2020, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε πρόταση για την αναθεώρηση του Κανονισμού Ευρωπόλ, με κύριο σκοπό της εν λόγω πρωτοβουλίας την αναθεώρηση της εντολής της Ευρωπόλ προκειμένου να αντιμετωπίσει τη συνεχώς εξελισσόμενη φύση του διαδικτυακού και οικονομικού εγκλήματος, την ευθυγράμμιση των διαδικασιών συνεργασίας με τρίτες χώρες που εφαρμόζει η Ευρωπόλ και με τις διαδικασίες άλλων οργανισμών της ΕΕ, καθώς και την εναρμόνιση των κανόνων της Ευρωπόλ για την προστασία δεδομένων με τους ισχύοντες κανόνες της ΕΕ. Ειδικότερα, η πρόταση αφορούσε κυρίως τη συνεργασία της Ευρωπόλ με ιδιωτικούς φορείς, την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων από την Ευρωπόλ για την υποστήριξη ποινικών ερευνών, και τον ρόλο της Ευρωπόλ στην έρευνα και την καινοτομία. Μεταξύ άλλων, η εν λόγω πρόταση προβλέπει και την αλλαγή στο καθεστώς της εποπτείας των

δραστηριοτήτων της Ευρωπόλ από τη σκοπιά της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Ειδικότερα, το Συμβούλιο Συνεργασίας προβλέπεται να αντικατασταθεί από το καθεστώς συντονισμένης εποπτείας στο πλαίσιο του ΕΣΠΔ, μέσω της Επιτροπής Συντονισμένης Εποπτείας (Coordinated Supervision Committee-CSC).

Το Συμβούλιο Συνεργασίας συνέταξε και δημοσίευσε γνωμοδότηση για την εν λόγω πρόταση, γνωμοδότηση η οποία αποτυπώνει τις ανησυχίες των μελών για προτεινόμενες διατάξεις που αφορούν κυρίως τα εξής ζητήματα: τις σχέσεις μεταξύ ιδιωτικών φορέων και αρχών επιβολής του νόμου, την επεξεργασία μεγάλων και πολύπλοκων συνόλων δεδομένων, την επεξεργασία δεδομένων για σκοπούς έρευνας και καινοτομίας, την ενίσχυση της συνεργασίας της Ευρωπόλ με τρίτες χώρες, και τη μεταβολή του εφαρμοστέου πλαισίου προστασίας δεδομένων της Ευρωπόλ.

- **Συμμετοχή του Συμβουλίου Συνεργασίας στην 8η και 9η Μικτή Ομάδα Κοινοβουλευτικού Ελέγχου της Ευρωπόλ**

Σημειώνεται ότι η Μικτή Ομάδα Κοινοβουλευτικού Ελέγχου (Joint Parliamentary Scrutiny Group) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου έχει αρμοδιότητες ελέγχου και εποπτείας των δραστηριοτήτων της Ευρωπόλ και απαρτίζεται από τα μέλη των εθνικών κοινοβουλίων των κρατών μελών και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Η Ομάδα αυτή συνεδρίασε στις 1-2/02/2021 και στις 25/10/2021 μέσω τηλεδιάσκεψης, συνεδριάσεις στις οποίες συμμετείχε ο Πρόεδρος του Συμβουλίου Συνεργασίας μέσω της υποβολής σχετικών ενημερωτικών επιστολών για τις δραστηριότητες του.

- **Ενημέρωση από τον ΕΕΠΔ**

Και στις δύο συνεδριάσεις που πραγματοποιήθηκαν εντός του έτους, εκπρόσωποι του ΕΕΠΔ ενημέρωσαν τα μέλη του Συμβουλίου Συνεργασίας για τις διάφορες εποπτικές δράσεις που πραγματοποίησε την περίοδο αυτή ως εποπτικός φορέας της Ευρωπόλ καθώς και για σχετικές εξελίξεις και θέματα που τον απασχόλησαν. Οι εν λόγω δράσεις και θέματα περιλάμβαναν, μεταξύ άλλων, την έκδοση γνωμοδότησης εκ μέρους του ΕΕΠΔ για την πρόσβαση της Ευρωπόλ στο Πληροφοριακό Σύστημα Θεωρήσεων (Visa Information System), και την έκδοση γνωμοδότησης για τη χρήση προεκπαιδευμένων μοντέλων μηχανικής μάθησης (pre-trained machine learning models). Ο ΕΕΠΔ, επίσης, ενημέρωσε το Συμβούλιο και για τις εξελίξεις ως προς την επιπληξη που είχε απευθύνει το προηγούμενο έτος στην Ευρωπόλ στο πλαίσιο της συλλογής και επεξεργασίας μεγάλων συνόλων δεδομένων που υποβάλλουν τα κράτη μέλη, και τα οποία ενδεχομένως αφορούν σε άτομα που δεν είχαν σχέσεις με εγκληματικές δραστηριότητες. Η εν λόγω ενημέρωση περιελάμβανε αναφορά στο σχέδιο δράσης που πρότεινε η Ευρωπόλ για την αντιμετώπιση των ανησυχιών του ΕΕΠΔ. Ο ΕΕΠΔ αναφέρθηκε και στην επιθεώρηση που πραγματοποίησε το έτος αυτό στις εγκαταστάσεις της Ευρωπόλ στη Χάγη, την πρώτη μετά την έναρξη της πανδημίας, με τη συμμετοχή και εμπειρογνωμόνων από δύο κράτη μέλη. Τέλος, το Συμβούλιο ενημερώθηκε και για τις εξελίξεις σε συνέχεια της απαγόρευσης που επέβαλε στις δραστηριότητες επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από την Ευρωπόλ για τους σκοπούς της τεχνικής διαχείρισης του δικτύου FIU.net. Η μετάβαση της τεχνικής διαχείρισης του FIU.net ολοκληρώθηκε εντός του έτους, και πλέον η διαχείριση της πλατφόρμας γίνεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή

(συγκεκριμένα φιλοξενείται στο data center της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Καταπολέμησης της Απάτης [OLAF]).

- **Πρόγραμμα Εργασιών 2021-2023**

Το Συμβούλιο υιοθέτησε μέσω της γραπτής διαδικασίας το κείμενο του Προγράμματος Εργασιών για τα έτη 2021-2023, κείμενο το οποίο είχε συζητηθεί εκτενώς και στις δύο συνεδριάσεις που πραγματοποιήθηκαν. Σημειώνεται ότι, ανάλογα με την ημερομηνία που θα υιοθετηθεί η πρόταση αναθεώρησης του Κανονισμού Ευρωπόλ, το Συμβούλιο ενδεχομένως να μην προλάβει να ολοκληρώσει τις σχεδιαζόμενες εργασίες, αλλά, ωστόσο, το πρόγραμμα εργασιών θα μπορέσει να αποτελέσει μια καλή βάση για τη διάδοχη κατάσταση στο καθεστώς εποπτείας της προστασίας δεδομένων της Ευρωπόλ.

- **Έργο SIRIUS**

Το Συμβούλιο ενημερώθηκε από εκπροσώπους της Ευρωπόλ και του Οργανισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Συνεργασία στον Τομέα της Ποινικής Δικαιοσύνης (Eurojust) για το έργο SIRIUS, για το οποίο είχε σταλεί σχετική επιστολή προς το Συμβούλιο. Σημειώνεται ότι το εν λόγω έργο που υλοποιείται από κοινού από την Ευρωπόλ και την Eurojust, αφορά στην ανταλλαγή γνώσης στη διασυνοριακή πρόσβαση σε ηλεκτρονικά πειστήρια. Τα μέλη του Συμβουλίου εξέφρασαν την ανησυχία τους για την προώθηση, με το έργο αυτό, της εθελοντικής συνεργασίας για σκοπούς επιβολής του νόμου με ιδιωτικούς φορείς, και ειδικά με τηλεπικοινωνιακούς παρόχους, προκειμένου να καταστεί εφικτή η πρόσβαση σε προσωπικά δεδομένα, συμπεριλαμβανομένων και των δεδομένων κίνησης. Αποφασίστηκε το Συμβούλιο να προετοιμάσει μια εις βάθος ανάλυση και μια δημόσια δήλωση που από κοινού θα υιοθετηθεί από το Συμβούλιο και την CSC του ΕΣΠΔ, που είναι αρμόδια για τη συντονισμένη εποπτεία της Eurojust.

4.2.3. ΟΜΑΔΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΤΟΥ ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΗ ΑΡΧΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΕΛΩΝΕΙΩΝ

Το Τελωνειακό Σύστημα Πληροφοριών (ΤΣΠ) συστάθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 515/1997 του Συμβουλίου της 13ης Μαρτίου 1997 «περί της αμοιβαίας συνδρομής μεταξύ των διοικητικών αρχών των κρατών μελών και της συνεργασίας των αρχών αυτών με την Επιτροπή με σκοπό τη διασφάλιση της ορθής εφαρμογής των τελωνειακών και γεωργικών ρυθμίσεων», όπως αυτός τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 766/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 9ης Ιουλίου 2008, καθώς και με την Απόφαση 917/2009/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 30ής Νοεμβρίου 2009 «για τη χρήση της πληροφορικής για τελωνειακούς σκοπούς».

Το ΤΣΠ περιλαμβάνει αποκλειστικά τα δεδομένα, συμπεριλαμβανομένων και δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τα οποία είναι αναγκαία για την εκπλήρωση του σκοπού του. Σύμφωνα με το άρθρο 24 του κανονισμού (ΕΚ) 515/1997, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 766/2008, τα δεδομένα αυτά κατατάσσονται στις εξής κατηγορίες: α) εμπορεύματα, β) μεταφορικά μέσα, γ) επιχειρήσεις, δ) πρόσωπα, ε) τάσεις απάτης, στ) διαθέσιμη εμπειρογνωμοσύνη, ζ) δεσμεύσεις, κατασχέσεις ή δημεύσεις ειδών, η) δεσμεύσεις, κατασχέσεις ή δημεύσεις ρευστών διαθεσίμων.

Σκοπός του ΤΣΠ είναι αφενός η αμοιβαία συνδρομή και συνεργασία των αρμόδιων διοικητικών αρχών των κρατών μελών για την καταπολέμηση του φαινομένου της απάτης στα πλαίσια της τελωνειακής ένωσης και της κοινής αγροτικής πολιτικής, μέσω της ταχύτερης διάθεσης των πληροφοριών (πρώην 1ος πυλώνας της ΕΕ), αλλά και αφετέρου η συνδρομή στην πρόληψη, στην έρευνα και στη δίωξη σοβαρών παραβάσεων των εθνικών νόμων (πρώην 3ος πυλώνας της ΕΕ). Το ΤΣΠ επιτρέπει σε ένα κράτος μέλος να καταχωρίσει δεδομένα, ζητώντας από άλλο κράτος μέλος να προχωρήσει σε μία εκ των ακόλουθων προτεινόμενων ενεργειών: α) παρατήρηση και αναφορά, β) διακριτική παρακολούθηση, γ) ειδικοί έλεγχοι και, δ) επιχειρησιακή ανάλυση.

Αυτοί οι δύο διαφορετικοί σκοποί του συστήματος εξυπηρετούνται από δύο βάσεις δεδομένων, λογικά χωρισμένες μεταξύ τους. Αντίστοιχα, διαφορετικά είναι και τα καθεστώτα εποπτείας της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για τους δύο αυτούς διακριτούς σκοπούς του ΤΣΠ.

Αναλυτικότερα, για τους σκοπούς που σχετίζονται με τον πρώην 1ο πυλώνα, σύμφωνα με το άρθρο 37 του υπ' αριθμ. 515/1997 κανονισμού, όπως αυτός τροποποιήθηκε από τον κανονισμό (ΕΚ) 766/2008, οι εθνικές αρχές προστασίας δεδομένων είναι αρμόδιες να διασφαλίζουν ότι η επεξεργασία και η χρήση των δεδομένων που περιέχονται στο ΤΣΠ από τις αντίστοιχες αρμόδιες εθνικές αρχές του εκάστοτε κράτους μέλους δεν παραβιάζουν τα δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων. Ειδικότερα, όμως, κατ' εφαρμογή του άρθρου 37 παρ. 4 του ανωτέρω κανονισμού, έχει συσταθεί η Ομάδα Συντονισμού για την Εποπτεία του Τελωνειακού Συστήματος Πληροφοριών (Customs Information System Supervision Coordination Group - εφεξής «η Ομάδα»). Συγκεκριμένα, προβλέπεται ότι ο Ευρωπαίος Επόπτης Προστασίας Δεδομένων, ο οποίος με βάση την παρ. 3α του ίδιου άρθρου επιβλέπει τη συμμόρφωση του ΤΣΠ προς τον κανονισμό (ΕΚ) 45/2001, συγκαλεί τουλάχιστον μία φορά τον χρόνο συνάντηση με όλες τις εθνικές εποπτικές αρχές προστασίας δεδομένων που είναι αρμόδιες για θέματα εποπτείας του ΤΣΠ.

Το 2021, η Ομάδα συνεδρίασε μέσω τηλεδιάσκεψης μία φορά. Στη συνεδρίαση αυτή παρευρέθηκαν και εκπρόσωποι της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF), οι οποίοι παρουσίασαν στην Ομάδα τις τελευταίες εξελίξεις αναφορικά με την αξιολόγηση του Κανονισμού 515/1997. Σημειώνεται ότι πρόκειται για την πρώτη αξιολόγηση του εν λόγω Κανονισμού, η οποία στην αρχική της φάση πραγματοποιήθηκε μέσω αποστολής ερωτηματολογίων στα ενδιαφερόμενα μέρη. Μέσα στο έτος αυτό, οι απαντήσεις στα ερωτηματολόγια αυτά αναλύθηκαν, και στη συνέχεια πραγματοποιήθηκαν διμερείς συζητήσεις με έξι κράτη μέλη, καθώς και συζητήσεις με τις αρμόδιες υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, στο πλαίσιο της διυπηρεσιακής διαβούλευσης. Η επόμενη φάση στη σχετική διαδικασία είναι η ολοκλήρωση της διυπηρεσιακής διαβούλευσης και η δημοσίευση της τελικής έκθεσης της αξιολόγησης μαζί με τις τυχόν προτεινόμενες νομοθετικές πρωτοβουλίες. Στην ίδια συνεδρίαση υιοθετήθηκε και η έκθεση δραστηριοτήτων της Ομάδας για τα έτη 2018-2019. Τέλος, την Ομάδα απασχόλησε και η αποτίμηση της εκπαίδευσης σε θέματα προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που παρέχεται σε υπαλλήλους των αρμόδιων

εθνικών αρχών σε κάθε κράτος μέλος με πρόσβαση στο ΤΣΠ. Η Ομάδα ενέκρινε σχέδιο ερωτηματολογίου, το οποίο θα σταλεί στις αρμόδιες αρχές, προκειμένου μέσω των απαντήσεων να εντοπιστούν τυχόν προβλήματα, ελλείψεις ή ανάγκες βελτίωσης των διαδικασιών εκπαίδευσης του προσωπικού.

Για τους σκοπούς που σχετίζονται με τον πρώην 3ο πυλώνα, έχει συσταθεί η Κοινή Αρχή Ελέγχου (ΚΑΕ) Τελωνείων (Customs Joint Supervisory Authority), στην οποία συμμετέχει η Αρχή και η οποία συνεδριάζει στην έδρα του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις Βρυξέλλες. Η ΚΑΕ Τελωνείων συστάθηκε δυνάμει του άρθρου 25 της Απόφασης 917/2009/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 30ής Νοεμβρίου 2009 «για τη χρήση της πληροφορικής για τελωνειακούς σκοπούς». Είναι αρμόδια να εποπτεύει τη λειτουργία του ΤΣΠ, να εξετάζει τυχόν προβλήματα εφαρμογής ή ερμηνείας του συστήματος αυτού και να συνδράμει τις εθνικές ελεγκτικές αρχές στην άσκηση των εποπτικών τους καθηκόντων, κυρίως μέσω της εξεύρεσης και υιοθέτησης κοινών λύσεων στα προβλήματα που ανακύπτουν. Η ΚΑΕ Τελωνείων δεν συνεδρίασε το 2021.

4.2.4. ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΘΕΩΡΗΣΕΙΣ (VIS)

Η Αρχή συμμετέχει με τακτικό μέλος της στη Συντονιστική Ομάδα για την εποπτεία του συστήματος VIS, η οποία συνεδριάζει στο κτίριο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στις Βρυξέλλες, τουλάχιστον δύο φορές τον χρόνο. Για τη διετία 2020-2022 η Ελλάδα έχει την αντιπροεδρία της Ομάδας. Η γραμματειακή υποστήριξη παρέχεται από τον Ευρωπαίο Επόπτη. Η Ομάδα αποτελείται από ένα μέλος – εκπρόσωπο από κάθε εθνική αρχή προστασίας δεδομένων και τον Ευρωπαίο Επόπτη Προστασίας Δεδομένων. Συστάθηκε δυνάμει του άρθρου 43 του Κανονισμού (ΕΚ) 767/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 9ης Ιουλίου 2008 για το Σύστημα Πληροφοριών για τις Θεωρήσεις (VIS) και την ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ κρατών μελών για τις θεωρήσεις μικρής διάρκειας (Κανονισμός VIS).

Αντικείμενο της Ομάδας αυτής είναι η διασφάλιση κοινής προσέγγισης και αντιμετώπισης των ζητημάτων που ανακύπτουν στη λειτουργία της βάσης δεδομένων VIS και η ενιαία εποπτεία του συστήματος στο πεδίο της προστασίας προσωπικών δεδομένων κατά την εφαρμογή τόσο του Κώδικα Θεωρήσεων (Κανονισμός (ΕΚ) 810/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Ιουλίου 2009 για τη θέσπιση Κώδικα Θεωρήσεων) όσο και του προαναφερθέντος Κανονισμού VIS.

Η κεντρική βάση αυτή αναπτύχθηκε σύμφωνα με την Απόφαση του Συμβουλίου 2004/512/ΕΚ για τη δημιουργία του Συστήματος Πληροφοριών για τις Θεωρήσεις (VIS), προκειμένου να βελτιώσει την εφαρμογή της κοινής πολιτικής στον τομέα των θεωρήσεων, της προξενικής συνεργασίας, και να προσδιορίσει τις προϋποθέσεις και διαδικασίες ανταλλαγής δεδομένων στο πλαίσιο έκδοσης θεωρήσεων για διαμονή μικρής διαρκείας και να καταπολεμήσει την άγρα θεωρήσεων. Στη βάση αυτή καταχωρίζονται και τηρούνται, μεταξύ άλλων, βιομετρικά και αλφαριθμητικά δεδομένα. Τέθηκε σε εφαρμογή σταδιακά από το 2011, ενώ η ανάπτυξη του συστήματος ολοκληρώθηκε περί το τέλος του 2015.

Στη διάρκεια του 2021 πραγματοποιήθηκαν, λόγω της πανδημίας του COVID-19, δύο διαδικτυακές συναντήσεις της Ομάδας. Κατά την πάγια πρακτική της Ομάδας πραγματοποιήθηκε ενημέρωση από την Υπεύθυνο Προστασίας Δεδομένων του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Λειτουργικής Διαχείρισης Συστημάτων Τεχνολογιών Πληροφορικής Ευρείας Κλίμακας στον χώρο της Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης (eu-LISA), που έχει αναλάβει πλήρως την ευθύνη για τη λειτουργική διαχείριση του Συστήματος. Η ενημέρωση περιελάμβανε γενική παρουσίαση του επιπέδου της τεχνικής επίδοσης και λειτουργίας του συστήματος αλλά και κάποια στατιστικά στοιχεία σχετικά με τη γενικότερη χρήση που γίνεται από τα κράτη μέλη, τα δεδομένα που εισάγονται και την ποιότητα τους, την πρόσβαση των χρηστών, αλλά και μνεία της επίπτωσης που είχε η πανδημία στη χρήση του συστήματος. Ειδικότερα, αναφέρθηκε αύξηση στη χρήση του συστήματος και στη χρήση της δακτυλοσκόπησης ως πρώτη γραμμή ταυτοποίησης στα εξωτερικά σύνορα. Επίσης, μειώθηκε το φαινόμενο της παράλειψης αποστολής εικόνων προσώπου (φωτογραφιών) κατά τη χρήση του συστήματος.

Σύντομη ενημέρωση παρείχε, επίσης, εκπρόσωπος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την πρόταση αναθεώρησης του Κανονισμού VIS, την οποία προωθεί η Επιτροπή, και περιλαμβάνει αλλαγές στο θεσμικό πλαίσιο του VIS, όπως τη μείωση του ορίου ηλικίας των παιδιών που δύνανται να δακτυλοσκοπηθούν από τα 12 έτη στα 6, την ένταξη των μακροχρόνιων θεωρήσεων στο ρυθμιστικό πεδίο του συστήματος και την αποθήκευση στο σύστημα ταξιδιωτικών εγγράφων για σκοπούς επιστροφής αλλοδαπών. Η Ομάδα ενημερώθηκε για τις τελευταίες εξελίξεις στη νομοθετική διαδικασία. Συγκεκριμένα, αναφέρθηκε ότι μετά τη διακοπή των διαβουλεύσεων το προηγούμενο έτος, οι συζητήσεις ξεκίνησαν εκ νέου με αποτέλεσμα τον Φεβρουάριο του 2021 να επιτευχθεί συμφωνία στο τελικό κείμενο της πρότασης Κανονισμού. Απομένει πλέον η φάση της εφαρμογής του Κανονισμού, η οποία ωστόσο προϋποθέτει την υιοθέτηση ενός ικανού αριθμού εφαρμοστικών και εξουσιοδοτικών πράξεων. Επί του παρόντος έχουν υιοθετηθεί μόνο εφαρμοστικές πράξεις, ενώ αναμένεται σημαντική πρόοδος και στο πεδίο των εξουσιοδοτικών πράξεων. Ο εκπρόσωπος της Επιτροπής δε, απαντώντας σε ερωτήσεις των μελών της Ομάδας, διευκρίνισε ότι με βάση τον νέο Κανονισμό όταν θα εκδίδεται άδεια διαμονής σε αλλοδαπό από κράτος μέλος που εφαρμόζει πλήρως το κεκτημένο Σένγκεν, τότε αυτή θα ισχύει σε όλα τα κράτη μέλη του χώρου Σένγκεν.

Εξάλλου, εκπρόσωπος της Επιτροπής κλήθηκε σε συνεδρίαση της Ομάδας, προκειμένου να παρουσιάσει τις εξελίξεις αναφορικά με την έκδοση ψηφιακών θεωρήσεων, που επισπεύδει η Επιτροπή τον τελευταίο χρόνο. Συγκεκριμένα η Επιτροπή έχει αναλάβει πρωτοβουλία για την ψηφιοποίηση στην έκδοση θεωρήσεων, η οποία σταδιακά θα αντικαταστήσει την έγχαρτη μορφή της αποσκοπώντας στην εξοικονόμηση χρόνου και χρήματος τόσο για τους ταξιδιώτες όσο και για τα προξενεία. Στόχος είναι να πραγματοποιείται όλη η διαδικασία επιγραμμικά με τη δημιουργία μιας κεντρικής πλατφόρμας, που θα χρησιμοποιείται από όλα τα κράτη μέλη. Στο πλαίσιο αυτό, άλλωστε, τα μέλη της Ομάδας είχαν κληθεί να συμπληρώσουν ερωτηματολόγιο της Επιτροπής μέσω του οποίου παρείχαν τη γνώμη τους αναφορικά με θέματα προστασίας δεδομένων, που πιθανώς ανακύπτουν από τη διαδικασία έκδοσης ψηφιοποιημένης

θεώρησης. Η νομοθετική πρόταση της Επιτροπής για την ψηφιοποιημένη θεώρηση είχε προγραμματιστεί για το τέλος του 2021, καθώς έχει ήδη ολοκληρωθεί η σχετική δημόσια διαβούλευση και απομένει η υιοθέτηση, εφαρμογή και συνεπαγόμενη χρήση της στα εξωτερικά σύνορα.

Η Ομάδα ασχολήθηκε και το έτος αυτό με την εκπόνηση ενός κοινού πλάνου ελέγχων, όπως είχε ήδη προβλεφθεί στο νέο σχέδιο δράσης για τα έτη 2019-2021 και είχε εκκινήσει από το προηγούμενο έτος. Δεδομένου ότι είχε υιοθετηθεί από την Ομάδα Συντονισμένης Εποπτείας για το SIS II και, επομένως, υφίσταται ένα κοινό πλάνο ελέγχου για την ασφάλεια δεδομένων, είχε αποφασιστεί ότι η συγκεκριμένη δράση θα πρέπει να αξιοποιήσει το πλάνο αυτό, να το εμπλουτίσει και επικαιροποιήσει με την προσθήκη ερωτηματολογίου και σημείων που πρέπει να ελέγχουν οι εθνικές εποπτικές αρχές κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους και κατά τη διενέργεια ελέγχων στα εθνικά τμήματα του VIS. Συνεπώς, η υπο-ομάδα που είχε αναλάβει να προετοιμάσει το πλάνο ελέγχων παρουσίασε ένα πρώτο σχέδιο, το οποίο περιλαμβάνει δύο μέρη (τεχνικό και νομικό) υπό μορφή ερωτηματολογίου – λίστα με τα στοιχεία που πρέπει να ελέγχονται κατά τη διενέργεια ελέγχων. Κατόπιν ανταλλαγής απόψεων αποφασίστηκε να εκπονηθεί ένα περιεκτικό έγγραφο με τα δύο προαναφερόμενα μέρη ξεχωριστά, λαμβάνοντας υπόψη τις απόψεις που εκφράστηκαν και να συζητηθεί εκ νέου σε επόμενη συνάντηση της Ομάδας.

Περαιτέρω, στη διάρκεια του έτους αυτού η Ομάδα προχώρησε με την εξέταση του θέματος της πρόωρης απαλοιφής δεδομένων, όπως προβλέπεται στο άρθρο 25 του Κανονισμού VIS, το οποίο αποτελούσε επίσης μέρος του σχεδίου δράσης για τα έτη 2019-2021. Σκοπός της δράσης αυτής είναι να ερευνηθεί εάν και με ποιον τρόπο τα κράτη μέλη εφαρμόζουν τη σχετική διάταξη του Κανονισμού για την πρόωρη απαλοιφή των δεδομένων. Με βάση δε τα αποτελέσματα της έρευνας σε επόμενο στάδιο θα καταστεί δυνατός ο εντοπισμός και η ανάδειξη βέλτιστων πρακτικών καθώς και η υιοθέτηση συστάσεων για την ορθότερη εφαρμογή της διάταξης και τη διόρθωση τυχόν ελλείψεων. Η έρευνα αυτή συντελείται με τη μέθοδο ερωτηματολογίου, το οποίο εγκρίθηκε κατόπιν συζήτησης από την Ομάδα. Τα μέλη ανέλαβαν να εργαστούν σε εθνικό επίπεδο, να το συμπληρώσουν και αποστείλουν τις σχετικές απαντήσεις έως τις αρχές του 2022.

Τέλος, συζητήθηκε η διενέργεια εκτίμησης αντικτύπου από τη διαχειριστική Αρχή eu-LISA αναφορικά με την κοινή υπηρεσία αντιστοίχισης βιομετρικών δεδομένων (κοινή BMS), η οποία θα χρησιμοποιηθεί για πρώτη φορά στο Σύστημα Εισόδου-Εξόδου (EES) και θα πραγματοποιεί αναζητήσεις και στο VIS, καθώς και η σχετική προηγούμενη διαβούλευση που έλαβε χώρα με τον Ευρωπαίο Επόπτη. Επίσης, υιοθετήθηκε η Έκθεση Πεπραγμένων της Ομάδας για τα έτη 2019-2020, προκειμένου να αποσταλεί στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, Συμβούλιο και Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Επιπλέον, υιοθετήθηκε κοινή με τη Συντονισμένη Ομάδα Εποπτείας για το SIS II επιστολή αναφορικά με την πρόταση της Επιτροπής για έναν νέο Κανονισμό του Συμβουλίου για την εγκατάσταση και λειτουργία του μηχανισμού παρακολούθησης και αξιολόγησης της εφαρμογής του κεκτημένου Σένγκεν, στην οποία θα παρουσιάζεται η τοποθέτηση των Ομάδων αναφορικά με τη λειτουργία του μηχανισμού και, ιδίως, τη συμμετοχή εθνικών εμπειρογνωμόνων από τα κράτη μέλη.

4.2.5. ΟΜΑΔΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΤΟΥ EURODAC

Η Αρχή συμμετέχει με τακτικό μέλος της στη Συντονιστική Ομάδα για την εποπτεία του συστήματος Eurodac, η οποία συνεδριάζει στο κτίριο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στις Βρυξέλλες τουλάχιστον δύο φορές τον χρόνο. Από τον Νοέμβριο του 2019 την προεδρία της Ομάδας για την επόμενη διετή θητεία ανέλαβε η Ελλάδα. Η γραμματειακή υποστήριξη παρέχεται από τον Ευρωπαίο Επόπτη. Αντικείμενο της Ομάδας αυτής είναι η διασφάλιση κοινής προσέγγισης και αντιμετώπισης από τα κράτη μέλη των ζητημάτων που ανακύπτουν στη λειτουργία της βάσης δεδομένων Eurodac. Η βάση αυτή, ως γνωστόν, δημιουργήθηκε κατ' εφαρμογή της Συνθήκης του Δουβλίνου, με τον Κανονισμό (ΕΚ) 2725/2000 σχετικά με τη θέσπιση του «Eurodac» για την αντιπαραβολή δακτυλικών αποτυπωμάτων για την αποτελεσματική εφαρμογή της σύμβασης του Δουβλίνου, προκειμένου να συλλέγονται αποτυπώματα των αιτούντων άσυλο και των παράνομων μεταναστών στην Ευρωπαϊκή Ένωση καθώς και να ταυτοποιούνται ευχερέστερα οι αιτούντες άσυλο, κατά τη διαδικασία εξέτασης ασύλου. Δεδομένου ότι οι εθνικές αρχές προστασίας δεδομένων είναι υπεύθυνες για τη χρήση και εν γένει επεξεργασία των δεδομένων που αποστέλλουν και τα οποία συλλέγονται στην κεντρική βάση και ο Ευρωπαίος Επόπτης για την Προστασία των Δεδομένων για τον έλεγχο της επεξεργασίας στην κεντρική βάση και τη διαβίβαση των δεδομένων στα κράτη μέλη, συνεργάζονται μεταξύ τους ενεργά στο πλαίσιο των ευθυνών τους, προβαίνουν σε τακτικούς ελέγχους τόσο στην κεντρική βάση όσο και στις αρμόδιες υπηρεσίες των κρατών μελών, διασφαλίζοντας με τον τρόπο αυτόν τη συντονισμένη εποπτεία του Eurodac (βλ. άρθρο 32 του Κανονισμού (ΕΕ) 603/2013, σχετικά με τη θέσπιση του «Eurodac» για την αντιπαραβολή δακτυλικών αποτυπωμάτων για την αποτελεσματική εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 604/2013 για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας ή από απάτριδα και σχετικά με αιτήσεις της αντιπαραβολής με τα δεδομένα Eurodac που υποβάλλουν οι αρχές επιβολής του νόμου των κρατών μελών και η Ευρωπόλ για σκοπούς επιβολής του νόμου και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1077/2011 σχετικά με την ίδρυση Ευρωπαϊκού Οργανισμού για τη Λειτουργική Διαχείριση Συστημάτων ΤΠ Μεγάλης Κλίμακας στον Χώρο Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης).

Στη διάρκεια του 2021 πραγματοποιήθηκαν δύο διαδικτυακές συναντήσεις λόγω της πανδημίας του COVID-19. Στις συνεδριάσεις της Ομάδας παραβρέθηκαν εκπρόσωποι του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για τη Λειτουργική Διαχείριση Συστημάτων ΤΠ Μεγάλης Κλίμακας στον Χώρο Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης (eu-LISA) και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής – Γενικής Διεύθυνσης Εσωτερικών Υποθέσεων (DG Home), προκειμένου να ενημερώσουν κατά τη συνήθη πρακτική την Ομάδα σχετικά με τις τελευταίες εξελίξεις. Ειδικότερα, εκπρόσωπος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής καλείται σε

κάθε συνάντηση προκειμένου να ενημερώσει σχετικά με την πορεία της αναθεώρησης του Κανονισμού «Eurodac» (Κανονισμός (ΕΕ) 603/2013) επί τη βάσει της πρότασης της Επιτροπής του έτους 2016, η οποία είχε προκαλέσει προβληματισμό στην Ομάδα, καθώς με την πρόταση αυτή διευρύνεται το πεδίο εφαρμογής του Κανονισμού πέραν των θεμάτων ασύλου, αποσκοπώντας στη χρησιμοποίηση του συστήματος για τον εντοπισμό μεταναστών στο έδαφος της ΕΕ και για τις διαδικασίες επιστροφής τους. Οι εκπρόσωποι της ΕΕ αφού υπενθύμισαν στην Ομάδα ότι η αναθεώρηση του Κανονισμού αποτελεί πλέον μέρος της ευρύτερης Συμφωνίας για το Άσυλο και τη Μετανάστευση με συνέπεια να συνοδεύεται από άλλα νομοθετήματα, όπως την πρόταση για τον νέο Κανονισμό Δουβλίνου, ενημέρωσαν την Ομάδα ότι μετά την προσωρινή παύση των διαβουλεύσεων κατά τη διάρκεια της πορτογαλικής προεδρίας, οι συζητήσεις και διαπραγματεύσεις επανεκκίνησαν υπό την προεδρία της Σλοβενίας.

Από την πλευρά του eu-LISA, παρέστη στις συνεδριάσεις της Ομάδας η Υπεύθυνη Προστασίας Δεδομένων (DPO) του Οργανισμού, προκειμένου να ενημερώσει για τις τελευταίες εξελίξεις στα ζητήματα του συστήματος Eurodac. Παρουσίασε το επίπεδο της γενικής επίδοσης και λειτουργίας του συστήματος παρέχοντας παράλληλα και κάποια στατιστικά στοιχεία για τη χρήση που γίνεται από τα κράτη μέλη, ιδίως σχετικά με τον όγκο δεδομένων του συστήματος και τον αριθμό πρόσβασης από τα κράτη μέλη και σημείωσε ότι παρατηρήθηκε κάποια μείωση στη χρήση του συστήματος σε σχέση με το 2019 –ως σημείο αναφοράς σε προ-COVID χρόνο– καθώς και μείωση του όγκου των δεδομένων του αρχείου Eurodac λόγω της ολοκλήρωσης του Brexit. Επιπλέον, αναφέρθηκε ότι η επικειμένη διαλειτουργικότητα των μεγάλων βάσεων δεδομένων της ΕΕ δεν θα συμπεριλαμβάνει το Eurodac τουλάχιστον στο αρχικό στάδιο και ότι μόνον εφόσον ψηφιστεί και εφαρμοστεί το νέο νομοθετικό πλαίσιο θα διαλειτουργήσει το Eurodac.

Αναφορικά με τη συνέργεια της Ομάδας με τον Οργανισμό Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, που χρονολογείται από το 2018, όταν ο Οργανισμός είχε κληθεί σε συνάντηση της Ομάδας και είχε παρουσιάσει έκθεση σχετικά με διενεργηθείσα έρευνα στα βιομετρικά δεδομένα, τα πληροφοριακά συστήματα της ΕΕ (μεγάλες βάσεις δεδομένων) και τα θεμελιώδη δικαιώματα με ιδιαίτερη αναφορά στις επιπτώσεις της συλλογής και τήρησης δεδομένων στον τομέα του ασύλου και μετανάστευσης και με ενδιαφέροντα ευρήματα αναφορικά με το δικαίωμα της πληροφόρησης, για τη σύνταξη φυλλαδίου, το οποίο απευθύνεται στις αρμόδιες εθνικές αρχές ασύλου (και όχι στα ίδια τα υποκείμενα των δεδομένων) σε γλώσσα μη τεχνική και δίχως νομική ορολογία σε μια προσπάθεια αναβάθμισης του τρόπου παροχής πληροφοριών στα υποκείμενα των δεδομένων, ολοκληρώθηκε η διαδικασία μετάφρασης σε όλες τις γλώσσες των κρατών μελών και το φυλλάδιο αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα της Ομάδας Συντονισμένης Εποπτείας και του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων. Κατόπιν συντονισμένης οργάνωσης συμφωνήθηκε να πραγματοποιηθεί και η ανάρτηση στις οικείες ιστοσελίδες των εθνικών εποπτικών αρχών των μεταφρασμένων στις εθνικές γλώσσες του φυλλαδίου τον Δεκέμβριο του 2021.

Η Ομάδα στη διάρκεια του έτους αυτού συνέχισε τις συζητήσεις για το ζήτημα των ελέγχων στο εθνικό μέρος του Eurodac και τη δυνατότητα να αναζητηθεί ένας κοινός εναρμονισμένος τρόπος αναφοράς – παρουσίασης των ελέγχων, τους οποίους, έχουν την υποχρέωση να διενεργούν στα εθνικά συστήματα Eurodac οι εθνικές εποπτικές αρχές σε τακτά χρονικά διαστήματα. Για τον σκοπό αυτόν είχε δημιουργηθεί μικρή υποομάδα εθελοντών, η οποία παρουσίασε σχέδιο ερωτηματολογίου – κατάλογο ελεγκτέων σημείων, το οποίο θα δύνανται να χρησιμοποιούν ως το καταλληλότερο εργαλείο οι εθνικές αρχές. Τα μέλη αντάλλαξαν απόψεις αναφορικά με την τελική μορφή που θα πάρει και η υιοθέτησή του μετατέθηκε για το επόμενο έτος.

Επίσης, την Ομάδα απασχόλησε εκ νέου η προτεραιοποίηση των δράσεών της, όπως προβλέπονται στο σχέδιο δράσης που είχε υιοθετηθεί ήδη από το 2019 και στο οποίο περιλαμβάνονται τα εξής θέματα: παρακολούθηση των εξελίξεων για την αναθεώρηση του Κανονισμού Eurodac (θέμα το οποίο παραμένει τα τελευταία χρόνια στα εκάστοτε σχέδια δράσης), τα δικαιώματα των υποκειμένων, συνεργασία με τον Οργανισμό Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, πρόσβαση των αρχών επιβολής του νόμου –συμπεριλαμβανομένης της Europol– στο σύστημα, διαβούλευση σχετικά με το εθνικό αντίγραφο της βάσης δεδομένων του Ηνωμένου Βασιλείου στη μετά το Brexit εποχή, ζητήματα που πρέπει να αναδειχθούν και να μελετηθούν όσον αφορά στους ελέγχους σε εθνικό επίπεδο, επιπτώσεις από τη νομοθεσία για τη διαλειτουργικότητα (interoperability), το θέμα των εσφαλμένων θετικών αποτελεσμάτων αναζήτησης και, τέλος, δράσεις της Ομάδας αναφορικά με τη συντονισμένη εποπτεία στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Προστασίας Δεδομένων. Εν όψει των νομοθετικών εξελίξεων είχε ήδη από το προηγούμενο έτος προκριθεί η παρακολούθηση της νομοθετικής πρότασης για τον Κανονισμό Eurodac και η εκπόνηση σχετικής γνωμοδότησης. Ωστόσο, λόγω έλλειψης εθελοντών για τη σύνταξη της εν λόγω γνωμοδότησης, το ζήτημα παρέμεινε εκκρεμές. Εν τούτοις, τα μέλη συμφώνησαν ότι είναι κρίσιμης σημασίας η υλοποίηση της δράσης αυτής, δεδομένου ότι η νομοθετική πρόταση της Επιτροπής για τον νέο Κανονισμό Eurodac εμπίπτει στην άμεση αρμοδιότητα της Ομάδας με συνέπεια να είναι ανεπίτρεπτη η απουσία αντίδρασής της σε ένα τόσο θεμελιώδες θέμα. Επομένως, αποφασίστηκε να συνταχθεί γνωμοδοτική επιστολή από τους εκπροσώπους της ελληνικής αρχής και του Ευρωπαίου Επόπτη.

Τέλος, εκπρόσωπος του Ευρωπαίου Επόπτη παρουσίασε την έκθεση ελέγχου που συντάχθηκε κατόπιν διενέργειας σχετικού ελέγχου στο Eurodac και στον διαχειριστή του συστήματος του eu-LISA, καθώς και τις συστάσεις που επέβαλε και την παρακολούθηση αυτών.

4.3. ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΙΔΙΩΤΙΚΟΤΗΤΑΣ - ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΝΟΔΟΣ

Η Διεθνής Σύνοδος των Αρχών και Επιτρόπων Προστασίας Δεδομένων, η οποία λαμβάνει χώρα κάθε έτος το φθινόπωρο, χωρίζεται σε δύο μέρη: α. την Ανοικτή Σύνοδο που έχει μορφή διεθνούς συνεδρίου και στην οποία μετέχουν εκτός των επισήμων εθνικών φορέων προστασίας δεδομένων και εκπρόσωποι του δημοσίου και ιδιωτικού τομέα, μη κυβερνητικών οργανώσεων, καθώς και της ερευνητικής κοινότητας, και β. την Κλειστή Σύνοδο, στην οποία μετέχουν μόνο οι Αρχές ή οι Επίτροποι Προστασίας Δεδομένων και

κατά τη διάρκεια της οποίας συζητούνται και υιοθετούνται σχετικές με το αντικείμενο της ανοικτής Συνόδου Διακηρύξεις. Η Διεθνής Σύνοδος μετονομάστηκε σε Παγκόσμια Συνέλευση Ιδιωτικότητας (Global Privacy Assembly – GPA).

Η 43η Διεθνής Σύνοδος 2021 διοργανώθηκε από την εποπτική αρχή του Μεξικού (National Institute for Transparency, Access to Information and Personal Data Protection (INAI Mexico)), στην πόλη του Μεξικού, από τις 18 έως την 21 Οκτωβρίου. Σχεδιάστηκε ως υβριδικό συνέδριο, δηλαδή με φυσική παρουσία και εξ αποστάσεως, ωστόσο, λόγω της πανδημίας, η συμμετοχή περιορίστηκε σε εξ αποστάσεως. Στη Σύνοδο συμμετείχαν περί τους 150 συνέδρους.

Η Ανοικτή Σύνοδος έλαβε χώρα στις 18-19 Οκτωβρίου, είχε δε ως θέματα των κύριων ομιλιών και των ενοτήτων συζήτησης τα εξής:

- Τεχνολογική εξέλιξη: Ανθρώπινη παρέμβαση στη μαζική επεξεργασία δεδομένων
- Προστασία δεδομένων και ανθρώπινα δικαιώματα: Μαζική παρακολούθηση μέσω αναγνώρισης προσώπου και ανάλυσης μεταδεδομένων
- Ιδιωτικότητα και πανδημία Covid-19: Διαβατήρια εμβολιασμού και παρόμοια πιστοποιητικά
- Ανάλυση Δεδομένων: Ζητήματα ιδιωτικότητας
- Η Ατζέντα 2030 των Ηνωμένων Εθνών: Η προστασία προσωπικών δεδομένων
- Συμπεριληπτικές πολιτικές: Τομείς φτώχειας και περιθωριοποίησης στην προστασία προσωπικών δεδομένων
- Περιφερειακή συνεργασία σε θέματα ιδιωτικότητας και προσωπικών δεδομένων
- Διαπεριφερειακή συνεργασία για μη ασφαλείς ροές δεδομένων
- Ασφαλείς ροές δεδομένων
- Το μέλλον της ιδιωτικότητας και της τεχνολογίας: προκλήσεις και δυνατές λύσεις
- Ψηφιακή οικονομία: Εμβέλεια και όρια της τεχνητής νοημοσύνης και του διαδικτύου των πραγμάτων
- Η πρόκληση της συμμόρφωσης: Η προοπτική των υπευθύνων προστασίας δεδομένων
- Η Σύμβαση 108+ του Συμβουλίου της Ευρώπης και η προοπτική μιας συνθήκης για την τεχνητή νοημοσύνη
- Δικαιώματα καταναλωτών, ηλεκτρονικό εμπόριο και προκλήσεις προστασίας δεδομένων
- Έξυπνες πόλεις και κόμβοι κινητικότητας
- Ζητήματα επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων στον εκλογικό στίβο
- Ψηφιακή ταυτότητα: Τα ψηφιακά δικαιώματα και οι επιπτώσεις στην ιδιωτικότητα σε μια ευρέως συνδεδεμένη κοινωνία, και
- Ψηφιακά δικαιώματα: Προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων μέσω της τεχνολογίας.

Το πρώτο θέμα για το οποίο πραγματοποιήθηκε ομιλία και το οποίο συζητήθηκε στην Κλειστή Σύνοδο, στις 20 Οκτωβρίου, είχε σχέση με την κοινή χρήση δεδομένων και την καινοτομία. Ακολούθησε ομιλία και συζήτηση για τα διδάγματα που αντλήθηκαν από τη διαχείριση των προβλημάτων λόγω πανδημίας και παρουσιάστηκαν εκθέσεις πεπραγμένων των ομάδων εργασίας της Παγκόσμιας Συνέλευσης Ιδιωτικότητας, υιοθετήθηκε δε το πλάνο στρατηγικής για τα έτη 2021-2023. Τη δεύτερη ημέρα της Κλειστής Συνόδου, στις 21 Οκτωβρίου, παρουσίασαν τις δράσεις τους και τρίτοι συνεργαζόμενοι οργανισμοί, όπως η Ομάδα Εργασίας για την Προστασία Δεδομένων στις Τεχνολογίες και ο Ειδικός Εισηγητής για την Ιδιωτικότητα των Ηνωμένων Εθνών. Ακολούθησαν, επίσης, παράλληλα εργαστήρια σχετικά με τη συνεργασία μεταξύ εποπτικών αρχών για την επιβολή της νομοθεσίας και σχετικά με την προώθηση της καινοτομίας με τη βοήθεια ενός Ρυθμιστικού 'Sandbox'.

Τέλος, στην Κλειστή Σύνοδο, συζητήθηκαν και υιοθετήθηκαν τα ακόλουθα ψηφίσματα – διακηρύξεις:

1. Σχετικά με τη στρατηγική κατεύθυνση της Συνέλευσης
2. Σχετικά με τον διαμοιρασμό δεδομένων για το κοινό καλό
3. Σχετικά με τα ψηφιακά δικαιώματα των παιδιών
4. Σχετικά με την πρόσβαση των κυβερνήσεων σε δεδομένα, την ιδιωτικότητα και το κράτος δικαίου: αρχές πρόσβασης των κυβερνήσεων σε δεδομένα του ιδιωτικού τομέα για τους σκοπούς της εθνικής και της δημόσιας ασφάλειας
5. Σχετικά με το μέλλον της Συνέλευσης και της Γραμματείας της.

Όλα τα έγγραφα που εγκρίθηκαν στην 43η Κλειστή Σύνοδο της Παγκόσμιας Συνέλευσης Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων και η επίσημη περίληψη της εκδήλωσης αναρτήθηκαν στον ιστότοπο της GPA: https://globalprivacyassembly.org/.

Περισσότερες πληροφορίες για τις διεθνείς συνόδους και τα κείμενα των διακηρύξεων – ψηφισμάτων που υιοθετήθηκαν βρίσκονται στην ιστοσελίδα

https://globalprivacyassembly.org/document-archive/adopted-resolutions/.

Η 44η Διεθνής Σύνοδος 2022 πρόκειται να διοργανωθεί από την εποπτική αρχή της Τουρκίας, στην Κωνσταντινούπολη, η αρχικώς επιλεγείσα για τη διοργάνωση το 2022 εποπτική αρχή της Νέας Ζηλανδίας υπαναχώρησε από την πρότασής της, επικαλούμενη δυσχέρειες λόγω πανδημίας.

4.4. ΕΑΡΙΝΗ ΣΥΝΟΔΟΣ

Η Εαρινή Σύνοδος των εποπτικών αρχών προστασίας δεδομένων είναι μια κλειστή σύνοδος υπό την έννοια ότι δικαίωμα συμμετοχής έχουν οι πιστοποιημένες αρχές, ήτοι οι εποπτικές αρχές προστασίας δεδομένων της ΕΕ, καθώς και άλλων χωρών, όπως Ελβετίας και Νορβηγίας, ο Ευρωπαίος Επόπτης, εκπρόσωποι της ΕΕ, του Συμβουλίου της Ευρώπης, καθώς και αρχές που πιστοποιήθηκαν ως μόνιμοι παρατηρητές. Οι εκπρόσωποι της ΕΕ, του Συμβουλίου της Ευρώπης, καθώς και αρχές που έχουν το καθεστώς του μόνιμου παρατηρητή δεν έχουν δικαίωμα ψήφου.

Η Κροατία είχε οριστεί αρχικά ως η χώρα φιλοξενίας και οργάνωσης της Εαρινής

Συνόδου 2020, η οποία ωστόσο λόγω πανδημίας μετατέθηκε αρχικά για τον Μάιο 2021 και στη συνέχεια μετατέθηκε για τον Μάιο 2022.

4.5. ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΕΜΠΕΙΡΙΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΞΕΤΑΣΗ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ (CASE HANDLING WORKSHOP)

Η Αρχή συμμετέχει στην Ομάδα εργασίας για την ανταλλαγή εμπειριών από την εξέταση ζητημάτων προστασίας προσωπικών δεδομένων (Case Handling Workshop) που διοργανώνεται κάθε χρόνο από κράτη μέλη και εποπτικές αρχές στην Ευρώπη (συμπεριλαμβανομένων χωρών εκτός ΕΕ όπως το Μαυροβούνιο, η Αλβανία, η Σερβία κ.λπ.). Η Ομάδα αποτελεί ένα εσωτερικό φόρουμ συνεργασίας (εργαστήριο) μεταξύ όλων των Αρχών Προστασίας Δεδομένων της ΕΕ, με σκοπό την ανταλλαγή εμπειριών και τη συζήτηση πρακτικών θεμάτων που ανακύπτουν κατά τον χειρισμό καταγγελιών και αιτημάτων σχετικά με την προστασία προσωπικών δεδομένων. Τα θέματα προηγούμενων εργαστηρίων περιλαμβάνουν το δικαίωμα στη λήθη από τις μηχανές αναζήτησης, την επεξεργασία δεδομένων από ιδιωτικούς ανακριτές, τα συστήματα βιντεοεπιτήρησης, την πιστοληπτική βαθμολόγηση και τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Η ελληνική Αρχή έχει φιλοξενήσει τη συνάντηση της ομάδας τον Νοέμβριο του 2006.

Λόγω της συνεχιζόμενης πανδημίας, η φετινή εκδήλωση, που πραγματοποιήθηκε στις 16 και 17 Νοεμβρίου 2021, διεξήχθη μέσω απομακρυσμένης σύνδεσης, ενώ φιλοξενήθηκε και διοργανώθηκε από την Αρχή του Γιβραλτάρ. Περισσότεροι από 120 συμμετέχοντες, από περισσότερες από 30 αρχές προστασίας δεδομένων, έλαβαν μέρος στη διήμερη εκδήλωση κατά τη διάρκεια της οποίας συζήτησαν θέματα σχετικά με τις γνωστοποιήσεις των περιστατικών παραβίασης δεδομένων, τον εσωτερικό χειρισμό καταγγελιών, τη διεξαγωγή των ελέγχων και τις ενέργειες επιβολής κυρώσεων, καθώς και τις συνέπειες της απόφασης του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου σχετικά με τις διαβιβάσεις δεδομένων που συνήθως αναφέρεται ως «Schrems II» και τη στρατηγική και συμμόρφωση που εφαρμόζουν οι Αρχές.

Έκδοση: Αρχη Προστασιας Δεδομενων Προσωπικου Χαρακτηρα
Επιμέλεια έκδοσης: Διεύθυνση Γραμματείας

Κηφισίας 1-3, 11523 Αθήνα
www.dpa.gr | e-mail: contact@dpa.gr

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

ΚΗΦΙΣΙΑΣ 1-3, 115 23 ΑΘΗΝΑ
www.dpa.gr, e-mail: contact@dpa.gr